ION GRECEA
MOARTEA
LEBEDEI

ION GRECEA

MOARTEA LEBEDEI

– roman –

– ediția a II-a –

Versiunea digitală 1.0 – aprilie 2022

Realizată după volumul apărut la Editura Militară, București, 1970

Coperta: Pompiliu Dumitrescu

Fiilor mei,
Mihai și Liviu

Prolog

Din toată drama petrecută în acel sat de graniță, au rămas doar urmele.

Urmele ei…

Urmele, relicve statornice și de netăgăduit au generat amintiri, amintirile s-au întipărit adânc în mintea oamenilor ca niște peceți ale veacurilor și nu se pot șterge niciodată. Ele întrețin vie, peste timp, memoria întâmplărilor, pot vorbi oricând despre tot ce-a fost, despre tot ce s-a săvârșit aci, în satul de lângă hotar, cu câțiva ani în urmă.

Câți? Nu știm… Poate doi, sau trei, sau mai mulți… Anii au trecut ca lunile, ca zilele, ca clipele, s-au spulberat către înapoi ca frunza purtată de vânt. Dar totul parcă s-ar fi petrecut ieri, sau alaltăieri, în primăvara acestui an sau poate în cealaltă primăvară…

Urmele au rămas și vor rămâne multă vreme să povestească în graiul lor tăcut și sobru – întărind imaginea faptelor, întregind prin expresia lor – ceea ce poate cu sinceră strădanie autorul n-a reușit să relateze în această carte.

Dincolo de grădini, în marginea satului, vântul n-a izbutit să împrăștie încă cenușa din ce-a fost odinioară casa „contelui” Tegaș. De fapt o colibă dărăpănată, hâită într-o parte, cu acoperiș de stuf și-un singur ochi de geam, în pragul căreia, într-o dimineață, două femei din sat s-au speriat de moarte văzându-l pe scăpătatul „conte” cum le privește straniu, cu ochii holbați din latul streangului…

Să se îi omorât „contele”? Să-i fi luat careva viața? De fapt nici acum oamenii nu știu adevărata cauză a morții lui. Și-l amintesc doar trecând grav pe uliță, cu o anumită prestanță, cu mersu-i vioi, puțin săltat, în pantalonii lui de călărie, rupți și peticiți, lovindu-și cu cravașa carâmbii cizmelor scofâlcite și noroite.

„Contele” nu se mai vede pe ulițele satului, în schimb se vede Ilie Ciocârlan, omul lui, neras, cu fața buhăită de băutură și somn, cu părul ca o claie încâlcită; umblă tot beat și nu uită să amintească oricui că a stat câțiva ani la pușcărie din pricina celor întâmplate la biserică. „Eu n-am fost vinovat cu nimica, da las’ că știu eu, m-a băgat la gros dom’plotoner Patriche după pâra lu’ muieri-mea!”

Dar ce s-a întâmplat la biserică? Acolo, sus în deal, din sfântul lăcaș de închinăciune ridicat de „conte” înainte de război n-au mai rămas acum decât zidurile ruinate, pe jumătate arse, cu picturile sfinților spălate de ploi și iarba crescută sălbatic în jurule, gata să le acopere. Altarul, în fața căruia își ținea părintele Gherasim predicile, a ars și el până în temelii… Și iconostasurile… Și clopotnița cea mare… Se spune că după noaptea aceea de pomină, când grănicerii „au prins stafia necuratului cu chip de femeie”, moș Trocan cel surd și cocârjat de ani a fost văzut urcând către deal, sub braț cu un șomoiog de paie și-n mână cu o lampă cu gaz…

Pentru că moș Trocan a fost găsit, de plutonierul Patriche de la postul de miliție, ars între zidurile arse. Și că, făcând cercetări, ar fi aflat de la oameni…

Ce putea afla plutonierul Patriche de la oameni? Putea el pune preț pe „declarația verbală iscălită cu mână proprie” a Mariei lui Vizante, aceea fără o ureche, precum că moș Trocan, credincios până-n măduva oaselor, „blăstămase o dată sfântu’ lăcaș că nui mai trece pragu’ deoarice și prin urmare aflase că umblă necuratu’ printre icoane”?

Mica vilă a profesoarei Dorina Darini, ridicată în marginea satului către hotar, nu mai e așa de strălucitoare ca odinioară, ascunsă în umbra teilor, printre crizantemele și daliile grădinii. Tencuiala zidurilor a început să se coșcovească, vopseaua lemnăriei să se cojească, glastrele verandei s-au spart, iar lănțișoarele lor au prins rugină. De atunci, din zilele durerii tinerei femei, obloanele stau tot închise și nu se mai deschid să lase ferestrelor lumina spre câmpia de graniță. De ce să se mai deschidă? Poteca dintre vii e pustie și niciun grănicer, oricare ar fi el, venind dinspre hotar, nu va aduce niciodată cu Alexandru…

Poate că Toderașcu, Covaci, Guță Ursu și toți ceilalți… Nu, nu, ei sunt de mult la casele lor, la rosturile lor. Au lăsat altora armele să păzească hotarul și se spune că Toderașcu, montorul, lucrează acum pe la Porțile de Fier, Covaci e tot la baza auriferă de la Băița, Guță Ursu e pe undeva pe la irigări, s-a înscris la seral, vrea să devină agronom… De unde știm toate astea? Îi scriu băieții, mereu, locotenentului Mirescu, că ofițerul ăsta tânăr le-a fost ca și-un frate, au împărțit cu el și bucuriile dar și necazurile frontierei. Poate că are vești și de pe la Tandin, care într-o noapte stând la pândă, la câteva sute de metri de pichet…

Eh, Tandin ăsta multă bătaie de cap i-a mai dat locotenentului, cu toate buclucurile și șmecheriile lui „științifice” învățate de pe la circ! Dar parcă numai lui? Ce să-i faci, nu toți oamenii sunt la fel, nu toți sunt croiți după același caracter, mâna că-i mână, are cinci degete și tot se deosebesc unele de altele! Încolo era el băiat bun, muncitor, săritor la orice treabă, îl iubeau cei de la pichet. Cum o să-l uite toți cei care au stat alături de el de veghe la hotar? Dar mai ales cum o să-l uite Nică Onișor, puștanul pistruiat care într-o zi l-a întâlnit pe Tandin și…

Nică e acum flăcău în toată puterea cuvântului și privește cu noi peste câmp și peste timp urmele dramei de altădată…

Iată și lacul, cu salcia singuratică, iar lângă tulpina salciei, de necrezut, a rămas de atâția ani înălțată o grămăjoară de pietre ce-și are povestea ei legată de dragostea dintre Dorina și Alexandru. Dincolo de lac, se vede micul restaurant „Crăița”, ascuns sub coroanele stejarilor, și mai încolo, către marginea cealaltă a lacului, nu departe de clădirile Stațiunii zărim „baraca pescarilor”.

De aici, din această baracă, a început într-o noapte ploioasă și rece de toamnă „moartea lebedei” și de aici vom începe și noi s-o cunoaștem…

1

— Nicio mișcare, că trag! Mâinile sus! Înțelegi? Ține mâinile sus! Mai sus... Așa...

Somația era puternică, autoritară, glasul aspru, metalic al bărbatului venit de undeva din întunericul barăcii nu lăsa nicio îndoială că orice gest, cât de mic ce ar fi fost săvârșit împotriva poruncii lui, ar fi făcut ca în acea clipă degetul să apese pe trăgaciul automatului.

— Ține mâinile sus, am spus! Dă-te trei pași înapoi...

Femeia se supuse, o supunere oarbă, mută, și reflex înălță mâinile, încet, cu teamă. Se dădu apoi un pas înapoi... Încă unul... Și încă unul... Ca o umbră. Spatele îi atinse peretele de scândură al barăcii. Tresări, cu sufletul la gură, sporindu-și spaima, avu senzația că cineva nevăzut o prinde de după umeri, că o capcană i se deschide neagră înapoia ei și are să cadă în hăuri adânci. Se opri tremurând, înfricoșată, stăpânită de teamă și neliniște. Cu mâinile ridicate deasupra capului... Dar când fasciculul de lumină al lanternei țâșni în întuneric, dezvăluindu-i brusc chipul, instinctiv ea plecă fruntea și își acoperi fața cu palmele, ferindu-și într-o parte ochii ca înaintea unei primejdii.

— Mâinile sus, am spus! veni din nou porunca și arma zăngăni scurt în mâinile bărbatului. Cât mai sus!

Din nou palmele se înălțară deasupra capului, dar fruntea rămase tot plecată, ca într-o consternare adâncă și dureroasă. Părul negru, lung și ud de ploaie, îi cădea în șuvițe, despletit, peste ochii de-un albastru viu, intens, acoperindu-i în parte fața tânără, prelungă, cu trăsături fine, parcă abia schițate. Își mușca mereu, nervos buzele învinețite, dezvăluindu-și dinții mici și albi, prea albi lângă întunecimea densă a părului. Rochia umedă, din care șiroia încă apa, se mula sculptural pe trupul subțire, plăpând ca o nuia, scoțând în evidență linia coapselor, a șoldurilor, a sânilor, umerii mici și ascuțiți ca de copil. Răsufla întretăiat, greoi, abia își putea stăpâni bătăile inimii, alergase mult prin ploaie, frământând arătura câmpului, picioarele îi erau noroite până la genunchi, era desculță, pierduse pantofii sau poate îi aruncase, să poată fugi mai ușor. Tremura, tot trupul îi tremura ca prins de friguri, se auzea cum îi clănțăne dinții în gură, dar căuta să se stăpânească, poate ca să-și ascundă în felul acesta teama sau cine știe de ce.

— Ai vrut să treci granița, nu-i așa? veni întrebarea celui ce plimba mereu fasciculul de lumină pe trupul femeii, în timp ce ținea automatul îndreptat împotrivă-i. De ce ai vrut să treci granița?

Dar răspunsul așteptat nu veni. Nici n-avea să vină curând. Tăcută, ținea fruntea tot plecată, era evident că se simțea vinovată; părea un hoț prins asupra faptului, n-avea ce mai face, ce mai spune, de aceea își mușca tare, dureros, până la sânge buza de jos. După câteva clipe izbucni deodată în plâns, descărcându-și o dată cu lacrimile toată durerea ce-o încerca în momentul acela.

— Acuma de ce plângi? întrebă caporalul. Dumneata ești vinovată și tot dumneata te smiorcăi? Ține mâinile sus și nu face nicio mișcare, că orice imprudență de acest fel costă, să știi!

Afară, ploaia rece de toamna continua sa bata darabana pe acoperișul de draniță al barăcii; stăruia în jur miros de lemn vechi, putred, bezna apăsa parcă sufocant din toate părțile, ca o carapace de metal. Grănicerul, atent, ținea automatul îndreptat către femeie. După o clipă își puse lanterna sub braț și întoarse nițel capul, să scoată din tocul de pânză pistolul de semnalizare. În secunda aceea însă, auzi o bufnitură, urmată de-un icnet scurt ca un suspin tăiat la jumătate. Femeia se prăbușise lângă peretele de scândură, pe niște paie umede între care se vedeau aruncate ghemotoace de hârtii, cutii goale de conserve, cioburile unei străchini smălțuite. Militarul puse repede lanterna pe fundul unei bărci răsturnate, în așa fel ca lumina să bată tavanul încăperii și sări în ajutorul femeii, prinzând-o de subsuori și încercând s-o ridice. Simți sub palmele-i puternice trupul firav și subțire ca de pasăre. Vlăguit și cuprins de spasme. Moale ca o cârpă... Îndată se lăsa într-un genunchi, îi sprijini capul pe piciorul său și din bidonul de la șold îi dădu să bea puțină apă. Cu palma îi îndepărtă apoi discret părul de pe frunte. Îi fricționă ușor tâmplele. Palma-i rece îi lunecă de-a lungul gâtului, pe umeri, și ea se înfioră nițel, dar rămase tot tăcută, cu pleoapele lăsate, grele. Aplecat asupră-i, îi simțea răsuflarea caldă, aproape, tot mai aproape aburindu-i fruntea. Involuntar, îi mângâie obrazul neted, umezit de picăturile ploii, cu pielița ușor catifelată și moale ca de piersică dată în pârg. Ca ars, își retrase însă repede mâna, înțelegând că făcuse fără vrerea lui un gest nepermis. Totuși, omenesc...

— Te-ai speriat? întrebă el mai blând. Nu trebuie să te sperii. Spune, cine ești? Ce cauți aici lângă graniță? Înțelege ca sunt ostaș, îmi fac datoria... Iar dacă am vorbit prea aspru, iartă-mi brutalitatea glasului. Ai leșinat, pentru că ai alergat prea mult, ești obosită...

Ea continuă să tacă, suspinând, cu ochii plini de lacrimi, lacrimile îi șiroiau pe obrajii palizi, își strângea convulsiv buzele vinețiii, le mușca cu aceeași nervozitate de la început, le strivea între dinți, gata parcă să le sfâșie. Pieptul îi tresălta ușor și caporalului nu-i scăpă zvâcnetul abia simțit al sânilor sub pânza udă a rochiei. Se întoarse, trase lanterna mai aproape, potrivi lumina pe unul din pereții barăcii, era parcă mai multă limpezime acuma, chipul femeii se deslușea în linii mai sigure, mai precise. Cu părul negru, despletit, adumbrind ochii albaștri, umezi, acuma închiși ca-ntr-o adormire, cu fruntea netedă și sprâncenele frumos conturate, părea o făptură de legendă răsărită din apele nopții, rătăcită în puterea întunericului, ca să-l tulbure, să-l neliniștească, să-l tragă în plasa ispitei. „E a dracului de frumoasă! își zise și oftă din adâncul pieptului să-și înăbușe pornirile nebunești ale tinereții. Eh, datorie, datorie... Dar cine o fi oare? Vroia să fugă peste granița sau numai s-a rătăcit? O fi de aici, de pe aproape? De departe? Unde vroia să se ducă?”

O prinse de bărbie, căută s-o privească în ochi, dar ea își trase capul într-o parte, cu un gest de respingere și revoltă.

— Mai e cineva cu dumneata? stărui caporalul și privi către ușa barăcii, așteptând parcă din clipă în clipă să mai vină careva. Spune, cum de-ai ajuns aici, la miezul nopții? Lângă satul ăsta? Pari o femeie de la oraș...

Ea tremura parcă mai tare ca la început, stătea chircită, ghemuită, plângea ținând pumnii strânși, atât de strânși, încât i se vedeau zbătându-se vinele albastre de la încheietura mâinilor.

— Nu vrei să vorbești? Bine, dacă nu vrei sa vorbești... Apă mai vrei? Nu mai vrei nici apă... E foarte bine și asta...

Își trase bidonul înapoi la șold, puse automatul sub talpa piciorului să-l afle repede la nevoie, despături mantaua ce-o avea prinsă în bandulieră și-o înveli pe femeie cu grijă, potrivindu-i capul să stea rezemat de peretele barăcii.

— Acuma cred că ai să te încălzești, zise el luând în mână

automatul. Vezi cum mă îngrijesc de dumneata? Și dumneata nu-mi acorzi nicio atenție... Nu mă învrednicești nici măcar c-o vorbă... Oricum, nu vreau să răcești... Și așa ești plăpândă ca o trestie. Stai nițel, te întremezi și pe urmă mergem către pichet. Acolo vom lămuri toate lucrurile... Iar dacă nu vrei să mergi, să știi că te duc pe sus, cât ești de subțirică într-o singură mână te duc...

Vorbea cu ploaia, cu noaptea, cu vântul... Ea parcă nici nu-l auzea sau se făcea că nu-l aude, stătea tot tăcută, acuma înfofolită în mantaua soldățească mirosind a naftalină, cu gulerul ridicat până sub ochi, plângea, suspina din adâncul pieptului gata să se înăbușe. Se lăsase un frig de te pătrundea până la oase, venea de afară din ploaia toamnei o boare de gheață, și el, grijuliu, îi înveli mai bine picioarele noroite și reci. De undeva, dinspre clădirile Stațiunii agricole experimentale, nu prea îndepărtate, de fapt fostul castel al „contelui" Tegaș, se auzea un cântec de acordeon, sau poate că era numai o părere, se zăreau într-acolo câteva ferestre luminate, prin ușa deschisă a barăcii se deslușea zvon pierdut de glasuri și apa cădea fără oprire din tăriile întunecate ale cerului, răpăind scurt pe acoperișul de draniță.

Într-un târziu femeia se mișcă, îi făcea bine căldura mantalei, deschise ochii și-l privi lung pe grănicer, dar fără să-i piară teama aceea de pe chipul încă învinețit de frig. Își supse buzele și spuse mai mult șoptit:

— Fii bun, mai dă-mi, te rog, puțină apă...

Caporalul deșurubă repede capacul bidonului și-i dădu să bea. Câteva picături numai, că ea îi și îndepărtă cu un gest moale mâna.

— Mulțumesc...

— Parcă ai mai prins puțină viață, zise el și-și potrivi din nou bidonul la șold. Acuma poți vorbi?

Ea zâmbi șters și continuă să-l privească cu aceiași ochi stăruitori în care parcă prinsese a licări o luminiță vie.

— Spune, poți vorbi?

— Da. Ce vrei să știi?

— Ce te-am întrebat: de ce ai vrut să treci granița? Te mai însoțește careva? Cu cine ești?

— Lasă prostiile astea, vorbi ea moale și scoțând mâna de sub învelișul mantalei își îndepărtă leneș de pe ochi o șuviță de păr

udă. După câte văd, am de-a face cu un om serios. De unde până unde m-ai văzut că vreau să trec granița?

— Știi unde te afli?

— Știu.

— Ești într-un sector de frontieră. Aici, la doi pași e frontiera…

— Ți-am spus că știu. Și ce-i cu asta?

— Ești un infractor la regimul de frontieră.

— Ce vorbești, domnule! oftă ea din adâncul pieptului. Uite nu știam că am să ajung vreodată și infractor!

— Și totuși ai ajuns.

— Să lăsam gluma, vorbi ea tot moale, nu e nici cazul și nici împrejurarea. Vai, ce amețeală m-a cuprins… Nu sunt niciun infractor, adăugă, trecându-și ușor mâna peste frunte. Sunt o profesoară din sat…

— Zău? se miră caporalul, zâmbind ironic. Va să zică, profesoară…

— Da, chiar profesoară; ce, e lucru de mirare?

Dădu mantaua la o parte, vru să se ridice, dar parcă se învârtea totul cu ea în jur…

— Hai, domnule, spune, ce e lucru de mirare? reluă ea cu glas moale.

— Pentru simplul motiv, vorbi caporalul, că o profesoară, dacă e într-adevăr profesoară, la ora asta stă acasă ca tot omul, se odihnește, doarme, sau dacă n-are somn, citește o carte, mă rog, sau corectează lucrările elevilor, în niciun caz nu o prind grănicerii alergând desculță prin ploaie la miezul nopții, ascunsă în această baracă a pescarilor ca să scape de urmărirea lor…

— În baracă m-am ascuns de ploaie și nu de urmărirea grănicerilor, replică femeia, trecându-și iar mâna peste frunte, cu acel gest moale care arăta că e tare istovită și lipsită de vlagă. Uite, te rog să mă crezi că nici n-am auzit că dumneata vii înapoia mea. Și nici nu te-am zărit…

— Așa trebuie să ne facem meseria, spuse cu puțină emfază caporalul. Să nu fim văzuți și auziți…

— Iar dacă totuși la mijloc e vorba de-o urmărire, reluă ea, nu de-a grănicerilor e vorba…

— Dar de a cui?

— Te interesează atât de mult?

— Desigur. Ți-am spus, ești în zona de graniță și…

— Mă privește personal și nu sunt obligată să-ți dau dumitale

socoteală!

— Ce vorbești, stimată doamnă! îi sări țandăra grănicerului. Acuma după ce ai prins glas, ridici și tonul la mine. Încălzești pisica la sân și pe urmă sare să te zgârie…

— Te rog, fără comparații stupide!

— Uiți că ai comis o infracțiune și că te-am prins în zona…

— Mai lasă-mă, domnule, o dată în pace cât infracțiunea dumitale! aproape că strigă ea și, cuprinsă de-o stare de isterie, începu din nou să plângă. Una, două îi dai zor cu infracțiunea. Destul am eu necazurile mele, nenorocirea mea, mai vii și dumneata să mă pisezi cu placa asta a infracțiunii! Ce-am făcut? întrebă ea printre lacrimi, aproape hohotind. Pe cine-am omorât? M-ai prins pe linia bornelor? Am dat foc pichetului dumitale? Dumneata, n-auzi cine sunt? Nu ți-am spus?

— Vreau să-ți văd actele!

— Ce acte? N-am niciun act la mine… Sunt acasă. Ba nu, mi-a rămas poșeta acolo, la Stațiunea experimentală, de la castel vin, de la Stațiunea experimentală… Te rog, înțelege, imploră ca printre sughițuri, fii drăguț și lasă-mă să mă duc acasă, în sat. Uite cum arăt… Mi-e rușine de mine…

Dădu din nou mantaua la o parte, se ridică în picioare, stătu așa câteva clipe rezemată de peretele de scândură al barăcii, ca să-și alunge amețeala ce-o cuprinsese, apoi își potrivi rochia, își aranjă părul, își șterse fața cu palmele. Vru să treacă spre ușă, dar caporalul îi aținu calea.

— Nu, nu vă pot da drumul! zise el cu glas categoric. Nu aveți acte, v-am prins noaptea în zona de graniță, scuzați-mă dacă vă jignesc, mă rog, puteți spune ce vreți, dar ați săvârșit o infracțiune. Și ca atare…

— Ca atare, ce? întrebă ea oprindu-se locului.

— Vă poftesc să mergeți la pichet.

— Ce să fac??? se miră ea, holbând ochii de parcă ar fi auzit cine știe ce năzdrăvănie și-l privi pe caporal sfidător, peste umăr.

— Să mergeți la pichet.

— Acuma, pe ploaia asta, la miezul nopții? În halul în care mă aflu? Ce să fac acolo?

— Sunteți reținută…

— Adică vrei să spui arestată…

— Reținută.

— Domnule, dumitale îți arde de glumă? vorbi ea, și, hotărâtă, trecând peste mantaua azvârlită pe paie, îl împinse brutal cu mâna pe grănicer să-și facă loc, dar acesta îi bară din nou drumul.

— Doamnă, vă rog, nu încercați, că recurg la forță…

— Păi, eu îți spun că sunt profesoară în sat și dumneata îmi vorbești de arest, domnule? țipă ea cu glasul răgușit, înecat de plâns, umflându-și vinele gâtului. Ce, nu ți-e bine?

Caporalul însă nu descumpăni.

— Uite, ce este, stimată doamnă, vorbi el aspru, grav și ochii-i fulgerară tăios. Sunt în exercițiul funcțiunii și, ca atare, vă rog să vă măsurați cuvintele!

— Dar cu ce te-am deranjat?

— Cred că m-am purtat destul de frumos cu dumneavoastră, urmă caporalul, fără să ia în seamă întrebarea femeii. Chiar mai frumos decât îmi îngăduie serviciul meu. Nu vă cunosc și ar trebui nici să nu discut cu dumneavoastră. Datoria mi-ar impune să vă leg și cu pistolul în spate să vă duc chiar pe sus la pichet…

— Ce vorbești, domnule!

— …Dar eu mă port civilizat, vă vorbesc cu mult respect tocmai pentru că spuneți că sunteți ceea ce sunteți.

— Sunt profesoară, ți-am spus.

— Să fiți sănătoasă. Pe toți care-i prindem în zona de graniță, să știți, spun că sunt cutare și cutare, că s-au rătăcit și mai știu eu cum… Povești! Cunoaștem noi sistemul. Până la urmă se dovedește a ieși cu totul altceva…

— Mă rog, nu e cazul meu.

— N-o fi, muie nițel glasul caporalul. Dar vă rog să mă înțelegeți, îmi fac datoria așa cum v-o faceți și dumneavoastră acolo la școală, cum trebuie să ne-o facem fiecare. Eu nu contest că ați fi profesoară și încă din satul ăsta, nu știu, nu v-am mai văzut până acuma, dar nici nu pot să iau de bune spusele dumneavoastră. Nu aveți nici buletinul la dumneavoastră. Și atunci, dați-mi voie să mă îndoiesc de calitatea dumneavoastră din moment ce vă găsiți aici, în locul acesta și la ora aceasta…

— Vin de la Stațiunea experimentală, ți-am spus…

— Fugind peste câmp, în direcția graniței, la miezul nopții, desculță, prin ploaie? Să fim serioși!

— Am fost până acolo, la inginerul Dumitriță, îl cunoști pe

inginerul Dumitriță? Stă la Stațiune, la castel…

— Îl știu, am auzit de el…

— Ei, la dumnealui am fost, dau lecții de pian fetiței lui, dar s-a întâmplat ceva și a trebuit sa fug, acum e limpede?

— Pentru mine nu e limpede nimic, se arătă neînduplecat caporalul. Nu aveți acte, sunteți în infracțiune, aici, în zona…

— Domnule, nu auzi că mi-a rămas poșeta acolo?

— …în zona de frontieră. Așa că vă poftesc, ca să nu fac uz de armă, să mergeți la pichet…

— Uf, parcă ești un catâr! aruncă ea și luând de jos un șomoiog de paie începu să-și șteargă picioarele de noroi. Păcat, că după cum văd ești un om cu carte. Pe deasupra și frumușel…

Caporalul se făcu că nu aude, luă tăcut mantaua, o scutură, o făcu sul și o puse în bandulieră, sub foaia de cort ce-o purta în chip de pelerină să-l apere de ploaie. Luă și lanterna de pe capătul bărcii și, cu automatul în mână, arătă că e gata de drum.

— Uite ce este, zise femeia văzând hotărârea grănicerului și începu din nou să plângă. Destul mi-e viața o nenorocire, nu vreau s-o mai pătez și cu rușinea ce-am pățit-o în noaptea asta. Dacă nu vrei să mă lași să plec, cheamă-l te rog pe Mirescu aici, pe comandantul dumitale. El ți-e comandant, nu?

— …

— Mă rog, nu vrei să vorbești, nu vrei și gata, urmă ea. Cheamă-l, deci, te rog, aici, îl cunosc, soția lui mi-e colegă în învățământ, e directoarea școlii unde funcționez eu. Spune-i că mă numesc profesoara Darini și că vreau să-i vorbesc… Te rog din suflet, fă treaba asta… Ești un om manierat, înțelege că mă găsesc într-o situație delicată, dumnealui mă cunoaște… N-aș fi vrut să știe ce mi s-a întâmplat, dar dacă asta-i situația și nu e altă ieșire, mă supun și gata…

Caporalul stătu nițel în cumpănă, gândindu-se parcă la ceva, apoi, cu un gest hotărât, duse mâna la spate și trase din tocul de pânză pistolul de semnalizare.

— Doamne, ce vrei să faci? se sperie femeia și în aceeași clipă se ghemui înapoia bărcii răsturnate. Nu, nu, te rog… înălță ea mâinile a apărare.

— Lasă, nu vă speriați, nu se întâmplă nimic, o liniști grănicerul și se duse în pragul barăcii. Nu-i pistol de care credeți dumneavoastră…

Înălță apoi mâna și slobozi spre înalt trei stele roșii ca niște puncte de foc ce fâșâiră neașteptat în imensitatea beznei. Apoi se întoarse, băgă pistolul la loc în tocul de pânză și rămase tăcut privind femeia ce stătea mai departe ghemuită înapoia bărcii hohotind de plâns, cu fața îngropată în palme.

— Spune, ce vrei să faci cu mine? întrebă ea printre suspine. Te implor, vorbește! De ce ai tras racheta aceea, sau ce-a fost…

— Nu mi-ați spus să-l anunț pe comandant?

— Ba da…

— Asta am și făcut…

— Mulțumesc, zise ea mai mult șoptit. Doamne, în ce bucluc am intrat! În ce bucluc…

După câteva minute se auzi apropiindu-se duduitul unui motor, și o mașină, cu lumina farurilor mascată, opri înapoia barăcii. Glasuri șoptite tăiară susurul ploii.

— Dumneavoastră sunteți, tovarășe caporal Ștefănescu?

— Eu.

— Ce s-a întâmplat?

— O femeie, spuse caporalul moale și arătând cu capul spre ușa barăcii. Tovarășul locotenent e acolo?

— E încă acolo, vroia să plece, dar văzând semnalul…

— Bine, luați-o și hai la pichet!

Frânt de osteneală, Alexandru se dezbrăcase și se întinsese pe pat, în camera lui anume rezervată ajutorului de comandant de pichet. Stătea pe întuneric în liniștea odăii, cu o mână sub cap, în cealaltă cu țigara aprinsă, fuma – avea o ascunsă stare de nervozitate – și privind tavanul ca-ntr-un panopticum se gândea la tot ce se întâmplase cu un ceas mai înainte în noaptea aceea: plecase în controlul posturilor de pândă, sub biciuirea aspră a ploii, pe-o beznă s-o tai cu cuțitul, afundându-și bocancii prin arătura moale ca un aluat, zărise apoi, într-o fulgerare de-o secundă, o umbră alergând peste câmp – aci cădea, aci se ridica, mergând clătinat –, intrase după ea cu nițică temere în „baraca pescarilor” și iată, întâlnirea femeii îl răscolise într-atât de mult încât îi alungase somnul. O avusese pentru câteva clipe în brațe, îi simțea încă și acum răsuflarea caldă în obraz, mireasma părului ud o avea încă în nări ca o prezență de netăgăduit a aceleia, îi mângâiase străbătut de-un fior ascuns fruntea, gâtul, umerii, cu totul involuntar, învelind-o

cu mantaua, palma îi atinsese picioarele... Până și acum, aici în camera lui îl urmărea stăruitor privirea ochilor ei înlăcrimați, glasul ei, când cerând îndurare, înțelegere, când asprindu-se în acel plânset atât de firesc și de omenesc. Din capul locului își dăduse seama că nu avea de-a face cu o infractoare, intuise lucrul acesta, avea experiența graniței, dar nu putuse proceda altfel, se comportase după cum îi dictase datoria lui de ostaș pus să păzească frontiera. Desigur, la începutul începutului, acolo, în întunecimea barăcii, văzându-i frumusețea trupului plăpând – părea o mică sălbăticiune, căzută în capcană, speriată și ghemuită în acel colț –, înțelegându-i temerea și plânsul, își spunea singur sieși și dorea din toată inima ca ea să nu fie ceea ce, de obicei, în zona de graniță se prinde sub amenințarea automatelor. Prea-l zdrobise farmecul ei! Erau luni, multe luni încheiate de când nu mai fusese atât de aproape de o femeie și iată, se întâmplase acum un ceas s-o aibă în brațe pe aceasta, desigur în împrejurări cu totul neprevăzute; greu, foarte greu își frânsese pornirea bărbătească, ar fi vrut să-i atingă măcar ca o undă buzele acelea învinețite de frig și de spaimă, să uite unde se află și care-i datoria lui, să stea cu ea, acceptându-i dragostea, întreaga noapte în baraca singuratică, în tăcerea și pustiul ei să asculte ploaia și vântul umed al toamnei, să se știe, ah, fie măcar pentru un ceas, cu ea, departe de lume și de tot ce-l înconjoară!

Dar realitatea alunga orice vis, orice dorință...

Viață, viață ostășească, numai cine te știe, cine te-a trăit, te înțelege!...

Tot timpul în mașină, către pichet, tăcuse, o privise atât cât o putea privi într-ascuns, ea stătea cu capul plecat pe genunchi și-și urma plânsul, parcă era dusă de pe lume, nu vroia să mai știe de nimeni și de nimic, n-avea ce face, se lăsase în voia sorții, crezând în omenia oamenilor, sperând că va găsi înțelegerea lor – „bine ar fi dacă ar fi Mirescu acolo” –, trecuse prin multe în viață, se mai adăuga lanțului greu al suferințelor încă o verigă, o va primi, va zăngăni și ea în șirul celorlalte, așa poate i-a fost hărăzit ei în viață...

Ajunși la pichet, Alexandru o poftise în cancelaria comandantului. Văzând-o, Mirescu rămăsese stupefiat, îi ieșise repede în întâmpinare, prinzându-i cu un gest prietenesc amândouă mâinile într-ale sale, total încurcat și în același timp

jenat de împrejurare.

— Domnișoara Darini, dumneata? se mirase el și din ochi căutase repede un scaun să-i dea să se așeze.

Dar Alexandru îi înțelesese intenția cu o secundă mai devreme („uite dom'le, într-adevăr, e o cunoștință a comandantului, halal prindere am mai făcut și eu!"), se dusese și venise din camera alăturată cu un scaun, i-l oferise cu exagerată amabilitate, scuturând de pe tapiseria lui niște fire imaginare de praf („trebuie să fac orice, să-i anulez impresia proastă ce poate și-a făcut-o despre mine, e o femeie frumoasă, aici în lumina asta o văd foarte bine, îmi place…"), ea se așezase tot tăcută și-l privise o clipă pe caporal, parcă mulțumindu-i din ochi. Sau numai i se păruse lui? „E destul de inteligentă, trebuie să înțeleagă că sunt militar, mă aflam în misiune, mi-am făcut doar datoria și nimic mai mult!"

Nițel fâstâcit, Alexandru rămăsese în picioare alături de biroul lui Mirescu, cu pelerina de ploaie pe umeri și cu automatul în mână. Stătea acolo, trebuia să stea, nu putea pleca până ce nu-i permitea acest lucru comandantul („aș sta în picioare, lângă ea, și-un veac, numai să-i simt parfumul părului!"), stătea și trăgea cu coada ochiului spre prizoniera lui, da, avea o figură interesantă, cam slăbuță ea, firavă, parcă ar fi fost o școlăriță…

— Ștefănescule, întrebă Mirescu, și caporalul tresări ca ars, dumneata ai adus-o pe domnișoara Darini?

— Eu, tovarășe locotenent!

— Dânsa e profesoară în sat…

— Da, mi-a spus, însă… știți…

Ea aruncase spre Alexandru o nouă privire, ochii ei parcă spuneau: „Ei, mă vezi cine sunt?" –, îl măsurase apoi fugar de sus până jos, era înalt băiatul, acum îl vedea bine în lumina încăperii, avea o statură atletică, cu fața bronzată de soare și vânturile câmpiei, nu-i scăpaseră privirii nici mâinile lui bine îngrijite ce țineau automatul și boneta, nici obrazul bine bărbierit, ca și hainele călcate și ajustate pe corpu-i robust, nici ochii aceia, un amestec de verde și căprui, neastâmpărați, ce chemau parcă strengărește la dragoste, acum însă nițel triști și obosiți…

— Ce s-a întâmplat, domnișoară Darini? reluase Mirescu pe același ton plin de curtoazie și amabilitate, trecând înapoia biroului său. Vă rog să mă credeți că sunt total surprins! Pe

cuvânt de onoare! Mai ales când vă văd în ce situație sunteți…

— Da, sunt într-o situație penibilă, își privise ea rochia udă și noroită, picioarele desculțe, dar…

— E cumva la mijloc vreo neînțelegere? aruncă el o privire când femeii, când caporalului. Știți, în zelul lor deosebit, se mai întâmplă ca militarii noștri…

— Nu, nu e nicio neînțelegere, vorbise ea moale, îndreptându-și părul ud de pe frunte. Dumnealui, înțeleg – lua parcă apărarea caporalului – și-a făcut datoria. Cam neînduplecat și obtuz în hotărârile sale, dar… mă rog, ce-a fost, a fost. M-a condus la dumneata și asta e bine, e mai de preferat decât poate să mă fi ținut acolo toată noaptea…

— Nu știu exact care-i situația, vreau totuși să înțeleg…

— Prefer să mă destăinui numai dumitale, ceruse profesoara și-l privise cu un fel de scuză pe Alexandru, cu alte cuvinte considera prezența lui inoportună. E o chestiune delicată, personală, chiar strict personală și aș vrea s-o știi numai dumneata. Bineînțeles, că de la dumneata va afla Silvia, asta în mod sigur, îi vei spune când vei ajunge acasă. Dar nu mă sfiesc de dumneata, cu atât mai mult de ea. Ce să fac? Dac-am ajuns aicea…

— Să știți că pot fi discret, zâmbi semnificativ Mirescu. De altfel și datoria profesională mi-o cere…

— Mă rog, ar fi preferabil…

— Atunci, Ștefănescule, se adresase ofițerul caporalului, dumneata ești liber. Văd despre ce-i vorba și am s-o conduc eu pe dânsa acasă. Vă duc tot cu mașina, domnișoară Darini. Vă rog să ne scuzați pentru acest incident total nedorit, dar…

Alexandru ieșise, trecuse pe culoarele pichetului puternic luminate, călcând pe podele cu pasul lui apăsat, sigur se vedea că-i nemulțumit de ceva – i se răpise posibilitatea de a mai sta în preajma femeii –, s-a dus direct în camera lui și a început să se dezbrace.

— Tovarășe caporal, stau de-un ceas cu friptura aia pe cuptor, băgase Iliuță, bucătarul, capul pe ușă. Veniți acolo sau o aduc încoace?

— Nu mănânc, Iliuță, nu mi-e foame…

— Cum doriți.

N-avea somn, simțea nevoia să facă ceva, să-și treacă vremea cu ceva, s-a apucat și și-a curățat hainele de noroi,

bocancii, apoi a făcut automatul să sclipească de parcă atunci ar fi ieșit din fabrică, curățța la el, dar cu urechea era tot pe coridor, să audă când pleacă profesoara, poate avea s-o mai zărească întâmplător. A stins lumina și, când să-și aprindă o țigară, a auzit motorul mașinii duduind în curte, a sărit îndată la fereastră și prin întuneric l-a zărit pe Mitrică, șoferul, stând în ploaie, reglând ștergătoarele la parbriz, apoi a apărut și locotenentul ținând-o de braț pe profesoară și luminându-i cărarea cu lanterna – îi pusese pe umeri mantaua lui –, s-au urcat și într-o clipă mașina a ieșit pe poartă, pierind în noapte pe drumul ce tăia în două câmpul către sat.

Alexandru a mai stat o clipă la geam privind noaptea, apoi și-a aprins o țigară și s-a trântit pe pat. Încercase să doarmă, nu putea însă închide ochii, somnul îl ocolea, îl chinuia, nu-și putea da seama ce se petrece cu el. A stins țigara în scrumieră, apoi a aprins alta, a sfârșit-o și pe aceea și a căutat din nou pachetul pe noptieră... Afară ploaia de toamnă continua să cadă în cascade repezi, răpăia pe acoperișul de tablă al pichetului, zumzuiau continuu burlanele, pe lângă zid se auzeau pașii santinelei cum jucau pe loc sau veneau și se depărtau, militarul dădea ocol clădirii, stătea când și când locului scrutând bezna spre sat sau către hotar. Nu după multă vreme venise și mașina, era trasă sub șopronul ce ținea loc de garaj, se auzea cum Mitrică – și el parcă fără somn – ambala mereu motorul, dar după un timp îl opri și liniștea se așternu din nou în pustietatea câmpului, strivit de ploaie sub bezna nopții. Un câine începu să latre departe de sat, mai schelălăi un altul tot într-a-colo, iar din cușca lui, Prinț le răspunse prin câteva mârâituri scurte, înfundate, zornăindu-și lanțul, după care se culcă și el.

După o vreme, pașii cuiva răsunară pe prundișul aleii ce venea dinspre șopron. Acela călca alene, mai mult își târșâia picioarele după el. Se opri.

— Care ești, mă, suflete de santinelă?

— Eu, Tandin, se auzi un glas șoptit.

— Dă-mi, artistule, și mie o țigară.

— N-am, zău n-am...

— Cum n-ai, mă?

— Zău, să moară mama dacă te mint, tu nu știi că eu nu fumez? Vezi la tovarășu' caporal ilev, mi se pare că nu doarme, uite iese fumu' pe geam ca la tren...

Din tot pichetul, singurul Tandin, și el din București ca și Alexandru, ba încă din același cartier, îi spunea acestuia „caporal ilev”, pentru faptul că, știindu-l înainte de încorporare student, el considera toți studenții ce-și fac armata „ilevi teteriști”.

Pașii se opriră sub geamul lui Alexandru. Caporalul care nu dormea și auzise discuția se ridică din pat și veni la fereastră. Chiar simțea nevoia să schimbe două vorbe cu cineva.

— Ce-i, Mitrică?

— Îmi arde buza de-o țigară, tovarășu’ caporal…

— De care fumezi?

— De care-o fi, dați-o dracului cu marca ei, știți că șoferu’ n-alege…

Alexandru se întoarse, luă de pe masă pachetul de țigări și i-l întinse peste pervaz.

— Ia de aicea, măi, îl îndemnă caporalul.

— Mulțumesc, să trăiți!

— Mai ia, nu-l slăbi Alexandru. Ia doua, trei, ia mai multe să ai, mai e până dimineață și dacă rămâi pe jantă…

— Asta așa e. Cât o fi ceasul?

— Cam unu și jumătate. Ai dus-o pe profesoară acasă?

— Am dus-o. Și pe tovarășu’ locotenent…

— Unde stă, Mitrică?

— Cine, profesoara?

— Ea.

— În marginea satului, drumul spre vii, e o vilă frumoasă, cu gard de cărămidă roșie, nu se poate să n-o știți, zise șoferul frământând țigara între degete, în timp ce pe celelalte trei le băgase în căptușeala bonetei. O casă cu grădină în față…

— Și cu un tei mare în spate? căutase a se lămuri caporalul.

— Aia. Să trăiți, dați-mi și-un foc…

Alexandru îi întinse chibriturile. Mitrică scăpără și aprinse. Pentru o clipă flacăra îi lumină chipul măsliniu, mustăcioara lui trasă parcă din peniță, nasul nițel obraznic. Avea un ochi olecuță sașiu, băieții din pichet îi spuneau că din pricina asta, la conducere el vede și drumul înainte, dar și cine-l depășește pe stânga și el râdea o dată cu ei, nu se supăra, că și el îi lua peste picior, îi zeflemisea în fel și chip, era băiat bun, de treabă, descurcăreț în orice problemă și „umblat prin lume” cum îi plăcea lui să spună, cu toate că nu cunoștea decât drumurile din

jurul Craiovei unde se născuse.

— Mișto femeie, tovarășe caporal, reluă Mitrică vorba trăgând cu poftă din țigară și scuipând într-o parte firișoarele de tutun ce i se lipiseră pe buze. Știți că eu cum am văzut-o am și cunoscut-o?

— Când, măi? se arătă interesat Alexandru.

— Atunci la baracă, cum a venit lângă mașină și ați ordonat să se urce sus, eu, gata, mi-am și adus aminte de unde o știu…

— De unde o știi?

— Am văzut-o de multe ori la școală, împreună cu nevasta lu' tovarășu' locotenent. Apoi și la dumnealui acasă. Da' n-am vrut să vă spun, am crezut c-o cunoașteți…

— Nu, n-am cunoscut-o, mărturisi sincer Alexandru, acuma am văzut-o pentru prima dată…

— Ce dracului căuta în baraca aia?

— Nu știu.

— Spunea pe drum, în mașină lu' tovarășu' locotenent de dumneavoastră, zice „drăguț băiat caporalul dumitale de la pichet, atent, manierat", cică i-ați dat mantaua să nu răcească, v-ați purtat cumsecade cu ea, cu alte cuvinte după cum m-am prins eu, clipi șiret din ochi Mitrică, ați știut, vorba aceea, să păstrați „distanța legală" acolo când erați numai cu ea în baracă, ce mai, altul, un civil oarecare după închipuirea ei i-ar fi cerut în doi timpi și trei mișcări să-i arate tivul fustei, nu știe că noi grănicerii suntem băieți delicați. Îmi mai dați chibritele alea? ceru el respectuos. Nu-ș' ce dracu are tutunul ăsta, parcă s-a umezit…

Alexandru îi întinse din nou chibriturile, Mitrică scăpără, trase tot cu sete câteva fumuri, scuipă într-o parte și înapoie cutia.

— Să trăiți și mulțumesc…

— Și ce mai zicea, mai Mitrică, stărui caporalul. Hai că văd că ești băiat deștept, ai prins ceva cu urechea…

— Păi îs de la Craiova, tovarășu' caporal, zâmbi el cu înțeles, m-a făcut mama deștept, dintr-o ochire cumpăr omu'…

— Ei?

— Ce mai zicea ea? întrebă el slobozind fumul pe nări și pe gură. Păi nu mai zicea nimica. Tovarășu' locotenent vă tot lăuda, c-o fi una, c-o fi alta…

— Ei, las-o mai moale, nu plimba ursul! se arătă neîncrezător Alexandru. Acuma ai început să prăjești gogoși…

— Eu, tovarășu’ caporal? se apără Mitrică și scuipă iar într-o parte. Ce interes am să vă mint? Ce, mi-e soră, vreau s-o mărit sau oi fi cumva vreun socru mare? Spun adevărat…

— Și zii, așa cu tovarășul locotenent, îl întărâtă la vorbă Alexandru. Zici c-a început să mă laude…

— Da, i-a spus că sunteți student, că sunteți din București, că sunteți ajutorul dumnealui, că aveți o „doxă” a-ntâia, tobă de carte nu alta! Eh, chestii din astea, ce să vorbească și dânsul cu ea?

Mitrică tăcu, mai trase vreo două fumuri, apoi aruncă țigara, o strivi sub talpa bocancului, privi în sus noaptea și se trase mai mult sub streașină, să nu-l ude așa rău ploaia. Burlanele cântau continuu, parcă se lăsase și o ceață peste câmp, o ceață neagră ce se ridica din pământul dospit de apă, nu se zărea în depărtare satul, se ghiceau numai casele într-acolo, ascunse în beznă ca-ntr-o năframă neagră.

— Te duci la culcare… îi spuse Alexandru și-și luă coatele de pe pervazul ferestrei, semn că și el vrea să se odihnească.

— Ce culcare? Nu-mi arde de nicio culcare, tovarășu’ caporal, vorbi Mitrică total contrariat. Am treabă cu motoru’ ăla, nu-ș’ ce are relanti-ul, merge ce merge și apoi e gata să-și dea duhu’. Vreau să-l reglez, că mă lasă mască tocmai când mi-e lumea mai dragă!

— Acuma, noaptea, vrei să faci treaba asta?

— Păi dară când? Dacă devine chestiunea și trebuie să plec peste un ceas în zonă? Cum *parexamplu*, uite, fu problema cu dumneavoastră la baracă, de venii să iau cocoana. Atunci ce mă fac?

— De ce nu l-ai reglat aseară sau ieri după-masă?

— L-am amețit eu, da tot nu ține. Ei, am plecat, să trăiți, noapte bună și vă foarte mulțumesc pentru țigări!

— Noapte bună, Mitrică…

Alexandru mai auzi un timp pașii șoferului pe prundișul din curte – parcă-l mătura, sau îl aduna grămăjoare, așa își târa alene picioarele după el! – auzi apoi mersul ușor al motorului. Mitrică începu după aceea să vorbească adresându-se cuiva, pesemne veneau grănicerii din patrulare și se gândi că dimineață, când are să se scoale are să-i dea o mână de ajutor să pună mașina la punct. Cunoștea nițel mecanica auto, lucrase aproape doi ani ca ajutor de șofer pe basculanta pe care era

angajat taică-său; în timp ce urma la seral, căra balast la o întreprindere de construcții în București, luase carnet, conducea din când în când și el mașina, dar punea și mâna pe lopată când era nevoie și trebuia să încarce degrabă, ca să facă la timp transporturile cerute de normatori. După ce-a terminat seralul la liceul din Tei, a dat examen la Facultatea de teatru – îi băgase în cap un regizor de la Casa de cultură că ara talent –, dar căzuse la examen și atunci a urmat Școala tehnică de chimie și a devenit operator la uzina de anvelope „Danubiana” din marginea Bucureștiului. Stătea opt ore în căldura aceea a cuptoarelor, în fumul greu de cauciuc, manevra pârghiile cu siguranța unui pilot de avion și-i plăcea cum ies anvelopele calde din forme ca niște colaci negri din cuptorul brutarului. A fost un timp îndrăgostit de-o fată din cartier, fata unui factor poștal, aceea a dat examen la Facultatea de chimie, ambițios din fire a dat și el, a reușit și a terminat cu anvelopele, dar în timpul anului doi a făcut figurație la un film, din vechea lui pasiune pentru teatru, apoi un regizor secund, văzându-l „băiat drăguț și cu aptitudini” l-a distribuit pentru o singură replică într-un alt film unde-o făcea pe vânzătorul la o stație de benzină. („Ai dom’le benzină de 98?” îl întreba un dendi bătrân, cu papion, dintr-un Fiat 1300. „N-am, treceți după-amiază!” răspundea Alexandru), și uite așa, după filmul ăsta – a fost și s-a văzut la toate cinematografele din Capitală pe unde a rulat, – l-a prins iar patima teatrului, așa că vara și-a scos actele de la Chimie, a dat din nou examen la Teatru, a luat probele practice, dar a căzut din nou la scris și peste o lună a fost încorporat.

— Vreau, spusese la Centrul militar să fiu dat undeva departe de zgomotele orașelor, undeva, într-o cazarmă pe la țară, să stau noaptea de santinelă și să aud răsuflarea pământului, atâta liniște să fie în jurul meu…

— Îți place la grăniceri?

— Îmi place! Grăniceria-i armă frumoasă, de prestigiu…

Îi rugase pe părinți să nu spună nici unui coleg sau colege de facultate unde face armata, îl durea eșecul lui pentru a doua oară cu teatrul, mai ales că susținuse față de toți că are o vocație deosebită pentru meseria asta, vroia să stea departe de toți în tot timpul stagiului militar, mai ales nu vroia să mai audă niciun cuvânt despre două fete cu care fusese în relații de dragoste, dar care, flușturatice din fire, îl abandonaseră pentru

„persoane mai cu viitor”… Inteligent, dezgheţat, ascultător a prins repede secretele grăniceriei, a urmat un curs special şi a ajuns ajutor al comandantului de pichet, venind aci numai de două luni, de undeva de la frontiera de apă a ţării. S-a acomodat repede cu viaţa noului pichet, încă din prima zi s-a impus prin ţinuta lui ordonată, prin disciplina cu care executa ordinele comandantului, disciplină ce-o cerea în aceeaşi măsură şi tovarăşilor săi în raporturile cu el, prin prietenia ce-o arăta tuturor, ca şi prin respectul ce-l datora nu numai locotenentului Mirescu, ci şi ultimului soldat din mica aşezare grănicerească…

— Suntem cu toţii aici o familie, spusese el la o primă adunare a militarilor din pichet. Dacă nu ne stimăm şi nu ne respectăm, dacă nu ne ajutăm şi nu ne înţelegem unul altuia greutăţile, necazurile, ca şi bucuriile şi succesele, colectivul acesta nu se poate numi unit…

Alexandru mai ascultă un timp glasul motorului de afară, ascultă şi cântecul ploii în burlane, se făcuse destul de târziu, poate că era aproape ora trei spre dimineaţă, se ridică într-un cot, luă ceasul de mână de pe noptieră, dar nu putu zări în întuneric cifrele cadranului, precis era aproape trei, aşa că hotărî să se culce. Poate că profesoara la ora asta doarme, gândi el, a trecut biata de ea prin mari spaime, în parte pricinuite de el, dar îi părea bine c-o întâlnise şi spera s-o mai vadă, dorea din inimă să-şi ceară scuze, el, personal, în mod deosebit, poate că fusese prea aspru în comportarea lui, poate o supărase cu ceva…

Tot gândindu-se la ea, aprinse o nouă ţigară. În rotocoalele fiecărui fum i se părea că răsare chipul ei. Surâdea, parcă-i zâmbea cu ochii şi ochii parcă-i spuneau:

— Te-am iertat, domnule, nu-ţi mai face griji…

Nu ştia atunci că peste puţină vreme visul avea să devină realitate. Altfel s-ar fi culcat liniştit şi, a doua zi dimineaţa, în scrumieră, n-ar mai fi numărat douăzeci şi trei resturi de ţigări şi aproape tot atâtea chibrite arse…

2

Înainte de a intra, Alexandru se opri pentru o clipă în fața porții scunde din lemn de stejar deasupra căreia, pe doi stâlpi din același lemn, sculptați în stil popular, se înălța protector un acoperiș din țiglă neagră în două ape. Pe stâlpul din dreapta, o mică plăcuță de alamă, cu un nume, gravat în negru, îi atrase atenția: „Profesoara Dorina Darini”. Sub această plăcuță un mic buton alb, montat într-o carcasă de ebonită roșie, indica soneria. Vru să apese butonul soneriei, dar privi mai întâi peste gardul de piatră și cărămidă acoperit până sus cu iederă, dorind să se încredințeze cu o clipă mai devreme dacă e cineva acasă sau nu. Dincolo de gard, în mijlocul unei grădini în care predominau roșul și galbenul trandafirilor ca și tufele albe și bogate ale daliilor, la umbra teiului abia înflorit, se înălța o mică vilă destul de cochetă, asemănătoare unei cabane de munte, cu acoperișul, tot din țiglă neagră ca al porții, cu streașinile foarte late vopsite în alb și cu zidurile galbene lucrate în calcio-vecchio. Obloanele verzi ale celor două ferestre dinspre grădină erau date de perete, iar la geamurile deschise, perdelele de mătase azurie vălureau ușor ca unda unei ape. Evident, casa era de-o construcție aparte față de restul clădirilor din micul sat de frontieră.

Din toamnă, de când o cunoscuse pe profesoară, până acuma, la sfârșitul primăverii, Alexandru trecuse de multe ori pe această uliță, dar niciodată nu se apropiase măcar la un pas de casă, nicicum să se oprească, s-o admire sau să îndrăznească a-i trece pragul porții.

Astăzi făcea pentru prima dată acest lucru. Așa că emoționat apăsă clanța mare din fier forjat și, văzând că poarta e deschisă, trecu pragul fără a-și mai anunța prezența prin butonul soneriei. O alee nu prea lată, pietruită, ducea printre tufele de trandafiri către treptele de marmură ale unei verande sub ale cărei bolți frumos ornamentate în ciubucării din ipsos alb se vedeau agățate în lănțișoare aurii glastre smălțuite, diferit colorate, cu flori. În dreapta și în stânga acestei alei centrale, altele se desfășurau simetric printre tufele de dalii, „regina nopții”, petunii și garoafe, alei al căror pietriș roșu, alb și galben forma un mozaic de-un colorit și farmec deosebit. Mici statuete, înfățișând piticii lui Barbă-cot, răsăreau vesele dintre merișorii

ce mărgineau ca un mic gard viu aleile.

Deodată el se opri locului. Dincolo de perdele se deslușeau limpede acordurile unei melodii cântate la pian. Interesat, rămase câteva clipe în așteptare, ascultând și încercând s-o descifreze. „Parcă ar fi primele frazări ale „Nocturnei” lui Chopin, își zise. Sau ceva din Schumann... Nu, nu e din Schumann”... Dar, după un minut, melodia parcă se frânse, una din perdele se dădu la o parte și în rama ferestrei apăru tânăra profesoară.

— Hai, te rog intră, de ce te-ai oprit locului? zise ea și-i făcu un semn de apropiere cu mâna. Vin numaidecât să-ți deschid în față, la verandă. Poarta era descuiată?

— Da...

Alexandru urcă treptele de marmură ale verandei, ca ametit și, peste o clipă, ușa în mijlocul căreia licărea un vizor ca un ochi magic se deschise. În fața lui, într-o rochie de mătase galbenă, cu brațele întinse și surâzătoare, se afla Dorina.

— Bine ai venit, domnule, te așteptam, zise veselă. N-ai pușcă? glumi ea și-i privi mâinile. Zău, de câte ori mi te închipui, te văd numai cu pușcă, așa cum te-am văzut prima dată în noaptea aceea în baracă...

— Nu vreți să uitați de loc...

— De ce să uit? se miră ea. Lasă c-a fost frumos. Dacă nu era noaptea aceea, poate azi nu ne cunoșteam.

— Adevărat...

El îi luă mâna și i-o sărută ușor și tandru, după care rămase locului neștiind ce să facă.

— Hai, intră, ce-ai rămas așa? îl îndemnă ea. Pari emoționat...

— Trebuie să recunosc că sunt, mărturisi el sincer. Dar puțin... foarte puțin...

— De ce?

— Vedeți, dumneavoastră, cum să spun, nu ne cunoaștem de mult, abia ne-am întâlnit de câteva ori și acum e pentru prima oară când vin aici. De câte ori n-am vrut să ghicesc cum arată acest cuib frumos al unei femei frumoase...

— Ei, hai și lasă complimentele, zâmbi ea. Ești foarte drăguț, dar exagerezi. Te rog, intră.

— Complimentele exprimă un gând sincer, adevărat...

— Mă rog, nu te contrazic, nu vreau să te contrazic. Poftim, mergi înainte, am să te conduc. Dar, știi ce? O clipă, te rog!

Alexandru se opri locului și o privi nedumerit. Ea îl prinse de mână și i se uită drept în ochi, cu o stăruință și o intensitate ce-l făcură să se piardă cu firea și să se fâstâcească de-a binelea.

— Uite ce vreau să-ți spun, zise ea aruncându-și cu un gest reflex spre spate părul lung, negru ce-i cădea pe ochi. Pentru că ai venit astăzi prima dată în casa mea, fiind – te asigur – primul bărbat căruia i-am acceptat acest lucru din considerentele pe care le știi, te rog ca din clipa asta să nu-mi mai spui „dumneavoastră” sau „dumneata”. Am înțeles că între noi trebuie să fie mai mult decât o simplă prietenie, așa este?

— Da.

— Concluzia e deci clară. De acord, Alex? Eu așa am să-ți spun, așa m-am gândit să-ți spun, îți place, nu?

În loc de răspuns, el se aplecă și-i sărută din nou mâna, o mână fină, albă, cu degete subțiri și lungi, cu unghii roșii, ojate. Un val de căldură îi năpădise fruntea, obrajii i se împurpuraseră, buzele îi erau fierbinți. Ei nu-i scăpă această schimbare și, cu același surâs în colțul buzelor, îl prinse de braț.

— Sunt fericit, zise el, privind-o peste umăr. Ce pot să spun mai mult decât că sunt fericit?

— Poftim, intră.

Alexandru, cu boneta în mâna, intră în vestibul, iar de acolo într-un mic salon-sufragerie, în care se găsea o masă lungă, acoperită cu cristal, așezată la mijloc și înconjurată de scaune din lemn negru, tapisate în roșu. Deasupra mesei spânzura o frumoasă lustră din fier forjat, cu șase globuri din sticlă mată în formă de flacără. O vitrină din lemn negru, lustruit, așezată lângă peretele opus, etala prin geamurile-i sclipitoare câteva servicii de cristal și unele bibelouri scumpe.

— Poftim, aici, în camera asta…

Călca pe covoare ușor, reținut, cu un fel de teamă să nu lase pe ele urmele de praf ale bocancilor ostășești. Trecu pragul unei uși la stânga și se pomeni chiar în odaia ale cărei ferestre dădeau spre grădină și din care ascultase involuntar acele acorduri ale pianului. Aci se afla un mic birou din lemn, tot negru, lustruit, acoperit cu cristal pe al cărui colț se odihnea o frumoasă lampă cu abajurul din porțelan colorat, iar lângă peretele din stânga se vedea o bibliotecă în aceeași culoare ca biroul, pe ale cărei rafturi se înșiruiau o mulțime de cărți, legate în dermatin albastru, cu numele titlurilor și ale autorilor scrise cu

auriu. În colțul dinspre fereastră era așezat pianul, pe a cărui claviatură de fildeș era aruncată o știmă, alăturea de un creion și o gumă. Pe știmă erau înșiruite câteva note, însemnări fugare, cu ștersături și reluări frecvente.

— Ce făceai, compuneai o melodie? întrebă Alexandru și vru să ia știma s-o citească, dar ea i-o smulse repede din mâna și o ascunse la spate.

— Nu ți se pare că ești prea curios? întrebă, și-l privi mustrător pe sub sprâncene.

— De ce nu vrei să mi-o arăți?

— Ce să-ți arăt?

— Compoziția…

— Nu-i nicio compoziție, răspunse ea tăios, categoric. Uite, mă jucam cu notele… Tot așteptându-te, ca să nu mă plictisesc, am început să mângâi clapele pianului și…

— …ai compus o melodie, completă el.

— Tu nu înțelegi că nu-i vorba de nicio compoziție? zise ea și, ca să-i dovedească acest lucru, făcu hârtia mototol și o aruncă pe fereastră, în grădină. Uite, poftim, ce-am făcut cu „compoziția”! Nu am talent, nu mi-a trecut niciodată prin cap că pot să compun o melodie…

— Dar îți place muzica… Cânți la pian…

— Asta-i altceva. Ți-am spus că am făcut balet. Și orice balerină consideră cunoașterea muzicii ca o parte integrantă a propriului ei talent de dansatoare…

— Bine, asta-i foarte adevărat, dar tot atât de adevărat e și faptul că ai compus câteva melodii reușite, niște lieduri mi se pare, pe care nu îndrăznești să le cânți decât într-un cerc foarte intim…

— Greșești profund: nu am un asemenea cerc intim, replică ea cu atâta certitudine, încât Alexandru rămase puțin derutat. Nici nu-i adevărat că am compus vreo melodie. Minți sau ai fost mințit…

— Am fost mințit de locotenentul Mirescu? întrebă el total contrariat. Nu știu, dar comandantul meu e un om sincer, așa îmi face impresia…

— A, el ți-a spus? se miră ea și se înveseli pe dată. O, dragul meu, dar cele ce i-am cântat lui și Silviei nu-s compoziții, ci numai niște ușoare schițe muzicale de balet, niște încercări, mai bine zis niște frazări muzicale, așa cum mi-am conceput eu

unele dansuri. Vai de mine, iată-mă și compozitoare! adăugă ea și izbucni în râs, dându-și, cu același cunoscut gest reflex al capului, părul pe spate. Nu, băiatule, destul că sunt o balerină ratată, nu vreau să ajung și-o compozitoare la fel. Am avut o durere în viață nu vreau s-o mai am și pe a doua... Hai, treci, te rog, în dormitor, vom sta aci puțin înainte de a pleca la plimbare. Eu am să mă duc să fac câte o cafea. Bine?

— Da.

— Dorești și o dulceață? Sau o înghețată? M-am pregătit, am făcut câteva porții la frigider...

— Când e gata cafeaua, atunci aduci totul.

— Foarte bine, zise ea. Acum te rog să mă ierți că te las câteva clipe singur. Mă duc la bucătărie. Uite, stai aici în fotoliu, ai pe măsuță revista „Magazinul", mi-a adus-o poșta azi dimineață, mai ai acolo revista „Cinema"... Un album...

— Bine, lasă, mă descurc eu, găsesc cu ce să-mi trec vremea...

— Îmi pare bine că ești drăguț!

Zicând acestea, dispăru în salonul-sufragerie și de acolo pe o ușă discretă în bucătărie.

Rămas singur, Alexandru se așeză într-unul din cele două fotolii tapisate în pluș roșu, între ele aflându-se o măsuță rotundă pe care se găseau cele două reviste. Le răsfoi fugar, apoi, negăsind ceva care să-l intereseze în mod deosebit, le lăsă și cercetă din priviri camera-dormitor la fel de elegant mobilată ca și celelalte prin care trecuse. Totul în jur arăta mult bun gust, dar și o accentuată sobrietate: divanul-studio tapisat la fel ca și fotoliile în pluș roșu, un șifonier lăcuit în negru, cu ușile sclipind ca oglinda, un dulăpior discotecă, în rafturile căruia se vedeau un magnetofon și un picup, un televizor „Grigorescu", pe care se afla o mică vază de cristal cu flori de câmp proaspăt culese... Lustra cu cele cinci abajururi în culoare portocalie, ca și veioza minusculă de pe divanul studio, completau discret acest decor intim în care, pesemne, Dorina își petrecea majoritatea timpului.

După întâmplarea din toamnă când Dorina fusese dusă în noaptea aceea la pichet în împrejurările cunoscute, Alexandru făcuse tot ce-i stătuse în putință s-o întâlnească, să-i vorbească, dar strădania lui se dovedise a fi zadarnică. Nu-i apărea de loc în cale și pace! Prilejul se ivise pe la începutul lui martie, într-o împrejurare neașteptată pentru el. Grănicerii, împreună cu

tinerii din comună, organizaseră la Căminul cultural un mic „festival al cântecului și dansului”, la care Alexandru își dăduse concursul, interpretând câteva melodii de muzică ușoară. Cu glasul său cucerise, de la prima apariție pe scenă, publicul, care prin aplauze prelungite îl chemase de câteva ori la rampă. Printre profesoarele așezate mai toate în rândul întâi, Alexandru o remarcase pe Dorina și atât îl răscolise din nou frumusețea ei, încât era evidentă preocuparea lui ca textul oricărui cântec să i-l adreseze direct, fără rezerve, copleșind-o și aproape intimidând-o cu îndrăzneala lui.

— Uite, ăsta m-a dus la pichet în noaptea aceea, s-a aplecat ea la urechea Silviei, arătându-l printr-un gest discret pe Alexandru. Am impresia că-mi face curte. Se uită mereu la mine, observi?

— E din București, student, mi se pare la Chimie.

— Știu, mi-a spus soțul tău.

— E drăguț, nu?

— Mai mult decât drăguț... Are o anumită eleganță în comportare, în gesturi, în îmbrăcăminte...

După spectacol urmase dans. În vălmășagul sălii Alexandru văzuse mai toate profesoarele, dar pe Dorina n-o putuse afla nicăieri. Plecase. Intrigat, plecase și el după puțin timp, împreună cu tovarășii săi spre pichetul de frontieră, trist, abătut, stăpânit de o nemulțumire aproape nedefinită, ce-i întunecase entuziasmul și exuberanța de la început. Nu reușise să-i vorbească profesoarei, s-o întrebe dacă mai e cumva supărată pe el, să-i mărturisească sentimentele ce-l copleșeau încă din noaptea întâlnirii în „baraca pescarilor”, să-i explice gestul atât de firesc pentru el, dar poate nu în totalitate pe placul ei: ceea ce cântase îi închinase în mod sincer frumuseții ei, farmecului ei... „Nu, e lucru cert, a plecat în mod ostentativ, socotise el. Nu vrea să-mi dea prilejul să-i vorbesc. Nu-i trece supărarea cu una, cu două. Poate chiar mă urăște...”

Îi trimisese, totuși, ulterior câteva scrisori, dar la niciuna nu primise răspuns. „Oare să mă fi condamnat într-atât pentru cele întâmplate, încât nici măcar să nu-mi trimită câteva rânduri în care să-și arate cel puțin indignarea pentru obrăznicia insistențelor mele? se întreba el. Sau poate că e bolnavă, stă acasă, n-a mai dat pe la școală și scrisorile mele zac în sertarul secretarei. Nu cumva o fi plecat pentru câtva timp din comună?”

Dar, tocmai când era mai abătut pentru insuccesul său, iată că într-o zi la amiază s-a întâmplat minunea! A văzut-o pe profesoară pe scările școlii în mijlocul copiilor, vorbindu-le ceva, ceva vesel, deoarece ei zburdau gălăgioși în jurul ei. Era cam la două săptămâni după serbare. Fusese trimis de către locotenentul Mirescu să rezolve niște probleme la brutăria din sat, în legătură cu pâinea pentru pichet. Și, cum trecea prin fața școlii, a rămas deodată în mijlocul uliței, cu automatul agățat de umăr, privind-o stăruitor. L-a zărit și ea, și de îndată, fără reticență, a pornit în întâmpinarea lui, afișând pe chipu-i alb un zâmbet dur, aspru, nițel răutăcios, neiertător. Văzând-o cum se apropie, Alexandru a avut o tresărire bruscă și a rămas ca de piatră.

Profesoara se ajuta în mers de-un baston de bambus, subțire, lustruit, cu mâner de argint…

— Sărut-mâna, dar ce s-a întâmplat cu dumneavoastră? s-a arătat el tare îngrijorat. Ați suferit un accident? Cum se poate? Când?

— Ce, n-ai știut?

— Nu…

— Credeam că ai aflat. Sunt infirmă, domnule, de la vârsta de șaisprezece ani, a oftat ea și un abur cenușiu i-a trecut peste ochi. O infirmitate mai ușoară, dar… mă rog, e infirmitate…

— Nu v-am văzut niciodată cu baston, încercase Alexandru să se arate neîncrezător în spusele profesoarei, socotind totul poate numai o glumă.

— Dar când m-ai văzut dumneata? Sau mai bine zis, de câte ori m-ai văzut? Dacă nu mă înșel mi se pare că acuma e a treia oară, socotind, bineînțeles, și „noaptea patimilor”, zâmbise ea ironic.

— Da, așa este…

— Vezi? Așa că… De fapt, să știi, bastonul nu-l port întotdeauna, ci foarte rar. Numai uneori, când după un efort prelungit în mers glezna îmi obosește și încep să simt acolo dureri. În rest, n-am nevoie de el, de aceea nici nu mi se prea observă infirmitatea.

— Îmi pare rău pentru dumneavoastră… aruncase Alexandru ca o consolare. O femeie atât de drăguță, cu o suferință fizică…

— Ei, ce să-i faci, destinul a vrut să fie vitreg cu mine, vorbise ea cu un suspin de durere, venit din adâncul pieptului. Apropo,

am primit scrisorile dumitale…

— Le-ați primit? exclamase încântat Alexandru. Tocmai vroiam să știu acest lucru, eram îngrijorat de soarta lor, de tăcerea dumneavoastră.

— Da, le-am primit, le-am citit cu atenție, am reflectat adânc și încă mai reflectez, mi-ai solicitat prietenia, nu?

— Da. Și, ca să fiu sincer, tot așteptând un răspuns, am început să cred că nu vreți să uitați de loc felul în care ne-am cunoscut în noaptea aceea, „noaptea patimilor”, cum i-ați zis dumneavoastră.

— Lasă asta, îl oprise ea, eu am uitat de mult povestea aceea. De fapt eu am fost de vină că am prilejuit acel incident, total nedorit în primul rând pentru mine, pentru reputația mea aici în sat, în fața lui Mirescu, a dumitale… Unde te duci acuma?

— Am puțină treabă în sat. Spuneți-mi, când îmi acordați o întâlnire, măcar pentru câteva minute? insistase el văzând-o grăbită, își privea mereu ceasul de mână, probabil intra la oră. Sunt prea îndrăzneț? Să știți că în urma celor întâmplate, socotind că sunteți supărată pe mine, am reflectat și eu foarte mult dacă e cazul să vă scriu sau nu…

— N-am fost, domnule, supărată pe dumneata, replicase ea cu sinceritate. Ți-am spus, vinovată am fost eu, dumneata ți-ai făcut datoria, ai fost destul de cavaler, ce-ți pot reproșa?

— Vă mulțumesc. Parcă mi s-a luat o piatră de pe inimă… Vroiam încă de la serbare să vă cer scuze, dar ați plecat…

— Atunci, dacă ți s-a luat piatra aceea de pe inimă, înseamnă că te-ai liniștit…

— Vreau să vă întâlnesc, totuși, numai pentru câteva minute…

— Pe dumneata te poate interesa o infirmă ca mine? îl privise ea scrutător printre gene, zâmbind cu o ironie ascunsă. Știu că bărbaților le place perfecțiunea fizică totală, mai ales când e vorba de sexul opus…

— Vai, domnișoară, dar ce importanță are pentru mine pretinsa dumneavoastră infirmitate? vorbise dezinvolt Alexandru. Se poate discuta acest lucru atunci când la mijloc e vorba de o afecțiune pentru cineva?

— Bine, căutase ea să încheie discuția, iartă-mă, trebuie să plec, uite intră copiii în clase, începe ora, mai vorbim și altă dată…

Îi întinsese mâna, el i-o sărutase, căutase s-o rețină o clipă…

— Când e acest „altă dată”?

— La prima dumitale zi liberă, probabil duminica, nu? Îmi dai de știre și o să stabilim o întâlnire, cel mai bine după amiaza, undeva pe drumul spre pădure. Nu vreau să mă vadă cineva cu dumneata, în general cu vreun bărbat, știi cum e lumea, începe să vorbească vrute și nevrute. Asta, deocamdată. Pe urmă vom vedea. E bine așa?

— Foarte bine.

— Ei, acum îți spun la revedere și aștept vești de la dumneata…

De atunci s-au întâlnit de mai multe ori, după dorința ei cât mai ferit, s-au plimbat și au discutat la început banalități, așa cum se întâmplă de obicei în situații similare, prilej totuși ca Alexandru să afle și unele lucruri interesante din viața ei. Tatăl Dorinei, italian de origine, venise în țară prin anul 1926 și, după puțin timp, obținând cetățenia română, se stabilise în București. Era un bun constructor de case, își formase o echipă de compatrioți, meșteri cu care ridica blocuri sau simple vile, mai mult prin orașele mari ale țării, acolo unde era solicitat și i se plătea bine. Un anume Aristide Tegaș, fost călăreț la curse, și care, prin diferite matrapazlâcuri, câștigase destui bani ca să se îmbogățească foarte repede, autointitulându-se „conte”, se pripășise în acest sat de frontieră cu mulți ani înainte, unde cumpărase vreo cincizeci de hectare de vie și livadă. Vroind să-și înalțe și un „castel”, îl invitase pe Luigi Darini care, în mai puțin de un an, îi împlinise dorința, construindu-i o casă cu cincisprezece camere, la două etaje, cu balcon central și peron la scară, de toată frumusețea. Atunci, cu acel prilej, Luigi Darini o cunoscuse pe viitoarea lui soție și, deci, viitoarea mamă a Dorinei cu care se căsătorise, întemeindu-și familie departe de țara lui, unde nu mai avea decât o soră, Giulia, balerină la „Scala” din Milano. La un an se născuse Dorina și, tot în acel an, Luigi își construise, ajutat de meșterii lui, mica vilă din marginea satului pe care o cunoaștem și în care trăia, în singurătatea ei, actuala profesoară de literatură română de la școala din sat.

Încântat de construcția, „castelului”, „contele” Tegaș contractase cu Luigi Darini și înălțarea unei biserici spre partea de deal a satului, biserică pe care ciudatul bogătaș o intitulase „catedrală”. Catedrala Tegaș…

Mama Dorinei era o femeie simplă de la țară, nespus de frumoasă și bună gospodină. Luigi avea ceea ce se spune „școala lumii”, era un om umblat prin multe țări, citise cărți, cunoștea muzica, teatrul, avea o serioasă instrucție proprie care-i permitea să poarte cu oricine discuții în diferite domenii, fără a fi mai prejos de interlocutorii săi. La sugestia surorii sale, Giulia, o dăduse pe Dorina, după absolvirea școlii elementare din sat, la un pension din București să urmeze coregrafia, pentru a ajunge balerină.

Dar, după ce sfârșise construcția bisericii – Dorina avea atunci 11 ani – Luigi Darini a dispărut fără urmă. S-au întreprins cercetări, a fost căutat în toată țara, a fost întrebată până și Giulia, zadarnic! Nici meșterii lui, care puțin mai târziu au fost chemați în Italia, n-au putut da vreo lămurire în acest sens. Fusese văzut într-o seară, seara când primise ultimii bani de la Tegaș, la „castelul” acestuia și atâta tot. Contele declarase că nu știe nimic. Îi dăduse ultimii bani; avea și-o chitanță cu semnătura lui Luigi Darini, prin care acesta confirma lichidarea afacerii și dus a fost.

La trei ani după această misterioasă dispariție a soțului ei, mama Dorinei a murit într-un accident de tren, în timp ce se ducea să-și vadă fata la București. Între timp, Dorina, care moștenise pe lângă mica vilă și o sumă frumușică de bani de la părinți, trecuse de la pension la școala de balet de pe lângă Opera Română. Nu după multă vreme începuseră să înmugurească ușoare și poate neînsemnate succese: dansa împreună cu o parte din colegele ei în ansamblurile de balet din *Lacul lebedelor* și *Bolero*. Într-o iarnă însă, un accident, petrecut la patinaj, a pus capăt viitoarei sale cariere, pe care și-o visa strălucită și fără compromisuri. Într-o busculadă fusese împinsă atât de tare de un grup de băieți, încât se alesese cu o fractură de gambă, fiindu-i rupte ambele oase, tibia și peroneul. Totul s-ar fi terminat cu bine, dacă s-ar fi acordat atenție operației făcute la un spital din București. Dar…

— Nu ziua când am căzut pe gheață a adus sfârșitul visului meu de a fi cândva o Giselle sau Odetta, visul oricărei micuțe balerine, mărturisea ea rătăcind prin poienile pădurii alături de Alexandru, ci clipa în care, din neatenție, chirurgul mi-a lezat nervul sciatic. Nervul sciatic popliteu extern… Atunci mi-a fost semnată sentința de condamnare definitivă la infirmitate…

— Și, totuși, nu s-a mai putut face nimic?

— Absolut nimic. Disperată, am fost după aceea la câțiva foarte buni chirurgi, Iuliu Șuteu, George Niculescu, Mircea Burmaz, dar la care n-am fost? Zadarnic! Condamnată pe viață! Înțelegi? Pe viață... Visul meu a fost ratat. Am urmat Institutul pedagogic și am devenit profesoară... M-am întors în satul de care mă leagă primii ani ai copilăriei...

Alexandru tocmai răsfoia un album cu fotografii al Dorinei, când aceasta intră în cameră, aducând pe-o tavă două farfurioare cu dulceață, cupe cu înghețată, cafele, pahare cu apă.

— Iartă-mă, te rog, se scuză ea, poate te-am lăsat prea mult singur, dar acum am terminat și vom sta de vorbă. Te-ai plictisit?

— De loc! mărturisi el și-i arătă albumul. Tocmai mă uitam la niște fotografii prin intermediul cărora mi-am completat întrucâtva imaginea ta...

— Da, e un mijloc să cunoști pe cineva, dar trebuie sa-ți spun, poate ai observat, mai toate fotografiile sunt din perioada copilăriei, mai precis până când am avut accidentul...

— Ai fost și în Italia?

— Da, de unde știi?

— Am văzut aici câteva fotografii.

— Da, am fost cu tata și mama pe când aveam zece ani, el a insistat să mergem să-și vadă sora și să rezolve un diferend în privința unei case ce-i rămăsese unei cumnate după moartea fratelui său. Te rog, servește-te, uite, ia mai întâi dulceața, sau înghețată, mă rog, ce dorești...

Alexandru luă o farfurioară cu dulceață și începu să mănânce, încet, delicat, cu grijă să nu pice cumva stropi de sirop pe haine sau pe jos.

— Și-ți mai amintești ceva din călătoria asta? întrebă el punând farfurioara pe masă.

— Absolut totul. Cu toate că este destul timp de atunci, îmi amintesc perfect și călătoria cu trenul, și cum am ajuns la Roma, „cetatea eternă”, cum i se mai spune, cu bătrânele ei clădiri înnegurate de patina vremii, ce mai, îți spun, parcă m-am întors ieri de acolo. Vezi tu, uneori memoria copiilor e atât de consolidată de imagini ce-i impresionează la prima vedere, încât

nu le scapă chiar peste zeci de ani amănunte pe care, în mod normal, un adult ori nu le-a sesizat și înregistrat atunci, ori nu le mai ține minte.

— Ați stat mult în Italia?

— Vreo două săptămâni.

— Numai Roma ați vizitat-o?

— Nu numai Roma, ci și Milano, am fost acolo la Giulia, sora tatei, apoi la Napoli, Veneția… îți spun, a fost o călătorie pe care n-am s-o uit toată viața. Uite, te rog să mă crezi, stau câteodată aici, singură, în camera asta mea, răsfoiesc acest album și retrăiesc clipe ce chiar acum, la vârsta asta, îmi dau desfătare. Închid ochii și parcă mă văd cu tata și cu mama pe colina Capitoliului sau lângă zidurile celebrului amfiteatru Colosseum. Tata mă ținea de mână; uneori ca să mă facă mai atentă, mă lua chiar în brațe – era un om voinic, puternic – și cele ce-mi spunea atunci mi se păreau povești plăsmuite de mintea lui sau a oricărui altul, fără să știu că peste ani le voi întregi cu cele ce aveam să învăț la școală, la istoria antică. Am vizitat Forul Roman și atât eu cât și mama eram copleșite de istorioarele pe care le știa tata despre fiecare loc în parte. „Iată, ne atrăgea el atenția, pe lespezile astea de granit au trecut pașii lui Spartacus, aici, în locul acesta a curs sângele lui Iuliu Cezar, lovit mișelește de pumnal, în acest Forum au răsunat celebrele cuvântări ale lui Cicero”. Tata, dragă Alex, a fost, după cum ți-am spus, un om pe care-l pasionau problemele de cultură, frumosul și, dacă nu îmbrățișa meseria tatălui său, aceea de constructor de case, în mod sigur ne spunea el, cu pasiunea lui pentru cărți, ajungea un mare om de cultură.

— La Vatican ați fost?

— Am fost. Am vizitat Capela Sixtină în care am văzut unele dintre cele mai celebre fresce ale lui Michelangelo (crearea lumii, a omului, a femeii, ispitirea Evei, potopul, judecata din urma, mă rog multe și atât de frumoase!), apoi tata ne-a dus, îmi amintesc, în Piazza dei Fiori, acolo în fața lui Pallazzo della Cancelaria, în care a fost ars de viu Giordano Bruno, din ordinul Inchiziției. Uite, parcă văd și acum scena când, după dorința tatei, care vroia cu tot dinadinsul să plecăm cu o frumoasă amintire despre orașul în care s-a născut și a copilărit, zic parcă văd scena când în prima seară sosiți la Roma ne-am oprit în Piazza Venezia și, fascinați, la îndemnul lui am ascultat marele

concert ce-l dau la lăsarea nopții clopotele celor zece bazilici și peste trei sute de biserici. Era un spectacol încântător, răscolitor, grandios! Și când, tot atunci, trecând pe lângă vestita Fontana di Trevi, conform tradiției, a aruncat o liră în apa aceea limpede, ca să se mai întoarcă cândva în „Cetatea eternă”, nu știa bietul de el că de fapt e și ultimul său drum pe pământul natal… Eh, dragul meu, am avut un tată atât de apropiat sufletește de familia lui, de mine, pe care atât de mult l-am iubit și l-am stimat, încât vestea dispariției lui, faptul că nu aveam să-l mai văd niciodată, m-a îndurerat și mă îndurerează și acuma…

— Crezi că acest pretins conte Tegaș are vreun amestec în presupusa lui moarte? întrebă curios Alexandru.

— Categoric!

— Pe ce te bizui când afirmi acest lucru?

— Am eu motivele mele. Dar, hai, te rog, servește și înghețată, îl îndemnă Dorina, punându-i una din cupe în față. Nu cred să fi ieșit atât de bună precum aș fi dorit, dar, mă rog, apreciază intenția și tot e bine…

Alexandru luă cupa cu înghețată și începu să servească. Afară căldura după-amiezii începutului de vară parcă se mai domolise. Prin perdelele subțiri de mătase intra în cameră o briză de aer proaspăt ce sporea răcoarea atât de mult căutată de cei doi.

— A mai trecut căldura, zise într-un târziu Dorina, în timp ce-i oferea lui Alexandru una din cestile cu cafea. Mai stăm puțin și nu ești de părere să ieșim la o scurtă plimbare?

— De acord, dar unde mergem?

— Propun să mergem către micul restaurant „Crăița”. Acela din marginea pădurii… E un loc mai retras, mai intim…

— Te-ai hotărât, totuși, să te afișezi cu mine?

— Da.

— Ce te-a determinat?

— Lasă că am să-ți spun la timpul potrivit, îl liniști ea. Vreau să știi că mie nu-mi plac discuțiile ce se desfășoară sub formă de interogatoriu…

— Sau de interviu…

— Nu, n-am greșit când am spus interogatoriu, insistă Dorina. Și n-am greșit pentru simplul motiv că, într-un interviu, răspunzi sau nu, putând să sari peste întrebarea pusă, să zicem de reporter, pe când la un interogatoriu, unul întreabă, iar celălalt este obligat să răspundă absolut la totul, bineînțeles fără putință

de a comenta. Ce zici, am dreptate sau nu?

— Ai.

— Or, cum în situația noastră trebuie să discutăm lucrurile în mod serios, cred că nu e cazul ca numai unul să întrebe și celălalt să răspundă, după cum nu e cazul să ducem o discuție lipsită de comentariu. Ești de acord?

— Perfect de acord! zise Alexandru și, zâmbind, îi luă mâna și i-o sărută. Spune-mi, continuă el, cum ai reușit să-ți aranjezi așa frumos casa?

— Îți place?

— Da, foarte mult.

— Destul de simplu, zise Dorina, privindu-și mobilele în jur. Ți-am povestit odată că, de pe urma părinților, mi-au rămas ceva bani și-apoi, nu uita că, în calitatea mea de profesoară, am un salariu destul de bun pe care realmente n-am pe ce să-l cheltuiesc. Nu că am renunțat la îmbrăcăminte sau la mâncare, ar fi o prostie să fac așa ceva, dar toate economiile mele le-am îndreptat către acest interior al căsuței, gândind că, dacă sunt singură, să mi-l aranjez cât mai plăcut, să mă simt bine în solitara mea călugărie…

— O călugăriță drăguță, fascinantă, tulburătoare…

— Ei, hai, lasă, știu că ești foarte darnic cu complimentele. Mulțumesc, drăguț din partea ta… Mergem?

— Da, mergem.

3

Soarele nu trecuse spre asfințit. Era încă sus, pe bolta azurie fără pic de nor și își arunca darnic lumina peste câmpul verde, cu grâu răsărit, peste crângurile umbroase și tainice, peste satul ascuns sub frunzișul salcâmilor și rămas departe în urmă.

Dorina și Alexandru mergeau unul lângă altul pe marginea drumului, încet, fără să se grăbească, el în uniforma de grănicer cu pantalonii bine călcați și vestonul corect ajustat pe corpu-i atletic, ea într-o rochie ușoară de mătase albastră, cu sandale albe și poșetă tot albă, subțirică și plăpândă, de parcă ar fi fost o elevă în primii ani de liceu. În mâna stângă ținea bastonul de bambus cu mâner de argint pe care, după cum știm, îl lua totdeauna când avea un drum mai lung de străbătut, ca să nu forțeze prea mult piciorul infirm.

— Crește foarte frumos grâul, observă ea și arătă cu capul în dreapta drumului.

— Da, frumos și des ca peria. O imensă perie verde, nu? Și parcă emană o prospețime, cruditatea asta verde simbolizează tinerețe, dor de viață…

— Nu știu, zise Dorina, dar totdeauna prospețimea asta a câmpului primăvara – chiar și acum la sfârșitul ei mă scoate puțin din pesimismul meu, îmi renaște, cum spuneai, dorul de viață, mă optimizează într-atât, încât și la școală, după cum îmi spun colegii și colegele în cancelarie, par mai veselă, mai încrezătoare în viitorul meu…

— N-ai niciun motiv să fii altfel, observă Alexandru. Ești tânără, frumoasă, talentată, cultă…

— Tânără zici? zâmbi ea și se opri o clipă locului privindu-l cu un surâs amar. Uiți, dragul meu, că am treizeci de ani…

— Și de ce mă rog te sperie vârsta asta?

— Pentru bunul motiv că până acuma nu m-am putut realiza în niciun fel. La ce m-aș aștepta de-acum înainte? De altfel, după spulberarea visului meu de a fi balerină, nici n-am mai încercat în vreun fel să dobândesc această realizare.

— Ai fost chiar atât de înfrântă?

— Am fost și sunt…

Oftă din adâncul pieptului, își potrivi cureaua poșetei pe umăr și urmă:

— Vezi, Alex, nu știu cum să fac să mă înțelegi. Tu ai… câți

ani ai? Uite că nu te-am întrebat niciodată…

— Am împlinit acum o lună douăzeci și patru…

— Deci ai douăzeci și patru, reluă ea, la vârsta asta ai un ideal, vrei să faci teatru sau poate să urmezi mai departe chimia, mă rog, lupți să-ți realizezi acest ideal, ai tot viitorul deschis înainte-ți, pe când eu am avut un ideal și lupt să mi-l păstrez treaz doar în memorie. Aveam zece ani, eram cu tata și mama în stal la „Scala” din Milano, vizionam baletul romantic *Giselle*, în care dansa și Giulia, sora tatei și, atunci, la vârsta aceea a mea destul de plăpândă, neîmplinită, privind spectacolul și gândindu-mă la lecțiile mele de balet din țară, știindu-mi râvna și perseverența, ambiția și cutezanța, mă și vedeam peste trei ani – da, da, la 13 ani – celebră ca Fanny Elssler care, la acei ani fragezi, debuta într-un *pas de deux* în *La belle Arsène*. Și unde crezi că mă închipuiam? Chiar pe scena „Scalei” din Milano! Îmi băgase mătușa-mea în cap că mă va lua lângă ea și mă va face celebră… Mă rog, visuri de copil vei spune, dar cine mă putea oare atuncea opri să nu mi le trăiesc cu adevărat, să nu râvnesc la împlinirea lor? A venit accidentul acela stupid, după alte dureri, ca dispariția tatălui meu și moartea mamei, și totul s-a spulberat ca puful de păpădie în vânt…

— Nu trebuie să fii pesimistă, Dorina, căută Alexandru să-i abată într-un fel gândurile amare ce-o încercau. N-ai putut să-ți realizezi acea dorință, dar uite, te-ai împlinit pe alte coordonate… Ești profesoară…

— Teorii dragul meu, simple teorii, îl opri ea cu un gest al mâinii.

— De ce „teorii”?

— Pentru că sunt convinsă, urmă ea, că nu toți oamenii în viață practică meseria pe care și-au dorit-o, acesta este un adevăr obiectiv; nu toți aceștia dau în meseria impusă randamentul maxim, așa cum de pildă l-ar fi dat în meseria pentru care au avut o pasiune, aș spune înnăscută, mă înțelegi? Către care au tins, pentru care au avut poate un cult…

Tăcu, își scoase din poșetă o batistă și-și tamponă ușor fruntea îmbrobonită de sudoare. Era cald, chiar foarte cald și, cu toate că se apropia seara, parcă zăpușeala era aceeași de peste zi când pământul părea că fierbe într-un cazan de foc.

— Spune-mi, te plictisesc văicărelile astea ale mele? întrebă

ea prinzându-l pe Alexandru de braț.

— De loc! mărturisi el. Dimpotrivă, cele ce aud mă fac să te cunosc mai bine, mă interesează în mod deosebit…

— Ah, dacă ai ști cât mă ușurează pe mine spovedaniile astea ale mele, cât sunt de fericită că are cine să mă asculte, că are cine să mă înțeleagă!

— Ți-am promis că voi fi totdeauna alături de tine, în orice împrejurare, că vreau să trăiesc de-acum înainte bucuriile și tristețile tale, viața ta…

— Mulțumesc, Alex, vai ce bun ești, ce bine-mi pare că te cunosc! zise ea și-l strânse de braț. Vezi tu, apariția ta în viața mea o pot asemăna, cum să spun? cu un soare ce luminează deodată niște întinderi pline de întuneric, de umbre…

— Mă flatezi…

— De loc, îl contrazise ea. Trebuie să știi că de când cu infirmitatea asta a mea, am renunțat de tot la satisfacțiile pe care ți le poate oferi viața. Și-atunci m-am retras în cochilia durerilor mele ca un melc, rămânând să-mi petrec timpul corect, cu mici satisfacții ce ți le dă munca de fiecare zi la școală, acasă… Am încercat să înjghebez la școala din sat un mic cerc de balet, dar n-a prins.

— De ce? Lipsa de interes?

— Nu știu, oamenii sunt foarte conservatori, foarte refractari, nu înțeleg că o fată poate dansa aproape goală pe scenă și totuși să fie o fată foarte serioasă.

— Cum de ți-a venit ideea cu acel cerc de balet?

— Foarte simplu. Vroiam să-mi realizez visul, la început prin încercările timide ale unei fetițe, să văd în ea pe micuța Dorina de altădată, apoi să-i urmăresc evoluția, să cresc o dată cu ea până la deplina ei maturitate scenică. Ah, ce m-aș fi bucurat! Dar, zadarnic! Nimeni nu m-a înțeles. Câteva lecții la început, apoi totul s-a stins de parcă n-ar fi fost nimic. Am rămas să visez, să caut să văd ce-aș fi ajuns astăzi în lumea fascinantă a baletului. Apropo, tu cunoști baletul *Moartea lebedei* al lui Saint-Saëns?

— Desigur. Și-mi place foarte mult…

— Este dansul pe care l-am pregătit pentru debutul meu la șaisprezece ani, dar pe care, din cauza accidentului, nu l-am dansat niciodată. Ei, află dragul meu, că de multe ori îmi asemăn viața, îmi asemăn soarta cu zbaterile lebedei din

poemul balerin al lui Saint-Saëns. Acel *pas seul*, cu toata virtuozitatea mișcării corpului, brațelor, picioarelor cred eu că relevă cel mai bine propria mea viață: singurătatea și neșansa, trecerea de la viață spre moarte, ușor, imperceptibil, ca o adiere abia simțită și ultimul zvâcnet al mâinii care înseamnă sfârșitul! Asta e!

— Interesantă comparație…

— Și dureroasă în același timp, adăuga ea. Dar asta-i viața mea…

Tăcu, își scoase din nou batista și-și tamponă ușor fruntea și obrajii împurpurați de căldura după amiezii.

— Vai, ce cald e, zise și-și făcu vânt cu latul palmei să-și răcorească fața. Trebuia să plecăm mai târziu…

Nu după multă vreme, zorind prin praful șoselei, trecu pe lângă ei, împingând un cărucior-dubă pe două roți, vopsit în albastru, un om cam de 50 de ani, gras, cu fața tuciurie, asudată, îmbrăcat destul de sărăcăcios, cu un șorț alb pe dinainte, iar pe cap cu un fes roșu. Gâfâia și împingea din greu căruciorul oprindu-se când și când pentru a-și șterge cu poala șorțului fruntea îmbrobonită de sudoare. Pe cărucior era așezată o vitrină de sticlă în rafturile căreia se vedeau diferite zaharicale preparate rudimentar, iar alături de vitrină se vedeau montate cele două capace ale cazanelor de aramă, pentru înghețată, lustruite să-ți ia ochii, nu alta.

— Săru-mâna, doamna profesoară! zise el și duse două degete în dreptul fesului, în chip de salut.

— Bună ziua, turcule, încotro?

— Spre „Crăița”, doamna profesoară, vorbi el plecându-se slugarnic din șale. Mă duc să-mi desfac marfa, e duminică, mai tot satul e acolo… Să vă servesc cu ceva? Am sugiuc, bragă rece, înghețată… Am și sirop…

— Nu, mulțumesc…

— Zău, vreau să serviți măcar câte o *fondată*! insistă el și oprind căruciorul, deschise repede vitrina, luă o cutie cu bomboane înfășurate în foiță roz, alungă cu palma muștele ce roiau deasupră-i și trecu șanțul în fața Dorinei. Am *fondate* categoria prima, doamna profesoară, marfă ce nu se ezicstă! Uite, vă rog să vă serviți… Să ia și camaradul una… Ia camarade, ia frate, e pe gratis bre, de cinste, nu știi mata câtă prețuire am eu pentru doamna profesoară… E singura care mă

lasă cu prăvălia în curtea școlii… Zău, doamna profesoară, de ce nu serviți?

Zâmbind, Dorina luă cu o anume reținere, totuși, o bomboană din cutie și-i făcu semn și lui Alexandru să ia.

— Hai camarade, ia bre, de ce mă faci să mă rog? Așa, mulțumesc, să vă dea Alah sănătate! M-am dus că acu' se face noapte… Săru-mâna doamna profesoară, săru-mâna!

Trecu înapoi șanțul, puse cutia la loc în vitrina de sticlă, își șterse după aceea palmele de fundul pantalonilor și, înainte de a porni din nou căruciorul, se întoarse și zise:

— Doamna profesoară, când mai aveți serbare cu copiii, pot să mai vin în curtea școlii? Marfă garantată, zău, categoria prima…

— Bine, vino acolo, nu ți-a zis nimeni nimic…

— Săru-mâna, m-am dus! Hai la bragă rece! începu el să strige cât putea de tare, ca să atragă atenția copiilor ce se aflau în jurul lacului la scăldat sau la pescuit. Ia sugiucu, ia bragă, ia siropu. Marfă categoria prima, curată, garantată, de turcu fabricată!

Alexandru privi un timp în urma lui, apoi o întrebă pe Dorina:

— E chiar turc?

— Da de unde! râse ea. E țigan din Cotruna, îl știe toată lumea, îl cheamă Toloacă, dar poartă fesul și-i trage mereu cu Alah ca să fie interesant și să-i impresioneze pe naivi… A învățat meseria asta a lui, zice-se, de la un turc cofetar de la oraș…

Soarele trecea tot mai mult spre asfințit. De la și spre „Crăița" veneau și se duceau grupuri-grupuri de săteni, simpli țărani îmbrăcați curat, de sărbătoare, bărbații în pantaloni albi sau negri și cămăși cusute cu arnici, în motive naționale, cu pălării pe cap și la pălării prinse flori sau panglici colorate, femeile cu fuste lungi, largi, încrețite, din pânză subțire de in, în față și spate cu pestelci sau oprege de catifea neagră sau albastră pe care sclipeau rânduri de steluțe strălucitoare. Sau treceau băieți și fete tot în grupuri, ținându-se de mână și cântând, sau salariați de la Stațiunea experimentală agricolă instalată în fostul „castel" al contelui Tegaș, băietani de pe la Stațiune sau copii de școală, veseli, zgomotoși. Și toți cei care treceau înălțau pălăriile sau înclinau capul în semn de salut adresat profesoarei atât de cunoscută în partea locului și ea le răspundea tuturora cu multă amabilitate, zâmbind și având pentru fiecare o vorbă

bună. Treceau și întorceau discret capetele văzând-o alături de acel băiat atât de chipeș, de frumos și de tânăr ce pășea alături de ea cu o anumită eleganță în mers, ocrotind-o și dându-i întâietate la trecerea vreunui podeț, ținând-o ușor de braț atunci când poteca era mai anevoioasă pe marginea drumului.

— Mă, nea Pătrule, nu-i a bună, mă!

— De ce, vere? Zici că se strică vremea, că-i zăpușeala asta?

— Nu, mă. Io-te-o pe domnișoara noastră profesoară, în dragoste, la plimbare. Muream și nu mai vedeam treaba asta…

— Vere, i-o fi venit și ei timpu. Nu știi că atunci când sună ceasu, sună, să-l ia dracu cu zbârnâitoarea lui, nu-l poți opri în niciun fel! Lasă, să-i fie de bine, că-i femeie de treabă, are avere de pe urma lu' tat-su, are bani…

Pentru toți era un lucru de-a dreptul de necrezut că atât de retrasa profesoară, pe care nu-și amintea cineva să fi văzut-o nici chiar la micile distracții ce se organizau în comună, la serbări sau la cinematograf, mergea acum alături de acest tânăr militar la o plimbare în afara satului, spre pădure, plimbare ce presupunea mai mult decât o simplă prietenie ocazională.

— Ce spune lumea că ne vede împreună? întrebă într-un târziu Alexandru, intuind parcă vorba oamenilor.

— Nu-mi pasă și nu iau în seamă părerile nimănui! răspunse indiferentă Dorina.

— Știu că la început ieșirile noastre constituiau o problemă dificilă tocmai din acest punct de vedere: nu vroiai să fii văzută alături de mine, iar azi m-ai invitat și acasă. Ce pot să cred din toate astea?

— Adevărul și numai adevărul: mi-am dat seama în scurtele și poate zbuciumatele mele colocvii cu propria mea conștiință ca nu trebuie să ascund nimănui nimic din evenimentul ce s-a petrecut în viața mea: te-am cunoscut pe tine, omul de care mă simt legată pentru totdeauna. Am dreptul să iubesc și să fiu iubită…

Alexandru zâmbi și o prinse de braț strângând-o ușor, parcă mulțumindu-i prin acest gest discret pentru sinceritatea afirmațiilor sale.

— Te rog, înțelege Alex, urmă ea, că într-adevăr, apariția ta în viața mea constituie pentru mine un eveniment. Sunt sinceră când îți spun că atunci, în noaptea aceea, când te-am văzut prima dată la lumină, în biroul lui Mirescu, făcând abstracție de

tot ce se întâmplase, mi-ai plăcut...

— Nu mă urai?

— Ba da, puțin, însă mi-ai plăcut ca bărbat. Cel mai mult te-am urât în baracă, m-ai făcut să plâng, ai fost nesuferit. Și cum îți spun, atunci și mai apoi la serbarea aceea când te-am admirat și mi-ai plăcut din nou, nu m-am gândit nicio clipă ca ai putea răspunde într-un fel sentimentelor mele intime. Nu aveam dreptul, dată fiind infirmitatea mea, să pretind cuiva, dar mai ales ție, care ești atât de tânăr și de drăguț să-ți legi viața de a mea. Eu am înțeles că pentru mine drumul spre dragoste, spre iubire este definitiv închis, că am trecut de vârsta tinereții care-și are totuși farmecul ei și apoi nicicând nu m-am gândit că un om valid, perfect valid, dar mai ales tânăr și frumos, inteligent și plin de fantezia vârstei lui poate să-și îndrepte sentimentele asupra unei infirme...

— Și totuși...

— Da, totuși... reluă Dorina, totuși s-au întâmplat cele ce s-au întâmplat.

— Simplu și...

— Ei, află că nu-i atât de simplu pentru mine. Vezi tu, această atitudine a ta, această hotărâre a ta, mie mi-a dat zile și nopți de gândit, a constituit și constituie încă pentru mine o enigmă, dat fiind faptul că am avut destule eșecuri în viață din acest punct de vedere. Mă crezi că eu n-am iubit și n-am fost iubită de nimeni până acuma? În definitiv, când am avut eu timp să iubesc? Și pe cine să iubesc? De cine să mă îndrăgostesc? Dar mai ales cine să se îndrăgostească de mine? La șaisprezece ani eram infirmă... Am stat luni de zile prin spitale, cu speranța vindecării, am stat la anii când fetele de vârsta mea își petreceau timpul prin parcuri flirtând cu băieții și înjghebând povești de dragoste, povești pe care eu nici măcar nu le-am intuit vreodată. Îți dai seama, am avut acest sentiment al iubirii, l-am avut într-o posesie latentă, ascunsă, fiecare om normal are acest sentiment, dar nu mi-a dat nimeni posibilitatea, nu mi s-a oferit prilejul să dezvălui acest sentiment atât de frumos și de înălțător...

— Nu ți-a făcut nimeni curte?

— Ba s-au găsit destui bărbați care să mă placă la prima vedere, dar când și-au dat seama că sunt infirmă au renunțat cu scuze mai mult sau mai puțin inteligente sau, pur și simplu, au

început să mă evite…

— Foarte dureros…

— Uneori nu numai dureros, dar și penibil, urmă ea tot mai înflăcărată. Crede-mă că am trăit scene dezolante, care erau gata să mă ducă în pragul disperării, să-mi iau viața. Mai ales că eram mai tânără și nu știam ce-am să ajung în viață. Închipuiește-ți, orfană, infirmă, ce-mi putea oferi viitorul? Eram un copil, ce puteam judeca eu pe atunci?

— Dar ce s-a întâmplat?

— Ce să se întâmple? reluă ea. Să-ți povestesc numai un caz. Era la câteva luni după ce ieșisem din spital, în București, și în troleibuz, lângă scaunul pe care ședeam se aflau în picioare doi bărbați. Unul dintre ei purta ochelari cu ramă de aur. Vorbeau între ei de niște prospecțiuni geologice sau așa ceva. Tot timpul cât am mers cu troleibuzul, cel cu ochelari nu m-a slăbit o clipă cu privirea. Când am coborât, au coborât și ei, și cel cu ochelari, văzându-mă cum mă sprijin în baston – veneam de la tratament – îi spune celuilalt, venind în urma mea: „Foarte drăguță, dar păcat de ea că e infirmă. Am mers trei stații în plus degeaba, vroiam la coborâre s-o cunosc…”

— Un impertinent! decretă Alexandru.

— Uite din cauza acestei scene și a altora asemănătoare sau aproape asemănătoare, dar la fel de dureroase, ajunsesem în pragul disperării, cum ți-am spus.

— Un impertinent! zise din nou revoltat Alexandru. Acela cu ochelari și alții care or mai fi fost!

— Eu, să știi, le-am dat dreptate, zise Dorina. Fiecare caută perfecțiunea fizică… Nu pot corespunde acestei perfecțiuni, cu durere spun lucrul acesta că sunt condamnată pe viață la infirmitate, dar cred că au dreptate. În definitiv, omul alege ce-i place, nu?

— Uite, draga mea, interveni Alexandru, iartă-mă, dar trebuie să nu fiu de acord cu tine.

— De ce? se miră ea.

— Foarte simplu. Vezi tu, frumusețea unui om nu constă, după mine, numai în înfățișarea lui fizică, care trebuie s-o recunoaștem are importanța ei, dar nu și ultimul cuvânt.

— Dar în ce constă?

— Frumusețea cuiva, urmă el, trebuie să includă totul, mă înțelegi? Caracter, comportare morală, corectitudine, delicatețe

sufletească, gradul de pregătire în domeniul în care lucrează, mă rog un întreg complex care nu trebuie trecut cu vederea. Spui și sunt de acord cu tine că unii bărbați, vorbind de femei, de viitoarele relații de căsătorie, umblă după totala perfecțiune fizică și nimic altceva cu toate că, umblând după această totală perfecțiune, dau peste infirmități morale destul de vizibile, dar pe care le acceptă tacit, sau le trec cu vederea pentru că sunt satisfăcuți de perfecțiunea fizică…

— Da, așa este, confirmă Dorina.

— Și atunci? Aceștia nu sunt niște unilaterali, nu sunt în primul rând ei niște imperfecți din punctul de vedere al felului de a judeca, nu sunt ei, ca să le spun așa, niște impostori, că, acceptând din capul locului infirmitatea morală a unei femei, acceptă imoralitatea acoperită de frumusețea fizică a aceleia? Unde duc toate astea? Câte unul închide ochii, a aflat dar se face a nu ști că este înșelat fără scrupule de femeia de care se credea iubit, dar e fericit că se poate mândri cu ea în societate, că n-are egal în frumusețe, de parcă ar fi luat-o s-o aibă de reclamă, nu să-i fie tovarășă sinceră de viață, să realizeze acea comuniune de idei, hai să spunem de idealuri, de tot ce vrei… Alții se trezesc mai devreme sau mai târziu, dar se trezesc și se despart, divorțează… Au copii și divorțează. „N-am știut, dom'le, îl auzi pe câte unul vorbind. M-a orbit frumusețea ei și am zis că de, cu vremea se va face de casă…" Scuze pentru liniștea conștiinței lui. Atât și nimic mai mult…

— Bine, Alex, sunt de acord cu tine, ți-o spun din capul locului, dar uite, te rog explică-mi de ce tu, văzându-mi infirmitatea, nu ai dat înapoi – trebuie să-ți spun, caz unic din câți bărbați am cunoscut! – ci, dimpotrivă, ai continuat să insiști și am ajuns la relațiile la care suntem astăzi. De ce, spune-mi? Care-i argumentul? Ce te-a determinat să faci lucrul ăsta?

— Să vezi…

— Nu, lasă-mă să termin, te rog, zise Dorina tot mai aprinsă. Vezi tu, poate o altă femeie în locul meu și în situația mea nu și-ar fi făcut probleme din faptul ăsta, nu ar fi interesat-o, nu i-ar fi dat importanță, dar eu, dragul meu, sunt o ființă cerebrală. Chiar mi-a spus un asistent la Institut: „Duduie, dumneata ești de-o factură cerebrală forte, lasă, nu fi mâhnită ca n-ai făcut balet, balerinele nu gândesc!", părere total greșită, pentru că în balet se gândește foarte mult, toate exteriorizările personajului

în mimică și dans nu fac altceva decât să exprime caracterul personajului, această exteriorizare în mimică și dans înlocuind ceea ce este în teatrul de proză dialogul…

— Da, bineînțeles, ăla cred că era un cretin, un om care nu cunoștea decât buchia cursului său…

— Nu, dragul meu, se pretindea om cult, era un…

— A, numai „se pretindea”, interveni Alexandru zâmbind cu evidentă ironie. Asta e cu totul altceva.

— Cum îți spuneam, reluă Dorina, eu știu că sunt de-o factură cerebrală excesivă, ce să fac, asta e construcția mea intelectuală, îmi place nu numai să văd rezultatele unei probleme, dar să și analizez căile care au dus la acele rezultate, mă înțelegi…

— Te înțeleg și pentru asta-mi placi…

— Astăzi ești foarte darnic cu complimentele…

— Totdeauna voi fi, când e vorba de tine.

— Mulțumesc, zise ea roșind de plăcere. Așa, deci cum îți spuneam, după primele tale scrisori nu m-am liniștit, n-am devenit indiferentă la insistențele tale, pe mine m-a preocupat să știu, să aflu ce te-a determinat să treci peste toate preceptele filosofiei bărbătești – îi zic așa pentru că așa mi se pare că este – ai trecut deci și azi, uite, suntem împreună… De ce? Din pură curiozitate, să vezi cum iubește o infirmă? Faci vreun studiu în privința temperamentului femeilor infirme?

— Nu fi răutăcioasă!

— De fel! Nu vreau decât să știu care a fost logica gândurilor tale în privința atașamentului față de mine.

— Ți-am spus acum câteva minute în ce constă frumusețea cuiva…

— Da.

— Și ți-am argumentat de ce-mi place mie o asemenea frumusețe care implică o întreagă complexitate de trăsături…

— Exact.

— Ei bine, tu întruchipezi o astfel de frumusețe! Concluzia este deci limpede, nu? Apoi vreau ca faptele să vorbească mai mult decât afirmațiile, răspunse Alexandru. Și, când aceste fapte vor fi foarte vizibile, foarte categorice pentru tine, foarte convingătoare, atunci sunt sigur că mă vei înțelege perfect.

— Bine, Alex, să lăsăm atunci ca timpul să mă convingă…

— Am spus, faptele…

— Mă rog, faptele, dar și timpul. Totul se desfășoară în timp, nu?

— Desigur.

Trecură pe lângă un lac în jurul căruia copiii se aflau la pescuit – lângă lac era un saivan în care se vedeau oile închise la muls, iar împrejurul țarcului mulțime de miei dând târcoale și behăind pe întrecute, – și ajunseră în dreptul unui bătrân nuc, cu coroana mare, bogată, puternică, ce se înălța falnic din desimea grâului, nu departe de drum.

— Acestuia i se spune „nucul moartei”, zise Dorina și arătă cu capul către masivul și solitarul arbore. Vezi ce frumos este?

— Da, într-adevăr este foarte frumos.

— Știai că i se zice așa?

— Da, pentru că și noi îl avem însemnat pe harta pichetului, răspunse Alexandru, dar de unde-i provine această denumire, nu știu.

— Nu vi s-a spus?

— Cine să ne spună?

— Mirescu sau altcineva, cine se ocupă cu hărțile astea…

— Nu, nu ne-a spus nimeni. O simplă și lapidară însemnare nomenclatoare, ca atâtea altele…

— De creanga acestui bătrân nuc s-a spânzurat înainte de război o fată foarte frumoasă din sat. O chema Ștefana…

— Da? Pentru care motiv s-a spânzurat?

— I-a fost trădată dragostea de către un băiat pe care l-a iubit foarte mult. Și într-un gest de disperare, dar după mine foarte firesc, și-a pus capăt vieții…

— De ce spui „foarte firesc”? Ce vezi tu firesc în treaba asta?

— Hotărârea ei, răspunse categoric Dorina. Când iubești pe cineva și acel cineva pretinde că îți răspunde cu aceleași sentimente, dar în realitate îți înșală speranțele, ce mai poți aștepta de la viață? Dar mai ales când iubești o singură dată în viață, puternic, categoric, fără rezerve, o iubire pe care ai așteptat-o poate ani de zile…

— Nu-mi place să gândești astfel, mărturisi rece Alexandru.

— De ce? se miră Dorina. Și eu aș proceda la fel, dacă aș ajunge vreodată în situația ei. Îți închipui ce însemni tu pentru mine, pentru viața mea, pentru speranțele mele? Ce-aș mai aștepta eu de la viață dacă n-ai mai fi tu, dintr-un motiv sau altul, nu mă interesează care anume, dar n-ai mai fi lângă mine?

Nimic… Absolut nimic…

În acea clipă, copiii din jurul lacului începură să dea chiote, să strige, să fluiere, să țipe, să facă o larmă de nedescris. Lăsară undițele, mingile pe care le băteau cu piciorul, lăsară orice fel de joacă și alergară într-o hărmălaie de glasuri la șosea.

— Ce este? Ce s-a întâmplat? întrebă Alexandru, privind nedumerit zburdălnicia lor însoțită de acele chiote și fluierături.

— Nu vezi?

— Ce să văd?

— Privește înainte pe șosea.

— Vine un om călare. Și ce-i cu asta?

— Acela-i contele Tegaș. Își face obișnuita plimbare de duminică pe mârțoaga lui cu care se spune că a câștigat în ultimul an al carierei lui de jocheu câteva celebre curse de galop…

— Ăsta-i ăla cu castelul?

— El este…

— Sunt tare curios să-l cunosc, zise Alexandru și ochii-i luciră viu, cuprins de un fel de neastâmpăr copilăresc. Sunt de atâtea luni pe aici, dar nu l-am văzut niciodată…

Nu după mult timp, urmărit de chiotele copiilor, cărora zâmbind le făcea amical cu mâna, în dreapta și-n stânga, întocmai ca un mare comandant de oști ce trece în aclamațiile mulțimii, își făcu apariția contele Tegaș. Era un bătrânel subțirel, firav și cocârjat, cu fața slabă, smochinită și ochi albaștri, apoși, îmbrăcat cu o flanea roșie, peticită, peste cămașa ferfeniță ce fusese odată albă, cu pantaloni de călărie, bazonați și rupți în genunchi, cu cizme din piele roșie, scorojite, scălâmbăiate dar ornamentate cu nelipsiții pinteni ruginiți și cu rozete sunătoare. Călărea un cal costeliv, răpciugos, șchiop și cu noroiul uscat până sus pe crupe, pe care-l conducea cu niște hățuri de sfoară, scămoșate și înnodate de te miri cum de mai rezistau deselor sale îndemnuri, lovind gloaba cu ele, s-o ațâțe la mers.

— Hai Tereza, hai drăguțo!

Copiii se țineau după el, țopăind în juru-i, bătând tam-tamuri în tinichele și cântând. Unii mai îndrăzneți se repezeau pentru o clipă și prinzând coada lungă și stufoasă a mârțoagei o trăgeau puternic înapoi s-o oprească în loc, alții o loveau cu palma peste crupe sau încercau s-o dea jos, punând umărul s-o răstoarne… Contele Tegaș însă, impasibil și surâzător, nu-i lua în seamă, ci

își vedea mai departe de drum, dând pinteni mârțoagei, cu bărbia înălțată solemn și demn privind în depărtări, parcă pozând unor tribune ce-l primeau triumfător în aclamații la întoarcerea dintr-o mare bătălie. Afișa un aer marțial și grav, căuta să nu-și știrbească din prestanța de odinioară, când era stăpânul celei mai mari moșii din împrejurimi, trăia o lume a lui în imaginația-i bolnavă în care se simțea bine, singular și nestingherit de cei din jur.

— A, *bonjour*, domniță! o observă el pe Dorina și, ducând cravașa la frunte, înclină capul în semn de salut și mare respect ce-i purta. Trase apoi de hățuri și opri gloaba căreia îi dădeau ocol roiuri de muște. Am onoarea să vă salut, domnule grănicer! Respectele mele!

— Bună ziua, domnule conte, răspunse Dorina rece, parcă fără chef de vorbă.

— Către „Crăița” nu? întrebă el tot surâzător, micșorându-și ochii apoși, cu sprâncenele alburii înălțate în așteptarea răspunsului. Avea un glas subțire, nițel dogit, răgușit, de parcă îl scotea dintr-o trompetă de tinichea. Interesant restaurant, găsi nimerit să adauge, foarte interesant… Știți, am servit „Cinzano”, curios, la „Crăița” am servit „Cinzano”, n-am băut de pe vremuri când mergeam la Monte Carlo sau la Nisa… Vă rog să serviți „Cinzano”… Domnule grănicer, vă rog s-o serviți pe frumoasa domniță cu această minunată băutură…

— Bine, domnule conte, vom ține seama de indicația dumneavoastră, răspunse la rândul său destul de rece și Alexandru.

— Vă mulțumesc, sunteți foarte amabil. Haide Tereza, haide drăguțo! *Au revoir*, scumpă domniță, *au revoir*, domnule grănicer! Primiți, vă rog, distinsele mele salutări și urări de bine. Haide, Tereza, hai…

Lovi pântecele costeliv al iepei cu pintenii zornăitori și ruginiți și porni din nou la drum, sub privirile pline de haz ale copiilor care, la vederea profesoarei, stăteau acum mult mai departe de șosea ascunși prin grâu, neîndrăznind să se mai apropie.

— Un nenorocit! zise Dorina privind în urma lui. Un dement și un ratat care trăiește din mila oamenilor. Te rog să mă crezi, nu are ce mânca, dar în scrânteala lui se crede cel mai fericit om de pe pământ, își poartă blazonul cu ifose tot de mare bogătaș…

— Casa aceea prăpădită din partea de nord a satului, cu

pereții coșcoviți și cu monumentul din ogradă e a lui?

— A lui, acolo stă, ei, ce zici de monumentul acela? întrebă Dorina, revoltată de nebunia contelui. A fost expropriat, cred că a fost singurul exploatator din țară care nu s-a opus exproprierii, a fost trimis prin Bărăgan, dar și-a cerut permisiunea să-și realizeze trei dorințe pe care autoritățile le-au acceptat, făcând chiar haz de propunerile lui.

— Ce dorințe?

— Zău, de câte ori îmi aduc aminte, îmi vine sa râd, gândindu-mă ce i-a putut trece prin cap unui nebun ca ăsta! zise Dorina zâmbind.

— Dar ce i-a trecut prin cap?

— Dragă, când a fost trimis în Bărăgan cu ani în urmă, a cerut voie și a luat cu el mârțoaga asta, apoi un mustang din tablă nichelată ce-l avea sus pe castel și care spunea că-i blazonul lui și, în sfârșit, monumentul din fața casei. Închipuie-ți tu, să care după el ditai piatră, cu chipul lui hidos și impertinent!...

— Și a venit cu acest monument înapoi?

— Da, dragă! Când l-au văzut oamenii înapoindu-se cocoțat într-un car pe boarfele lui, cu mârțoaga legată de loitră și cu palma sprijinită de monumentul pus în fân, a fost o adevărată veselie în tot satul. A cerut după aceea și i s-a aprobat să-și ridice o odaie în marginea satului, i-a pus după cum cred că ai observat blazonul de tablă pe acoperișul de stuf, iar în fața acestei maghernițe, monumentul... Ei, ce zici de treaba asta?

— Nu l-au luat oamenii peste picior?

— Pe cine? Pe conte?

— Da, pe el.

— Dragă, tu știi de ce simpatie se bucură el în rândul sătenilor? De necrezut, dar asta-i situația. De fapt el, când a fost cine a fost, nu s-a purtat rău cu nimeni din sat, a plătit cu regularitate simbriile celor care aveau grijă de cei peste o sută de cai ai grajdului său și-i lucrau pământul; mai mult, îi ajuta pe cei săraci, ba cu bani, ba cu grâu sau de-ale gurii, ce avea prin cămările lui, de altfel totdeauna îndestulate...

— Și acum...

— Îl are în grijă popa Gherasim cu recunoștință că Tegaș a ridicat biserica nouă din sat. Cum intri în stânga, în pronaos, se vede chiar chipul lui zugrăvit pe perete ca drept ctitor ce se află. Or, din ce se aduce la biserică duminica sau când sunt slujbe

mai mari, popa îi trimite acasă printr-un beţivan, unul Ciocârlan, mâncare de are o săptămână încheiată…

— A fost însurat contele?

— O singură femeie a avut la castel, o fetişcană pe nume Iustina, frumoasă fără pereche, dar foarte a dracului, pe care se spune că Tegaş ar fi luat-o de la un institut de călugăriţe, însă numai călugăriţă nu era în comportarea ei! A prins-o făcând dragoste cu nepotu-său, elev în ultimul an de liceu, unul Raul, băiatul soră-si, şi chiar în noaptea aceea i-a dat o bocceluţă cu îmbrăcăminte şi a scos-o în uliţă. De atunci nu s-a mai însurat niciodată; trăieşte tot singur…

— Ai fost vreodată în coliba lui?

— Am fost de câteva ori să-l întreb de soarta lui tata, crezând că poate o avea vreun moment de luciditate şi-mi va mărturisi câte ceva, dar imbecilul cât îl vezi de ramolit a încercat să-mi propună să-i devin „contesă”…

— Ce vorbeşti?

— Da, a pus chiar mâna pe mine, dar i-am dat una cu bastonul peste bot, încât vreo două luni a umblat cu vânătaia de-a lungul obrazului. Un impertinent şi-un măgar!

Ajunseră la „Crăiţa”, o mică şi frumoasă cabană din lemn afumat cu ferestre mari, largi, cu acoperişul scund, aşezată în umbra unei hore de stejari şi ulmi. Mulţime de biciclete erau rezemate afară de micul gard de şipci vopsit în verde. La mesele de sub pomi, la umbră se vedeau femei şi bărbaţi bând bere şi mâncând mici sau fripturi, în timp ce un bătrân lăutar ţigan trecea de la unul la altul cu o vioară veche sub braţ, îi ciupea corzile şi cânta cu vocea-i dogită de tutun un cântec de dragoste de altădată:

Bate-mă, mândro, mă bate
Că te-am înşelat cu şapte
Şapte mândre frumuşele
Frumuşele tinerele,
Vai şi-amar zilele mele!

Era un amestec de glasuri, de râsete, cântece lălăite şi chiuituri stridente, totul învăluit în fumul ţigărilor şi al grătarului mirosind a carne arsă, o hărmălaie din care era de mirare cum de se înţelegeau unii între ei, strigând peste mese, chemându-

se cu glas tare și ciocnind paharele în aer în urări gângăvite și repezite în aburul băuturii.

— Nu stăm afară, propuse Doina, mergem înăuntru, căutăm o masă mai retrasă, vreau să fim numai noi doi…

— Bine, fu de acord Alexandru. Cred că și înăuntru e răcoare…

— Da, este, poate mai multă ca aici sub pomi, apoi e liniște, nu-mi place aglomerația asta, gălăgia unora dintre cheflii…

Trecură printre mese și, văzând-o pe Dorina, bărbații își înălțară pălăriile salutând-o cu mult respect, iar un ospătar tânăr, ferchezuit și spilcuit, cu șervetul pe braț, le ieși îndată în cale, oferindu-și cu multă amabilitate serviciile.

— Să vă fac o masă aici undeva, la umbră? întrebă el plecându-se profesional din șale. Imediat aranjăm…

— Nu, zise Dorina, am vrea undeva, înăuntru…

— S-a făcut, înăuntru, după voia dumneavoastră. Petrică, se întoarse el și strigă către cineva, probabil un alt ospătar ce stătea de vorbă cu grataragiul în fumul gros să-l tai cu cuțitul, trap băiete, o masă a-ntâia înăuntru pentru doamna profesoară. Poftiți, vă rog, se arătă în continuare amabil ospătarul, vă conduc…

Dorina porni înainte, Alexandru după ea, strecurându-se printre mesele înghesuite pe prundișul de sub coroanele stejarilor.

Intrară. În total contrast de cum se prezenta afară, restaurantul, destul de elegant și plăcut, degaja o atmosferă intimă, prietenoasă. Curat, răcoros, cu mici lampioane colorate spânzurând de plafon printre benzi de hârtie creponată, cu mesele aranjate în stil modern, cu greu îți puteai închipui că aci, într-un sat la marginea țării, te poți simți tot atât de bine ca și într-un mare restaurant din centrul Bucureștiului.

— Îți place? întrebă Dorina.

— Da, zise Alexandru, privind în jur cu curiozitate și admirând tavanul cu bârne negre, lustruite, pereții capitonați cu rogojină vopsită în galben și verde, estrada orchestrei, ferestrele mari, luminoase. Crede-mă, pentru mine localul ăsta e o surpriză. N-am fost niciodată aici…

— Nici eu. Unde stăm?

— Ai spus că undeva mai rezervat.

— Da, mai rezervat. Să mergem în capătul celălalt al

salonului, parcă e mai multă liniște acolo.

Zicând acestea, Dorina porni să ocolească mesele, dar nu făcu decât câțiva pași, că deodată se opri locului și-l prinse pe Alexandru de mână.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? întrebă el neliniștit.

— Știi pe cine văd aici și cred că ne-a văzut?

— Pe cine? se uită mirat în jur Alexandru.

— Pe Mirescu cu Silvia. Uite, el se ridică chiar acum de la masă și vine în întâmpinarea noastră. Acolo, în dreapta estradei…

Alexandru simți că un val de căldură îi năvălește deodată în tot corpul. Nu se așteptase la o asemenea întâlnire! Locotenentul Mirescu, comandantul său, știa de dragostea lui pentru Dorina – intuise din unele apropouri ale lui acest lucru – dar niciodată nu-i văzuse împreună și niciodată nu discutaseră mai apropiat problema asta, ofițerul considerând că Alexandru e un băiat destul de matur, de inteligent, că știe ce face și nu e cazul să se amestece în relațiile de dragoste ale acestuia cum nu s-ar fi amestecat într-ale nimănui. De altfel avea o stimă deosebită pentru pregătirea lui intelectuală, pentru felul disciplinat, dar în același timp manierat cu care se comporta în serviciul militar de la pichet, n-avea, cu alte cuvinte, ce-i reproșa în acest sens.

— A, ce plăcere să vă văd! zise de departe Mirescu și, ocolind cu grabă mesele, veni în întâmpinarea Dorinei cu brațele întinse. După cum văd, ați îndrăgit arma noastră, a grănicerilor și asta mă bucură! Sărut mâna și… ce să spun, e un eveniment prezența dumneavoastră aici… Chiar i-am spus Silviei de cum v-am văzut intrând…

Veni, îi sărută mâna galant și curtenitor, în timp ce Alexandru stătea deoparte, rezervat, într-o poziție aproximativă de drepți, privindu-și cu respect comandantul, care se arăta foarte amabil și binevoitor.

— Ce faci, Ștefănescule? se întoarse el surâzător către Alexandru și-i întinse prietenește mâna. Tânăr și bine dispus, așa-i?

— Întocmai, tovarășe locotenent, zise Alexandru strângând respectuos mâna ofițerului.

— Îmi place, domnule, așa grănicer mai rar!

— De ce, tovarășe locotenent?

— Ai pus mâna pe-un infractor. Și ce infractor! Am impresia c-o să-l ții în „arestul” dumitale toată viața! Ei, ce spuneți domnișoara Darini – se întoarse el tot vesel către profesoară – vedeți ce băieți drăguți și talentați avem noi la grăniceri? L-ați văzut la serbare, cred...

— Mai ales drăguți, zise Dorina și zâmbind cu un anume înțeles îl privi semnificativ, pe sub sprâncene, pe Alexandru. Dar asta-i bine să nu se știe, pentru că totdeauna „flatariseala”, vorba coanei Chirița, îi face pe băieți să fie încrezuți...

— Ceea ce, vă rog să mă credeți, interveni Mirescu punând palma pe piept, nu e cazul vorbind de Alexandru Ștefănescu. Cred că-l cunosc mai bine decât dumneavoastră și oricând pun mâna în foc pentru modestia lui! Ei, ce zici, Ștefănescule, sunt un bun avocat în apărarea intereselor dumitale?

— Fără îndoială, tovarășe locotenent! confirmă Alexandru zâmbind. Doar studiați dreptul la fără frecvență, așa că...

Locotenentul Mirescu, cu aceeași cunoscută amabilitate, îi prinse pe cei doi de braț și conducându-i printre mese îi pofti să se îndrepte către locul unde-l aștepta soția sa.

— Vă rog să ne faceți plăcere, mie și Silviei, și să stați la masa noastră... De acord, Ștefănescule?

— Tovarășe locotenent, ce pot să zic? Ordinul șefului este lege pentru subordonați! râse Alexandru dezvăluindu-și șirul dinților albi. Așa că, dacă-i ordin... cu plăcere, nici nu mai încape vorbă!

Silvia era o femeie frumoasă, brunetă, cu ochi negri și părul tot negru, tuns scurt, modern, tapat, purtând doi cercei mari de aur și pe deget un inel cu același model filigranat; îmbrăcase o rochie albă din șantung, cu decolteu larg, dezvăluindu-i în parte umerii neatinși încă de rumeneala soarelui.

— Ce surpriză! zise ea de departe, făcând aluzie la prezența Dorinei într-un restaurant. Cărui eveniment să datorăm acest lucru? Vă rog să poftiți și să luați loc. Îmi pare bine că ați venit, altfel ne plictiseam singuri aici. Ovidiu, dă tu te rog scaunele astea la o parte, să stea Dorina lângă mine, se adresa ea soțului său. Ce faci domnule student și cântăreț de muzică ușoară?

— Doamnă, îmi permiteți să mă prezint, spuse Alexandru, prinzându-i cu un gest politicos mâna și sărutându-i-o. Sunt caporalul Alexandru Ștefănescu!

— Lasă domnule, nu te mai prezenta atâta că te cunoaștem!

râse Silvia și-l prinse de braț, poftindu-l să ia loc în fața ei. Numai pentru că te-am văzut o singură dată la serbarea aceea, să nu mai vorbesc de faptul că mi-a vorbit soțul meu de dumneata și tot ești o cunoștință plăcută, agreabilă... Te rog să iei loc și să te simți în largul dumitale, zâmbi ea. Și încă ceva: să n-ai rezerve pentru că te afli la masă cu comandantul. Aici eu sunt comandant, să știi!

— Am înțeles, zise Alexandru roșind nițel. Mă voi supune ordinelor dumneavoastră...

— Dacă te supui, să știi că te pot avansa și sergent, așa trebuie să fie toți bărbații, disciplinați, ascultători...

— Soțul dumneavoastră are cam de mult gradul de locotenent, îndrăzni Alexandru să facă o glumă. Ceea ce înseamnă că dacă nu-l avansați...

— Nu-i nimic, dragii mei, sunt bun în funcție acasă, ceea ce e un lucru foarte important!

Râseră cu toții, după care Mirescu făcu un semn ospătarului să se apropie.

— Ei, ce serviți, stimați musafiri? întrebă el uitându-se când la Dorina, când la Alexandru. Noi am comandat niște mici și bere...

— Cred că același lucru o să-l facem și noi, zise Dorina, privindu-l întrebător pe Alexandru. Da? Ce zici, Alex?

— Nu am preferințe, răspunse el. Mă supun dorinței majorității...

— Așa, fii disciplinat, îmi place! râse Silvia și ochii ei negri luciră scânteietor. Dorina dragă, să faci instrucție cu dumnealui, auzi? Sau nu vrei să-l vezi sergent?

— Pentru mine e mareșal, zise Dorina zâmbind. Un mareșal care poate cuceri orice bătălie...

— Oho! râse iarăși Silvia, tare, zgomotos, fără rezerve, dându-și capul pe spate. Ascultă tu, se aplecă la urechea Dorinei, a cucerit ceva până acum?

— Ei, hai, fii serioasă, râse și Dorina, ce zice soțul tău, crede cine știe ce... și arătă cu capul către Mirescu care era ocupat cu ospătarul, dându-i indicații cum trebuie să pregătească micii.

— Tovarășe chelner, te rog execută comanda asta mai repede, zise el. Adu și niște mujdei, muștar. Și halbele, frate, ce faci cu halbele alea?

— Îndată, tovarășe locotenent. Vă servesc numaidecât!

După câteva clipe veniră halbele de bere, ciocniră urându-și

unul altuia mult noroc și fericire și, până să vină mâncarea, Silvia îl întrebă pe Alexandru ce facultate vrea să urmeze în continuare, Teatrul sau Chimia, ce-i sunt părinții, dacă mai are frați sau surori și pe unde stă în București.

— Știi că și eu sunt bucureșteancă? zise ea într-un târziu. Stau prin Piața Dorobanți…

— Eu stau pe bulevardul Lacul Tei. Tata e șofer, iar mama muncitoare la fabrica de medicamente…

— Singur la părinți?

— Da, singur…

— Ce a zis fata, presupun că ai avut o simpatie, văzând că pleci militar?

— Într-adevăr, e bine că ați întrebuințat timpul trecut, zise Alexandru făcându-și de lucru cu halba de bere de pe mânerul căreia încerca să desprindă cu unghia o mică pată de ceară roșie.

— De ce?

— Am avut o fată pe care am simpatizat-o, așa cum au toți băieții, dar am renunțat la ea, așa cum am renunțat și la altele, înaintea ei.

— Colegă de facultate?

— Da, chiar de an.

— Și ce s-a întâmplat așa de grav de ai luat asemenea hotărâri categorice?

— Nimic deosebit, răspunse calm Alexandru. S-a întâmplat că toate fetele pe care le-am cunoscut privesc problemele vieții cu prea multă ușurință, afișează o emancipare precoce, de loc firească, mai mult căutată, studiată, vor să fie interesante, s-o facă cum se spune pe „fetele de succes”, care pot trece repede de la dragostea pentru unul la dragostea pentru altul, cu aceeași ușurință cu care și-ar schimba de pildă cerceii sau batistele. Cu alte cuvinte, cel puțin în ceea ce mă privește, nu se poate conta pe-o anumită seriozitate în relațiile cu ele. Mă rog, poate să fie la mijloc vorba de temperament, dar de vreme ce am constatat la mai multe lucrul ăsta, concluzia e limpede: repetarea unor rezultate pe baza acelorași criterii dă regula, nu?

— Da, poate că ai dreptate…

— Doamnă, sunt lucruri trăite de mine, întâmplate mie…

— Nu, nu te contrazic, interveni Silvia. Fetele din ziua de azi…

În acest timp pe ușa restaurantului intră un om beat, înalt,

voinic, neras de multă vreme, cu părul crescut mare, lățos și ochii albaștri, mici, cu privirea rea, iscoditoare, tulbure. Purta niște pantaloni de doc rupți și pătați de unsoare, o cămașă albastră, murdară, cu mânecile suflecate, și era desculț, avea niște tălpi late, grele, crăpate, pline de noroi și balegă uscată. Cu mâinile în buzunare, în clătinarea lui încerca să se strecoare printre mese, ținându-se după unul din chelnerii ce-și vedea de treabă umblând repede când de la bar la bucătărie, când de la bufet la grătarul de afară, servind clienții.

— Mă, dom' Pavele, bolborosea bețivanul cu gura strâmbă, făcând spume în colțul buzelor groase, băloase și umede ca niște lipitori, mă auzi, mă, dom' Pavele, sau nu mai auzi nici pe mă-ta la ora asta? Nu mă auzi, nu? Bineee! Poate nu vrei să stai de vorbă cu-n pușcăriaș ca mine... Bineee, dom' Pavele, bineee!

— Uite-l și pe vagabondul ăsta, zise Mirescu și-l arătă celor de la masă pe bețivan. Un scandalagiu fără pereche...

— E din sat? întrebă Alexandru care nu mai avusese ocazia să-l întâlnească până acum.

— Din sat. Ilie Ciocârlan îl cheamă. A fost șofer, șofer bun, dar a prins patima beției și cu vreo zece ani în urmă a lovit într-o noapte o femeie. A fugit de la locul accidentului, a fost condamnat patru ani, a ieșit din închisoare și după câteva luni a intrat din nou pentru că, nenorocitul, a consimțit să conducă un camion furat și, împreună cu o bandă de hoți, au sustras de la o fabrică vreo cincizeci de colaci de sârmă de aramă și bare de cositor.

— Ce vorbiți! se miră Alexandru, fără să-și ia ochii de la bețivanul care începuse sa cânte. Și a fost condamnat din nou...

— Bineînțeles. A mai făcut doi ani de închisoare pentru treaba asta, a ieșit și, după un timp, se părea că s-a îndreptat, dar într-o seară a bătut un milițian, că i s-a părut că s-a uitat strâmb la el și iar a intrat la pușcărie. Vai de capul lui de nenorocit.! Când e treaz, e cumsecade, dar când e beat să te ferești din calea lui...

— Și din ce trăiește?

— E înscris la cooperativa agricolă de producție, dar nu se duce cu săptămânile la munca câmpului. Face pe omul de serviciu pe la biserică, mătură pe acolo, aprinde lumânările, șterge praful, că nu-i duminică să nu vină cu două-trei chile de vin sau de țuică acasă. Aduc femeile la pomeni...

— Contele Tegaș ia mâncarea și nepricopsitul ăsta băutura, interveni și Dorina privindu-l pe Ciocârlan care căzuse între mese și încerca anevoie să se ridice și nu putea. De amândoi are grijă popa Gherasim…

— Ei, omul vrea să le facă bine, să nu-i lase să moară de foame, interveni și Silvia, dar viciul ăsta al beției nu se vindecă ușor…

Ciocârlan se ridică cu greutate, sprijinindu-se de-un scaun pe care după aceea îl lovi cu piciorul aruncându-l cât colo, stătu apoi nițel în cumpănă, trecându-și palma mare și grea prin claia de păr și privi tulbure în jur căutându-l din ochi pe ospătarul care nu-l băga în seamă.

— Mă, dom’ Pavele, bolborosea el mai departe cu spume la gură, ce, mă, dom’ Pavele banii mei nu merg, mă, la tine? De ce nu merg mă, pen-că-s bani de la un pușcăriaș? Hai, mă? A, uite-l pe tovarășul comandant de grăniceri! tresări el văzându-l pe Mirescu și porni prăvălindu-se către ofițer, trântind în cale-i scaune și mese de parcă nici n-ar fi fost. Să trăiți, tova-șe comandant! zise Ciocârlan, oprindu-se în fața locotenentului și încercând, în amețeala lui, să ducă în mod cât mai corect palma la frunte în chip de salut ostășesc. Eu sunt… mă cunoașteți dumea-stră… sunt Ilie Ciocârlan… eu am fost la pușcărie, dar mai intru… zău, mai intru… uite pentru unul ca dom’ Pavel ăsta care nici nu mă bagă-n seamă și nu-mi dă să beau, de parcă banii mei îs spanioli și nu merg la el, la „Crăița”… Tova-șe comandant grănicer… tova-șe comandant… să trăiți… hai să vă pup… că sunteți ca și tatăl meu…

Se aplecă, vru să prindă fruntea lui Mirescu ca să i-o sărute, dar locotenentul se ridică de la masă, îl luă de braț și-i spuse că e bine să se ducă acasă, că e obosit și trebuie să se culce…

— Am fost la o înmormântare… zău nu-s ostenit, se împotrivi Ciocârlan ferindu-și brațul. Am dus crucea și știi ce mi-a dat? Nu știi!

— Cine, mortul? n-avu de lucru Silvia și intră în vorbă, dar Mirescu o fulgeră cu privirea, făcându-i semn să nu-și pună mintea cu scandalagiul ăsta.

— Nu mortu’, cocoană, auzi tova-șu comandant grănicer ce zice femeia asta… Asta-i femeia dumitale… da nu-i frumoasă… că n-are păru lung… uite asta-mi place mie – și arătă spre Dorina – asta-mi place mie și vreau să fac un dans cu ea…

Căută să ocolească masa, să se ducă spre Dorina. În aceeași clipă însă, Alexandru vru să se ridice în picioare și să-i țină calea, dar Mirescu îi făcu semn să stea locului și să nu-i acorde nicio atenție că-i atât de beat încât nu mai știe de el.

— Măi Ciocârlane, îl prinse Mirescu din nou de braț pe bețivan, uite, du-te, ți-a făcut Pavel semn să te duci până la el…

— M-a chemat la el? se întoarse Ciocârlan în loc, greoi și masiv ca un urs. Unde e? Dă-l în mă-sa, că nu mă duc, ăla nu-mi dă să beau… da-i dau eu una peste bot, să mă țină minte toată viața… asta să știe el. Uite, am să stau pe scaunul ăsta și am să mă uit la cucoanele astea… zău numai mă uit că mie îmi plac…

— Doamnele de aici nu-s frumoase, Ciocârlane, căută să-l înduplece a se ridica de pe scaun Mirescu. Le-ai văzut pe artistele acelea de-au venit la domnul conte acum un ceas?

— Au venit niște artiste la dom' conte? făcu ochii mari Ciocârlan și puse laba lui mare pe umărul lui Mirescu. Când au venit tova-șu comandant grănicer?

— Nu ți-am spus? Acum un ceas. Niște artiste de la circ. Le-a trimis nepotu-său de la București, sunt în turneu, și n-au cu cine să petreacă acolo…

— N-au cu cine? Las' că mă duc eu… Are și băutură…

— Are… are… la domnul conte se găsesc de toate…

— Atunci am plecat…

Se ridică cu greutate de pe scaun, dădu mâna cu Mirescu, duse două degete la frunte în chip de salut adresat celor două femei de la masă, Silvia și Dorina, le făcu apoi un semn de sărut cu arătătorul în dreptul buzelor și plecă luând iar scaunele și mesele în picioare, către ușă, de parcă era un tanc ce răvășea totul în cale-i.

— Ce te-a apucat, dragă, să lungești vorba cu neisprăvitul ăsta? sări Silvia îmbufnată, luându-l la rost pe Mirescu. Se uită lumea la noi…

— Dar ce vroiai să fac? se apără locotenentul ducând halba cu bere la gură. Să mă contrazic cu el? Cu nebunii și bețivii nu-i bine niciodată să te contrazici. Mai ales în situația noastră, aici, în local. Cum ridicam tonul la el, cum, gata se ivea scandalul. Lasă că nu ne-a stricat buna dispoziție, așa e, domnișoară Darini?

— De fel, pe mine chiar m-a amuzat, râse Dorina. Vedeți cum mă curtează admiratorii? M-a invitat și la dans… Știu că Silviei îi

este ciudă că n-a preferat-o pe ea, dar n-am ce-i face!

Silvia începu și ea să râdă și voia bună se înfiripă din nou la masa celor patru. Afară scăpătase soarele, umbrele amurgului se furișaseră pe sub coroanele stejarilor, iar în grădina restaurantului se aprinseseră – cam devreme ce-i drept – și câteva becuri. Curând se aprinseră și lampioanele colorate din micul salon, semn că seara nu era departe. Chelnerul aduse micii, pâinea, și din nou câte un rând de bere.

— Ei, să bem pentru toți cei care ne sunt dragi! propuse Mirescu și ridică din nou halba în dreptul frunții. De acord?

Alexandru ridică și el halba de bere și o privi zâmbind pe Dorina, lung și stăruitor, cu acea dragoste plină de văpăi și înțelesuri ivită în ochii-i strălucitori, dragoste pe care ea știa să o intuiască atât de bine.

În acest timp, în grădina restaurantului, peste mesele de sub umbra întunecată a stejarilor, unde stăruia mirosul de carne friptă și plutea în nori groși fumul grătarului, se așternu cu încetul liniștea serii. Numai încolo, spre șosea, Ilie Ciocârlan, cu bătrânul lăutar prins de după umeri, încerca să treacă șanțul drumului clătinându-se și căzând mereu în genunchi, dar fără să înceteze o clipă cântecul ce-l răcnea într-atât de tare, de parcă vroia să scoale toți morții din cimitirul satului:

Cin’ se ia cu mine bineeee...
Îi dau haina de pe mine!
Cin se ia cu mine rău,
Să-l ferească Dumnezeu,
Că sunt șarpe de dudău
De-l galbin de mușcă rău,
Măi, Leano!

4

— Ce-i, Bădoiule?

— Tovarășe locotenent, a murit contele!

— Când, măi?

— Zice să acu' un ceas l-au găsit niște femei spânzurat de grinda tavanului. Vă cheamă miliția din comună la telefon…

Ovidiu Mirescu aruncă lopata – muncea alături de militari la săparea unei noi ghețării – și, așa în cămașă cum se afla, alergă spre biroul său, urmat de ostașul telefonist. Luă receptorul și în timp ce-și potrivea o șuviță de păr ce-i cădea mereu pe frunte, întrebă:

— Cine-i la telefon?

— Aici e plutonierul Patriche, șeful postului de miliție. Vreau să vorbesc cu tovarășul comandant al pichetului…

— Eu sunt, tovarășe Patriche, locotenentul Mirescu. Spune ce s-a-ntâmplat?

— Tovarășe locotenent s-a spânzurat bătrânul Tegaș, contele nostru.

— Când s-a spânzurat?

— Nu știu exact, cred că azi-noapte. S-a dus de dimineața nevasta factorului să-i ducă un ziar, că ceruse aseară un ziar să vadă și el ce mai e prin lume, cum zic s-a dus acum de dimineață împreună cu Maria lui Vizante, aceea fără ureche, să-i ducă gazeta și, cum au deschis ușa, au dat cu ochii de el agățat de tavan, spânzurat cu o funie de cânepă. Au venit la mine, m-au anunțat și am alergat acolo. Așa, la prima vedere nimic suspect prin odaia lui, numai că am văzut niște urme în jurul casei…

— Ce fel de urme?

— Urme de bascheți, parc-ar fi sau de tenișI, nu știu exact, nu pot să-mi dau seama. De aceea, vă rog, tovarășe locotenent, dacă vreți să-mi trimiteți și mie conductorul cu câinele dumneavoastră, că până vine al nostru mi-e teamă de-o ploaie și dacă dă de sus, gata, s-a dus totul baltă!

— Bine, tovarășe Patriche. Ți-l trimit. Unde te găsește?

— Trimit eu mașina Stațiunii să-l ia pe băiat. Am vorbit cu tovarășul director Oncescu și-mi dă Gaz-ul lor…

— În regulă. Vezi, nu-mi ține ostașul mult…

— Nicidecum, tovarășe locotenent. Să văd mai întâi despre ce

este vorba. Dacă e cazul să plecăm în urmărire, vă raportez eu.

— Bine.

— Vă mulțumesc și să trăiți!

Mirescu puse receptorul în furcă și deschise geamul cancelariei. Un val de aer proaspăt năvăli în mica și eleganta încăpere, aducând de afară parfumul florilor de tei din dreptul ferestrei. „Va să zică Tegaș, contele Aristide Tegaș și-a încheiat în noaptea asta aventuroasa sa viață printr-un gest pe care nu l-aș fi crezut a-l înfăptui vreodată… își zise Mirescu, așezându-se la birou, cu capul sprijinit în palme. Să se fi sinucis, oare? se gândi el tot mai insistent. Tot ce-i posibil. Dar de ce? Sau poate că la mijloc e vorba de-o înscenare bine regizată? Să zicem, dar, mă rog, cine și în ce scop a făcut-o?” Îl cunoscuse pe bătrân în urmă cu doi ani de zile, când, proaspăt absolvent al școlii de ofițeri, venise aci la marginea țarii să-și ia în primire postul de comandant al pichetului de grăniceri. Se interesase atunci, cum era și firesc, de tot ceea ce este mai deosebit de știut în privința locuitorilor și’ a obiectivelor din zona ce-o avea în pază. Printre altele, aflase de „contele Aristide Tegaș” și, curios, ceruse date despre el atât fostului comandant al pichetului cât și autorităților din comună. „Un conte în zilele noastre? se întrebase tânărul locotenent nițel contrariat. O pasăre cam rară, dar, din moment ce există, trebuie să văd care-i situația reală…” I se spuse că de fapt „contele” nu e conte, ci un fost călăreț la curse – jocheu – care, prin tertipuri numai de el știute, se îmbogățise în câțiva ani cât alții nici în treizeci (se spunea că „aranja” soarta pariurilor de la marile alergări în favoarea celor interesați), și care-l moștenise printr-un testament fals pe proprietarul grajdului unde fusese angajat. Câștigase câteva curse celebre peste hotare – specialitatea lui erau alergările de galop – încât după cunoscuta cursă internațională de la Napoli, unde chiar un rege, antrenându-se într-un pariu destul de bogat, pierduse sume fabuloase, Aristide Tegaș devenise steaua hipodromurilor cu calul său Narcis, o gloabă pe care nu pariau decât nepricepuții sau care, mizând de la început pe-un sigur eșec, vroiau numai să se amuze. Și, culmea, Narcis, devenit după aceea pentru presă „calul minune”, „calul fulger”, sosit la potou fără să fie cravașat de Tegaș cu o lungime și ceva, câștigase marele premiu al orașului Napoli, cota asupra sa ajungând, lucru rar întâlnit în istoria pariurilor de hipodrom, la

necrezuta sumă de unu la două mii!

Fostul jocheu, devenit proprietar a peste o sută de cai de rasă, a adunat bani peste bani cu o lăcomie de nedescris și a cumpărat cincizeci de hectare de pământ, după care și-a construit în scurt timp un castel la marginea comunei, o imensă clădire de două etaje, cu zeci de geamuri și verande îmbrăcate în iederă, înconjurată cu un zid înalt de piatră și porți mari de fier forjat. Mirescu mai aflase că Tegaș se intitulase singur „conte” și își făcuse hârtie de corespondență cu blazon (vindea și cumpăra cai atât în țară cât și peste hotare, în afară de cei pe care-i avea la curse pe diferite hipodromuri). Angajase doi lachei ce purtau livrea aurie și ciucuri albaștri la ciorapii albi și care făceau primirile de rigoare celor ce-l vizitau cât și o armată de servitori care se îngrijeau de marele grajd ce se ridica la câteva sute de metri în spatele castelului. După cum spuneau cei care l-au cunoscut în trecut, aparițiile sale pe jos – ce-i drept, cam rare, mergea ori călare, ori cu trăsura – erau o adevărată revelație. Mic și slab, de statura unui băiețandru pirpiriu, nițel adus de spate, (stătuse ani de zile aplecat pe gâtul cailor!), cu obrazul supt și ochi albaștri spălăciți într-o jachetă de catifea maro de croială sport, paspoalată cu piele, pantaloni gris de călărie, cu bufa înaltă și largă și cizme de lac în picioarele-i arcuite, trecea zornăindu-și pintenii de argint pe ulițele satului, cu un neastâmpăr exagerat în gesturile-i de copilandru, lovind nervos carâmbii cu cravașa de piele de care nu se despărțea niciodată. Răspundea amabil saluturilor din dreapta și din stânga, ducând cravașa la cozorocul șepcii din postav în culoarea pantalonilor cu un gest demn de-un cavaler medieval. Era extrem de amabil, se prindea în vorbă cu oricine, căuta să se bucure de popularitate cu orice chip și, întocmai ca un viitor deputat burghez în preajma alegerilor, întindea mâna țăranilor și-i întreba de sănătate și cum o mai duc cu treburile, ce le fac copiii și cum cred că vor ieși cu recolta în anul acela. „Stimați concetățeni, dac-aveți nevoie de ceva, veniți la mine la castel, vă ajut cum să nu vă ajut, doar trăim laolaltă în marea familie a satului și cei din familie se cheamă că trăiesc în frățietate”. Într-adevăr, dădea bani cu împrumut, cu dobândă mică celor ce-i solicitau acest lucru, plătea la vreme pe cei ce-i lucrau pământul, achita simbriile servitorilor și grăjdarilor, căuta într-un cuvânt să nu intre în conflict cu mulțimea satului, socotind după

cum spunea el, că puțină diplomație nu strică și „vorba dulce, mult aduce…”

În locul vechii biserici de lemn a înălțat una nouă de cărămidă cu meșteri italieni și zugravi aduși din Sofia, la a cărei sfințire a invitat marile personalități ale Cultelor din țară, biserică pe care a intitulat-o singur catedrală. Catedrala Tegaș.

Tot de la oameni, Mirescu mai aflase că bătrânul conte nu fusese niciodată căsătorit, se spunea că era împotriva vreunei mezalianțe cu zeițele frumosului care, după părerea lui, nu fac altceva decât trândăvesc și-ți mănâncă banii pentru niște plăceri trecătoare. Adusese pe una la castel, domnișoara Iustina, o fată subțirică, cu păr negru și ochi tot negri, de o frumusețe rară, pe care o ținea toată ziua închisă în casă „să se obișnuiască cu viața de castel”, dar pe care după ce-a scos-o să supravegheze țesălatul și adăpatul cailor și ea refuzase categoric să facă acest lucru, îi dăduse vreo două cravașe la fund, îi pusese o bocceluță în brațe și, petrecând-o până la poartă, îi arătase autoritar drumul către orașul de unde venise. „Nu-ți place bălegarul cailor, să nu-ți placă nici banii mei! Banii mei sunt făcuți din bălegar! Poftim, ține cărarea drept înainte și ieși la drumul mare. De-acolo cu bunul Dumnezeu încotro ți-o fi voia!”

Crescuse un nepot, băiat al soră-si, Raul, ce-și petrecea vacanțele la „castel”, răsfățat și obraznic, care prin ultimul an de liceu începuse s-o curteze pe Iustina și ea acceptase jocul, cocheta și se alinta provocator ca o pisică amețită de chemările primăverii. Bătrânul cam prinsese voalata țesătură a dragostei lor și ea plecase din casa lui cu credința fermă că asta-i pricina despărțirii de ea și nimic altceva. „Aris, dragule, scumpul meu, suspina ea adunându-și lucrurile, sunt cinstită, m-ai luat de la maici, știi bine cum era la maici, de ce ești rău? Crezi că eu… aș fi putut… când tu ești strălucirea mea, visul meu…”

— Hai, hai, mână gloaba, lasă-mă-n pace, nu-mi deranja nervii cu smiorcăielile tale!

O luase de mână și o dusese până la poartă, fără să ia în seamă văicărelile și declarațiile ei de sinceritate cu care încerca să-l copleșească.

Nu s-a opus reformei agrare din primăvara anului 1945, dar l-a zdruncinat într-atât de mult treaba asta încât țicneala care-l lovise după aceea ce spune că de aci i s-ar fi tras. A dat

pământul, caii, oprind-o numai pe Tereza, a dat și castelul în odăile căruia s-a instalat nu după multă vreme Stațiunea agricolă experimentală și a fost trimis într-un sat din Bărăgan să-și petreacă restul zilelor. S-a întors însă de acolo, mai ramolit de cum plecase, zicând că vrea să moară în preajma castelului, ca un adevărat conte ce se afla. Locuia într-o odaie prăpădită lucrată de mâna lui din chirpici și trăia de azi pe mâine din banii pe care-i trimitea cu regularitate Raul de la București, unde era funcționar sau așa ceva, bătrânul neștiind nimic precis de soarta lui. În ultima vreme, trențăros și jigărit, umbla uneori călare pe mârțoaga lui, Tereza, mai mult duminica, făcând un drum către „Crăița” unde se instala plin de importanță la o masă, închipuindu-se în marile restaurante ale lumii, comanda o sută de grame de coniac sau alte băuturi tari, vorbindu-le de sus chelnerilor, ca mare personalitate ce se credea că este; alteori mergea pe jos, prin sat, fără o țintă anume, târșâindu-și cizmele scălâmbăiate fără nelipsiții pinteni, prin praful drumului. Se oprea câteodată în loc și vorbea unor cai imaginari pe care-i îndemna să alerge în turnante de hipodrom, închipuite, râdea de unul singur și apoi deodată se încrunta, înălța pumnul și amenința pe cine numai el știa. „Lasă că vă aranjez eu, derbedeilor, o să auziți voi de contele Tegaș! Vă strâmbați la mine, hai? Uite, na, vă scuip și vă dau cu piatra între coarne!” Se apleca, căuta o piatră, o bucată de cărămidă, lemn sau ce-i cădea sub mână și arunca într-aiurea sub privirile pline de haz ale copiilor ce-l urmăreau dinapoia ulucilor. De cele mai multe ori, duminica, se ducea la biserică, își privea chipul de ctitor pictat în pronaos, cădea în genunchi și începea să plângă până ce se încumeta vreo bătrână să-l scoată afară și să-l trimită către casă. „Hai domnu’ conte, hai drăguțule, mergi acasă, lasă, nu te mai necăji, la judecata de apoi locul dumitale va fi sus în dreapta tatălui ceresc”. „Oare, așa să fie? se lumina el deodată la chip, de parcă i-ar fi trecut o rază de soare peste față. Eu n-am niciun păcat...” „Ei, n-ai, zice lumea că numai dumneata știi unde a pierit talianul ăla de ți-a înălțat sfântul lăcaș. A sfârșit omul treaba și pe urmă, ca să nu-i dai banii sau din altă pricină, i s-a pierdut urma”. „Eu nu... eu nu... nu... nu...”, protesta rătăcind cu privirea înapoi peste cupolele bisericii.

Acum toată durerea lui se sfârșise în lațul șireangului și Ovidiu Mirescu își zise că gestul său e urmarea acelei rătăciri a

minții, ceea ce nu-i exclus sau poate cineva a avut interes sa-i ia viața. Dar cine și pentru ce?

Gândind astfel, ofițerul ieși în curtea pichetului, în lumina puternică a soarelui și, zărindu-l pe Alexandru, îi ordonă să-l trimită la el pe fruntașul Croitoru, conductorul câinelui. Apoi se îndreptă spre grupul de militari ce începuseră să sape pământul pe locul viitoarei gheței.

— Merge treaba, băieți? întrebă Mirescu aprinzându-și o țigară.

— Merge, tovarășe locotinent…

Un soldat mic și rotofei, cu fața măslinie și ochi neastâmpărați ca de viezure, dădea cu sapa de zor, tare, înverșunat, și într-atât de puternic mai-mai s-o rupă din coadă. Când și când trăgea cu coada ochiului către locotenent, ferit, pe furiș, să vadă dacă i se iau în seamă zelul și strădania după el de neegalat cu ale nici unuia din pichet.

— Tandine!

— Ordonați, tovarășe locotinent! sări rotofeiul ca ars și luă poziția de drepți, cu coada sapei lângă pulpa piciorului ținând-o întocmai ca pe-o pușcă.

— Măi, ai ars cărțile alea de joc?

— Le-am ars, tovarășe locotinent, le-am ars de-atuncea de când ați zis dumneavoastră… Zău, să moară mama dacă vă mint…

— Bravo, îmi place că ai executat ordinul, se arătă mulțumit ofițerul. Altădată să nu te mai prind că faci șmecherii aici în pichet, ai înțeles?

— Înțeles, tovarășe locotinent, dar să știți, v-am raportat, nu erau șmecherii… căută să fie convingător Tandin, roșind până-n vârful urechilor. Lucru cinstit, să moară mama…

— Las-o, măi, pe mamă-ta-n pace, ce tot ai cu ea de-i dai zor „să moară mama! să moară mama!”, izbucni deodată Mirescu. Altfel dacă nu zici, noi nu te credem? De aceea te-a făcut biata de ea, ca s-o tot condamni mereu?

— E-o vorbă, așa, tovarășe locotinent…

— Ți-am spus, să nu mai fie!

— N-o să mai fie, tovarășe locotinent, da…

— Ei, ce „da”?

— Cu șepticul e cinstit, să nu vă faceți o idee despre mine c-aș fi mai știu eu cum… zău, să moară mama dacă vă mint!

— Iar, măi? se supără din nou Mirescu. Băieți, luați repaus!

— Păi eu întindeam cărțili, să trăiți, uite trefla, uite carou', uite rombu', nu-i trefla, nu-i rombu'… – începu Tandin să-i dea cu gura – îl lăsam pe om cu ochii cât cepili și gura căscată, c-așa-i omu', când se prinde, se prinde și-i luam francu', cinstit, zău, să moară mama! Dacă ghicea, îi dădeam francu'… Cinci copii am, tovarășe locotinent, și dacă m-au luat militar și nu mai sunt artist la circ, ei cu ce să trăiască? Vine iarna, eu nu mai înghiț flăcări, nu mai înghiț săbii, nu mai scoț porumbei din pălărie și iepuri din sân… de unde banu', că ce dă circu' e-o nimica toată, zice că n-am atestat…

— Îmi spunea Ștefănescu că n-ai niciun copil, măi Tandine, de unde ai scos cinci deodată? zâmbi Mirescu cu îngăduință, cerând din ochi încuviințare de adevăr grănicerilor ce lăsaseră lucrul și se adunaseră în jurul lor. Cică ești cu el din același cartier, te cunoaște…

— Tovarășu' caporal ilev v-a spus? se miră Tandin, total contrariat, holbând ochii de parcă picase cerul pe el. Tocmai dumnealui care-i bucureștean ca și mine să mă facă de minciună? Mă mir, tovarășe locotinent, că-i și dumnealui băiat subțire, om cu carte, student cu *bacalureat*, cum să mintă ca n-am copii? Am cinci în cap, să trăiți!

— Păi când i-ai făcut, Tandine, că ai douăzeci de ani…

— Trei ai nevestii și doi ai mei, zău, să moară mama! Că ea e mai mare ca mine cu patru ani. A fost măritată c-un dresor. Femeie voinică, tovarășe locotinent, zău, face trapez și perj la bambus, triplu salt mortal, se dă de cinci ori peste cap…

— De câte ori se dă peste cap? îl privi zâmbind Mirescu.

— De cinci ori, v-am raportat.

— Dacă-i triplu salt, înseamnă că se dă de trei ori…

— Nu, ea la triplu se dă de cinci ori tovarășe locotinent, zău, să moară mama dacă vă mint! Păi credeți că ea e ca toate alea? Aș! E artistă mare, n-are probleme, ce mai vorbă, când face balansu' și se aruncă în aer, lasă lumea cu gurili căscate!…

Grănicerii din juru-i începură să râdă și Tandin le aruncă niște priviri, parcă gata-gata să-i înghită pe toți într-o lingură. De ce-i apucase veselia? Ce-i găsise? Niște nepricepuți, nu știu să prețuiască artiștii…

— Nevastă-mea are și Medalia Muncii, tovarășe locotinent, urmă el dându-se mai aproape de ofițer să fie cât mai

confidențial. V-am raportat, artistă mare… Zău, poate-mi dați și mie o permisie s-o văz, n-am văzut-o de la Tîrgoviște, eram cu circu' acolo când a venit ordinu' dupa mine, am plecat fără să-i spun o vorba, pierdeam trinu' și ea era sus, făcea balansu', și e singură săraca…

— Cum singură, măi, nu e cu copiii?

— Singură cu ei, tovarășe locotinent, zău dacă vă mint!

— Lasă, prinde tu un infractor și-ți dau drumul acasă, îi promise ofițerul zâmbind. Ce ziceți, băieți, se întoarse Mirescu către grăniceri, dacă prinde Tandin al nostru un infractor nu merită să plece acasă în permisie?

— Merită! strigară toți militarii în cor.

— Vezi, Tandine? Așa că…

— Zău, să moară mama, tovarășe locotinent, cu prima patrulă care plec aduc doi, doi barosani, să pleznesc dacă vă mint! Numai să apară un „individ" în zonă, că hat! am și pus mâna pe el! Sunt artist, să trăiți, și artiștii de București e oameni cu cherestea, să știți! zise el arătându-și cu degetul obrazul măsliniu.

— Bine, Tandine, așa să fie…

— Așa e, tovarășe locotinent, să moa… gata, să trăiți!

Făcu niște ochi mari, speriindu-se de moarte și se lovi repede cu palma peste gură, înciudat că poate fără voia lui iar îl supăra pe comandant. Și când? Tocmai acum când parcă îi înduplecase, treaba era ca și aranjată. Vru chiar să-i ceară iertare, dar ofițerul îl văzu pe fruntașul Croitoru venind către el și-i făcu semn să se grăbească.

— Ordonați, tovarășe locotenent! zise acesta luând poziția de drepți și ducând palma la bonetă.

— Ce face câinele?

— I-am dat mâncarea de dimineață și acum e-n cușcă, se odihnește…

— Pregătește-i zgarda, botnița, sfoara de urmărire, ai să pleci într-o misiune. Cum îi merge rana?

— Merge bine. A fost aseară doctorul veterinar și i-a pansat piciorul…

— Tot soluție de-aceea i-a pus?

— Da, pioctamină…

— Bine, hai să-l vedem și să hotărâm cine te va însoți.

Plecară către cușca câinelui instalată înapoia clădirii

pichetului sub un șopron, să fie ferită de vânturi și ploi. Tandin privi o clipă în urma ofițerului și zise admirativ către ceilalți grăniceri:

— Om bun, tovarășu' locotinent al nostru, să moară mama dacă vă mint! Putea, măi, gorobeților să-mi dea arestu'? Putea! Legea penală te atinge dacă te prinde cu jocurili de noroc. Da mie mi-a spus să arz cărțili de joc și le-am ars… Cu asta m-am ales…

— Chiar le-ai ars, măi?

— Le-am ars, zău, să pleznesc dacă vă mint. Știe și Iliuță, bucătaru' că m-a văzut când le-am ars. Era și Mitrică, șoferu' acolo, aprindea o țigară de la foc, el cu mâna lui le-a zvârlit în flăcări. M-am gândit la început că să le rup în bucățele, da mi-am luat sama, zicând că nu e bine. A zis tovarășul locotinent să le arz, suna ordinul să le arz, apăi le arz și gata socoteala! Așa că… asta-i… Hai sa lucrăm, ca acu vine amiaza, se întoarce tovarășu' locotinent și vede că n-am făcut nimica… De ce să-l supărăm?

Zicând acestea, scuipă în palme și se apucă sa tragă cu sapa mai plin de nădejde ca la început, lovind pământul în draci, gata parcă să-l despice în doua până-n adâncul măruntaielor lui. Era muncitor, de felul lui, Tandin, ascultător, săritor la orice treabă, nu era cazul să-i spui de două ori să facă un lucru și să nu-l facă, chibzuise el că în armată e bine să fii supus, că o duci bine, n-ai de ce să n-o duci bine, mai ales la grăniceri unde se ceruse, rugându-se aproape în genunchi la recrutare să-l dea pe frontieră și i se împlinise dorința. Văzuse el un film cu grăniceri și-i plăcuse tare mult viața la pichet. Armă frumoasă grăniceria, ce mai calea-valea, iei pușca la spinare și pleci pe hotar ca la o vânătoare în luncă sau la o plimbare în Cișmigiu, „n-ai probleme", numai ochi și urechi să fii, să nu scape „individu", că știe el, Tandin, a învățat la pichetul-școală, „individu" e al dracului, șiret ca o vulpe și ager ca o pisică, se face nevăzut cât ai zice pește!

Ceilalți militari îl iubeau și-l prețuiau pentru puterea lui de muncă și pentru voința lui de a învăța la orele de instrucție sau pentru strădania de a cunoaște diferite probleme legate de viața țării, îi admirau stăruința și ambiția de a urni de multe ori din loc mașinăria minții lui, de altfel destul de ageră, dar neobișnuită să judece astfel de probleme. În orele libere, îl vedeau stând

ceasuri întregi aplecat deasupra caietului sau a cărților și citea, citea mereu, silabisind cuvintele grele, căutând să le înțeleagă sensul, să descifreze anumite lucruri și nu se sfia să-l oprească pe oricare prin curte, în dormitor sau în sala de mese și să-l întrebe, uneori, chestiuni într-adevăr grele pentru mintea lui, altele de-a dreptul minore, dar pentru el de mare importanță, deoarece nu le pricepea conținutul. „Tovarășe caporal ilev Ștefănescu, să trăiți, sunteți student cu *bacalureat* și puteți întoarce știința cum vreți, ca clătita-n tigaie, cum adicătelea vine chestia asta cu canalul *suedez* pe care am citit-o în gazetă? Că eu nu pot să-mi isplic cum devine cazu' și poate mă întreabă unu' și altu' și nu vreau să-și facă o idee despre mine că-s prost…" Dar dacă exista asemenea prețuire din partea tuturor pentru strădaniile sale, nu-l puteau accepta pentru felul cum inventa fel și fel de lucruri legate de biografia lui, pentru insistențele cu care căuta prin orice mijloc să facă rost de bani, pentru văicărelile lui nejustificate și pentru slugărnicia exagerată cu care căuta de multe ori să intre pe sub pielea nu numai a comandanților, dar și a tovarășilor lui din pichet, să fie remarcat pentru o treabă sau alta și să fie avut în vedere la recompense.

— Hai, bre, hai să-i dăm zor, că se ridică soarele și ne molesește! îndemna el în dreapta și-n stânga militarii să sape mai cu nădejde. Și uite acu' pică tovarășu' locotinent…

— Chiar așa vrednic ești, măi Tandine? se luă de el soldatul Toderașcu, fost până a veni în armată montor la o întreprindere de construcții industriale în Oltenia. Te-a făcut mamă-ta în zodie bună!

— L-a făcut și el injurie mereu la ea! interveni revoltat Iuliu Covaci un tânăr înalt, slab, vânos, miner la o bază auriferă lângă Baia Mare. Injurie și el supără pe tovarăș locotinent…

— Ce-aveți, bre, cu mine? nu se lăsă Tandin și, rezemându-se în coada sapei îi privi pe toți scrutător. Ce v-am făcut?

— Mă, artistule, noa, tu așa minți de stă soarele în loc, mă! vorbi apăsat Covaci. Doamne feri să primește un asemenea ortac la mine în echipă! Cum poți să minți că lucri ca artist, mă? Apăi așa, bag eu samă se prezantă un artist? Plânje ca o muiere la tovarăș locotinent că moare copiii de foame! Cum poți să plânji, mă, când statu nost' are grijă de copii și plătește, asta cum zice… alocație, hai cum poți plânje?

— N-are copii, măi Covaci, zise Toderașcu. Nu l-ai auzit pe tovarășul caporal Ștefănescu ce-a spus? Îl cunoaște, doar locuiește cu Tandin în același cartier.

— D-apoi fraților, se poate vedea foarte ușor treaba asta în scriptele de evidență…

— Credeți că tovarășul locotenent nu știe adevărata situație? Știe, dar îl lasă așa să se scalde în apele lui…

— Dacă lase să scalde nu-i bine, musai trebe să înece artistu' ăsta! interveni din nou Covaci, arătându-l pe Tandin. La el musai trebe dat gaur la cap cu șfreghel, să vadă dacă este sănătos sau acolo este… asta… malai…

— Dar nici artist nu este, fraților, zise Guță Ursu, țăran din părțile Olteniței. Tot tovarășul caporal ne-a spus…

— Mă Guță-puță, vezi că-ți dau una-n cap cu sapa de te pupă mă-ta rece, să știi! amenință înfierbântat Tandin, scuipând în palme și făcând un pas înainte. Ce-aveți cu mine, mă? De ce vă luați de mine? Ce v-am făcut?

Îi privea pe fiecare drept în ochi, aspru, scrutător, cerându-le să-l lase în pace să nu-l mai întărâte că el nu are cu nimeni nimic și nici scandal nu vrea să facă. Că dacă-i vorba de scandal…

— Sunteți tari de gură, vă luați de oameni cinstiți așa de pomană… îi mustră el, prinzând nițel curaj pentru că toți tăceau și-l priveau cum spumegă de furie. Las' că vine el tovarășu' locotinent, și-i spun eu că-n loc să lucrați, v-ați luat de mine…

— Tu ai luat mă, că minți, asta-i! Nici muiere nu ai și nici copii…

— Și nici artist nu este, urmă Guță Ursu. Cică face salahorie pe-acolo că nu i-a plăcut să-nvețe o meserie ca lumea. Pune covorul ăla mare în arenă, dă cu grebla pe rumeguș după ce aleargă caii, adună balegaru… face pe clovnu' prostu'…

— Prost îi copilu' lu' mumă-ta, mă! zise Tandin și zvârlind sapa o luă la fugă către clădirea pichetului, să nu care cumva să fie ajuns de vânjosul Ursu. Urcă treptele de piatră și se opri o clipă în ușă, de unde strigă, văzând că nu se ia nimeni după el:
— Las' că vă spun eu lu' tovarășu' locotinent că faceți ură de rasă cu artiștii! Să vedeți voi! Stați de vorbă și nu lucrați… Vă spun și lu' tovarășu' caporal ilev Ștefănescu că faceți ură de rasă cu bucureștenii… o să vedeți voi… Că dumnealui e bucureștean ca și mine… Vă luați de noi care va să zică…

5

Auzind de moartea neașteptată a contelui, oamenii lăsaseră orice treabă pe la casele lor și veniseră degrabă să vadă ce și cum se petrecuseră lucrurile. Unii erau numai în cămăși și izmene, desculți, cum se ridicaseră atunci din culcuș, alții cu câte o flanea pe ei sau cojocel pe umeri, dar toți cu pălării pe cap și cu câte o nuia în mână. Stăteau grupuri-grupuri încă de dimineață – alții mai veneau și acuma – în mijlocul uliței sau pe șanț în fața colibei (în curte plutonierul Patriche poruncise „să nu calce picior de individ, că-i bagă proces”) – și dacă stăteau, neavând ce face, comentau în fel și chip vestea căreia din prima clipă aproape nimeni nu-i dăduse crezare.

— Ce să fi avut, mă, vericule, să-și ia zilele?

— Ia, un țignit, la ce te aștepți de la un țignit?

— Ce țignit, că era om cu scaun la cap!

— Ehei, scaunu’ ăla de care vorbești tălică nu mai avea de mult toate picioarele! Stătea, așa, într-o rână…

— Lasă-l, bine că și-a încheiat netrebnicia, făcea umbră pământului degeaba…

— Și ce te durea pe ’mneata de umbra lui? N-aveai loc de el?

— Măi, oameni buni, se zice că la mijloc e mână de criminal…

— Ce vorbești, vericule?!?

— Da, și cică tovarășu’ plotoner Patriche l-ar fi prins pe ăla tocma-n gară la Roșioara, vrea să ia trinu’…

— Când l-a prins?

— Az’ noapte…

— Fugi, bă az’ noapte plotonerul a fost la nuntă, la a lu’ Adormitu. A fost cu muieri-sa, a vrut să-l pună naș, da’ n-a vrut el. Nu l-am văzut eu cum ținea hora înainte?

— Da’ pe cine a luat, mă, fata lu’ Adormitu?

— Pe-un sudor de la Stațiune, băiat cu meserie.

— Cică ar fi fost borțoasă fata, cu sudoru’ ăsta și n-a vrut s-o cunune popa Gherasim…

— Vezi-ți, bă, de treabă cu ideea asta! Popa era-n capu’ mesei… ca un socru’ mare…

Vorbele erau aruncate de colo până colo, vânturate ca pleava, își treceau oamenii timpul cum puteau, unii fumau, pufăind din țigări, alții spărgeau între dinți semințe de dovleac sau de floarea-soarelui, scuipând într-o parte cojile, femeile, care cu

copii în brațe, care cu ei ținându-se scai de fuste, umblau printre bărbați, își căutau locuri mai bune de privit, așteptau să vină autoritățile, așa se spunea, cică s-ar fi dat de veste și miliției de la oraș, fiecare se arăta mai știutor decât cel de alături de el și acela decât vecinul lui și așa mai departe.

Soarele se ridicase bine pe cer, începuse să se lase căldura, dar veneau dinspre deal niște nori fumurii, se adunau într-acolo neguri adânci, tulburi, parcă se anunța a ploaie, așa că oamenii începură să privească spre cer, „eh, ce buni ar fi câțiva stropi de apă la rădăcina grâului”, dar cei mai mulți căutau cu ochii tot către ușa întredeschisă de la coliba contelui, așa cum o zărise și Maria lui Vizante de dimineață, căutau și încercau sa vadă ceva înăuntru, poate pe Tegaș stând agățat de grindă, dar nu se vedea nimic, totul era pustiu, de parcă vestea fusese numai o glumă și dintr-o clipă într-alta se aștepta să iasă contele și să-și zornăie pintenii către poartă. Monumentul din mijlocul ogrăzii stătea și el singuratic și o cioară solitară picotea pe capul de piatră al fostului jocheu, fără să se sperie de larma din juru-i și să-și ia zborul, stătea parcă într-un picior, cu o aripă întinsă, zdrobită, pe care o mișca uneori răsfirând-o ca pe-o năframă neagră.

— Blestemata asta de gaie e-un sămn rău, zise o bătrână molfăindu-și cuvintele, sub basmaua ce-i acoperea gura. Stă de trei zile, ia, numa’ pe capu’ domnului conte și io-te în a treia zi se-mplini sămnu’…

În acea clipă, Tereza, iapa fostului proprietar de cai de curse, ieși din grajdul improvizat din niște coceni uscați și paie, pesemne rupând sfoara cu care fusese priponită și pornind clătinat, costelivă, sunându-și oasele, se opri lângă monument. Stătu o clipă în așteptare, apoi în râsetele celor din uliță începu să-și frece spinarea și crupele noroite de soclul de piatră într-atât de înverșunat, că până și cioara invalidă nu avu ce face, se sperie și-și luă cum putu zborul peste colibă…

— Ei, ei, făcu din nou baba tușind în basma, ați văzut sămnu’? L-ați văzut? Sufletu’ răposatului a poruncit iepii să alunge cioara…

— Dac-ai avea monument ar veni cioara și la mata, tușă Nico, zise Ciocârlan, care apăruse și el între lume, greoi, cu fața buhăită și paie în claia de păr. Dar dacă n-ai monument… N-ai nici iapă… Așa că sămnu’ ăla…

Râse gros gâlgâit, apoi tuși hârâit de parcă i s-ar fi măcinat ceva între măruntaie, scuipă în țărână și întorcându-se întrebă s

— Care ai bă, neamule, de-o țigară? Hai, nu s-aude? De-o țigară, bă…

Atunci se auzi motorul unei mașini și după o clipă Gaz-ul Stațiunii opri în fața porții contelui, în mijlocul mulțimii. Lumea se buluci în juru-i să vadă cine a venit. Unii se urcaseră pe garduri, copiii se cățăraseră prin salcâmii din ogrăzile vecine.

— Cine-i, mă, cine?

— Au venit grănicerii și cu Patriche…

— Au și câinele cu ei.

— Acu' să vezi minunea minunilor, cu câinele ăsta.

Când fruntașul Croitoru îl dădu jos pe Prinț din mașina, aproape că nu-și putu face loc să înainteze un pas. Oamenii, mai ales copiii, se îmbulzeau, îmbrâncindu-se care mai de care să vadă câinele îndeaproape, de parcă ar fi fost un animal rar adus de cine știe unde, de peste nouă mări și nouă țări. Se călcau pe picioare, loveau cu coatele, fiecare căutând să se bage cât mai în față, să vadă câinele, să prindă un crâmpei de vorbă al fruntașului de la grăniceri sau al plutonierului Patriche.

— Ei, dac-au adus câinele ăsta deștept, atunci se schimbă socoteala!

— Zici că dacă-i criminal, îi ia urma?

— Haida-de! Păi nu cunoști problema, vericule! Asta-i câine polițist, dresat, uite ascunde-ți pălăria, să zicem tocma în casă la șefu' gării din Roșioara și ți-o aduce în doi timpi și trei mișcări…

— Poate i-o aduce și călcată, că io-te, parc-a scos-o din izmene…

Cu toată strădania lor, Croitoru și Toderașcu abia reușiră să ajungă în poarta ogrăzii. Lumea buluc după ei.

— Strașnic câine, frățioare! aruncă unul în urmă-le.

— Câine-lup măi, de rasă, ce ca al tău, culcuș de purici de nu se scoală din mijlocul uliței nici dacă treci cu căruța peste el?!

— Așa cum este, am câine în bătătură, mă, Ciocârlane, de nu-mi trece nima pragul până ce nu latră și-mi dă de veste…

— Javra ta îți dă de veste? râse iară gros, gâlgâit, Ciocârlan, dezvelindu-și șirul dinților mari și strâmbi și privindu-l numai cu un ochi, celălalt ținându-l închis, sfidător, șmecherește, cu un chiștoc de țigară lipit de buzele-i băloase. Zici că javra ta îți dă

de veste, hai? Fugi, bă Gavrilă d-acilea cu minciuna asta. Îl calci pe coadă și el se gudură bă, de parcă i-ai fi dat bună ziua! Uite, să spună lumea asta dacă nu-i așa!

— Da' mai bine de tine mă, că nu ai?

— Ce să fac cu el?

— Aia-i că n-ai nici avere ca să ți-o păzească – bătătura-i goală – și nici n-ai ce să-i dai să mănânce…

— Că al tău mănâncă de nu mai poate! nu se lăsă Ciocârlan. Dac-ajunsese el să scheaune la ușa domnului conte ăsta, e limpede ce sătul pleca din ograda ta!

— Sst, mă, ăștia, Gavrilă și tu, Ciocârlane, lăsați frate vorba să auzim ce discută otoritățile! zise careva din mulțime, admonestându-i pe cei doi. Ce naiba v-ați luat în gură ca două țațe din alea!…

— Așa-i, vericule, are dreptate nea Pantelimon.

Plutonierul Patriche, înalt, robust, trecut de patruzeci de ani, cu vestonul să-i plesnească pe pieptul lat, cu față bălană și ochi albaștri ca de sineală, îi făcu semn șoferului să plece cu Gaz-ul din fața porții, îndemnând în același timp oamenii să se dea la o parte.

— Măi, oameni buni, ce-i aicea, măi, circ? Ce v-ați adunat ca la horă? Ce credeți c-aveți să vedeți aicea? Hai, dați-i drumul fiecare pe la casele voastre și nu ne încurcați din treabă…

— Dom' plotoner, vrem să vedem și noi cum prinzi cremenalul cu câinele ăsta, ăl deștept…

— Dar cine ți-a spus dumitale, nea Pantelimoane, că aicea îi vorba de-un criminal? întrebă șeful postului de miliție, tot împingând lumea să treacă șanțul și să lase liberă intrarea în ograda contelui.

— Nu mi-a spus nima, ia am aruncat și eu o vorbă așa! zise bătrânul Pantelimon, potrivindu-și surtucul pe umeri. Că ce crezi dumneata ca Tegaș și-a prins singur lațul de gât? Hehei, nu era el omul ăla, îl știm noi, cunoaștem noi marfa! Boierul ăsta, dacă era după spusa lui, trăia o sută de ani!

— Ei, las-o mai moale și dumneata, nea Pantelimoane, zise Ciocârlan, dându-se mai aproape. Te pomenești că aranjasei cu el să-i mănânci coliva în anul două mii, așa-i?

— Și de ce n-aș fi mâncat-o, mă? nu se lăsă bătrânul, zburlindu-și mustața către Ciocârlan. Ce, nu mi-e-n cinste să mănânc colivă de conte?

— Ba-n cinste ți-o fi, nu zic ba, dar până-n anul două mii mai e destulă vreme, ori pe dumneata de pe acuma te caută hârca aia pe acasă…

— Care hârcă mă, care hârcă? se stropși iară bătrânul căruia i se umflaseră vinele gâtului de supărare.

— Aia responsabilă cu locurile de veci…

— Zice de moarte, nea Pantelimoane, interveni ațâțător Gavrilă. Nu vezi cum te ia peste picior?

— Lasă, bă, gura, ce te bagi în vorbă ca măraru-n ciorbă? sări la el Ciocârlan. Ori vrei să le iei acuma de dimineață?

— Sst, liniște, oameni buni! Lăsați vorba!

— Ce vă gâlceviți mă, acu-n zi de duminică? Nu vă e rușine?

— Du-te, mă, olecuță mai la o parte să văz și eu… Mă, n-auzi, ce ești de sticlă, te-a făcut mumă-ta la Turda?

În acest timp, fruntașul Croitoru, ducând câinele de lesă urmat de soldatul Toderașcu, montatorul, intrară în ograda contelui. Toderașcu era unul dintre cei mai buni grăniceri dezlegători de urme și rar se întâmpla să dea greș colaborarea lui cu fruntașul Croitoru și cu câinele. Înalt, slăbuț, cu fața osoasă și frunte smeadă sub care licăreau ochii de-o culoare fumurie sau aproape neagră, purta boneta pe-o sprânceană și arma agățată de umăr, într-un fel mândru de faptul că era cunoscut în sat pentru isprăvile sale pe frontieră. În câteva rânduri vorbise atât la școală elevilor din cercul „Prietenii grănicerilor”, cât și oamenilor din comună la „Căminul cultural” despre reușitele sale în depistarea infractorilor și despre frumoasa viață a grănicerilor.

— Măi, Tănăsică, uite-l frati-miu pe detectivul pichetului! zise un puștan de pe gard, care-și ținea cu greu echilibrul între crengile înfrunzite ale unui dud. Ăla care a dat de biciclistul cu ochelari, astă-toamnă pe drumul către gară.

— Păi tot grănicerii ăștia doi, cu câinele, au găsit și porcul lui țața Dumitra, de i-l furase ăla ce-o făcea pe chioru’. I-au luat urina și-au dat peste el tocma în satul vecin…

Un alt puștan, mai îndrăzneț, se strecură în ogradă, îl prinse pe Croitoru de mâneca vestonului și, arătând cu capul spre câine, întrebă:

— Cum îl cheamă, nene?

— Prinț.

— Prinț ai zis? se miră el privindu-i pe cei din uliță cu ochii

mari, de parcă auzise cine știe ce năzdrăvănie.

— Da, Prinț... întări Croitoru și bătu ușor cu palma gâtul și spinarea câinelui ce abia stătea stăpânit în lesă.

— Oho, ce mai prinț în patru labe și cu coadă! râse copilul, și ceilalți începură și ei să râdă, sporind veselia.

— A venit prințul la conte în cumetrie!

— Poate se scoală și-l apucă de coadă...

— Mă, ăsta al lui Turturică, Vasile, că Vasile parcă te cheamă, nu? zise bătrânul Pantelimon, dându-se mai aproape. Du-te, băiete, acasă și lasă glumele, că aici nu-i vorba de glume. Uite din cauza voastră nu ne lasă nici pe noi dom' plotoner să privim...

— Ei, că asta-i bună!

— Du-te, mă, că are mumă-ta treabă cu tine, interveni și Ciocârlan, săltându-și surtucul ponosit pe umeri. Uite acușica a venit unchi-tu Gavrilă dinspre partea aia de sat și a zis mumă-ta să te duci degrabă acasă, că nu-ș' ce are cu tine... Zău, mă, ce te uiți așa sanchiu?

— Ce treabă are, nea Ciocârlane?

— Zice că să dai mușchii afară din ogradă, mă! râse Ciocârlan cu gura până la urechi, satisfăcut că-l înfundase pe nepotul lui Gavrilă.

— Du-te, tată Vasilică, du-te, mă, că știe nen-tu Ciocârlan ce știe! interveni și Gavrilă. Le-a dat și el asta-iarnă de n-a mai rămas neam, că e vrednic de toarce mâța pe el! A luat și-un premiu pentru ședere, nu vezi ce surtuc și-a cumpărat? Cu găuri să-l usuce vântul ca pe șunca prinsă afară de grindă! Că banii îi bea...

— Și ce bă, beau banii tăi? sări prin mulțime Ciocârlan, făcându-și loc cu coatele să se ia la bătaie cu Gavrilă. Ce-ți umblă gura aia ca o moară neferecată, că acu' ți-o astup eu cu doi pumni, ei drăcia dracului!

— Măi, măi, mai nepricopsiților, stați măi, vă apucați la gâlceavă aici în fața lui dom' plotoner de la miliție? Nu vă e nițică rușine pe la obraz?

— Păi nu-l vezi, mă, nea' Pantelimoane cum se ia de mine?

— Mi se pare că tu ai început să te iei de el, măi, Ciocârlane. Ai gura cam slobodă. Că are o javră-n ogradă, că n-are ce să-i dea să mănânce și mai știu eu ce... Apoi te-ai luat de mine... Așa că...

Între timp, cei doi grăniceri și plutonierul Patriche ajunseră în fața odăii în care trăise contele Tegaș, după ce i se luase castelul. Toderașcu privi ușa cu atenție. La fel făcu Croitoru, abia stăpânind câinele în lesă. O odaie din chirpici, dărăpănată, cu acoperiș de stuf și numai cu un ochi de geam, cârpit și acela cu hârtie de ziar, pe unde se vedea sticla crăpată. Pereții coșcoviți erau mânjiți cu pământ galben, în dâre prelungi de la un capăt la altul, așa cum încercase bătrânul să le astupe găurile înainte de căderea zăpezii. Sub streașina de stuf, se vedeau agățați câțiva știuleți de porumb, o seceră ruginită, un ceaun vechi spart și câteva ulcele cu urme de ceară pe buzele lor.

Ușa odăii era întredeschisă, așa cum o găsise Patriche de dimineață, când i se adusese de către cele două femei vestea morții contelui.

— A pus cineva mâna pe clanța ușii? întrebă fruntașul Croitoru, cercetând-o cu de-amănuntul, ca să vadă dacă nu descoperă ceva indicii pe laturile ei.

— Nu. Femeile nici n-au apucat să intre, zise Patriche. Așa au declarat. Văzând ușa deschisă, l-au strigat pe bătrân și dându-și seama că nu răspunde, s-au apropiat de pragul odăii să vadă ce face. Ori din prag, iată ce-au văzut, așa că au rupt-o la fugă îndărăt, sculând satul cu țipetele lor…

Încet, cu grijă, să nu atingă sau să deranjeze lucrurile din jur, care prin poziția lor ar fi ajutat să se elucideze enigma sfârșitului atât de tragic al bătrânului conte, fruntașul Croitoru împinse ușor ușa la o parte și rămase de-a dreptul stupefiat de cele văzute. În camera aflată în semiîntuneric, cu pereții acoperiți cu afișe vechi, colorate, reprezentând reclame pentru diverse curse de cai, pe diferite hipodromuri în țară sau în străinătate, cameră din care se degaja un miros de aer stătut, lânced, aducând mai mult a baltă putredă, murdară, se afla spânzurat de tavanul scund, „contele” Aristide Tegaș. Era legat cu o funie prinsă zdravăn de una dintre bârnele tavanului, printr-un nod destul de puternic în jurul unei scoabe de care se mai vedeau atârnând niște ciorchine de ceapă. În cămașă și izmene, cu pantalonii lăsați în vine, semn că era pe punctul de a se îmbrăca sau dezbrăca, stătea cu capul plecat, cu limba vânătă atârnându-i pe piept, nefiresc de mare și de umflată. Ochii holbați și crunți

rămăseseră cu privirea fixată undeva spre tavanul de scândura văruită, în ultimele zbateri ale sfârșitului. Mâna dreaptă, cu degetele țepene, crispate, strângea în semn de disperare poala cămășii, făcută mototol în pumnul vânăt și murdar. Cealaltă mână îi atârna pe lângă trupul subțirel, slab și cocârjat de anii bătrâneții. În juru-i, în odaie, o mizerie de nedescris. Într-un colț, un pat de scânduri, răvășit, pe care era aruncată o plapumă veche, cu fața ruptă și vata scămoșată, ieșită în smocuri în zeci de locuri, o perină murdară, cu fața pătată, iar pe-un scaun, alături, în chip de noptieră, se vedea o ulcică de pământ cu un lichid galben-roșietic ce se presupunea a fi ceai. În alt colț se găseau niște hamuri de cai, căpestre, o căldare cu apă, o paporniță cu cartofi, iar după ușă niște pirostrii, cu o cratiță de tuci deasupra, pe marginile căreia se vedeau urme de mămăligă. Dedesubt, cenușa unui foc ce arsese cu cel mult 24 de ore înainte. Cizmele contelui scorojite și scălămbăiate, cu pinteni ruginiți, de modă veche, cu tijă lungă și rotițe dințate, erau aruncate lângă ceaun, iar lângă ele o pereche de ciorapi rupți și murdari, pe care dormea încolăcită o pisică, parcă nepăsătoare la tot ce se petrecea în juru-i. Pe pervazul geamului o lampă cu gaz, cu sticla afumată și fitilul tras până la nivelul nucii, dovadă că arsese fără petrol suficient și se stinsese de la sine. O masă hâită într-o parte, pe care se vedeau două străchini, una cu murături, alta cu câteva jumări și resturi de ouă, completau acest decor auster și dezolant, care arunca o lumină destul de elocventă asupra existenței din ultima vreme a lui Aristide Tegaș.

— Ei, ce zici fruntașule? întrebă plutonierul Patriche, stând în prag cu mâinile în șold. Uite ce-i aici…

— Văd, zise acesta, căutând să liniștească câinele care începuse să scâncească și să latre ușor cu ochii la pisica tolănită lângă cizmele contelui. Eu, dacă-mi permiteți, tovarășe plutonier, să am o părere, cred că bătrânul nu s-a sinucis, ci a fost asasinat…

— De unde tragi concluzia asta?

— Mă rog, nu-i treaba mea să fac ancheta, dar mi-am spus numai o părere, atâta tot…

— Te rog… te rog… insistă plutonierul, dacă ai vreo bănuială, spune-mi, nu faci decât să ne ajuți să intrăm poate pe pista care să ne ducă la dezlegarea misterului. Deci, bănuiești că a fost

asasinat… Foarte interesant. Pe ce te bazezi când spui asta?

— Deocamdată, la prima vedere, pe două lucruri, vorbi Croitoru și-i făcu loc și lui Toderașcu să vină mai în față. În primul rând, mă gândesc că dacă el își punea în gând să se sinucidă, se hotăra într-un fel să moară: ori îmbrăcat, ori dezbrăcat. De ce s-a grăbit să se spânzure atât de repede, într-atât de repede încât, ia uitați-vă, n-a avut timp nici măcar să-și tragă pantalonii pe el sau de pe el?

— Mda, e o chestie, făcu Patriche mirat.

— În al doilea rând, spuneți că femeile au găsit ușa întredeschisă, așa cum am găsit-o și noi…

— Da, așa au găsit-o, întări Patriche. Nițel crăpată…

— Ei, iată, eu am făcut aici pe podea un semn cu creta, din care se vede cât a putut fi crăpată.

— Și ce-i cu asta?

— Dacă bătrânul vroia să se sinucidă, închidea ușa, nu era atât de grăbit încât să o lase deschisă, urmă Croitoru. Apoi, dacă a fost cineva la el și l-a determinat să se sinucidă sau chiar l-a omorât și apoi a ieșit afară din cameră fără să atingă clanța ușii din motive de precauție, acela nu putea fi decât o persoană cu talia foarte subțire, altfel nu se putea strecura prin deschiderea aceasta care nu măsoară, cred eu, mai mult decât maximum treizeci de centimetri…

— Tovarășe plutonier, dar mai observați ceva? interveni și Toderașcu, examinând cadavrul de la distanță, atât cât putea face lucrul acesta în semiobscuritatea odăii. În mod sigur bătrânul a fost ori omorât, ori silit să se spânzure, probabil sub amenințarea cuiva. El în nici un caz n-a făcut gestul ăsta!

— De ce ai această bănuială?

— Nu observați cum a îmbrăcat pantalonii? I-a îmbrăcat pe dos, cu șlițul la spate…

— Exact, dom’le! se mira plutonierul și-l lumină pe bătrân cu lanterna. Uite că n-am băgat de seamă treaba asta…

— Deci, urmă Toderașcu, nici nu se mai pune problema că omorul s-a produs când el se dezbrăca – doar nu avusese în timpul zilei, pe el, pantalonii îmbrăcați de-a-ndoaselea! – ci putem spune, cred eu, că el dormea, a fost trezit din somn de cineva care probabil a bătut la ușă, iar bătrânul, în grabă să-l primească, a îmbrăcat pantalonii greșit și apoi s-au întâmplat cele ce s-au întâmplat. După cele arătate mai înainte și anume

că este exclus ca el să se sinucidă, singura presupunere ce-o socotesc reală rămâne aceea c-a fost omorât…

— Asta se poate constata cu ușurință, zise plutonierul. Aștept să vină un medic pentru expertiză medicală. Vine de la oraș. Am telefonat, trebuie să vină și procurorul…

— Cu alte cuvinte, urmă Toderașcu, dacă el singur hotăra să-și ia viața, de ce s-ar fi grăbit astfel încât nici n-a avut vreme să-și îmbrace pantalonii ca lumea? Mă rog, ne-am dat și noi cu părerea numai așa, cum să vă spun, ca niște amatori în meserie, ancheta dumneavoastră are să stabilească adevărul…

— Eu vă mulțumesc și pentru cele ce-ați spus până acuma, zise plutonierul Patriche, ați spus lucruri interesante și vom ține neapărat seama de ele la mersul anchetei. Ei, până ce vin cei de la oraș, să vedem ce putem noi face cu câinele…

Prinț se așezase pe pragul odăii, cu botul pe labe și nu slăbea în niciun fel din ochi pisica ce dormea dusă, torcând ușor înapoia cizmelor vechi și noroite. Când și când înălța privirea către Croitoru, așteptând parcă cu fiecare clipă porunci de la acesta. Fruntașul veni, îl mângâie pe cap, pe spinare, îl bătu ușor cu palma pe grumaz, în timp ce cu privirea începu a cerceta din nou fiecare ungher al odăii.

— De ce te uiți? îl întrebă plutonierul.

— Mi-ar trebui un presupus obiect al celui ce bănuim noi c-a fost aici, să-l dau câinelui să ia mirosul, zise Croitoru. Dacă bătrânul a fost spânzurat de careva, cum presupunem, frânghia ar fi foarte bună pentru treaba asta. Acela a pus mâna pe ea…

— Da, dar dacă a lucrat cu mânuși? își dădu cu părerea Patriche. Apoi frânghia nu ne poate fi la îndemână decât după ce va autoriza procurorul coborârea cadavrului.

— Mda, asta așa este… fu de acord Croitoru, în timp ce continua să-și rotească privirea prin odaie, să vadă, poate totuși găsește vreun obiect oarecare lăsat de presupusul vizitator. Și, tot uitându-se în dreapta și-n stânga, ceru lanterna plutonierului, o aprinse și lumină deodată colțul de după ușă. Un batic, în culori alb-albastre, cu reclame de pe litoral, mototolit și murdar se vedea aruncat acolo.

— Ce-i asta, grănicerule? întrebă Patriche apropiindu-se. Ei, drăcie, o basma. O basma a unei muieri…

— Nu, nu puneți mâna! îl opri Croitoru. Baticul ăsta ne poate fi de folos…

— Să fi fost o femeie la el?

— Poate că l-a găsit pe drum sau poate pe la biserică, zise Toderașcu. Sau poate că-n povestea asta e amestecată și-o femeie…

Croitoru scotoci prin trusa ce-o purta la șold și scoase la iveală un clește lung din tablă elastică ce îl întinse lui Toderașcu să-l țină până ce pregătea el câinele. Îi scoase botnița lui Prinț, apoi zgarda și lesa, după care îi puse hamul, prinzând de inelul lui, cu o carabinieră, sfoara de urmărire. Luă apoi cleștele din mâna lui Toderașcu, apucă baticul și-l duse mai întâi la nas, să vadă dacă nu are vreun miros caracteristic.

— Ceva deosebit? întrebă Toderașcu.

— Eu știu? înălță din umeri Croitoru. Ia miroase și tu: parcă ar fi urme ușoare de parfum…

Toderașcu luă cleștele din mâna fruntașului și duse și el baticul la nas.

— Ba, parcă ar mirosi a unsoare…

— Ce fel de unsoare? întrebă plutonierul și mirosi și el baticul. Zic și eu că-i un fel de unsoare, unsoare de armă…

— Dar are și un ușor miros de parfum, își susținu părerea Croitoru. La colțuri…

— Da, are.

Croitoru mai cercetă o dată cu lanterna ungherele odăii, plimbă fasciculul de lumină pe podeaua de pământ, după care se aplecă și se uită și sub pat. Veni apoi, mângâie câinele și-i puse sub bot baticul.

— Prinț! Miros! Urma!… Miros! Urma!…

Câinele înălță privirea spre Croitoru, apoi se uită la batic, îl privi din nou pe militar, parcă fără să vrea să se apropie de obiectul ce i se da să-l miroasă.

— Prinț! Miros! Urma!

Fruntașul apăsă ușor capul câinelui deasupra baticului. Câinele îl atinse cu nările, își plimbă botul de-a lungul basmalei, de la un capăt la altul, după care scânci, înălțând iar ochii către militar.

— A luat-o! șopti Croitoru lui Toderașcu. Ieși afară și așteaptă-mă să vedem în ce direcție o apucăm.

— E corp străin? întrebă plutonierul venind mai aproape.

— Să vedem, zise Croitoru în timp ce insista să țină baticul cât mai sub botul câinelui. Prinț, urma! Prinț, urma!

Câinele prinse să latre încet, apoi se întoarse, porni cu botul în pământ cercetând podeaua odăii și se aruncă pe clanța ușii. Fruntașul slăbi sfoara de urmărire, lăsându-i câinelui mișcările cât mai libere. Prinț înălță botul după baticul ce-l ținea Croitoru în clește, ostașul i-l întinse din nou, după care câinele se aruncă iară pe clanța ușii…

— Cel care a folosit basmaua asta, a pus și mâna pe clanța ușii, zise plutonierul. E clar…

— Prinț, urma! Urma!

Câinele trecu pragul odăii cu botul tot în pământ, ocoli casa și în clipa aceea murmurul mulțimii aflate în jurul ogrăzii ca la un spectacol încetă. Nu se mai auzeau vorbe, nu se mai auzeau râsete sau șoapte. Lumea încremenise ca în fața unei vedenii de apocalips, cu gurile căscate, și ochii mari de uimire și așteptare.

— Au ieșit, șopti careva, câinele se ia după urme, deci tot a fost omorât de cineva…

— V-am spus eu? zise bătrânul Pantelimon. Nu se putea ca Tegaș să facă el…

— Sst! Vorba, oameni buni! Lăsați vorba…

Croitoru lungi sfoara la maximum și stătu până ce câinele stărui cu botul asupra unui loc din apropierea casei. Toderașcu își trecu arma în bandulieră, se aplecă lăsându-se într-un genunchi și descoperi o urmă ușoară de pantof de tenis sau de gheată de baschet. Cercetă cu privirea în juru-i și găsi o altă urmă de aceeași formă…

— Astea le-am văzut și eu azi dimineața, zise plutonierul Patriche, lăsându-se în genunchi lângă grănicer să examineze urmele mai bine. Două sunt și amândouă de aceeași formă, mai multe n-am găsit nici dincolo de gard și nici dincoace…

— Parcă e un picior de femeie sau de copil, își dădu cu părerea Toderașcu, aplecându-se mai mult asupra uneia din urme. Și ceea ce putem constata examinându-le numai pe acestea două deocamdată, este faptul că încălțămintea aceasta – teniși sau bascheți nu putem ști exact ce sunt – este de proveniență străină…

— De unde tragi concluzia asta? întrebă plutonierul.

— La noi nu se fabrică pantofi de tenis sau ghete de baschet cu talpa imprimată în romburi întretăiate de cercuri. Persoana poartă această încălțăminte cumpărată de cine știe unde (și asta rămâne să vă interesați dumneavoastră), sau a venit de

dincolo, de peste graniță…

— Presupui că a trecut hotarul pe aici, pe la noi? întrebă mirat Croitoru, întorcând capul către Toderașcu.

— De ce neapărat numai pe la noi? se miră la rându-i. Mai sunt și alte frontiere. Poate că a intrat în țară pe altă parte. Iar aici în zona noastră de graniță a venit numai să făptuiască crima…

— Dar poate să fie și cineva din țară de poartă încălțăminte din import, interveni Patriche. Multă lume cumpără de pe la străini… O să ne interesăm… Asta se află ușor…

— E o concluzie pe care am presupus-o la început, zise Toderașcu. Am vorbit despre treaba asta. Acum, continuă el aplecându-se din nou asupra urmei, a doua concluzie: observați ca amândouă încălțările sunt din același picior? Din piciorul drept. Apoi respectiva persoană este destul de scundă, nu face pasul mare, nu s-a grăbit după ce a părăsit odaia, altfel nu mergea mai mult în vârfuri – observați vârfurile sunt mai apăsate decât călcâiele, unul din șireturi era nelegat – nu știm de la care picior, dreptul sau stângul, dar era nelegat, observați cum a călcat cu talpa pe el, se vede bine imprimată urma șiretului în pământul moale…

— De ce sunt ambele încălțări din piciorul drept? întrebă plutonierul. Să se fi încălțat în grabă și a luat gheata altcuiva?

— E un truc ieftin, tovarășe plutonier, zise Toderașcu, scoțând batista și ștergându-și fruntea de sudoare. Asemenea indivizi vor să ne inducă în eroare, dar nu se prinde. Dovada? Priviți aici, vedeți tot atât de bine și dumneavoastră ca și mine că persoana n-a sărit într-un picior – să zicem dreptul – deoarece pasul ar fi fost foarte mic, iar urma ar fi fost, din cauza greutății corpului, foarte adânc imprimată. Nici n-a fost șchiop, am fi descoperit ca sprijin urma bastonului sau a cârjei. Dar ceea ce mă face să spun cu siguranță că a folosit vechiul truc al infractorilor – deci era o persoană lipsită de dibăcie în derutarea cercetărilor – este faptul că, chiar încălțând doi tenișI sau bascheți de dreptul, nu bănuia că noi descoperim foarte ușor acest lucru. De ce? Observați, urma de aici este cu latura apăsată spre dreapta, deci primul pas este cu piciorul drept, cealaltă este apăsată spre stânga, ceea ce este destul de simplu de presupus că a fost făcută cu piciorul stâng…

— De ce a încălțat pantofi de tenis sau ghete de baschet?

întrebă Croitoru care continua să mângâie gâtul câinelui ce stăruia cu botul asupra urmelor.

— Din două motive, răspunse Toderașcu sigur pe afirmațiile sale. În primul rând să nu fie auzit, să poată sări gardurile mai ușor, eventual să poată fugi mai lesne și apoi, al doilea motiv și cel mai serios este faptul că un pantof de tenis sau de baschet se încalță și se poartă mai ușor, fără jenă dintr-un picior într-altul... Deci cum e cazul aici, doi în dreptul...

— Mda, așa este, conchise și plutonierul, încântat de felul cum judeca tânărul grănicer, pe care-l cunoștea încă din toamnă, când tot așa ceruse ajutorul locotenentului Mirescu, atunci însă, pentru a descoperi furtul unui porc din ograda unei femei. Ce facem, mergem mai departe?

— Desigur, zise Croitoru. Nu ne putem opri aici...

— Concluziile nu se pot confirma, numai după două urme, fără niciun alt indiciu... zise și Toderașcu. Să ne grăbim, că văd că se adună nori de ploaie...

Într-adevăr, pe cerul până atunci curat ca sticla, treceau lin grămezi de nori, scămoșați și destrămați ca zdrențuiți de vânt. Acopereau deseori soarele și umbre alungite mari și uneori continui se întindeau pe pământ ca niște pete uriașe de funingine. De peste dealuri venea o boare răcoroasă, de parcă era o răsuflare a pământului până atunci ținut în umezeala zăpezilor târzii, ieșit deodată în căldura soarelui sfârșitului de primăvară.

— Hai Prinț, îndemnă Croitoru câinele. Urma! Urma!

Câinele, ascultător, cercetă încă o dată urma pantofului de tenis sau al ghetei de baschet, umblând cu botul foarte aproape de pământ, apoi deodată se smuci, se dădu nițel înapoi să-și ia avânt și sări peste gard cu agilitatea unei pisici. Croitoru dădu drumul la toată sfoara de urmărire, se cățără într-o clipită peste gard și-n clipa următoare, întocmai ca un acrobat de circ, fu dincolo. Într-o secundă îl urmă și Toderașcu, venind la un pas în urma lui. Plutonierul Patriche, mai greu și voluminos, se depărtă câțiva pași, izbi cu piciorul în scândurile gardului, le dădu la o parte și trecu cu mare chin printre uluci.

— E greu, tovarășe plutonier! râse Croitoru.

— Măi, frate, la anii tăi săream și eu gardurile, dar acum, de... vârsta... nu se mai poate, intru pe porți sau fac ce-am făcut acuma. Mai simplu și practic...

Se aflau într-o ogradă largă, cu căpițe de fân și de tulei de porumb. Mult mai încolo se vedea o casă de două camere, cu săliță închisă cu geamuri și acoperiș de tablă vopsit în roșu. În fața casei o grădiniță cu flori, iar dincolo de grădiniță se întindeau straturi cu ceapă verde.

— Asta-i casa ginerelui lui nea Pantelimon, zise plutonierul venind în urma grănicerilor. E casier la *ce-a-pe*...

Câinele trecu printre căpițele de fân, stătu câteva clipe într-un loc, mirosind împrejurul uneia dintre ele, îi dădu ocol de câteva ori și se opri privind spre Croitoru.

— Să fie oare ceva aici? întrebă plutonierul, luându-și cascheta de pe cap și ștergându-și fruntea și ceafa cu o batistă mare, cadrilată. Te pomenești că în vreo căpiță de asta se ascunde blestematul...

— Prinț, urma! Urma! Prinț, urma!

Câinele lăsă iar botul în pământ, mirosi din nou marginile căpiței, se duse către căpița următoare, dar se întoarse și, lătrând ușor, începu să tragă cu labele fânul peste care trecuse cu botul de-atâtea ori.

— E ceva aici! zise Croitoru și trăgând de sfoară căută să îndepărteze câinele de locul acela, ca să nu-i pună viața în primejdie.

Toderașcu luă arma în mână, trase închizătorul și rămase în așteptare cu degetul pe trăgaci.

Plutonierul Patriche era cu pistolul în mână.

Lumea mergea încet pe lângă gardul din uliță, stăruind cu privirea tot către căpița aceea, curioasă să vadă cedare să se întâmple. Nu plecase nimeni acasă, așa cum poruncise Patriche. Dimpotrivă, oamenii parcă sporiseră la număr și atât de mulți se cățăraseră pe gard, încât dacă acesta nu avea bulumaci puternici desigur s-ar fi prăbușit sub greutatea lor.

— Mă, care ești, mă, acilea, ieși de bună voie, că de nu îți ciurui capul cu câteva gloanțe! somă Patriche lovind căpița cu piciorul. Mă, tu auzi ordinul meu sau nu-l auzi?

Dinspre casă, venea repejor prin ogradă, călcând mărunt, soacra casierului de la colectivă cu o nuia în mână, o bătrână cocârjată, cu o broboadă neagră pe cap și fuste lungi și largi, măturând pământul încât nu i se vedeau târligii din picioare.

— Ce căutați în bătătura lui gineri-miu, mă, nepricopsiților? începu ea tot apropiindu-se cu nuiaua aceea în mână. Obraz

aveți voi de umblați să furați fânu' oamenilor ziua în amiaza mare?

— Lasă, mătușă, că nu se întâmplă nimica! îi strigă Toderașcu, căutând să-i aținã calea.

— E surdă, măi băiete, geaba răcnești la ea, zise Patriche și-i făcu semn bătrânei cu mâna să se depărteze. Hai, țața Floareo, ia-o din loc, lasă-ne-n pace…

Bătrâna nu ascultă, veni foarte aproape, puse palma streașină la ochi și-l privi câteva clipe pe Patriche, când dintr-o parte, când din alta.

— Dumneata ești tovarășule, ăl mai mare de la post?

— Eu, țață Floareo…

— Io-te că nu te cunoșteam, maică, nici nu prea văz și îmi bate și soarele ăsta în ochi. Da' cu ce trebuință prin ograda noastră?

— Hai, du-te-ncolo, nu ne încurca din treabă! stărui Patriche strigând tare la ureche-i și bătrâna, văzând pistolul din mâna plutonierului, o luă repejor la picior către tinda casei, în timp ce-și făcea cruci peste cruci și privea când și când cu teamă înapoi.

— Mă duc, maică, mă duc, iacă mă duc…

Între timp, Croitoru dăduse ordin lui Toderașcu să pună baioneta la armă și să înceapă a împunge fânul cât se poate mai adânc. Dar nu făcu decât de vreo două ori treaba asta, că îndată Toderașcu scoase pe vârful baionetei o mănușă de piele de mărime foarte mică.

— Oho, ce-i cu asta, frățioare? întrebă Patriche și se apropie în grabă să cerceteze mănușa.

— Cred că este aruncată aici de criminal, zise Croitoru, să dispară orice urmă. Ia vezi, Toderașcule, că trebuie să mai fie una…

Într-adevăr după câteva scotociri, Toderașcu mai trase afară încă o mănușă de mărimea și modelul celei dintâi.

Câinele se repezi către ele, lătrând de zor, vrând să le prindă cu dinții, dar Croitoru îl liniști, trăgându-l ușor de sfoară și poruncindu-i cât mai calm:

— Lasă, Prinț! Lasă!

— Va să zică criminalul – pentru că cred că la mijloc este un criminal, chibzui plutonierul –, după săvârșirea faptei, a vrut să se scape de mănușile cu care a lucrat și grăbit le-a vârât aici. Cum să mai poarte niște mănuși cu care, poate, a strâns de gât

pe cineva? Apoi a apucat-o în direcția aceasta, urmă el privind către poarta casei casierului. Și, după câte vedem, ori este o femeie, ori un copil. Talpa piciorului mică, mănușile la fel… Apoi basmaua…

— Poate să fie și un om anormal ca dezvoltare, își dădu cu părerea Croitoru. Ce, nu sunt pe lume și din ăștia? Mai ales că, uitați, mănușile nu sunt model de femeie…

— Da, dom'le! constată și Patriche, privindu-le mai cu stăruință. Ei, drăcia dracului, cine să fie, frățioare, ăsta de i-a luat viața bătrânului? Și mai ales de ce i-a luat-o? Furt? Ce dracului să fure de la el? Mizeria? Răzbunare să fie? Dar pentru ce să se răzbune?

— Poate că s-a omorât singur – stătu nițel în cumpănă Toderașcu – și urmele astea sunt ale altcuiva, care a venit la el, l-a văzut că s-a spânzurat, și de teamă să nu fie bănuit ca făptaș, a luat-o la fugă… Dar nu, nu cred, altfel de ce era îmbrăcat pe jumătate? De ce s-a grăbit? își luă el seama.

— Mă rog, cercetările au să stabilească, zise Croitoru. Deocamdată noi să continuăm cu depistarea urmelor, să vedem unde ne duc și ce mai aflăm pe traseu. Unde ești, Toderașcule?

Celălalt grănicer era undeva după căpițele ce se înșirau în toată ograda casierului. Stătea aplecat la marginea unui strat de ceapă și privea cu atenție o urmă abia descoperită.

— Ai mai găsit ceva? îl întrebă Croitoru, îndemnând câinele să pornească într-acolo.

— Încă două urme tot de forma și mărimea ălora din jurul casei, zise Toderașcu și se ridică privind cu atenție în dreapta și-n stânga. Aha, exclamă el, iată una aici pe cărarea care duce către gardul dinspre uliță… Și mai văd una pe răzor, chiar lângă gard. Veniți cu câinele încoace… Mai repede că, mi se pare, începe să plouă…

6

Stăteau pe malul lacului, într-un loc ferit de privirile trecătorilor, la umbră, sub coroana aplecată a unei bătrâne sălcii, pe un pled așternut peste lucerna moale, mătăsoasă, și aruncau cu pietre în apă, întrecându-se care nimerește un stâlp de lemn putrezit, uitat acolo de pescari, stâlp pe care aceștia își sprijineau odinioară ghelbereiele cu plase grele, când le lăsau în adânc după pește. Înadins Alexandru se făcea că greșește ținta, pentru ca Dorina sa poată avea ea mai multe lovituri, să se bucure și să nu-și strice voia bună. Își dezbrăcase vestonul, era foarte cald în acea amiază a sfârșitului de primăvară, își suflecase mânecile cămășii și Dorina îi admira într-ascuns mușchiulatura brațelor, pieptul lat și puternic, zicându-și că în mod sigur el practică vreun sport, altfel nu s-ar fi dezvoltat într-atât de armonios ca un atlet. Fața lui prinsese o ușoară culoare arămie și numai fruntea ce stătuse ascunsă sub bonetă era în parte neatinsă de razele fierbinți ale soarelui. Când arunca pietrele, părul îi cădea în neorânduială peste tâmpla dreaptă, dar de fiecare dată el avea grijă să-și aranjeze frizura, potrivindu-și cărarea cu degetele în chip de pieptene. Ea purta o fustă albă, largă, plisată și o bluză din mătasă tot albă, fără mâneci, cu decolteu larg, încât pieptul și brațele se roșiseră puțin din cauza soarelui. Părul negru, lung, și-l prinsese peste cap într-o panglică albă ca fetele de școală și faptul ăsta o întinerea nespus, dându-i un aer de adolescentă, răsfățată și veselă, alintată și plină de exuberanță. Lua pietre de alături de pe pled, mai bine-zis le alegea pe cele mai rotunde, iar pe cele colțuroase și sparte le punea pe furiș în grămada lui Alexandru, și le arunca destul de stângaci spre lemnul acela putred din marginea apei. Uneori nimerea stâlpul, dar de cele mai multe ori nu, însă când îl nimerea, înadins Alexandru se făcea ca are treaba, căutând nu știu ce prin buzunarele vestonului aruncat alături pe pled, – când pieptenele sau chibriturile, când batista sau pachetul de țigări – sau privea pur și simplu departe pe șosea trecerea sătenilor către „Crăița”, numai să nu observe și să nu înregistreze victoria ei.

— Uite Alex, ura! Am nimerit! explodă ea după un timp, bătând zgomotos din palme și bucurându-se ca un copil. Vai, ce bună țintașă sunt! Am până acuma optsprezece lovituri…

— Câte ai?

— Optsprezece!

— Optsprezece?

— Da! De ce te miri?

— Pentru că ai numai șaptesprezece! o corectă el serios, stând cu capul plecat asupra vestonului în buzunarele căruia scotocea de zor, abia stăpânindu-și râsul.

Îi plăcea s-o necăjească, s-o vadă îmbufnată, îi stătea bine când buza de jos se răsfrângea ușor ca la copiii bosumflați, în timp ce apele albastre ale ochilor se întunecau a noapte.

— Deci să țin minte: șaptesprezece…

— Cum șaptesprezece, Alex? sări ea ca arsă. Tu ai până acuma zece lovituri și eu am avut șaptesprezece. Dar n-am nimerit adineaori încă o dată? Deci am făcut optsprezece…

— Serios? Ai nimerit?

— Cum, n-ai văzut?

— Nu, n-am văzut, tocmai căutam o țigară prin buzunare, răspunse el candid.

— Uf, fi-ți-ar țigara a naibii să-ți fie! izbucni ea plină de nervi și căută să-l lovească peste mână ca să-i strivească pachetul de „Aroma” și cutia de chibrituri ce le ținea strânse îa pumn. Nu știu cum se face că mereu nu ești atent când arunc eu!

— Nu-i nimic, o liniști el, mai aruncă o dată, că pietre avem berechet și, dacă nimerești, faci optsprezece puncte și gata, nu-i nicio supărare…

— Cum să mai arunc o dată? se bosumflă ea răsfrângându-și iar buza de jos a supărare. Crezi că mai nimeresc?

— Dacă nimerești, e foarte bine, dacă nu se arată pricea…

— Cum, Alex, tu crezi că eu te-am mințit? se revoltă Dorina și, prinzându-l de umeri, încercă să-l scuture zdravăn întorcându-l cu fața către ea. Hei, unde te uiți? Privește aici, în ochii mei. Așa. Spune, astfel de părere ai tu despre mine? Se poate?

— Bine, fie, ai optsprezece puncte, se învoi el arătându-se mărinimos și dădu din mână în semn că „treacă de la mine, iată sunt înțelegător!”. Mi-e teamă că ai să începi să plângi și știi melodia aceea: „Nu-ți șade bine când plângi…” Așa că…

— Uite, chiar am să încep să plâng! se întoarse ea cu spatele și își acoperi ochii cu palmele. Ești rău… Crezi că am nevoie de generozitatea ta? De mila ta?

— Ei, hai fii cuminte, zise el liniștitor și o prinse de după

umeri, apropiind-o de pieptul său. Îi mângâie ușor părul, încercă apoi să-i ia palmele de pe obraz ca să-i șteargă lacrimile, dar ea se împotrivi, nu se lăsă și continuă să stea cu capul tot plecat, suspinând încet. Plângea? Nu plângea?

— Dorina, mă asculți? încercă el să-i înalțe fruntea.

— Ce vrei?

— Uite, continuăm jocul. Am ambiție să te ajung din urmă. Ce naiba, înțelege și tu că mi-e necaz, eu sunt militar, sunt grănicer, se poate să fiu întrecut de-o fată la tir?

— Aha, mi-ai dat o idee! se întoarse ea deodată cu ochii înlăcrimați, dar lacrămile parcă râdeau de-o ascunsă și răutăcioasă bucurie. Am să-i spun lui Mirescu că ești un prost țintaș, așa am să-i spun, să te pedepsească, să te pună planton sau să te închidă în podul pichetului! Asta am să fac! Sau știi ce? Mai bine să te închidă în cușca câinelui să te mănânce puricii! Așa! Uite că pot să fiu și rea! De ce râzi? Alex, tu n-auzi? De ce râzi? Nu râde, că mă enervează indiferența asta a ta, înțelegi? Tu n-auzi?

Alexandru râdea cu hohote și atunci ea începu să-i care la pumni în spinare cu nemiluita; dădea ca într-o tobă, îi simțea omoplații puternici sub pumnii ei mici și firavi, dar continua să-l lovească fără istov, suflând din greu de efortul făcut, fără însă să se lase, fără să renunțe, ci îndârjindu-se mai tare cu fiecare clipă care trecea.

— Na, mai râzi?

— Ce „na”?

— Pumni. Ți-am cărat în spinare două mii de pumni.

— Mie? se miră el, înălțând sprâncenele și privind-o nedumerit, de parcă atunci s-ar fi sculat dintr-un somn.

— Da, ție!

— Tot ce se poate, dar n-am simțit nimic. Poate că n-am fost acasă…

— Nesuferitule!

Îi întoarse îmbufnata spatele, cu palma apăsându-și pieptul – simțea cum îi bate inima, tare, puternic, parcă să-i taie răsuflarea. Obosise. Panglica i se desprinsese din păr, era undeva pe pled, iar părul îi cădea peste frunte, acoperindu-i ochii. Tăcută, căuta în poșetă, luă pieptenele, se pieptănă încet, cu grijă, își prinse după aceea peste păr panglica albă, după care tot fără să-l privească pe Alexandru se culcă pe spate în

lungul pledului, cu mâinile sub cap și ochii ațintiți spre bolta de umbră a salciei.

— Te-ai supărat?

— Lasă-mă-n pace!

Era categorică. Mai bine-zis vroia să fie categorică pentru că el vedea, era limpede cum o încearcă un zâmbet, cum surâsul acela ce-l ținea ascuns arunca totuși o lumină peste obrazul ei îmbujorat de efortul ce-l făcuse. Dar nu-i mai zise nimic, se făcu a n-o băga în seamă, însă după o clipă, pe furiș, prinse a o privi lungi și stăruitor, cum stătea culcată acolo pe pled sorbind-o parcă din ochi. Îi mângâia cu privirea umerii pigmentați de razele soarelui, sânii mici ce se ghiceau sub bluză, trupul plăpând, firav, cu șolduri mici și picioare frumoase, mândria oricărei balerine în lumea visurilor ei. „Îmi place, tare mult îmi place, gândea el, are ceva din însăși gingășia baletului, intuiesc grația ce-ar fi avut-o mișcările ei în dans, trăirile ei, sentimentele ei…”

Furat de gândurile pentru ea, se uitase cu țigara în mână, fără s-o aprindă și tot bătându-i capetele de cutia de chibrituri, era aproape gata să-i scuture tot tutunul. Într-un târziu o puse între buze, scăpără un chibrit și trase câteva fumuri în piept, adânc, cu voluptate, slobozind rotocoale alburii sub bolta frunzișului pe care le împrăștia apoi cu mâna.

O mai privi câteva clipe și văzând-o că stă neclintită, cu ochii deschiși, aproape fără să clipească, zise:

— Pot să te întreb ceva?

— Da…

— Mai ești supărată pe mine?

— Dar cine ți-a spus că sunt supărată? zâmbi ea și se ridică în capul oaselor, potrivindu-și părul pe frunte. A fost un joc, nu? Și eu înțeleg jocurile… Numai că de pedeapsa ce trebuie să ți-o dea Mirescu să știi că nu scapi! Vai, ce rușine: grănicer și nu poate lovi o țintă! Și încă zvârlind cu piatra!

Începu să râdă, să-l sâcâie, lovindu-și unul de altul pumnii mici, apoi îl trase de păr și-i răsuci nasul până la durere.

— Aha, mi-am adus aminte de ceva! izbucni ea vesel. Vino mai aproape…

— Ca tu să zici că ai o casă, să-mi apeși ochii închizând ferestrele, să-mi închizi gura ca pe o ușă, și să-mi răsucești nasul ca pe o cheie… Lasă, că nu se prinde… Vreau mai bine să

te întreb ceva foarte serios... Ceva care mă frământă...

— Ce anume?

— Uite ne-am jucat, am glumit, dar oricât aș vrea, nu-mi iese din cap cele ce mi-ai spus când veneam încoace, la ieșirea din sat...

— Ce ți-am spus? încruntă ea sprâncenele.

— Că și tu l-ai fi putut omorî pe conte...

— Da, și de ce te miri? E o imposibilitate? Nu e nicio imposibilitate. L-aș fi omorât oricând, în orice împrejurare și fără niciun fel de remușcare, fără niciun fel de reticențe!

Alexandru o privi câteva clipe cu niște ochi parcă străini, apoi rămase pe gânduri cu țigara în mâna, uitând chiar să-i scuture scrumul ce era gata să cadă pe pled. Mai trase un fum, două, trei, apoi zvârli restul țigării cu un bobârnac departe, în apă și-l privi cum plutește sfârâind ușor către lemnul acela putred al pescarilor. Fruntea i se încrețise, ochii parcă îi ardeau sub pleoape, o bruscă nemulțumire puse deodată stăpânire pe el. Ar fi fost oare capabilă Dorina de așa ceva? se întrebă el stăpânit de o neliniște lăuntrică, nu atât pentru gestul în sine, care, în definitiv, controlat sau necontrolat, îl putea face oricine ar fi avut sânge rece și motive foarte puternice în acest sens, ci pentru faptul că mintea lui refuza să-și închipuie că ea, iubita lui, o ființă atât de plăpândă, de o sensibilitate deosebită și de o puritate sufletească cum rar îi fusese dat să întâlnească, ar fi putut include în caracterul ei două linii diametral opuse.

— Nu uita Alex, urmă ea, că eu mi-am pierdut tot ce-și poate avea un copil mai scump pe lume: părinții. Mama a murit în accidentul acela de tren, dar ajunsese ca vai de ea din pricina dispariției tatălui meu. Și tata...

— Te-am mai întrebat duminica trecută când am fost la tine, crezi că Tegaș ăsta de și-a luat zilele are vreun amestec în dispariția lui? Atunci ai evitat să-mi dai vreun răspuns...

— Și poate evit și acuma...

— De ce? Nu ai certitudinea vinovăției lui?

— Ba da, dar vreau să văd ce-or să stabilească cercetările astea care au început azi dimineață. Sunt ferm convinsă că voi afla ceva despre tatăl meu...

— Crezi că trăiește?

— Nu, nu cred, cu toate că, ah, dumnezeule, ce n-aș da să-l știu în viață! Dar uite, sunt mai mult de douăzeci de ani de

atunci, cred că a murit, altfel nu ne lăsa el fără nicio știre cât de mică despre soarta lui…

— Poate că v-a părăsit…

— Tata? se miră Dorina și pe chip îi trecu un zâmbet amar, stingher, de durere. Nu l-ai cunoscut, Alex, și de aceea poți vorbi așa… Crede-mă, era în stare să mă ia cu el pe schele, să stau printre grămezile de cărămizi și stivele de bârne de dimineața până seara târziu, numai să mă aibă în ochi, să mă știe aproape de el… Tuturor mă arăta, se mândrea cu mine spunându-le că sunt frumoasă și cuminte, că sunt ascultătoare și învăț bine. Ce mai, știi cum își laudă părinții copiii, mai ales dacă nu au decât unul! Iar de mama era atât de îndrăgostit, încât mergea cu ea numai de mână pe stradă sau o ținea de după umeri, de parcă ar fi fost în primele zile ale căsătoriei. Ah, blestemată să fie ziua când a încheiat târgul cu contele ăsta! Nu, sunt ferm convinsă că Tegaș a știut totul despre dispariția tatălui meu, el este autorul probabil al morții lui…

— Mă rog, nu vrei să-mi spui, dar pesemne că ai unele indicii care te fac să susții afirmațiile astea…

— Am, dar astăzi ele nu mai fac doi bani, zise Dorina cu părere de rău.

— De ce?

— Pentru bunul motiv că la mijloc e vorba de un martor care nu mai există. Un martor care putea aproba oricând vinovăția contelui.

— Ce martor?

— E vorba de unul Licu Tănase, om sărac, care a auzit din întâmplare, la castel, tot planul urzit de Tegaș pentru moartea tatălui meu…

— Serios? Și unde-i omul ăsta? Poate că…

— Stai să vezi, îl opri ea. Acest Licu Tănase era într-o cameră, repara o sobă de teracotă, iar în salonul alăturat se găseau mai mulți bărbați, nu i-a știut niciodată cine au fost, dar a recunoscut glasul lui Tegaș, nițel aspru, supărat care a spus la un moment dat: „Dacă italianul ăsta ne scapă, după ce ne dă cheile bisericii, s-a dus dracului toată strădania noastră!” La câteva zile, omul foarte cinstit, văzând-o pe mama plânsă de dispariția tatălui meu, a venit la noi în curte și i-a spus tot ce-a auzit. Fără să mai stea pe gânduri, mama s-a hotărât chiar în seara aceea să-l dea în judecată pe Tegaș, avându-l pe Licu

Tănase martor. A treia zi însă, în zori, omul a fost găsit mort, curentat cu o sârmă, ce chipurile s-ar fi desprins de pe stâlpii din marginea comunei și ar fi călcat din nebăgare de seamă pe ea. În situația asta, îți dai seama că orice acuzație, fără măcar o probă, un martor, n-avea niciun fel de șansă. Așa că mama a renunțat…

— Eu cred, după câte înțeleg, zise Alexandru, că Tegaș n-a fost străin nici de moartea acestui Licu Tănase…

— Categoric. Omul a fost urmărit, probabil că cineva l-a auzit ce i-a spus mamei, sau mama a fost auzită a doua zi că-l are pe Licu Tănase martor și soarta sobarului a fost pecetluită până seara…

— Da, într-adevăr, consimți Alexandru, ai toate motivele să-l acuzi pe conte de dispariția tatălui tău…

— Atunci, mă înțelegi, Alex, de ce l-am urât toată viața pe acest mojic, care dacă n-a făcut rău nimănui din sat, încât a reușit să se facă simpatic țăranilor, în schimb m-a adus în situația să nu mai am familie, să-mi trăiesc zilele singură, infirmă, departe de dreptul ce ți-l dă viața să iubești și să fii iubită, cu durerosul sentiment în suflet că în fiecare zi, cu fiecare clipa tinerețea mea trece, se stinge și simt că nu am niciun rost pe lumea asta…

Începu să plângă, îngropându-și fața în palme, scuturându-și umerii în suspine înăbușite, ascunse.

— Hai, te rog, liniștește-te, îi ceru Alexandru, n-are rost să te întristezi, toate se vor aranja cum trebuie…

— Uite, Alex, înălță ea ochii înlăcrimați, iartă-mă că plâng, dar tu ești primul meu confident, ești primul meu prieten adevărat, primul om pe care-l simt foarte aproape de mine, uite îți mărturisesc ție acuma sincer și deschis că atâta ură am avut împotriva acestui conte, împotriva acestei fiare, care ori de câte ori îl întrebam de tata îmi zâmbea în nas și lăsa să se înțeleagă că dacă i-aș permite să pună mâna pe mine, ar fi în stare să-mi destăinuie ceva, îți spun, am avut atâta ură împotrivă-i, încât atunci când am fost în fața lui, singură cu el, și împrejurări au fost destule, aș fi fost în stare, cât sunt de slabă, să-i pun genunchiul în grumaz și să-l crestez cu cuțitul, să-l facă – înainte de a-și da sufletul – să-mi mărturisească totul despre tata, să-l chinui înainte de moarte și să-l fac să vorbească, să-l întreb cine i-a dat lui dreptul să-mi ia fericirea familiei mele, cine i-a dat lui

dreptul să lase pe drumuri o femeie și-un copil… Și dacă n-ar fi vorbit, i-aș fi împlântat cuțitul în grumaz, fără teamă, fără remușcări, cu certitudinea că-mi fac singură dreptate, știu, împotriva legii, dar îmi fac! De aceea, Alex, când azi dimineață am auzit lumea în sat că Tegaș a fost găsit spânzurat, unii spun că ar fi fost omorât, cred că am fost singura care m-am bucurat, așa cum te bucuri de pildă de viață!

— Te înțeleg, Dorina…

— Știu, am văzut adineauri, când m-ai întrebat dacă și eu l-aș fi putut omorî pe conte și ți-am răspuns afirmativ, ai făcut niște ochi mari, mari de tot, desigur m-ai condamnat în sinea ta, ți-ai anulat într-un fel părerea bună ce ți-o făcuseși despre mine, dar dacă ai fi în locul meu, dacă ai trăi zbuciumul meu, atunci cel puțin m-ai compătimi…

Trecea o mașină pe șosea, un turism albastru și-n urma lui se înălța un nor de praf, alburiu și dens ce începu a se împrăștia peste câmp și peste apa lacului. Mașina dispăru apoi pe drumul către pădure, dincolo de „Crăița” și nu se mai văzu.

— Aceea a fost mașina miliției, zise Alexandru arătând cu capul în urma ei. Cred că s-au încheiat primele cercetări…

— A fost chemat și Mirescu?

— Nu știu, nu cred, e o chestiune care nu-i de competența noastră, dar ne-a cerut plutonierul Patriche de dimineață câinele de urmărire…

— Și? S-a descoperit ceva?

— Până ce am plecat eu, băieții nu se întorseseră încă la pichet, așa că nu-ți pot spune nimic. Dar dacă sunt urme, în mod sigur câinele nostru își face datoria. Numai ca a dat puțină ploaie de dimineață și…

— Și? Ce-i dacă a plouat?

— Câinele nu mai poate face nimic. Se pierde mirosul urmei…

— Uite acuma ce soare e și ce cald… Nu ți-e foame, Alex?

— Puțin…

— Mâncăm?

— Execut orice ordin ca să nu mă spui comandantului și să mă închidă în podul pichetului! râse Alexandru și-o sărută ușor pe umărul drept.

— Nu, am spus în cușca câinelui, corectă Dorina. Să dormi acolo cu puricii…

— Fie și-acolo…

Dintr-o sacoșă de material plastic, Dorina scoase mai întâi un șervet alb și-l întinse în chip de față de masă peste pled. Dădu apoi la iveală pe câteva farfurii, tot din material plastic, o bucată de brânză proaspătă, câteva ridichi, ouă fierte, un serviciu de muștar, sare și piper, apoi patru șnițele, o pâine albă, doua pahare și trei sticle de bere...

— Oho, avem și băutură! exclamă Alexandru și copilărește își frecă palmele de bucurie, de parcă ar fi fost un băutor de întâia mână. Și încă bere...

— Am luat numai trei sticle, pentru că am observat că nu bei, zise Dorina, în timp ce rânduia lângă farfurii furculițele și cuțitele. Duminica trecută, la „Crăița" n-ai băut mai mult de două halbe...

— Nu, nu prea beau...

— Ori era comandantul de față? râse Dorina și-i întinse ridichile să le curețe. Te cam temi de Mirescu...

— E un om admirabil, zise Alexandru în timp ce cu un cuțit începu să descojească ridichile. Cult, manierat, are cum s-ar spune simțul măsurii, știe să se orienteze foarte bine în orice problemă. Dar în primul rând e un om drept și pentru asta este foarte mult iubit de către băieții de la pichet...

— O, dar îl lauzi atâta de parcă vrei sa mi-l aduci la însurătoare! vorbi Dorina și-i puse lui Alexandru pe farfurie o bucată de șnițel.

— Ai adus vorba despre dânsul și nu ți-am spus decât ceea ce am crezut de cuviință că-l caracterizează, esențialul. Mă rog, e părerea mea sinceră, dar te asigur că este și a tuturor celor care-l cunosc...

— Nu pot decât s-o fericesc pe Silvia că are un asemenea soț, zise Dorina și începu sa taie pâinea, dar Alexandru, sfârșind de curățat ridichile, n-o lăsă și se apucă el și de treaba asta. Și unde mai pui că s-a înscris și la Drept, la fără frecvență. Un om cu multă voință... Hai, te rog, mănâncă!

— Mulțumesc, îndată, dar mai întâi...

Alexandru umplu paharele cu bere și înălțând unul, zise zâmbind, privind-o pe Dorina:

— Duminica trecută, seara, la „Crăița", locotenentul Mirescu, dacă-ți amintești, ridicând halba de bere, a spus „să bem pentru cei care ne sunt dragi", așa este?

— Întocmai!

— Acum eu spun că beau pentru tine, pentru că tu îmi ești dragă, urmă Alexandru și, după ce făcu un semn de sărut cu paharul în dreptul buzelor, îl dădu peste cap dintr-o singură răsuflare.

— Ce frumos vorbești tu, Alex! zise Dorina emoționată, cu ochii strălucind în lacrimi. Pot spune oare că după ani de zile în care bărbații, nu că nu m-au plăcut, dar m-au ocolit, am găsit, în sfârșit, pe cel care va da un nou curs vieții mele?

— Da, draga mea.

— Ce fericită sunt! exclamă ea. Ce fericită! Știi, Alex, că de când te cunosc câteodată parcă-mi pierd mințile, zău așa!

— Cum asta? se miră el.

— Zău, crede-mă, țin foarte mult să fac în clasă lecții frumoase, dar de când cu tine, vorbesc, vorbesc, privesc copiii și, deodată, gândul îmi zboară către tine, te urmărește, te cheamă, te caută, te vrea… „Ce face el acuma? îmi zic. O fi la pichet? E plecat pe frontieră? O fi trist? Vesel? Are vreo nemulțumire, ceva? Se gândește oare la mine?”

— Serios?

— Foarte serios, Alex. Când plouă mi-e teamă că te udă ploaia și ai să răcești, noaptea când văd rachete colorate înălțându-se spre cer sau când aud împușcături mai aproape sau mai îndepărtate, îmi zic în sinea mea „bine ar fi să nu se întâmple nimic, să nu fie *el* pe acolo, să se afle în clipele astea în pat și să doarmă…”

— Dacă fiecare fată s-ar gândi la iubitul ei grănicer, „bine ar fi să doarmă” sau „să nu fie acolo unde se aud împușcături”, interveni Alexandru râzând, atunci cine ar mai păzi granița… stimată domnișoară?

— Nu știu, poate că ai dreptate, dar așa mă gândesc eu și cred că acelea de care vorbești tu tot așa se gândesc și ele… Nu cred că există femeie care-și iubește cu adevărat bărbatul să nu se teamă pentru viața lui. Greșesc cu ceva că mă tem pentru viața ta?

— Deloc!

— Sau știi, Alex, altceva, uite, foarte curios, stau câteodată în clasă și, tot gândindu-mă la tine, parcă te văd undeva într-o bancă, cuminte-cuminței cu mâinile la piept, mă asculți, îmi urmărești expunerea, fiecare gest, fiecare vorbă, îți întâlnesc privirea, ochii aceștia căprui care m-au fascinat din prima clipă

și mă tulbură și acuma... Și nu numai într-o clasă te văd, ci în toate în care intru, în fiecare tu ai locul tău în bancă, și eu îți zâmbesc, și-ți spun în gând că te iubesc, că te doresc, îți șoptesc și te implor să fii sincer cu mine, să nu-mi dai iluzii care, o dată pierdute, vor da loc durerii... Odată, în timpul unei ore, când copiii își scriau de zor extemporalele, chiar am încercat să-ți fac o poezie...

— Zău? Faci și versuri? se miră Alexandru oprindu-se din tăiatul fripturii.

— Pentru tine am început să fac, mărturisi ea sincer. Dar nu le consider poezii adevărate, ci numai sentimente adevărate...

— Ce poezie mi-ai tăcut?

— Nu-mi amintesc decât o strofă...

— Spune-mi te rog strofa aceea.

— Nu, nu ți-o spun pentru că, ți-am mărturisit, îmi dau seama că e departe de a fi o poezie.

— Dar m-ai asigurat ca sunt sentimente adevărate, stărui Alexandru. Te rog spune-mi strofa aceea să văd cum te-ai gândit la mine... Da? Mi-o spui?

Dorina înălță privirea către bolta de umbră a salciei, căutând să rememoreze în gând versurile, apoi, amintindu-și, îl prinse pe Alexandru de mână și zise:

— Ascultă, Alex, uite mi le-am reamintit, dar să nu râzi de mine, zău, te rog, nu sunt poetă...

— Cum o sa râd, fată dragă? Se poate să râd de sentimentele cuiva, de sentimentele tale, mai ales că-s adresate mie?

— Bine. Iată strofa aceea:

Mi-ai picurat în suflet a dragostei licoare
Zile și nopți în șir mă vei iubi tu oare?
Te chem, te strig, te caut în dimineți senine
Și sunt îndurerată când nu ești lângă mine...

— Foarte frumos! exclamă Alexandru. Îți mulțumesc foarte mult pentru sinceritate. Dar știi că ai talent?

— Ei, am talent...

— Categoric, ai talent...

— Lasă, nu mai fi drăguț, știu că mă flatezi, dar ți-am spus, am început să scriu poezia în ora aceea, vroiam să-ți comunic niște sentimente ale mele, să-ți spun ceva, să-ți vorbesc... Așa

cum de obicei vorbesc cu tine în fiecare clipă... Hai să sfârșim masa...

Au mâncat, au strâns farfuriile, paharele, tacâmurile, le-au pus în sacoșă, după care s-au culcat unul lângă altul pe pled și au stat așa multă vreme fără să-și vorbească, fiecare cu gândurile lui, cu frământările și dorurile lui. În jur, peste câmpul mirosind a fân proaspăt, peste apa lacului, peste satul din vale se așternuse o liniște de codru și numai când și când clopotul cel mare de la biserica ce-și înălța turla albă dintre salcâmi bătea rar, o singură lovitură, în dungă, așa cum se obișnuia să bată ori de câte ori cineva pleca dintre cei vii. Era de-acuma după-amiaza și pe șosea începuseră să treacă spre „Crăița" grupuri-grupuri de țărani, unii pe jos, alții pe biciclete, se vedea și „turcul" Toloacă împingând căruciorul, cu fesul lui roșu dat pe ceafă, iar într-acolo, către pădure se deslușea foarte vag vioara bătrânului țigan care, pesemne trecea, cerșind un ban printre mesele la ora aceea fără multă clientelă.

Într-un târziu, Dorina îl prinse ușor pe Alexandru de mână și-l întrebă mai mult în șoaptă:

— Dormi, Alex?

— Nu, nu dorm...

— Dar ce faci?

— Stau cu ochii deschiși și număr frunzele salciei.

— Serios? Câte sunt?

— Până acum am ajuns la două milioane și vreo cinci sute patruzeci și șapte de mii. Dar mai am de numărat...

— Bine, numără mai departe...

Tăcu și nițel supărată se întoarse cu spatele. „Nu, de bună seamă, își zise, ori eu sunt o absurdă, sunt o exagerată, îi pretind prea mult, ori el, asemeni mie, n-a mai avut nicio legătură atât de apropiată ca până acuma și nu știe cum să se comporte. Uneori e vesel, foarte vesel chiar, apoi deodată îi piere acea veselie și chipul i se întunecă, parcă visează... Uite, de pildă acuma, nu i-am zis nimic, n-am făcut nimic, dimpotrivă, i-am spus cum la școală mă gândesc la el tot timpul, s-a bucurat, am văzut cum s-a bucurat, apoi, deodată, parcă s-a închis în el, nu mai e cel de acum un sfert de ceas. De ce oare s-a îngândurat? De ce spune că mă iubește, că-i lipsesc foarte mult, dar cu toate astea păstrează o anumită distanță, are o anumită rezervă, îi lipsește înflăcărarea aceea, nebunia firească

a dragostei pe care o intuiesc, pe care aș dori să i-o cunosc, să se dezlănțuie, să mă copleșească cu dezmierdări și sărutări – ah, cât le aștept, de când le aștept – să amețesc îmbrățișări și cuvinte pline de căldură și adevăr despre iubirea noastră, despre ce este și ce va fi peste timp? Nu cumva are remușcări? Dar de ce să aibă remușcări? Pentru ce? Ah, îl iubesc, îl iubesc, îl iubesc și-l doresc, dar el se poartă cu mine ca și când ar avea lângă el o școlăriță…”

Alexandru simți că ea este iar bosumflată, și o întoarse la rându-i cu fața către el.

— Te-ai supărat, Dorina?

— Nu.

— Vroiai să-mi spui ceva?

— …

— Spune, vroiai să-mi spui ceva?

— Nu, nu vroiam să-ți spun nimic…

El nu mai insistă și se ridică, luă din buzunarul vestonului o țigară, o aprinse și se duse lângă malul lacului, călcând alene, parcă numărându-și pașii și gândurile. Privi apa tulbure după ploaia de dimineață și curios se întrebă de ce azi nu se mai văd copiii la pescuit. Pesemne, își răspunse singur, s-au îngrămădit prin jurul casei contelui asistând la cercetările ce le face miliția…

Încerca să se gândească la toate astea, dar în minte îi stăruiau încă frământările lui dintâi care, de-un ceas și ceva, nu-l slăbeau o clipă și-l înlănțuiau puternic și dureros. „E tare frumoasă, își zise, inteligentă, cultă, ar putea oare ca în caracterul ei să fie două linii diametral opuse? Pe de o parte corectitudinea, cinstea, mila, umanismul, onestitatea; pe de alta cruzimea, lipsa de scrupule, setea de sânge, un anumit voluntarism, dorința de răzbunare cu orice chip… Chiar ar fi fost în stare să-l înjunghie pe conte cu cuțitul, numai să-și răzbune suferința, să-și răzbune moartea tatălui? Pot eu iubi o asemenea femeie, cu un asemenea caracter, de-o asemenea construcție psihică? Dar, stai, oare într-adevăr are ea o asemenea construcție psihică? De unde până unde am scos acuzațiile astea? Numai din unele mărturisiri ale ei pline de teribilism că ar fi făcut și ar fi dres? M-a întrebat ce fac. Ce-i puteam spune că fac? Număr frunzele salciei… Îi puteam spune că-mi număr clipele de zbucium și de frământări în aflarea unui adevăr?”

Zvârli țigara în apa și se întoarse pe pled sub salcia cu ramurile plecate până aproape de pământ.

— Unde ai fost, Alex? îl întrebă ea, ridicându-se în capul oaselor.

— Pe malul apei…

— Ai măsurat-o? Câți litri are lacul asta?

El înregistră ironia, zâmbi și-și trecu degetele prin păr, aranjându-și frizura. Rămase apoi în picioare, nu știa ce să facă.

— Mai ești supărat?

— Eu? se miră el. Dar nici n-am fost.

— Îți fac o propunere, vrei?

— Să văd mai întâi propunerea…

— Hai către casă…

— Bine, mergem, acceptă el, dar nu ne întoarcem pe drumul obișnuit. Trecem pe la „baraca pescarilor”…

— Cum zici tu…

Începuse să se lase răcoarea serii. Deasupra stejarilor ce ascundeau restaurantul „Crăița” se ridicau suluri de fum și peste câmp se auzeau zvonurile hărmălaiei de glasuri, însoțite de cântecele unei viori și ale unui acordeon. Pe șosea oamenii se duceau și veneau la și dinspre pădure în obișnuitele lor plimbări duminicale.

Când ajunseră, se întunecase aproape de-a binelea. Baraca stătea singuratică în câmp, cu lemnul înnegrit de ploi, cu acoperișul de draniță putrezit și geamul spart, prăfuit. Dincolo de ea se întindea lacul, dar aci apa era plină de stufăriș și mătasea broaștei, oamenii abandonaseră locul pescuitului, se mutaseră mai la vale, baraca rămăsese însă la locul ei, n-o putuseră clinti, alergau până aci la vreme rea și se adăposteau de ploaie sau își făceau de mâncare înapoia ei, unde înjghebaseră un cuptor de cărămidă, acum părăsit, cu plita și cărămida crăpate.

Dorina trase zăvorul, deschise ușa larg la perete și rămase pentru o clipă în prag, căutând să pătrundă cu privirea întunericul dinăuntru. Venea de sub grinzi și din pereții de lemn putred un miros greu de aer stătut, închis, de catran și baltă nămolită. Alexandru o prinse de după umeri, își apropie capul de al ei, îi simțea mireasma părului în nări.

— Vrei sa intrăm? propuse el.

— De ce ai vrut să trecem pe aici?

— Să ne amintim, spuse el simplu. De câte ori trec, mai ales noaptea, îmi amintesc… Uite, parcă te văd acolo, în colțul acela. Înfricoșată, ghemuită, udă de ploaie…

— Lasă că ai fost rău…

— Dacă zici tu…

Intrară. Ea călca ușor, cu teamă, parcă aceeași teamă de atunci pusese din nou stăpânire pe ea. El o ținea de mână, căuta să i se uite în ochi.

— Noaptea aceea ploioasă, zise el, a adus zilele astea frumoase…

Ea întoarse capul, ochii-i străluciră viu și un zâmbet i se schiță fugar în colțul buzelor.

— M-ai ținut, uite, în colțul acela cu mâinile sus, îi reproșa ea și buza de jos i se răsfrânse a supărare. De ce m-ai ținut așa?

— Așa cere meseria noastră…

Dorina se duse, călcă peste paie, se apropie de colțul întunecat al barăcii. Încercă să pipăie cu mâna scândurile negre…

— Stai, nicio mișcare, mâinile sus! strigă deodată în spatele ei, Alexandru, și ea speriată se întoarse brusc, cu palma pe piept, abia stăpânindu-și bătăile inimii.

— Vai, parcă…

El se repezi, o prinse în brațe, îi lăsă capul pe spate și o sărută mult și pătimaș, zdrobindu-i buzele, apăsându-i sânii cu pieptul, stăpânindu-i zvârcolirile mâinilor.

— Atunci… atunci… ți-aș fi sfâșiat buzele, șopti el întărâtat. Cum mi-ar mai fi potolit setea gura asta a ta…

Stătură așa poate un minut, două sau mai multe, îmbrățișați. Apoi el scoase pledul din sacoșă, îl întinse pe barca răsturnată, îi spuse să se așeze.

— E târziu, Alex, zise ea.

— Stăm puțin, ne odihnim și mergem…

Afara era liniște, se lăsase noaptea, luna se strecura prin pânza norilor, dând când și când strălucire lacului. Broaștele prinseseră a orăcăi în stufărișuri, se auzeau cum fac „plici”, sărind în apă, împinse parcă de niște resorturi nevăzute.

— De unde veneai atunci? întrebă într-un târziu Alexandru și-o culcă pe Dorina pe brațele sale. De multe ori am vrut să te întreb, dar am crezut că-mi vei spune singură…

— Nu-mi face nicio plăcere să-mi aduc aminte, te rog crede-

mă, vorbi ea moale. Nu ți-a spus Mirescu?

— Nu.

— Credeam că ți-a spus. M-ar fi scutit de explicații care mă îndurerează…

— Nu, nu mi-a spus nimic…

Dorina oftă tare, din adâncul pieptului și rămase cu privirea țintă către grinzile de deasupra. Pe chip i se așternuse o umbră de întristare.

— Mă rog, dacă ți-e greu să-mi spui, nu spune, zise Alexandru și-i mângâie fruntea ușor, apoi părul, și iar fruntea.

— Ba, am să-ți spun, hotărî ea. Nu e nimic de ascuns. Ție nu-ți pot ascunde nimic, mai ales că nu sunt vinovată…

— Te ascult…

— Ți-am spus atunci că veneam de la S.M.T., de la inginerul Dumitriță…

— Da, mi-ai spus…

— Ei, de la el veneam, ăsta-i adevărul.

Alexandru rămase încremenit, ceva îi săgetase întregul trup, parcă un cuțit i-ar fi despicat spinarea în două. Ea simți tresărirea lui, îi prinse mâna, mâna parcă avea un ușor tremur, ceva se zvârcolea în el, înțelegea, își da seama. „Doamne, ce prostie am făcut, își zise. Nu, nu trebuia să-i spun, îl pierd… am să-l pierd și asta înseamnă sfârșitul meu!” Vorbi cu glasul frânt, dar vroia să fie liniștitor:

— Nu, Alex, nu e ceea ce crezi tu, degeaba te frămânți…

El tăcea, privea undeva în noapte pe ușa deschisă, poate fața argintie a lacului, poate într-aiurea, cerul sau pădurea.

— Îl știi pe Dumitriță ăsta? întrebă ea.

— Nu, nu-l cunosc cum arată, l-am auzit numai pe comandant vorbind de câteva ori cu el la telefon…

— E un ramolit, n-are mai mult de patruzeci de ani, dar după cum arată, zici că-i trecut de șaizeci. Nopți pierdute în chefuri, uneori în scandaluri, are o față îmbătrânită peste măsură de mult, dar și el e ca un schelet umblător, abia se țin hainele pe el. Face pe don-juan-ul, pe craiul, l-a prins nevastă-sa cu o femeie de la ferma de păsări a Stațiunii – auzi până unde a ajuns! – și și-a luat bagajul și a plecat.

— Cum ai ajuns la el? întrebă printre buze Alexandru.

— Mi-a trimis vorbă că vrea să dea lecții de pian fetiței. Are o fetiță de vreo șase ani. Mirescu mi l-a recomandat, a insistat

prin Silvia, n-am avut ce face, de unde să știu eu că-i atât de măgar…

— Dar ce-a făcut?

— N-a făcut nimic, fii liniștit, îl asigură Dorina și-i strânse mâna cu putere. A încercat el, dar nu i-a mers cu mine!

— Mai fuseseși la el?

— Nu, dragă, atunci, în seara aceea m-am dus prima dată, pentru prima lecție. A trimis mașina de la Stațiune după mine. Mă crezi că nici nu i-am văzut fetița?

— De ce?

— Că e afară la joacă, dar până vine să mai stăm de vorbă, c-o fi una, c-o fi alta, să ne cunoaștem, a adus o sticlă de coniac, eu n-am vrut să beau și atunci a adus vin, a scos niște prăjituri de casă, nu știu cine i le făcuse, probabil pe la cantină și după ce a luat zdravăn la măsea a încercat să pună mâna pe mine. Atunci m-am ridicat de pe scaun și m-am dat înapoia mesei. Aveam de gând s-o răstorn peste el. I-am spus că țip, dacă se apropie, dar turbatul nici n-a vrut să audă. A început să mă amenințe. S-a dus să încuie ușa, dar i-a căzut cheia din mână – era beat turtă – și atunci eu i-am dat un brânci și am zbughit-o afară pe sală, de acolo în curte și strecurându-mă printre niște magazii, am ieșit în câmp. Pantofii i-am uitat la ușa lui, că am zis să nu intru cu ei, duceam noroi în casă. Mi-au rămas acolo și poșeta și balonseiderul și baticul…

— Și apoi?

— L-am auzit fugind după mine printre magaziile alea, apoi în câmp a renunțat sa mă mai urmărească, a căzut mi se pare într-un șanț cu apă. După aceea ai apărut tu…

Alexandru începu să-i mângâie iară fruntea, părul, mâna parcă nu-i mai tremura, îi căuta ochii cu privirea lui.

— Toată prostia a pornit de la Mirescu, urmă cu părere de rău Dorina. Dacă-l știa ce porc este, nu trebuia să mă trimită acolo. Mai ales că m-a jignit măgarul ăsta de Dumitriță, referindu-se la infirmitatea mea.

— Ce-a spus?

— Ei, lasă-l dracului, nu vreau să-mi mai aduc aminte!

— Dar am văzut că ai balonseidul acasă, zise Alexandru.

— S-a dus Mirescu la el, a doua zi dimineața, spune că l-a făcut de două parale, mi-a luat de acolo lucrurile. Porcul! Credea că-s o femeiușcă de aia, de-a lui, cu care și-a înșelat nevasta…

Ei, vezi, Alex, ce sunt unii bărbați? Vezi?

Alexandru tăcea. Zise într-un târziu:

— Nu-s toți așa…

— Nici eu nu zic că sunt toți, dar e de-ajuns unul, doi ca să-ți piară pofta să mai ieși din casă. Spune, ești supărat, cumva? Te rog să nu fii… îl imploră ea. Înțelege că nu sunt vinovată cu nimic, absolut cu nimic… Apoi, dacă nu era întâmplarea asta, zâmbi ea, nu eram în noaptea aceea infractoarea ta… Nu eram acum în brațele tale…

— Deci orice rău spre bine.

— Perfect adevărat…

Ea îl cuprinse de după gât, își apropie buzele lui, îl sărută mult, îl mușcă și iar îl sărută și apoi, ridicându-se, zise:

— Spune, așa că nu te-a supărat întâmplarea asta?

— Nu.

— Acum hai către casă că e târziu…

Porniră peste câmp, ținându-se de mână, mergeau prin noapte ca printr-o apă neagră, baraca rămăsese departe în urmă, nu se mai vedea, o înghițise întunericul, nu se mai vedea nici lacul, se auzea tot mai aproape răsuflarea satului ascuns sub frunzișul salcâmilor, pregătindu-se de culcare.

7

Cercetările n-au putut stabili, în primele lor concluzii, nimic deosebit în legătură cu moartea contelui Aristide Tegaș. Au venit de la oraș un procuror, un medic și un ofițer de miliție cu grad de căpitan, însoțiți de un fotograf. Plutonierul Patriche i-a relatat anchetatorului pe larg toate cele întâmplate și acesta împreună cu cei sosiți au trecut de îndată la treabă.

După ce au examinat cadavrul și au cercetat odaia în care s-a petrecut presupusa sinucidere a contelui, iar fotograful a tras câteva clișee, căpitanul anchetator a spus medicului să procedeze la cuvenita autopsie, – dispensarul nu era departe – iar el a plecat însoțit de plutonierul Patriche la postul de miliție pentru a lua primele declarații martorilor.

În cancelarie era cald, stăruia în aerul greu, stătut, mirosul de var al pereților proaspăt spoiți și al gazolinei cu care fuseseră date în ajun dușumelele.

— Parcă știai că-ți pică cineva de la oraș și ai făcut curățenie, tovarășe Patriche! glumi căpitanul punându-și cascheta în cuier.

— Totdeauna e curățenia, tovarășe căpitan, zise Patriche, repezindu-se să-i potrivească ofițerului scaunul la masa sa simplă de lucru. Știți, vorba aceea, curățenia sfințește locul…

— În afară de cazul ăsta cu sinuciderea, mai e ceva deosebit prin comună?

— Nimic, tovarășe căpitan. Liniște, oamenii își văd de treabă, luptăm să prevenim infracțiunile…

— Dar sunt asemenea infracțiuni?

— Nu, nu sunt, v-am raportat…

— Ei, dă-mi te rog mai întâi câteva lămuriri în privința acestui conte…

— La ordinul dumneavoastră, tovarășe căpitan…

Căpitanul era un bărbat tânăr, înalt, slăbuț, cu fața tuciurie și ochi negri pătrunzători. Își slăbi nodul la cravată, apoi scoase batista, o trecu pe frunte și zise:

— Da, mai întâi, deschide o fereastră. E cald al dracului aici!

Patriche, voluminos, strâns în curele, cu vestonul gata să plesnească pe trupu-i vornic, încercă ivorul ferestrelor, apoi lovi odată cu pumnul în cercevea și geamurile se izbiră de pereți cu un zăngănit surd.

— Abia le-am vopsit și s-a prins vopseaua, se scuză el cu fața

îmbujorată. Un val de aer proaspăt năvăli în încăpere și mirosul acela greu de gazolină și var se stinse cu încetul.

— Ei, cum e cu contele acesta, reveni căpitanul, lucra în cooperativa agricolă de producție sau nu?

— A fost chemat de președinte, i s-a propus acest lucru, să dea o mână de ajutor pe la grajduri că se pricepea la cai, dar a refuzat categoric, răspunse sigur pe sine Patriche. Asta acum vreo doi-trei ani, dacă nu mai mult…

— Din ce trăia?

— Spunea că-i trimite bani un nepot al lui, de la București. Unul Raul, băiatul soră-si…

— Cunoști adresa ăstuia?

— Nu, dar o putem afla ori de la poștă, ori când vom inventaria lucrurile bătrânului. Nu se poate să nu fie vreun tichet de mandat poștal printre hârtiile lui.

— Mi-ai raportat că la câteva ore după constatarea decesului ai întreprins împreună cu grănicerii o cercetare a urmelor găsite înapoia casei…

— Da, am întreprins, adeveri Patriche. Urmele au dus până în apropiere de catedrala zidită de Tegaș și apoi din cauza ploii care a început să cadă, câinele n-a mai putut face nimic…

— În afară de mănușile acelea, ați mai descoperit ceva?

— Un inel de centură de piele, tovarășe căpitan. Am aici și inelul și mănușile…

Plutonierul Patriche deschise repede un dulap de fier și puse pe masă o pereche de mănuși de piele bărbătești, de măsură mică, nu prea uzate și un inel de piele pentru centură, galben, încheiat în triunghi cu sârmă aurie. Ofițerul le luă, le examină și apoi le puse deoparte.

— Presupui că sunt obiectele celui care l-a vizitat noaptea pe conte? întrebă căpitanul.

— Da…

— Centura se vede că-i din piele foarte bună și lucrată de un meșter artist. Așa cel puțin arată acest inel.

— Da, aveți dreptate…

— Cine îl vizita pe bătrân? întrebă căpitanul după aceea. Cu cine se găsea în relații mai apropiate?

— Mai cu nimeni. Trăia foarte retras. Singurul care venea din când în când la el era unul Ciocârlan de aici din sat, un prăpădit care face 30-40 zile-muncă pe an la colectivă, iar restul le

petrece îngrijind de curățenia catedralei. Mătură pe acolo, șterge geamurile, schimbă lumânările arse.

— Ce fel de om e ăsta?

— A fost șofer, tovarășe căpitan, urmă Patriche. A suferit și câteva condamnări. Un bețiv fără pereche. Duminica se îmbată cu vinul ce-l aduc femeile la altar și pleacă prin sat cântând și chiuind, prăvălindu-se în vreun șanț de unde îl duc copiii acasă. Ăsta e și omul de serviciu al preotului…

— De ce venea din când în când, cum spui dumneata, la conte?

— Îl trimitea preotul cu mâncare, duminica sau în restul zilelor. Colaci, carne friptă, brânză, ouă, vin, mă rog ce se poate aduna după slujbe de la biserică.

— Ce interes avea preotul?

— Știți, Tegaș a ridicat biserica și preotul, om cu inimă bună, a socotit că nu trebuie dat uitării și lăsat să moară de foame, mai ales că ăsta, contele, s-a bucurat de bună prețuire în sat pe vremea când era bogat și n-a oropsit pe nimeni cu silniciile lui…

— Dumneata îl bănuiești cumva pe acest Ciocârlan că ar avea vreun amestec în presupusa sinucidere? întrebă căpitanul.

— Nu, nu îl bănuiesc pentru că nu văd ce interes ar fi avut să-i ia viața contelui? se arătă nedumerit Patriche. Ce să ia de la el? Îl știu pe Ciocârlan scandalagiu și leneș, dar criminal nu, nu cred…

După vreo jumătate de oră veni și medicul și-i întinse căpitanului buletinul cu concluzia autopsiei.

— Ei, care-i rezultatul? întrebă căpitanul, fără să citească hârtia.

— Moartea a survenit în urma unui atac de cord, cu câteva secunde înainte de a-i fi strangulată beregata…

— Cu câteva secunde?

— Da, cu câteva secunde…

— Bine, dar atunci nu pot pricepe un lucru: dacă s-a spânzurat singur, nu mai putea comite actul acesta, practic fiind decedat în clipa când s-a produs strangularea.

— Ba, actul îl putea comite, interveni medicul. În timp ce-și pregătea ștreangul la gât, a intervenit atacul de cord și a căzut cu capul în laț…

— Da, e posibilă și varianta asta, zise căpitanul, căzând pe gânduri, dar dacă l-a ridicat cineva în ștreang, după deces ca să

înșele adevărata cauză a morții, acest lucru nu-l putea face decât în, hai să zic, cel puțin cinci minute. Operația cere timp, mai ales dacă n-a fost pregătită în prealabil: găsirea frânghiei, legarea ei, ridicarea nu tocmai ușoară de către o singură persoana a bătrânului în ștreang, care, o fi fost el puțintel la trup, dar pentru o femeie e totuși o greutate. Și-apoi nu sunt indicii că cineva ar fi putut face treaba asta. Nu am găsit nici măcar amprente...

— S-a găsit o basma... interveni Patriche.

— Ei și? Ce legătură are cu moartea bătrânului? întrebă nedumerit căpitanul. Presupui o femeie, drept criminal. Dar femeia îl putea ridica în ștreang?

— După basmaua asta a luat câinele mirosul și urma acelor pași... nu se lăsă Patriche.

— Foarte bine. E posibil ca cineva să fi fost în odaia bătrânului, dar nu acea persoană să aibă vreun amestec în decesul lui.

— Atunci?

— Rămâne să mai vedem...

Căpitanul mulțumi medicului pentru examinarea cadavrului, apoi îi spuse că dacă vrea să plece la oraș, mașina îi stă la dispoziție.

— Luați și fotograful. Tovarășul procuror unde este?

— La casa contelui. Stă de vorbă cu oamenii...

— Dumnealui mai rămâne?

— Da. Dumneavoastră?

— Abia am început cercetările...

— Bine, atunci mă duc. Vă salut și la revedere!

Rămas numai el cu Patriche, căpitanul trimise mai întâi după Ilie Ciocârlan.

Cu pălăria dată pe ceafă, aruncată neglijent peste claia de păr în care nu intrase pieptenul poate ani de zile, neras, cu ochii încercănați și roșii de băutură și somn chinuit, în sumanul lui peticit, acesta deschise încet ușa cancelariei plutonierului Patriche și rămase lângă prag, sfios și smerit, mai mult speriat că a fost chemat și el în legătură cu moartea contelui. Ce să spună? Ce știa el? Ce au cu el?

Căpitanul de miliție îi spuse să se așeze pe scaun și el se așează încet, cu aceeași smerenie și supușenie de la început, fără să-și ia ochii de la hârtiile și dosarele înșiruite pe masa din fața

sa.

— Te cheamă Ciocârlan…

— Da, tovarășu’… procuror.

— Sunt căpitan de miliție, nu procuror.

— Iertați, n-am știut, nu v-am mai văzut pe aicea.

— Bine, dar uniforma o cunoști, gradele le cunoști, ai făcut doar armata…

— Nu, n-am făcut-o tovarășu’ căpitan. N-am făcut armata.

— Dar ai făcut pușcărie, mă, zevzecule! îl luă la rost Patriche, privindu-l aspru, ai mai văzut tovarăși ofițeri de la miliție, ai fost șofer, ai bătut și-un plutonier de-al nostru, cum nu cunoști că dumnealui e căpitan?

— Lasă-l, Patriche, interveni căpitanul, aruncând o privire mustrătoare plutonierului. Nu-i plăcea impulsivitatea acestuia. Prea era repezit, vroia să afle toate lucrurile dintr-o dată, nu se putea așa, oamenii trebuiau luați cu încetul, cu binișorul, trebuie tact și răbdare.

— Spune, cetățene Ciocârlan, de ce n-ai făcut armata?

— Păi… de… pe vremea aia era războiul… se duceau oamenii cu duiumul, mureau… m-aș fi dus și eu, de, pentru țară, așa se spunea, dar mă ținea nu-ș ce aici într-o parte, la coaste… și domnu’ conte, că eram în servici la dumnealui, m-a trimis la un doctor la oraș cu o hârtie și tot cu hârtia aia la cercu’ de recrutare și m-au găsit surd de-o ureche… Nu puteam merge la război… n-auzeam glonțu, n-auzeam inamicu’…

— Păi cum surd, măi omule, că spuneai că te ținea într-o parte…

— Ba, surd am zis…

Căpitanul îl privi zâmbind pe Patriche, și continuă:

— Cum s-ar spune ai fost aranjat de conte să nu faci armata. De ce a făcut el treaba asta? Ținea așa mult la dumneata?

— Eu știu? înălță Ciocârlan din umeri. Eram supus, ascultător, îi îngrijeam de cai, apoi după ce am lăsat șoferia tot dumnealui m-a băgat în slujbă la biserica dumnealui, că am servici la biserică…

— Știm că ai serviciu, am aflat. Strașnică meserie ai la anii dumitale. Câți ani ai?

— Vreo… paș’cinci mi se pare…

— Nu ești sigur?

— Ba, cam așa…

— Dumneata n-ai buletin, n-ai act de naștere, cum nu știi exact câți ani ai?

— Am, da ce trebuință am de ele, tovarășu' căpitan? zise Ciocârlan, scărpinându-se în claia de păr. Să-i număr anii câți mai am de trăit? Uite domnu' conte, ce folos că i-a numărat? S-a dus, s-a dus!

— Când ai fost ultima dată la el? întrebă căpitanul privindu-l atent pe Ciocârlan.

— La domnu' conte?

— La el.

— Păi... se scărpină el iar în claia de păr... păi, să zic acu vreo două-trei zile...

— De ce-ai fost la el?

— M-a trimis sfinția sa, părintele Gherasim, cu o pâine albă, niște afumături de porc și-un chil de vin. De la un botez... Mâncarea a oprit-o domnu' conte, iar vinu' mi l-a dat mie! Zice: „Ia, măi Ciocârlane tu vinu' și bea-l, că oi avea și tu necazuri, să mai uiți!" L-am luat și l-am băut.

— Și ai uitat de necazuri...

— Am uitat, tovarășu' căpitan. Am uitat...

— Dar nu ți-a spus el, contele, avea vreun necaz, ceva, vreo supărare, se certase cu cineva în ultima vreme?

— Nu, nu mi-a spus nimic.

— Îl ajuta cineva cu bani?

— Îl ajuta domnu' Raul, nepotu 'mnealui de la București. Ținea foarte mult la 'mnealui...

— Când a fost domnul Raul pe aici, ultima dată?

— Ahă, de mult! Să tot fie vreo zece ani... A venit, a stat câteva ceasuri și a plecat.

— De ce-a venit atuncea?

— Nu știu, nu mi-a spus nici 'mnealui și nici domnu' conte. M-a rugat numai de l-am dus cu-n camion la gară. Lucram pe-un camion, am fost șofer...

— Contele avea ceva avere?

— Avere? râse Ciocârlan, cu gura lui știrbă și se scarpină iar în claia de par, privindu-l vesel pe plutonier. Păi dumneavoastră n-ați văzut ce avere avea el în odaie? Tovarășu' comandant Patriche, știe... Sărăcia! Aia era averea lui, sărăcia! A avut o dată, tovarășu' căpitan, ehe, a fost om bogat 'mnealui, dar a fost și-un fel de mână spartă și apoi au venit și vremurile astea

de i-au luat tot... Numai biserica nu i-au luat-o, a rămas a ’mnealui...

— Cum să rămână, măi, omule a lui? râse căpitanul aprinzându-și o țigară. Ai mai văzut dumneata proprietari de biserică, undeva?

— Domnu’ conte al nostru era proprietar. Daaa, era proprietar! El a făcut-o, a lui era. Are și icoană mare pusă pe zid la intrare. Să veniți s-o vedeți. El este în icoană și cu sfântu’ Constantin. Ce mai, proprietar...

— Nu vorbi, mă, prostii, interveni plutonierul Patriche, încruntându-și sprâncenele, biserica e a comunei, a oamenilor din comună. Ai auzit ce-a spus tovarășul căpitan? Unde dracului ai mai auzit tu de proprietari de biserici?

— Lasă-l, Patriche, lasă-l în pace, vorbi liniștit căpitanul. Așa știe el, așa poate i-a spus contele...

— Întocmai... ’mnealui mi-a spus așa, se lumină deodată la chip Ciocârlan, care se muiase de tot văzându-l pe plutonier cum se zbârlește la el. „Mă, Ciocârlane, mi-a zis într-o zi, nimeni mă, nu mai are biserică la fel ca a mea în țara asta!” Așa a spus, uite asta mi-e crucea...

Făcu repede trei cruci în dreptul frunții și urmă:

— Se lăuda, da avea și de ce! Că sfântu’ lăcaș ăla dinainte, care...

— Bine, lasă, treaba contelui, căută căpitanul să-i taie vorba ca să nu mai lungească discuția, spune-mi – că după câte știm ai fost multă vreme în slujba contelui – el a fost însurat vreodată?

— Nu, n-a fost. A avut la ’mnealui la castel o dată, o doamnă, o chema... cum o chema dom’le... căută el să-și amintească, vârând iar degetele în claia de păr. Că avea un nume nu știu cum...

— Iustina, interveni lămuritor Patriche.

— Așa cum spune tovarășu’ comandant... așa o chema.

— O cunoști? Ai văzut-o vreodată?

— Nu, n-o cunosc. După ce-a plecat ’mneaiei, atunci am venit eu la castel. Dar se spune că era femeie tare frumoasă, ca o regină...

— Mda... zise căpitanul și începu să bată cu degetele în tăblia mesei, în timp ce gânditor privea pe fereastră afară la joaca unor copii pe uliță. Bine, cetățene Ciocârlan, ești liber și-ți

mulțumim pentru informații…

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, tovarășu' căpitan, și lu' tovărășu' comandant Patriche…

— O să ne dea el, n-avea grijă. Dacă mai avem nevoie de dumneata o să te mai chemăm, să știi…

— Chemați-mă și vin, tovarășu' căpitan. Vin, de ce să nu vin? … Să trăiți și rămâneți cu bine!

Vru să-și pună pălăria pe cap și să plece, dar căpitanul îl opri cu un gest al mâinii:

— Uite, vreau înainte de a pleca să te mai întreb ceva, se poate?

— Se poate, cum să nu se poată?

— Unde ai fost azi noapte?

— Azi noapte? se miră Ciocârlan, privindu-i cu ochi mari nedumeriți, când pe căpitan, când pe plutonier. Acasă am fost, unde să fiu?

— N-ai fost cumva pe la conte?

— Nu, n-am avut treabă la el. De fapt am venit cam cherchelit acasă și m-am culcat devreme, aveam niște sughițuri de-mi întorceau burta pe dos, nu alta!

— Cu cine ai băut și unde?

— Cu niște oameni la Coșara.

— Cine-s oamenii ăștia, spune-le numele.

— Păi, se scărpină iară în cap Ciocârlan privind tocul căpitanului gata de scris, ziceți acolo, a lu' Bătălău, Toader Bătălău, a lu Trifu cu fiu-său ăl mare Milică de-i la S.M.T., cu a lu' Turcitu, cam cu ăștia… Am tras acolo trei chile de țuică, mai nimica toată, a dat a lui Bătălău un porc la târg și am băut și noi aldămașu'…

— Bine, lasă asta, să te mai întreb ceva.

— Întrebați-mă…

— Cine crezi dumneata că l-a omorât pe conte. Sau s-a omorât singur?

Ciocârlan stătu nițel în cumpănă privind dușumeaua, apoi înălță fruntea și zise:

— Vedeți… oamenii vorbesc în fel și chip… ba că i-a luat careva zilele, ba că el și le-a luat singur…

— Asta o știm noi, dar nu știm ce gândești dumneata.

— Ce gândesc eu? Păi, tovarășu' căpitan eu propun că a fost mână de cremenal la mijloc, că domnu' conte nu făcea el pasu'

ăsta, era om credincios, cu frica lui Dumnezeu, că știți că cine-și ia singur zilele nu se mai duce în rai, nu-l mai primește Dumnezeu și nici părintele slujbă de-ngropăciune nu-i face. Așa că domnu' conte nu făcea 'mnealui, cum v-am spus, pasu' ăsta. Ce interes avea? Proprietar de biserică și să nu se ducă în rai? Poate, de, să nu mai fi fost în mințile lui!

— Bine, mulțumim și ești liber...

Ciocârlan se aplecă din șale în dreapta și-n stânga, salutând slugarnic, cu fruntea aproape la pământ, după care cu pălăria în mână ieși din clădirea postului de miliție și-o luă glonț către casă, mulțumit că nu-l bănuiseră – doamne ferește! – cu ceva în legătură cu moartea contelui.

Tot în dimineața aceea au mai fost chemate și alte persoane, bineînțeles mai întâi vecinii, dar mare lucru n-a putut afla căpitanul. Nevasta factorului îi mai dădea din când în când câte un ziar, câte o revistă, că-i ținea calea pe uliță și-o ruga frumos, politicos „stimată doamnă, tare mi-ar fi de trebuință ceva jurnale să văd și eu ce mai e prin lume" și ea îi dădea, și el zicea tot respectuos, pocnind pintenii: „săru' mâna și mersi!"

— Era dimineață de tot, a declarat ea ofițerului de miliție, nici nu răsărise bine soarele și pentru că mă rugase în ajun de-un ziar ceva, după ce-a plecat bărbatu-meu cu gabrioleta către oficiu în comuna vecină, m-am dus să-i duc revista „Săteanca". Când să intru în ograda contelui, m-a strigat Maria lui Vizante. Zice: „stai Caterino, stai fată că merg să-i duc și eu amărâtului ăluia o ulcică cu lapte și-un colăcel, că azi îs nouă ani de când o îngropai pe mama!" Și a venit femeia, și ne-am dus amândouă; când să intrăm, am rămas stane de piatră!

— Dar ușa era deschisă?

— Deschisă. Nu tocmai tare mult dată de perete, da' deschisă. Așa am găsit-o, așa am lăsat-o, că nici nu ne-am atins de ea, noi din prag am văzut nenorocirea...

Preotul Gherasim, un om trecut de șaizeci de ani, cu fața smeadă, suptă, încadrată de-o barbă albă, bogată, s-a arătat binevoitor să dea orice fel de lămuriri autorităților numai să iasă făptașul la lumină și să-și ia pedeapsa, că „cine ridică sabia asupra semenului, de sabie va pieri!"

— Păcat de Dumnezeu ca s-a dus bietul de el, tovarășu' conte Tegaș, a vorbit el cu duioșie în glas, căutând să fie cât mai pe placul ofițerului de miliție. A fost un om cu frica lui Dumnezeu,

n-a râvnit la bunul altuia, n-a urgisit, rău n-a făcut, a fost la toate slujbele, așa bolnav cum era în ultima vreme, a ținut toate posturile…

— Uite ce este, părinte, i-a tăiat vorba căpitanul de miliție, că a ținut toate posturile e bine, mai ales că nici n-avea ce să mănânce…

— Ba, că-l ajuta sfânta biserică al cărei prea cinstit ctitor a fost…

— Mă rog, a avut bani, a construit-o să-i fie de bine, cred că dacă ar fi putut, rămânând sărac și nevoind să muncească, ar fi vândut-o…

— Ba, ferească Dumnezeu de așa nelegiuire, tovărășule căpitane, a făcut ochii mari preotul. Cine a mai pomenit așa ceva, auzi să vinzi casa domnului!

— Ei, nu s-o mai fi pomenit, dar dacă zicea că-i proprietar, dumneata știi că proprietarul face ce vrea cu averea sa. Mai ales când datorită unei împrejurări sau alta rămâne fără o para chioară…

— Dar cine spunea că-i proprietar, tovarășule căpitane?

— Ciocârlan, omul dumitale…

— O fi fost beat, tovarășule căpitane, că își cam tulbură mintea de la o vreme și nu ascultă poveștele mele…

— Mă rog, să lăsăm asta, propuse căpitanul și să trecem la cele ce ne interesează pe noi. Spuneți-ne, vă rugăm, când l-ați văzut ultima dată pe contele Tegaș?

Părintele Gherasim își înălță ochii albaștri către tavan ca să-și aducă aminte, în timp ce cu palma își mângâia ușor barba albă ce-i cădea pe piepții anteriului.

— Păi, zise el, într-un târziu, să tot fie marți, tovarășule căpitane. Da, da, marți. Duminică a fost la sfânta slujbă la biserică și când a venit la miluire mi-a șoptit că nu se prea simte așa bine și m-ar ruga de-o citanie, să-l țină Dumnezeu în sănătate…

— Și i-ai făcut citania aceea?

— I-am făcut-o. Marți am fost la el acasă și i-am făcut-o. Era tare slăbit, săracul, și, trăia în mare suferință…

— Trăia în sărăcie și mizerie, corectă căpitanul de miliție.

— N-avea de nici unele, tovarășule căpitane, nu se lăsă preotul Gherasim. Că atunci când a avut n-a huzurit, ci a ridicat casa Domnului să fie spre cinstirea satului ăstuia…

— ...a satului ăstuia, care tot spre cinstirea lui n-are un monument al eroilor, zise căpitanul clătinând capul în semn de supărare și dojană.

— Ba a avut, tovarășule căpitane, a avut din războiul ălălalt... nu se dădu bătut preotul. Da, da, a avut... A fost monument frumos, parcă-l văd cu un dorobanț gornist și-un drapel în falduri, suna atacul și steagul fâlfâia... Dar niște blestemați într-o noapte au furat monumentul...

— Și dumneata nu știi cine l-a furat?

— Eu? se miră preotul cu ochii albaștri sticlind de nedumerire. De unde să știu eu?

— Cică l-a furat contele Tegaș, în înțelegere cu jandarmul să facă din bronz clopote la biserică...

— Cine v-a mai spus și blestemăția asta, tovarășule căpitane? întrebă preotul și-și făcu trei cruci mari, punându-și palmele pe piept ca la rugăciune. Cine? Tot nepricopsitul ăla de Ciocârlan? Că ăluia îi cam umblă gura slobodă când ia un pahar de vin la măsea...

— Părinte, să știi că noi nu anchetăm oamenii turmentați...

— Iertăciune, tovarășule căpitane, daca a fost cu supărare, zise preotul rugător, dar uite că am pornit de la sărăcia contelui și am ajuns la furtișagul monumentului...

— De ce a refuzat Tegaș să intre în colectivă? întrebă căpitanul, începând să bată darabana cu degetele pe tăblia mesei. Se spune că era priceput la cai, uite muncea și el acolo la grajduri, mai dădea un sfat într-o parte, în alta, îi ajuta pe oameni, primea bani, alimente, ajungea să primească și pensie, ca ai auzit, țăranii din colective au pensii...

— Știu, cunosc...

— Păi, vezi? Asta e socoteala cu domnul conte, urmă căpitanul tot mai aprins. I-a plăcut sa călărească iepele la curse și să trăiască după aceea fără griji la castel. A venit dreptatea în țara asta, nu se putea unul să aibă prea mult și altul să rabde de foame, s-a luat castelul, i s-a luat pământul, dar a fost poftit să intre alături de oameni, să muncească atât cât era apt pentru muncă, pe urmă venea pensia așa cum vine pentru toată lumea. Îl mai ajuta colectiva, își ridica și casă, nu stătea în coliba aceea și în mizeria aceea. De ce nu l-ai învățat dumneata spre binele ăsta?...

— Apăi, tovarășule căpitane... de, știu și eu ce să zic? înălță

preotul din umeri. Despre așa ceva... m-am cam dat eu cu el în vorbă, dar de, vedeți dumneavoastră, vârsta, că zicea că nu mai poate...

— Avea și asistență socială...

— Greu, tovarășule căpitane, greu... Om bătrân, vremuri noi, nu se mai potrivește...

— Cum s-au potrivit la alții și uite îs oameni cu stare, oameni de vârsta lui, se potrivea și la el. Deci, marți după cum spui dumneata el era cam bolnav...

— Bolnav, tovarășule căpitane...

— Dar nu l-ai auzit, avea vreun necaz ceva, se plângea împotriva cuiva că i-ar amenința viața, că l-ar supăra cu ceva?

— Nu, nu s-a plâns de nimic. Absolut de nimic...

— Nici împotriva lui Ciocârlan?

— Nu, dimpotrivă, îl avea îndebine, că-l ajuta, îi aducea mâncare, lemne de pe unde găsea, îi făcea și mămăligă uneori. Așa că de ce să se plângă împotriva lui?

— Bine părinte, vă mulțumim pentru informații...

Au fost chemați vecinii contelui: casierul de la cooperativa agricolă de producție, apoi Maria lui Vizante și moș Trocan, fostul toboșar al satului, om trecut de 80 de ani.

— În noaptea aceea ați auzit vreun zgomot, ceva suspect, vreun strigăt, vreo amenințare?

— Nimic, tovarășe căpitan.,

— A mieunat o pisică, mi se pare în ogradă la domnu' boier, zise moș Trocan, tărăgănat, mai mult tușind decât să glăsuiască pe înțelesul oamenilor, și câinele meu ăl mare a început să latre...

— Cam pe când era asta, moș Trocane?

— Ce spui, dumneata? întinse el urechea spre ofițerul de miliție.

— Când ai auzit câinele lătrând? strigă căpitanul la urechea lui. Cam prin ce vreme?

— Azi noapte, domnule ofițerul... azi noapte...

— Nu vă luați după el, tovarășe căpitan, interveni Maria a lui Vizante, o femeie voinică și zdravănă ca un munte, nu-l vedeți că-i surd? Ce dracului de pisică o fi auzind el în ograda contelui, când nu v-aude vorba dumneavoastră aici la un pas! Ăstuia tot mereu i se năzare câte ceva, a rămas într-o ureche de când bătea toba. Iese câteodată în poartă și spune către lume: „la

auziți cum sună sergenții din țignale, auziți!” Stai și asculți și nu auzi nici pe dracu. Șuieră vântu’ prin streașina casei, prin stuful acoperișului și el aude țignale de-ale vardiștilor!

După ce i-a audiat pe toți cei care ar fi putut da vreo lămurire cât de mică în privința morții contelui, căpitanul de miliție, ajutat de plutonierul Patriche și în prezența procurorului, a trecut la inventarierea tuturor lucrurilor din sărăcăcioasa odaie a lui Aristide Tegaș, cercetându-le cu atenție pe fiecare în parte pentru aflarea de noi indicii care să-i pună pe urma adevăratei cauze a morții lui. Apoi, a socotit ancheta deocamdată încheiată rămânând ca, pe parcurs, plutonierul Patriche să adune noi probe în continuarea cercetărilor ce avea să le întreprindă de unul singur. Trebuia găsit neapărat autorul urmelor de pantofi de tenis sau ghete de baschet, acesta fiind fără îndoială și posesorul mânușilor găsite în căpița de fân, ca și al centurii de pe care s-a desprins inelul de piele galbenă.

Până atunci, procurorul a autorizat înmormântarea cadavrului, iar ușa odăii contelui a fost sigilată.

O întâmplare fericită avea însă să grăbească descurcarea ițelor. Până atunci însă…

8

La două zile după înmormântarea contelui, locotenentul Mirescu veni la școală să facă elevilor obișnuitul instructaj în legătură cu sprijinul ce-l pot da ei grănicerilor în paza frontierei.

Era o dimineață plină de soare, călduroasă și copiii se găseau în curte, în recreație.

Cum trecu pragul porții, dădu cu ochii de profesoara Dorina Darini ce stătea pe un scaun lângă zidul școlii, cu capul pe spate și lăsa razele soarelui să-i mângâie binefăcător obrajii și tâmplele. Purta o bluză de mătase roșie și-o fustă de stofă albă, iar în picioare obișnuiții ei pantofi de sport, de o construcție specială ca să-i fie ușor la mers.

— O, ce musafiri neașteptați! zise ea punând palma streașină la ochi și privind către poartă. Ce faci, domnule, de nu te mai vede omul cu săptămânile?

— Sărut mâna, ce să fac? se scuză Mirescu și apropiindu-se îi luă mâna și i-o sărută. Tot cu treburi și iar cu treburi. Dar, în definitiv, unde trebuia să mă vedeți? V-a așteptat soția de multe ori în vizită și dumneavoastră ca totdeauna ați refuzat considerând că e mult mai bine să stați retrasă în stăreția dumneavoastră...

— Mă deplasez greu, domnule locotenent, te rog, crede-mă, zise ea și puse mâna pe bastonul de bambus, ce-l avea alături, sa se ridice. Când și când am dureri la locul fracturii și atunci, uite, trebuie să mă folosesc și de baston. Cam rar, dar mă folosesc, nu vreau să forțez glezna. Așa că de-abia vin și plec de la școală. În situația asta pot să mai fac și vizite? Îți închipui că nu. Dar de ce nu poftiți dumneavoastră pe la mine?

— Vă mulțumesc de invitație, însă totul depinde de soție...

— Crezi? Silvia aruncă mereu vina pe dumneata. Ba că ești pe frontieră, ba că ești ocupat la pichetul dumitale sau plecat la unitate, mă rog, explicații se găsesc destule. Iar singură nu vrea să vină. Zice că în partea de sat unde stau eu sunt mulți câini și îi este teamă să treacă pe uliță. Mai ales când se înnoptează, nu poți face un pas...

— Asta cam este adevărat, consimți Mirescu și ajutând-o pe Dorina Darini să se ridice, o conduse de braț până la umbra bătrânului nuc a cărui coroană acoperea aproape jumătate din cuprinsul curții școlii. Mai bine aici, e mai răcoare. Să vă aduc și

scaunul?

— Nu, mulțumesc, pot sta și în picioare…

— Cu ce vă mai petreceți timpul liber? întrebă Mirescu scoțându-și cascheta și făcându-și vânt cu cozorocul, în dreptul frunții…

— Ca întotdeauna cu diverse treburi… răspunse evaziv Dorina. Citesc, ascult radio, seara privesc programele la televizor, mai spăl unele nimicuri, gătesc. Acum o să înceapă perioada tezelor, așa că nu mă plâng de treabă acasă…

— Ce-am auzit să vă fie cu noroc și felicitări! zise Mirescu zâmbind. Băiat bun, v-am spus, inteligent, manierat…

— Ce? Despre ce este vorba? întrebă mirată Dorina înălțând sprâncenele și zâmbind. Nu înțeleg…

— Ei, nu înțelegeți… reluă el îngăduitor. Vă faceți că nu înțelegeți…

— Zău, fiți mai explicit.…

— Mi-a spus Silvia, mă rog sunt probleme intime care vă privesc, dar pe mine personal mă bucură, pe cuvânt de onoare… O căsătorie e un eveniment fericit…

— E vorba de Alexandru?

— Da, de el. Studentul nostru… .

— Dar nu-i vorba de nicio căsătorie, replică nițel contrariată Dorina. O simplă prietenie, după cum bine știți și atâta tot. De unde a mai scos și Silvia noutatea asta?

— Acum, ca să fiu sincer, mărturisi Mirescu râzând, n-a spus ea așa ceva, ci e numai o presupunere a mea…

— Bazată pe ce?

— Pe afecțiunea pe care știu că v-o poartă băiatul. Pe unele intenții ale sale ce i le intuiesc…

— Nu, nu-i nimic adevărat, domnule Mirescu, vorbi moale Dorina, și parcă într-un fel cu părere de rău în glas. Căsătoria presupune o situație limpede, certă, ori relațiile noastre sunt, aș putea spune, mai mult ale unor îndrăgostiți ce abia s-au cunoscut…

— Mă rog, eu personal doresc foarte mult să vă văd fericită, zise Mirescu continuând să-și facă vânt cu cascheta.

— Îți mulțumesc…

— Și să apreciați cum se cuvine interpretarea mea.

— Fără doar și poate! îl asigură ea.

— Vă mulțumesc! zise Mirescu zâmbind. Altfel vă dădeam

nota patru la… la ce să vă fi dat?

— Poate la purtare, îl ajută profesoara râzând. Așa este cu omul care trăiește ani de zile în marasmul unei înțelepciuni create de el, care duce o viață plină de renunțări, considerând că nu are dreptul să râvnească la plăcerile vieții… Și… deodată, își calcă propriile lui hotărâri!

— Vă spun sincer, interveni Mirescu, era și cazul să le călcați…

— De ce?

— Păi dumneavoastră sunteți la vârsta renunțărilor, domnișoara Darini? Aveți dreptul să vă îngrădiți viața, să vă baricadați în propria dumneavoastră cetate, creată anume în scopul de a rămâne solitară și departe de lume?

— Ei, domnule locotenent, ce știi dumneata! oftă Dorina, și-și trecu palma peste păr îndepărtându-l de pe frunte. Sunt lucruri ușor de analizat pentru alții, dar pentru cel care este în cauză, au profunzimi greu de sondat, greu de înțeles…

— Știu despre ce este vorba, mi-a mai spus Silvia câta ceva…

— Și dacă știți, nu-mi dați dreptate?

— Nu! Categoric nu! Dumneavoastră nu aveți dreptul să vă considerați o înfrântă…

— Dar nici omul care și-a realizat visurile în viață…

— Iertați-mă, domnișoară Darini, dar visurile acestea se mai pot schimba, se mai pot modela după împrejurări, se mai pot canaliza pe alte direcții decât pe cele inițiale. Fiecare poate am vrut să fim altceva…

— Și dumneata crezi că un om este fericit cu noua profesiune, dacă din motive plauzibile sau nu, a ratat realizarea celei asupra căreia a visat ani în șir?

— De ce nu?

— Nu, domnule locotenent, nu căuta să mă convingi, că n-ai să reușești. Noua îndeletnicire devine o obișnuință și atâta tot, dar nu o pasiune! O obișnuință în carieră, în care te integrezi mecanic, în care acționezi după anumite reguli, după anumite îndatoriri. A, uite-o pe Silvia!

Soția locotenentului Mirescu coborî treptele de piatră ale școlii și veni în fugă la umbra nucului lângă cei doi. Purta o rochie de vară, decoltată, de mătase ușoară.

— Ce cauți în împărăția noastră? întrebă ea și prinzându-și soțul de mână, îi întinse obrazul să fie sărutată. Faci curte

femeilor frumoase?

— Fac și dacă mi se permite înseamnă ca am succes!

— O, dar ești tare drăguță cu complimentele Silvia, interveni Dorina roșind ușor. Și pentru că soțul tău este un om cu bunăcuviință, îți acceptă aceste complimente, trecând peste realitatea faptelor…

— Nu aveți dreptate, domnișoară! replică Mirescu. Să știți că soția mea spune totdeauna adevărul și numai adevărul. Așa că trebuie să-i dăm crezare. De altfel, știți ce mi-au spus băieții mei de la pichet după serbarea de astă iarnă? Atunci v-au văzut întâia oară…

— Precis, iar vreți să-mi faceți un compliment, roși Dorina și începu să scrijelească cu vârful bastonului nisipul, numai pentru a lăsa fruntea în jos ca sa nu-i întâlnească privirea. Tare drăguți sunteți amândoi…

— Ce să-i mai spui ce-au zis băieții, când cel mai strălucit dintre ei este îndrăgostit ca un nebun de ea, aruncă zarurile Silvia. Mi-a spus-o și ea, mi-a spus-o și el.

— Silvia!

— De ce trebuie să te ferești, Dorina? îi reproșă Silvia. Ovidiu e foarte încântat de prietenia voastră, mai ales că are o părere deosebit de bună despre Ștefănescu. De altfel, este și un băiat admirabil…

— Într-adevăr, așa este, confirmă Mirescu. Am multă stimă pentru el…

— Niciodată dragostea nu trebuie ascunsă, zise Silvia luându-și prietena pe după umeri. De ce să-i ascunzi strălucirea, ceea ce are ea mai frumos, mai luminos?

— Bine, înțeleg, dar nu era cazul să se știe… protestă Dorina, fără să-și ia privirea din pământ, de la cerculețele pe care continua să le facă în nisip cu vârful bastonului. Poate pentru că am fost văzuți atunci la restaurant împreună. Dar e o simplă prietenie și atât…

— Numai atât?

— Deocamdată, numai atât.

— De ce „deocamdată” și de ce „numai atât”? fu curioasă să afle Silvia.

— Pentru că ți-am spus, draga mea, sunt o mie și una de considerente care mă împiedică, care nu-mi dau dreptul sau mai bine-zis nu-mi dau certitudinea unor alte aprecieri. E o diferență

de vârstă cam mare între noi... Șase ani... Apoi, eu sunt cum mă vedeți că sunt... El va pleca de aici când va trebui să plece... Așa că simplele divertismente nu le considera dragoste. Când spui dragoste, iubire, pecetluiești de fapt un adevăr care s-a verificat în zeci și sute de împrejurări înțelegi?

— Ți-a dat el a înțelege că legătura voastră e numai un simplu divertisment? o întrebă Silvia, prinzând-o de braț. Eu credeam...

— Nu, nu mi-a dat a înțelege acest lucru, dar am eu dreptul să mă aștept la mai mult?

— De ce să nu ai?

Soneria, prinsă afară pe zidul școlii, începu să zbârnâie strident, gălăgios, chemând copiii aflați la joacă în toată lărgimea curții, sa intre în clasă. Larma glasurilor lor începu să se stingă cu încetul, iar ei se învălmășiră, îmbrâncindu-se, împingându-se care mai de care să urce mai întâi scările de piatră de la intrare. Băieții se loveau cu bascurile peste ochi, trăgeau fetele de coade sau de baticuri, le scuipau semințe în obraz sau în ceafă. Unul scund și îndesat ca un pepene, cu fața roșie de alergătură și cu cămașa scoasă afară din pantaloni, se repezi, luă un pisoi ce se încălzea liniștit la soare lângă zidul școlii și i-l puse unei fete în cap, strigând sa-l audă ceilalți:

— Nemaipomenit! Nemaivăzut! Uitați, dresoarea de lei, tigri, pantere! Lenuța lui Dovlete, mare dresoare! Ține tigrul pe cap! Hauhauu, lumeeee! Hauhauu!

— Măi, tu, nu ți-e rușine? strigă la el directoarea școlii. Ia vino încoace!

— Cine, eu?

— Tu!

Băiatul veni, abia trăgându-și picioarele, nehotărât, în timp ce cu mâneca bluzei albe își ștergea fruntea de sudoare.

— Cum te cheamă pe tine? îl luă la rost Silvia.

— Nică Onișor, tovarășa directoare.

— În ce clasă ești tu?

— Într-a șasea, bâigui el abia trăgându-și răsuflarea.

— La clasa unde sunt eu dirigintă, interveni Dorina. Bagă-ți, măi, băiete cămașa în pantaloni, nu ți-e rușine să vii așa în fața tovarășei directoare?

— Mi-au tras-o afară băieții, tovarășa profesoara. Au pică pe mine, zic că sunt deștept, și ei nu sunt... Ca ați spus dumneavoastră odată la lecția de română, când am știut eu și ei

au rămas cu gurile căscate, ați spus atunci că sunt deștept…

Deoparte, Mirescu se prăpădea de râs. Îi plăcea copilul, era îndrăzneț, inteligent, cam golănuț el, dar…

— Cu fata ce-ai avut de i-ai pus pisica în cap? îl lua la rost și Silvia.

— Nu, nu i-am pus-o eu, tovarășa directoare, bâigui iar Nică Onișor. Eu am luat-o s-o duc în clasă, că avem desenul, s-o desenăm, așa ne-a spus tovarășul profesor de desen, să aducem diferite lucruri să le desenăm…

— Păi, pisica e lucru?

— E o ființă……

— Tu ai desenul acum sau dirigenția? interveni scurt Dorina.

— Ba, dirigenția, mi-am adus aminte, tovarășa profesoară, da, dirigenția, cu dumneavoastră… Desenul îl avem ora ailaltă…

— Du-te în clasă și dacă te mai prind a doua oară că faci prostii, să știi că-ți dau nota doi la purtare!

Copilul tot cu cămașa scoasă afară din pantaloni o luă la fugă, ca glonțul scăpat din pușcă și intră val-vârtej pe ușa mare a școlii.

— Învață bine, nimic de zis, dar e mare pușlama, zise Dorina, privind în urma lui.

— Ce e taică-su? întrebă Mirescu, punându-și cascheta pe cap.

— Țăran, lucrează la *ce-a-pe*. E om de treabă, muncitor, câștigă bine, om cu respect față de oameni, și respectat la rândul lui. Copilul e cam neastâmpărat, de fapte singurul pe care-l au și-l răsfață în fel și chip, mai ales că-l știu că învață și bine.

— Ei, să mergem, zise Silvia. Tu, Ovidiule, ai venit pentru ora de dirigenție, să vorbești copiilor despre paza frontierei. Mergi la Dorina, ea are ora de dirigenție…

Porniră, dar Silvia îi opri și le zise, arătând discret cu capul către una dintre ferestrele școlii:

— Ia uitați, cum din cancelarie se uită vreo două profesoare pe după perdele. În mod sigur acelea-s Stanciu, de geografie, și văduvioara noastră de matematică. Ia, vezi Ovidiule, să nu care cumva să pună… „infractoarele” mâna pe tine…

— Nici o grijă, draga mea, râse el. Dacă sunt înconjurat și nu pot face față, trag o rachetă de semnalizare și vine tot pichetul să mă scape în frunte cu Ștefănescu!…

Dorina se opri puțin locului, îl privi mustrător pe sub sprâncene pe Mirescu, amenințându-l cu capul și porni apoi mai departe alături de el și de Silvia, către ușa mare a școlii.

Timp de aproape o oră, locotenentul Mirescu vorbi copiilor despre datoria lor de a-i ajuta pe grăniceri, venind la pichet și semnalând orice persoană suspectă ce se ivește în sat sau în împrejurimile lui. Celor mai destoinici, care fac parte din cercul „Prietenii grănicerilor” înființat în școală, li se vor da insigne și diplome, iar dacă vreunul dintre ei ajută direct la prinderea unui infractor, va fi chiar decorat, va primi un premiu mare și va pleca și într-o excursie cu trenul sau cu vaporul...

— Mai bine cu vaporul, tovarășe comandant! zise Nică Onișor, ridicându-se să-l vadă ofițerul. Tren am mai văzut noi, ne-am și urcat în el, dar în vapor niciodată!

— Dar cu avionul?

— Așa e, cu avionul! Vrem cu avionul!

— Ei, lăsați, prindeți voi infractorul și atunci vă alegeți cu ce-o să mergeți, îi liniști Mirescu. Cine mai are ceva de întrebat?

— Tot eu, tovarășe comandant! zise Nică și se ridică iar în picioare. Avea obrajii tot roșii, iar părul ciufulit de parcă s-ar fi jucat vrăbiile în el.

— Te ascult...

— Tovarășe comandant, începu el privind peste clasă, suntem mai mulți băieți care ne jucăm de-a grănicerii și vrem sa dresăm și noi un câine ca acela de la pichet...

— Vă doresc succes! zâmbi ofițerul. Dresați-l, cine vă oprește să nu-l dresați?

— Dar nu știm cum să facem treaba asta, tovarășe comandant, sări de la locul lui un băiat slab și înalt, cu pistrui pe față și urechile clăpăuge. Îl chema Vasile Tibeică. Copiii îi ziceau simplu: Sile. Eu am unul, l-am bătut de i-am muiat oasele și-n loc să descopere locul unde am ascuns pompa de la bicicletă, a înfipt colții în pantalonii mei!

Copiii începură să râdă. Râdea și Mirescu împreună cu Dorina ce stătea pe un scaun în dreapta catedrei, urmărind cu foarte multă atenție discuția.

— Ei, vedeți voi, zise Mirescu, aici e o problemă ceva mai grea. Dresajul, dragii mei, este o artă, se învață ca la școală, după anumite reguli, nu se face așa de către oricine. Apoi câinele trebuie să fie de rasă...

— Ce rasă, tovarășe comandant?

— Sunt mai multe rase…

— Al dumneavoastră de la pichet de care este?

— E câine lup, sau dacă vreți să știți exact cum se cheamă rasa îi spune rasa ciobănesc alsacian…

— Ciobănesc? sări iar de la locul lui Sile, lunganul, cu ochii sticlind de bucurie. Al meu e ciobănesc, tovarășe comandant. Zău dacă vă mint! Știu și băieții… Înseamnă că…

— O fi ciobănesc mă, dar nu-i alsacian! îi taie vorba Nică Onișor. Al tău e ciobănesc, rasa jigodie! N-ai văzut cum își freacă spinarea de toate ulucile? Îl sperie până și pisicile.

Clasa izbucni deodată în râs, într-atât de tare încât se zguduiau ferestrele.

— Elevul Onișor, fii cuviincios! îl admonestă profesoara, săgetându-l cu privirea. Se poate să transformi ora în circ?

— Lăsați-l că n-a spus o necuviință, zise Mirescu zâmbind împăciuitor. Sunt copii, trebuie să-i înțelegem. Ei, băieți, mai aveți ceva de întrebat? Voi, fetelor, nu aveți nimic de zis?

Cele opt-zece fete câte se aflau în clasă lăsară rușinoase privirile pe tăblia băncilor și nu scoaseră niciun cuvânt. Se uitau una la alta pe sub sprâncene, tăcute, parcă pe furiș, zâmbeau stânjenite, își făceau de lucru cu creioanele mâzgălind foi de hârtie sau răsucindu-le în mâini. Ce să întrebe ele? Ce le putea interesa în legătură cu granița?

— Astea fug și de umbra lor, dar mi-te de infractor, tovarășe comandant! zise tot Nică, uitându-se către profesoara să vadă dacă a mai spus o prostie sau nu. Și cum ea nu zise nimic, urmă:

— Trebuie mai întâi dresate.

Râsul tună deodată ca o explozie. Vibrau geamurile, tavanul, pereții…

— Elevul Onișor, ieși la tablă și stai la colț cu fața către clasă! îi porunci mâniată profesoara. Nu ți-e rușine nițel pe la obraz? Așa vorbești tu de colegele tale?

Nică Onișor, mic, îndesat și dolofan ca un pepene, cu capul plecat și roșu în obraji de râsul pe care abia și-l stăpânea, trecu călcând apăsat printre bănci, înghiontit pe furiș de colegi și se îndreptă către colțul clasei. Mirescu îl urmări cu privirea, zâmbind complice și zâmbetul lui trecu dintr-odată pe fețele tuturor copiilor.

În aceea clipă, afară în hol soneria sună strident, umplând de

larma sălile școlii. Copiii se ridicară în picioare și profesoara mulțumi ofițerului pentru participarea la ora lor de dirigenție, după care îl conduse până la ușă.

A doua zi cam către apusul soarelui, fruntașul Croitoru cu câinele de lesă, urmat la câțiva pași mai înapoi de soldatul Tandin, treceau pe lângă livada cooperativei agricole de producție. Băieții și fetele de la școală curățau pomii de crengile abia tăiate, după care luându-le în brațe sau trăgându-le după ei, le transportau, făcându-le grămezi la marginea drumului.

Cum i-au văzut pe grăniceri cu câinele, vreo zece băieți, în frunte cu Nică Onișor și Sile Tibeică, au lăsat lucrul baltă și-au alergat, ieșindu-le în întâmpinare.

— Nene, putem să vă întrebăm ceva? a îndrăznit Nică ridicând bascul de pe cap și dând bună ziua militarilor.

— Ce să ne întrebați? a fost curios să afle Croitoru.

— Despre dresajul câinelui…

— Ce vreți să știți despre dresajul câinelui?

— Păi… cum îl învățați să descopere urme… lucruri… oamenii… V-am văzut atuncea când a murit contele și ne-a plăcut cum Prinț a găsit mănușile alea ascunse în fân.

— Ce vorbești, mă? Serios?

— Foarte serios!

Câinele începu să mârâie, arătându-și colții și să se smucească în lesă. Croitoru îl bătu de câteva ori cu palma pe grumaz, apoi îl mângâie ușor pe gât, pe cap, pe bot…

— Prinț, lasă! îi porunci Croitoru. Lasă! Culcat!…

Câinele se lăsă pe labele dinainte, apoi pe cele dinapoi și se tolăni cuminte la picioarele grănicerului, dând ușor din coadă, înțelegător și supus.

— Ai văzut, măi, Sile? zise Nică și-i dădu un ghiont lunganului pistruiat. Dresaj nu gluma! Tu ce-ai să faci cu purecarul tău?

— Văd eu, poate că-l schimb… Dar n-am de ce să-l schimb, își luă el seama, că-i ciobănesc, tocmai ce trebuie… Ce faceți, nene, ne învățați să dresăm și noi câinele nostru? stărui Sile rugător, stând mai deoparte, de teama lui Prinț.

— Uite, vă învață tovarășul meu, zise Croitoru zâmbind și, trăgându-l pe Prinț de lesă, îi porunci să se scoale. Hai, băiatule!

Croitoru se îndepărtă câțiva pași și Tandin, rămas locului, privi cu un fel de dojană în urma lui. Adică ce, dacă e fruntaș îl ia

peste picior în fața unor copii? Și la urma urmei, ce, el nu poate dresa un câine, dacă și-ar pune mintea cu așa ceva? E mai greu de dresat un câine decât un elefant de la circ? Haida de, frățioare! Nu i s-a propus, n-a plecat cu câinele la școala de dresaj și gata, asta-i toata socoteala, dar nu că ar fi nepriceput în treburile astea!

— Nene, mata ești de la circ, începu Nică nițel sfios, cu mare respect pentru arta de scamator a lui Tandin pe care-l urmărise pe iarnă, la serbare în sala Căminului cultural. Și dacă ești de la circ, se cheamă că poți să dresezi și un câine, așa-i?

— Mai încape vorbă?! aprobă Tandin înfumurându-se nițel. E greu, dar se învață. Ce nu se învață pe lumea asta? La circul nostru din București, că trebuie să știți, eu sunt artist de la Circul de stat din București, zic acolo, se dresează lei, tigri, elefanți, cai, foci, porumbei, căței, urși, dar ce nu se dresează? Asta-i meseria noastră...

— Bravo, nene! izbucniră copiii în aplauze. Ce bine ca te-am întâlnit pe mata!

— E bine, nu? zâmbi pe sub mustață Tandin. Ia dați voi o monedă de trei lei încoace să vă arăt repede o scamatorie, vreți?

— Cum să nu, nene! Mă, care ai o monedă de trei lei?

Veni un băiețaș timid, se strecură mai în față și puse moneda în palma lui Tandin.

— Hai, Tandine! strigă Croitoru după el din partea cealaltă a livezii.

— Îndată tovarășu' fruntaș, îndată, îl asigura Tandin. Mergi mata, că eu vin pas alergător. Zău, să moară mama dacă te mint! Ia, numai să-i bucur nițel pe copiii ăștia. Așaaa! Va să zică asta-i moneda. O vedeți, măi?

— O vedem! răspunseră copiii în cor.

— Unde este?

— În palma dreaptă a matale...

— În palma dreaptă, ziceți? Ei, n-o să mai fie în palma dreaptă! îi asigură Tandin, profesional. Ia fiți atenți, aici la mandea, gata! Unu, doi, trei, ocus-pocus de trei lei, unde-i banu' ca să-l iei? Ha, unde-i?

Plesni palmele una de alta, le răsuci în aer, le plimbă pe amândouă pe piepții vestonului și apoi, mirat, înălță privirea și întrebă:

— Unde-i banu', neamule? Hai, unde-i banu'?

— În palma dreaptă, nene! zise Nică sigur pe el.

— În palma dreaptă? În palma dreaptă, zici? Uite palma dreaptă și vezi că nu-i nimica!

Întinse palma și-o arătă tuturor, plimbând-o pe deasupra capetelor sub privirile pline de uimire ale copiilor.

— Atunci e-n stânga!

— În stânga, zici? Uite și stânga, neamule, și te-ai prins că suflă vântul în ea? Asta e, suflă vântu'! Nu e, neamule! Uite, iar dreapta… Vedeți? Nimic! Din nou stânga! Tot nimic! Frunză verde mărgărit, banul vostru s-a topit! Gata!

Bătu palmele una de alta și începu să râdă, plimbându-le apoi pe sub ochii copiilor.

— Ei, ați văzut ce poate un artist de București?

Copiii – stane de piatră – îl priveau uimiți, cu ochii mari și gurile căscate, de parcă le pierise glasul în fața unei vedenii. Chiar că artist de București! Tandin le zâmbi fugar, cu îngăduință, mângâie apoi obrazul lui Nică, după aceea părul unei fetițe și tot înfumurat, plin de sine, privindu-i cu superioritate, plecă făcându-le un semn de salut cu mâna.

— *Alivoar*, mă, și *mersi*! zise el săltând cureaua armei pe umăr. Vă mulțumesc pentru atenție!

— Dar banul? îndrăzni Nică. Dă-ne banul înapoi, nene. Uite-l, ăsta mic a început să plângă…

Copilul se smiorcăia, ștergându-și lacrimile cu pumnii.

— Na, mă, banul ici la nen-tu, îl luă Tandin de după cap și-i puse moneda în palmă. Credeai că s-a topit, hai? Înc-o data *alivoar*, copii! Gata, m-am dus că m-așteaptă tovarășu' fruntaș.

Porni repejor pe poteca ce mărginea livada, cu pușca în mână să-l ajungă pe Croitoru.

— Nene, da' nu ne-am înțeles, ce facem cu dresajul?

— Așa e, frățioare, că uite m-am luat cu scamatoria și am uitat problema, zise el oprindu-se, în loc și copiii veniră droaie în juru-i. Al cui e câinele, măi?

— Al meu, nene, zise Sile și se dădu mai în față.

— Cum vrei să-l dresezi, frățioare? întrebă Tandin privindu-l șmecherește drept în ochi. Să prindă iepuri? Oameni? Să aducă obiectu-n gură? Spune, cum vrei? Cum dai comanda, așa se face…

— Păi… eu știu? înălță din umeri nehotărât Sile și-i privi

întrebător pe cei din jur: Voi cum ziceți băieți?

— Să-l facă ca pe ăl de la pichet, Sile.

— Da, ca cel de la pichet. Ia și urma, aduce și obiectul…

— Auzi, nene, hotărî Sile, ca pe ăl de la pichet…

— Păi pe ăla tot eu l-am „aranjat” frățioare, zise Tandin, apoi lăsă fruntea în pământ, de parcă ar fi chibzuit cum să facă să-i servească cât mai repede și cât mai bine pe copii. Stați să văd cam când am timp pentru voi… Bine, se face, hotărî el, dar bani aveți, măi? Ce vă holbați, așa de parcă m-ați fi văzut în pielea goală? V-am întrebat, bani aveți?

— Păi, pentru ce bani?

— Pentru dresaj; pentru ce să fie? Ce credeți că eu îmi stric timpul de pomana dracului? Mie cine-mi plătește osteneala, și alergătura, și nervii care se consumă, nervi nu glumă, și nervii ăștia nu se cumpără de la Alimentara așa la kilogram, să fie! Hai, cine-mi plătește?

Copiii rămaseră tăcuți, cu fețele încruntate, gânditori. Se priveau într-ascuns, unul pe altul pe sub sprâncene fără să știe ce să facă. Uite că la treaba asta nu se gândiseră! Desigur trebuiau bani, fără bani nu se putea… Dar de unde să-i ia? Dacă plăteau unui om de meserie cum era „nenea scamatorul” de la circ, de bună seamă că le „aranja” un câine pe cinste…

— Hai, Tandine, ce faci băiete? strigă de departe Croitoru.

— Îndată, tovarășu’ fruntaș, îndată. Hai, mă, hotărâți-vă, că uite mă cheamă superioru’… Ce rasă e câinele?

— Ciobănesc, nene.

— Merge. Ei ce faceți cu paraua, că am plecat!

— Cât trebuie, nene?

— O sută de franci, frățioare. O sută-n cap. Nici mai mult, nici mai puțin, muncă grea, răspundere mare, dresaj garantat până la moartea câinelui. Ei, ce ziceți?

Copiii tăcură și se priviră între ei fără să scoată un cuvânt. Cine ar fi dat acești bani? Sile? De unde să aibă el banii ăștia? Desigur, le-ar fi plăcut să aibă câinele lor dresat, să umble cu el prin sat, să se grozăvească, să ia urma iepurilor, a vulpilor, să caute obiecte ascunse și hoții care or fi ăia de se bagă, zic ei în gaură de șarpe, să nu fie aflați de miliție.

— Ce facem, măi? întrebă Nică privindu-și tovarășii de joacă roată în jur.

— Dăm, Nică. Adunăm noi până duminică banii și gata. Unul

cinci lei, altul șapte, fiecare cum are, cum poate.

— Auzi, nene, s-a făcut. Când începi treaba?

— Duminică. Eu ies în învoire și să așteptați în marginea satului, lângă fântâna aia cu cumpăna ruptă. Veniți cu câinele și cu banii. Gata, am plecat!

O luă la fugă pe urma lui Croitoru, țopăind ca un titirez pe cărarea din marginea livezii, încât abia i se vedeau picioarele. Copiii rămaseră tot tăcuți, privind după el cum se tot duce ca un zbârnel. La urmă Nică zise:

— Măi, băieți, eu zic că am făcut o treabă bună. Uite, să vedem câți suntem… așa, unu, doi, trei, patru… nouă, zece, deci câte zece lei de căciulă, veniți cu ei sâmbătă seara la mine. Care nu aduce, nu pune mâna pe câine, să știți!

9

Era pe la amiază. Soarele se afla sus în crucea cerului, limpede ca sticla, și încălzea într-atât de tare încât pământul frigea sub tălpi ca o plită încinsă. Casele ascunse în umbra duzilor și a salcâmilor se arătau pustii. Ogrăzile goale, cu orătănii umblând de colo până colo și câinii moleșiți de căldură, tolăniți leneș pe după ulucile gardurilor, când și când clămpănindu-și fălcile după muștele ce nu le dădeau pace. Oamenii erau în deal, pe ogoare, la muncă, pe loturile cooperativei.

Ograda lui Ilie Ciocârlan era și ea pustie. Cele trei ferestre ale casei, cu geamurile prăfuite, erau închise. Ușa la fel. Sub șopron, un purceluș legat de picior cu o sfoară molfăia cu râtul într-o strachină mare, spartă, în care fuseseră mai de dimineață lături. Câteva găini ciuguleau în preajmă-i, gata la neatenția lui să se repeadă și să râcâie cu ghearele în resturile din acea strachină.

Ascunși înapoia șopronului părăginit, în niște bozie înaltă, stând pe burtă și cu capetele înălțate privind temător în jur, se aflau Nică Onișor și cu Sile Tibeică, cel înalt, pistruiat și cu urechile clăpăuge. Numai ce ieșiseră de la școală și, înainte de a se duce acasă, veniseră să-și pună în aplicare planul pe care-l chibzuiseră patru zile la rând.

— Măi, Nică, parcă mi-e teamă, șopti Sile cu buzele tremurânde. Dacă e unchi-tău acasă?

— Nu e măi, e plecat la oraș, la proces. A băgat țața Polina proces de divorț de-astă iarnă, nu mai vrea să stea cu el, ți-am spus, bea și o bate din te miri ce…

— L-ai văzut când a plecat?

— A venit aseară la tata și i-a cerut o sută de lei pentru tren…

Cu ani în urmă, Ilie Ciocârlan primise printre alte lucruri de la contele Tegaș și un binoclu mare pentru urmărit cursele de cai la hipodrom. Îl ținea în tocul lui de piele în podul casei, să nu i-l fure careva de prin odăi, când era plecat cu treburi prin sat sau la muncă afară pe ogor. Copiii, cei care hotărâseră să se joace de-a grănicerii își făcuseră puști de lemn, aranjaseră dresajul câinelui și Nică propusese ca cel care-l făcea pe comandantul – el, bineînțeles – ar fi bine dacă ar avea și binoclu. Grănicer fără pușcă, câine și binoclu nu s-a văzut!

— Foarte bine, dar de unde iei binoclu?

— Are unchiu-meu, Ilie, unul în pod. Decât să-l vândă cum a vândut și pușca de vânătoare primită tot de la conte și să bea banii, mai bine îl iau eu. Nici nu bagă el de seamă că-i lipsește…

Copilul aștepta clipa cea mai potrivită să intre în posesia binoclului. Și clipa aceea venise. Unchiul, plecat încă de la ivirea zorilor, ograda pustie, vecinii de prin jur plecați și ei…

— Cum facem, Nică? întrebă Sile, tremurând de parcă ar fi apucat de friguri, tu te urci în pod și eu stau la pândă?

— Huo, mă, ce te-a apucat bâțâiala? se stropși Nică la el. Uite-l cum tremură ca o piftie!

— Mie frică…

— De ce ți-e frică?

— Poate vine unchi-tău… Știi ce bătăuș este… Știi cum fuge lumea de el pe uliță… Dacă ne găsește în pod, s-a zis cu noi!

— Tu nu auzi, măi, că e plecat la oraș, la proces? căută să-l încurajeze Nică. Aseară a venit la noi, i-a dat tata bani și azi dimineață în zori a plecat. Înapoi nu are alt tren decât deseară, la scăpătatul soarelui. Hai după mine…

— Unde?

— După lapte de cuc! vorbi supărat Nică. În pod, unde crezi că te chem? N-a fost vorba așa? N-am plănuit că…

— Bine, știu, dar eu aș vrea să stau la pândă…

— Ce să pândești? Umbletul soarelui pe cer? Vrei să te vadă careva aci în ogradă? Că poate vine vreun vecin acasă de la câmp, dă cu ochii de tine și atunci ce zice?

— Și zici să merg cu tine în pod?

— Așa cum am făcut planul. N-am făcut așa planul? De patru zile îl tot întoarcem și pe o parte și pe alta și acuma tu vii să-l dai peste cap. Hai după mine…

— E vreun câine prin ogradă?

— Nu e niciun câine.

— Și cum facem?

— Simplu de tot! Urcăm scara, – uite-o colo, o vezi? – și intrăm repede, în pod. Dacă binoclul n-o fi la locul unde-l știu eu, (l-am ajutat acum vreo trei săptămâni pe nea Ilie să dea jos niște ceapă din pod și l-am văzut atuncea unde era pus), zic dacă n-o fi la locul acela, începem să scotocim, tu într-o parte, eu în alta și în doi timpi și trei mișcări am dat de el. Gata, am plecat!

Încet, cât mai ferit, rotind privirea în toate părțile să ia seama dacă nu-l vede careva, Nică porni tiptil de după șopron, ieși din tufele de bozie și se ascunse înapoia unei grămezi de tulei de floarea soarelui. Alb ca varul, cu buzele tremurânde, mai mult târându-se de parcă era un câine tras cu latul de hingher, venea în urma lui și Sile. Se opri, abia stăpânindu-și bătăile inimii, lângă Nică...

— Uite, mă, scara, zise acesta. O vezi? Ușa la pod e deschisă. Am fost eu ieri pe aicea, i-am furat cheia, am slăbit lacătul și l-am lăsat numai așa de formă agățat în belciug... Gata, am plecat, vino după mine. Să nu te oprești la jumătatea scării și să privești în jos ca o mâță beată, că cum ești tu de fricos te duci de-a berbeleacul. Ai înțeles?

— Da... bâigui Sile.

— După mine!

Nică se avântă pe scara de lemn, cățărându-se repede, cu agilitatea unei pisici și cât era de dolofan, în câteva secunde fu în gura podului.

Sile după el.

Intrară, închiseră ușa să nu atragă atenția cuiva de prin vecini și stătură o clipă locului, să se obișnuiască ochii cu semiîntunericul. Apoi priviră în jur. Prin cotloane se vedeau fel de fel de hârburi aruncate care-ncotro. Putini sparte, cu doagele sărite, un război de țesut cu lemnăria crăpată, o bicicletă, câteva oale de pământ afumate cu buzele ciobite, fără toarte, aruncate claie peste grămadă, un sac plin cu cânepă, o ladă mare prinsă în șine de fier, un darac de lână cu dinții știrbi și strâmbi, niște hamuri vechi, rupte, cu unsoarea rîncedă pe ele și vreo două căpestre cu clopoței. Stăruia sub grinzile acelea, prăfuite și îmbâcsite de pânzele păianjenilor, un miros greu de șoareci, de cărămidă afumată și de ceapă stricată.

Sile încremenise locului, cu palma pe gură, nițel aplecat, nemișcat, cu privirea scormonind ungherele întunecoase.

— Parcă mi-e frică... șopti el printre buze, cu ochii sticlind de spaimă.

— Sst, lasă gura și vino-ncoace! îi porunci Nică și-l prinse de mână. Calcă cu grijă numai pe grinzi, să nu pui piciorul pe șipcile astea, că ăsta-i tavanul, nimerești tocmai jos, în odaie, în oalele cu lapte...

— Bine, lasă...

Călcau binișor, parcă numărându-și pașii, ținându-se cu mâinile de căpriori, privind în toate părțile, cercetând cu ochii cotloanele.

— Uite-l, măi, Sile, binoclul! zise deodată Nică. Uite-l agățat de căpriorul acela. Făcând un pas peste oalele afumate, el pipăi cu piciorul cealaltă grindă, ajunse pe ea și desprinse dintr-un cui un toc de piele prăfuit și murdar. Vezi că l-am găsit?

Îl luă ușor, îl agăță de umăr și sărind înapoi peste oale se înapoie la jumătatea podului. Mai făcu un pas, ocolind sacul cu cânepă, dar când să facă și pe al doilea se împiedică de ceva învelit în hârtie de ziar și se aplecă să vadă ce este. Era o curea de piele galbenă, lată cam de trei degete, cu cataramă lucitoare și două inele tot de piele în aceeași culoare prinse pe ea.

— Ce-ai găsit, Nică?

— O curea, măi. O curea fainâ! zise Nică bucuros și încercă să se încingă cu ea. Știi că-mi vine bine?

— O iei?

— Mai întrebi? Sunt doar comandant…

— Dacă vrei să-ți dau câinele, dă-mi-o mie, zise Sile.

— Ce vorbești, Franț! se împotrivi Nică. Ai vrea, nu? Las’ că-mi dai tu câinele și așa. Doar eu am vorbit pentru dresaj… Eu am dat și cei mai mulți bani. Duminică dimineața ne întâlnim cu artistul de la grăniceri. Prima lecție…

— Nu, nu-ți dau câinele, dacă nu-mi dai cureaua! se împotrivi Sile.

— Ia vezi că-ți dau una peste gură! îl amenință Nică și-l îmbrânci la o parte din calea sa, să-și facă loc pe grindă ca să treacă spre ușa podului. Ți-ai luat nasul la purtare. Hai să mergem…

Dar nu făcu un pas, că se opri deodată locului ca electrizat. Jos în curte se auzea vorbă.

— Să știi Nică, eu…

— Sst! Lasă vorba! îl repezi Nică și rămase în nemișcare, trăgând cu urechea spre cele ce se vorbeau în curte.

— Ce e? Cine este?

— Mi se pare că a venit unchiu-meu, Ilie…

— A… a… a venit…? bâigui Sile și începu să plângă. Ce ne facem acuma? Eu ți-am spus să…

— Ssst! Taci, mă, o dată ce, ai căpiat? îl opri Nică și făcând un salt pe grindă veni și-i puse palma peste gură. Ești nebun? Vrei

să dea peste noi aicea…

— Bine, dar…

— Vorba!

Jos în ogradă, Ilie Ciocârlan vorbea cu bătrânul Pantelimon care pesemne trecea pe uliță. Îi spunea că fusese la oraș, procesul se amânase, dar nu mai stătuse până seara la tren, că găsise o ocazie cu mașina Stațiunii care aducea niște tuburi de ciment pentru fântâna de la sediu. S-a rugat de șofer și l-a luat și pe el… A aranjat cu șoferul și-i vinde bicicleta cu 400 de lei. Peste un ceas vine s-o ia…

— Ce să fac cu ea, nea Pantelimoane? întrebă Ciocârlan, îndemnând purcelușul de sub șopron sa bea apă. Ia cu tata… Ia cu tata… ciucu-ciucu… Eu nu mai umblu cu ea, gata mi-am făcut damblaua, cât am fost mai tânăr am călărit-o destul, acuma am nevoie de bani pentru proces, dacă m-a tras Polina în proces trebuie să mă judec, n-am, ce face. Măi, nea Pantelimoane, vii să-mi ajuți nițel, îmi ții scara, vreau să dau de-acuma bicicleta jos, până vine omul ăla s-o mai aranjez cumva…

— Io-te că vin…

Sile încremeni și parcă se învârtea podul cu el, o amețeală îl cuprinse pe dată, fiind gata să se prăbușească. Inima îi bătea cu putere în piept, îl apucaseră și niște friguri, tremura, îi clănțăneau dinții în gură ca-n toiul, iernii. Chiar Nică, nițel mai curajos, acuma părea că se pierduse de tot cu firea. Îi cam pierise glasul și grozăvia. Dar căuta să nu-și arate temerea. Îl ținea pe Sile de braț, simțea că acesta tremură, dar îi făcea semne cu degetul în dreptul gurii sa stea liniștit, să nu facă nicio mișcare și să aibă răbdare. În același timp, ochii lui umblau în dreapta și în stânga, căutând parcă ceva. Ce să facă? Unde să se ascundă? De bună seamă va da Ilie Ciocârlan peste ei în pod și atuncea vai de pielea lor!

Sile începu să plângă de-a binelea cu sughițuri, înecându-se, tușind, bolborosind. Se lăsase jos, lângă unul din stâlpii căpriorilor și tremura parcă mai tare ca la început.

— Ce mă fac? Ce mă faaaac?

— Huo, mă, ce, a murit mumă-ta? îl luă Nică la rost și-i dădu un ghiont. Fugi mai bine în pragul podului și ia lacătul de la ușă să nu ne închidă unchiu-meu aici. Până atunci eu trag bicicleta mai într-acolo, s-o aibă la îndemână și să nu umble prin toate cotloanele după ea.

— Ce mă faaaac? Ce mă fac?

— Mă, tu n-auzi? țipă Nică la el zgâlțâindu-l de umeri. Ești sanchiu? Ce te tot văicărești ca o babă?

Văzând că nu se mișcă în niciun fel, Nică îl îmbrânci, mai mai să-l doboare și zise supărat:

— Fugi și ascunde-te după horn. Hai, repede!

— Ce mă faaaac? Aoleu, ce mă faac?

Dar Nică nu-l mai ascultă. Umblând repede ca un acrobat pe sârmă, alergă către ușa podului. Își găsise stăpânirea de sine și calmul, alungase teama de la început, – cât ținuse? un minut? două? – socotind că singura salvare este să lucreze cât mai cu grabă ca să se poată ascunde și el.

Ajunse în pragul podului. Stătu nițel și ascultă, apoi scoase ușurel capul și privi în jos. Unchiu-său tocmai îl servea pe bătrânul Pantelimon cu o țigară, în timp ce lovea mereu purcelușul cu piciorul, să nu i se frece de pantaloni. Fără să mai stea pe gânduri, Nică scoase lacătul din belciugul lui și-l băgă în buzunar. Apoi se întoarse, luă bicicleta și trăgând-o din răsputeri după el peste putinile sparte, daracul de lână și ce mai era în cale, o aduse aproape de pragul ușii. După care tot în grabă se duse și el înapoia hornului, lângă Sile și se ascunse, ghemuindu-se în spatele său.

— Măi, ține-ți sughițul că dacă te apucă hâcul ne-a păpat gaia, să știi! îl avertiză el pe Sile.

— Nu știu ce să mă fac, că m-apucă mereu, șopti neliniștit Sile.

— Cască gura și ține-te cu două degete de nas. Sst, liniște, vine!

Scara podului începu să scârțâie. Capetele ei rezemate de prag prinseră a se mișca. Gemea sub greutatea celui ce urca.

— Ține bine, nea Pantelimoane!

— Țin, mă, n-avea grijă!

O secundă… două… trei… Apoi în prag se văzu înălțându-se trupul lui Ilie Ciocârlan. Copiii stăteau nemișcați, lipiți unul de altul acolo în semiîntuneric, înapoia hornului. Sile închisese ochii. Tremura ca varga, iară dinții îi clănțăneau în gură de parcă stătea cu tălpile goale pe gheață. Nică îl ținea în brațe, strâns, cât mai strâns lipit de pieptul lui, cu o palmă acoperindu-i gura și privea cât mai ferit. De după horn spre pătratul de lumină ce se făcuse deodată alb în pragul podului.

Ilie Ciocârlan se opri, umblă la belciug, căută pe podișca din ușă și vorbi apoi supărat în jos către bătrânul Pantelimon:

— Zici că să mai trimiți copiii să-ți facă treabă! Uite, l-am rugat pe nepricopsitul de nepotu-meu acu' vreo două-trei săptămâni să-mi ia niște ceapă din pod și de atuncea stau cu podul deschis. Mi-a pierdut lacătul…

Nu mai zăbovi. Cât era de greoi, trecu pragul, aplecându-se de șale, stătu o clipă locului cu mâinile în șold privind în toate părțile să vadă dacă nu cumva îi lipsește ceva și porni pe grinda de mijloc, ținându-se de stâlpi până ce ajunse la hamuri. Le cercetă, fără să le dea jos din cui, răsucindu-le pe o parte și alta, împinse cu piciorul daracul într-o parte să-și facă loc, mai făcu un pas, dar era gata să-și piardă echilibrul și se întoarse. Copiii nici nu clinteau. Parcă își opriseră și răsuflarea. Sile tremura tot mai tare, cu ochii închiși, clănțănindu-și tot mereu dinții, iar Nică își trăsese capul după horn, își mușca dureros buza de jos și tăcea numărând în gând clipele care nu se mai sfârșeau. El fusese cu ideea acestei expediții, garantase lui Sile reușita ei, acuma trebuia să-și păstreze calmul, să se arate tare, plin de curaj, să nu-și piardă firea, se făcea de râs și cum avea să-și mai privească tovarășii de joacă în ochi?

Ilie Ciocârlan văzu bicicleta, o luă și, ridicând-o într-o mână fără mare greutate, veni cu ea în pragul podului.

— Ești gata, nea Pantelimoane? Ține bine, uite cobor…

— N-ai teamă, mă! Nu-mi scapă mie scara din mână…

Tot cu bicicleta în mână, puse piciorul pe prima treaptă, pe a doua, pe a treia, și nu se mai văzu. După puțin urcă iar și legă ușa podului cu o sârmă.

— Până găsesc lacătul, pun drăcia asta să n-o zgâlțâie vântul!

Coborî apoi în curte și i se auzi glasul tocmai către poartă. Sile deschise ochii și-l privi tăcut pe Nică în semiîntunericul podului, cu palma pe piept să-și potolească bătăile inimii. Urechile clăpăuge parcă se blegiseră de tot. Ochii îi erau tot umeziți de lacrimi. Îl privi lung pe Nică și, cât era de amărât, răsuflă o dată tare din adâncul pieptului și zâmbi șters, parcă ușurat că trecuse prin acele cumplite emoții. Nică zâmbi și el, îi dădu una cu palma peste cap și apoi îi vârî mâna în păr, zbârlindu-i-l.

— Gata, măi, a trecut pericolul!

— Cum a trecut?

— Bine, uite așa, a trecut. Unchiu-meu a închis podul și-și face

de lucru prin ogradă…

— Și asta înseamnă că a trecut pericolul?

— Dar ce, n-a trecut?

— Păi noi ce facem acuma? întrebă speriat Sile. Ușa la pod încuiată și unchiu-tău prin curte. Putem chiar să țopăim de bucurie! Ce zici? Nu cumva crezi că ne prinde noaptea în colivia asta?

— Nu ne prinde nicio noapte! îl asigură Nică. Așteptăm nițel până ce pleacă el, apoi mă duc, dezleg sârma ce-a pus-o el la belciug, coborâm și valea!

— Dacă nu pleacă? M-a prins o foame de nu te văd!

— Ai nițică răbdare…

În ogradă nu se mai auzea nicio vorbă. Nică asculta câteva clipe, apoi stătu pe gânduri neștiind ce să facă. O fi plecat unchiu-său să se ducă și să dezlege sârma de la belciugul ușii? Cum putea ști treaba asta? O fi tot prin ogradă sau a intrat în casă… Parcă spunea că vine șoferul de la Stațiune să vadă bicicleta… Da, da, așa a spus bătrânului Pantelimon. Deci va sta acasă și va aștepta. Dar când o veni acela? Peste un ceas așa cum a promis? Peste două… Sau poate că nu vine de loc astăzi și se arată tocmai a doua zi dimineața…

Se așeză pe cufărul cel mare, legat în șine de fier și ca să-și treacă timpul începu să umble pe la cutia de piele a binoclului. Îi deschise capacul. Scoase ușurel binoclul afară și-l puse la ochi. Stătu cu el așa câteva minute, apoi îl luă, îl cercetă îndeaproape, îl duse din nou la ochi, dar nu vedea nimic. Îl întoarse și privi prin celelalte lentile. Tot nu vedea nimic.

— Mi se pare că nu face nici cât o ceapă degerată! zise el cu amărăciune și-i întinse și lui Sile binoclul. Ia vezi și tu. Ai mai umblat cu de-al-de-astea?

— Nu…

Sile luă binoclul și-l duse și el la ochi. Privi prin lentilele cele mari, apoi îl întoarse și privi și prin cele mici.

— Ai dreptate, zise el înapoindu-l, nu se vede nimic.

— O fi stricat?

— Eu știu? înălță Sile din umeri. Ți-am spus, eu n-am mai umblat cu binocluri…

Nică stătu nițel în cumpănă, se scărpină în cap, se gândi, răsuci binoclul pe toate părțile, învârti de cele două rotițe de ebonită, când într-o parte, când în alta, iar îl duse la ochi,

încercă să privească cu el jur-împrejur prin pod și până la urmă, supărat, îl băgă înapoi în tocul de piele.

— Vorba ceea, „la pomul lăudat să nu te duci cu sacul!” zise el cu mâhnire în glas. Mă miram eu să-i dea pârlitul ăla de conte lui unchiu-meu un lucru ca lumea. N-avea ce mai face cu el și de-aia i l-a dat. Și prostul ăsta de unchiu-meu de bună seamă că i-a pupat și mâna pentru chestia asta…

— Lasă că pușca a fost bună, zise Sile. N-ai spus tu că a fost cu ea la vânătoare, a împușcat iepuri…

— Bine pușca, dar binoclul?

Tot supărat, se așeză din nou pe ladă și își prinse tâmplele între palme, gânditor. Cum s-ar spune se urcaseră în pod degeaba! Și era și cât pe-aci s-o și pățească… Și primejdia încă nu trecuse…

— Măi Sile, am lovit în bară, măi! vorbi el cu glas scăzut.

— De ce spui asta? Din pricina binoclului?

— Da.

— Lasă, nu fi necăjit, căută să-l liniștească Sile. Tot te-ai ales cu ceva. Cureaua…

— Mda, tot e ceva, se consolă Nică. Dar ce facem, mai luăm binoclul?

— Păi dacă nu-i bun, ce nevoie avem de el? Lasă-l aici. Te mai vede careva cu el prin sat și te spune lui unchiu-tău…

— Ai dreptate…

Zicând acestea, Nică se ridică și agăță binoclul de cuiul grinzii, în locul de unde-l luase cu puțin timp mai înainte. Dar când să se așeze iară pe ladă, văzu o șuviță de lumină pătrunzând prin șindrila acoperișului. Se ridică repede, se duse acolo, dădu șipca la o parte, se înălță pe vârfuri și privi în curte.

— Măi Sile, știi că de aici se vede ograda și-o bucată bună de uliță? Zău dacă te mint… Vino să vezi și tu…

Trecu și Sile.

— Într-adevăr. Uite-l pe unchiu-tău pleacă…

— Pleacă? întrebă repede Nică. Lasă-mă să mă uit!

Îl dădu pe Sile la o parte, se înălță iară de vârfuri și privi pe uliță.

— Ura! zise el. Suntem salvați. Hai, repede jos!

În câteva minute, urmăriți de lătratul câinilor din vecini, alergau prin grădinile oamenilor sărind garduri și pârleazuri, sa iasă în ulița cealaltă și de-acolo fiecare către casa lui.

— Nu uita, sâmbătă seara să aduci banii, Sile! îi strigă Nică din urmă. Și spune chestia asta și celorlalți care n-au dat...

— Lasă că mai vorbim mâine la școală. Mi-e o foame de-mi zbârnâie mațele ca niște coarde!

— Și Sile, adăugă Nică, treaba asta cu excursia în pod la unchiu-meu, mormânt mă, ne-am înțeles?

— Mai încape vorbă?

Privi după el cum alerga cu pași mari ca un bărzoi, apoi dădu colțul uliței și o zbughi și el către casă.

Era aproape de asfințit și de prin ogrăzi se înălțau fuioare de fum. Limbile flăcărilor prinseseră mai multă viață învăluind ceaunele de pe sub șoproane.

10

Pichetul grănicerilor se afla în tr-o oaza de verdeață. De departe, ascuns după coroanele bogate ale teilor ca și ale pomilor din livada ce-l înconjura, nu i deslușea decât acoperișul de țiglă roșie, lângă clădire înălțându-se ca o turlă de sondă foișorul de observare. Privind mica așezare a păzitorilor hotarului ridicată în singurătatea holdelor, ai fi zis, mai degrabă, că-i o vilă sau un fost conac boieresc din alte vremuri, transformat acum în vreo unitate administrativă sătească, decât o minusculă cazarmă în care viața militarilor se desfășura după cele mai stricte reguli. Curtea largă, încăpătoare, cu alei și ronduri de flori, acoperită mai tot timpul de umbra celor doi bătrâni tei, bucătăria din care ieșeau tot timpul cele mai îmbietoare arome culinare și în pragul căreia lenevea de dimineața piuă seara Faust, pisoiul, dormitând cu capul vârât în blana-i neagră și lucioasă ca de abanos, chioșcul de scândură vopsit în verde, cu acoperiș țuguiat și învelit în iederă până sus, în interiorul căruia la masa rotundă își petreceau timpul liber ostașii scriind corespondență, jucând șah sau se odihneau ascultând la difuzor programul de radio, șopronul sub care era trasă mașina lui Mitrică, grajdul cu cele două vaci și o vițică, cotețele de păsări în care cotcodăceau găinile și de unde se ridica dimineața în zori cântecul cocoșului, ghețăria pe jumătate ascunsă în pământ și acoperită cu stuf să țină răcoare, grădina de zarzavat dinapoia bucătăriei îngrijită prin strădania lui Iliuță „polonic” cum îl dezmierda Tandin, fântâna cu ciutură, cu ghizdul de piatră spoit cu var și acoperit de țiglă roșie, totul, dar absolut totul, de la aleile pietruite, mărginite de merișori și până la glastrele de flori prinse la ferestre, sub tavanul sălilor sau arcadelor verandelor arătau că pichetul era comandat de un ofițer destoinic și cu multă tragere de inimă pentru a face cât mai plăcută viața subalternilor săi, grănicerii.

În dimineața aceea de mai, cu soare puternic și cerul de-un albastru intens, locotenentul Mirescu stătea în biroul său și întocmea planul de pază pentru seara respectivă. Studia harta, registrul serviciului grăniceresc, analiza diferitele informații primite și după o anumită concepție proprie, având în vedere experiența sa în serviciul de frontieră, dispunea elementele în teren, în raport cu importanța fiecărui obiectiv. De la radioul,

aflat pe-o măsuță alăturată, se auzea o melodie de muzică ușoară în cadrul emisiunii „Melodia preferată”. Afară, sub fereastra deschisă, rânduiți pe-o bancă, câțiva militari abia sosiți din serviciu – patrule sau pânde – își curățau armele și vorbeau de-ale lor. Ofițerul își vedea de treabă, nu-l stânjenea discuția lor, dimpotrivă îl interesa, uneori îl amuza prin varietatea subiectelor și felul în care unii dintre ei își argumentau părerile.

— Or ce-ai spus tu, mă Brândușe? întrebă Iuliu Covaci, cu vorba lui moale și tărăgănată, așa cum se aude prin nordul Ardealului. Noa, că te-a întrerupt șogorul ăst, Guță Ursul cum îl cheamă pre el.

— Ce să spun? Gata, am terminat.

— Noa, că nu fi bolând, mă! nu-l slăbi Iuliu Covaci și-i dădu prietenului său un ghiont să vorbească. Apucat-ai să grăiești de fătuța aia care o vinit să te roaje să pui numa priza la șticher și să-i spună ea vreo două vorbe lui Tandin al nost… Dreptu-i? Noa, apăi, dacă-i așa, dă-i drumu’…

— Așa-i, măi, Brândușe, are dreptate Covaci, îl luară la rost restul militarilor. Ai început povestea și ai lăsat-o la jumătate…

— Păi… ce să spun… nu-i așa de laudă…

— Mă, noa dă-i drumu’, numa să fie adevărat și să nu ne minți…

— Păi, unde am rămas?

— Povesteai că părăsiseși obiectivul și veneai către pichet… îi reaminti Toderașcu.

— Așa… întocmai, reluă Brândușe. Și cum veneam pe poteca aceea de la puțul părăsit, numai ce văd ieșind din vâlcea două fetișcane, destul de frumușele mânând dinapoi niște vaci. Mă prezint eu ca la carte, după formula noastră a grănicerilor și le cer buletinele să văd dacă sunt în regulă…

— Te pomenești că se rătăciseră și trecuseră frontiera de dincolo…

— Măi, lasă pre el, nu griji de vorba lui!

— Așa, cum spuneam, urmă Brândușe, le cer buletinele, mă uit în ele, le întorc și pe-o parte și pe alta și le înapoiez mulțumindu-le. Dar una din ele, Steluța, că am văzut cum îi scrie numele în buletin, dându-și seama că vreau să plec, zice: „Tovarășule grănicer, dacă nu vă este cu supărare v-aș ruga ceva. Aș vrea să vorbesc cu mai marele dumneavoastră, cu sergentul Tandin!”

Grănicerii începură să râdă.

— Așa a spus, măi?

— I-auzi al dracului! Sergent... Mai marele nostru...

— Ssst, lasă pre el, mă, să vorbească, noa, umblă-ți în treabă dacă n-ai astâmpăr dară...

— Zic eu: „Cu sergentul Tandin?” „Da, zice fata. Trebuia să vină duminică în satul nostru la horă, în Coșara, apoi l-au așteptat și părinții mei acasă și n-a venit. E bolnav? Ce-i cu el?” „Nu, nu-i bolnav domnișoară, zic eu, e sănătos tun. Un sergent și încă sergent de grăniceri nu se îmbolnăvește așa ușor!” „Ba, zice fata, o fi el sergent, dar e mai întâi artist din București și artiștii știu că se îmbolnăvesc foarte repede. Nu citesc eu prin ziare? Din cauza îmbolnăvirii unui artist se amână piesa cutare... Așa că și el...” Și, întreb eu, că n-am de lucru, „era așa mult așteptat superiorul nostru la dumneavoastră la horă?” „Era, zice fata, că am vrut să-l prezint și colegelor mele și la părinți, ca logodnic, că e vorba după ce termină armata să mă ia cu el la București”. Vă spun drept că mă umflase râsul, dar m-am stăpânit cât am putut mai mult. Zice fata: „Vă rog, vreau să vorbesc cu el la telefon”. „La care telefon vrei să vorbești?” am întrebat-o eu. „La telefonul care-l aveți la dumneavoastră. N-am văzut eu? Băgați soneria ceia în trunchiul pomului sau în stâlpii ăștia care-i aveți înfipți pe toate răzoarele și vorbiți la telefon. Zău, hai faceți-mi binele ăsta și dați-mi să vorbesc cu sergentul Tandin”. „Domnișoară, zic eu, dumneata cunoști gradele?” „Le cunosc, zice ea. Cum să nu le cunosc. N-am și eu un frate care-i militar? Altul s-a întors astă toamnă, a făcut la tancuri”. „Ai văzut dumneata gradul de sergent pe epoleții lui Tandin?” „Nu, zice, n-am văzut, pentru că a spus că gradele astea mari nu-i voie să le poarte pe frontieră, că-l vede infractorul și-l știe că e comandant, superior și fuge de el”. „Domnișoară, zic, Tandin nu e sergent, e soldat, face serviciul ca mine și ca altul aci la graniță...” „Da? s-a mirat ea. Nu-i nimic că nu-i sergent. De-ajuns că e artist și mie-mi plac artiștii! Vă rog, vreau să vorbesc cu el la telefon”. Și dă-i, și dă-i cu gura să mă amețească nu alta. Cealaltă, mai sfioasă, stătea deoparte și nu scotea o vorbă.

— Și l-ai chemat pe Tandin la telefon?

— Ce părere ai, mă, Ursule? se miră Brândușe. De-aia avem telefoanele? Să aranjăm logodne între artiști și fete din popor?

Un râs general, zgomotos, tineresc, izbucni sub fereastra

cancelariei și începu și Mirescu să râdă de unul singur, gândind totodată că trebuie să stea în mod foarte serios de vorbă cu Tandin, altfel dacă mai face boacăne din astea îl pedepsește și-l și mută la o subunitate administrativă.

— Noa, tocma așa precum întâmplarea cu Tandin al nost, vine și la noi, la mină o muiere, începu Covaci, și zice „noa, care-i meșterul ăl mare, că vreau să grăiesc ceva cu el”. Și vine meșteru’ nost și ea-i zâce: „Noa, meștere dragă, omu’ mieu îi ortac la dumneata în echipă, eu numa vreau să știi, câtă silică înghite el de musai trebe să bea în fiecare zi câte o glajă de răchie?” „Ce răchie, muiere? întreabă meșteru’ nost. Cine musai trebe să bea răchie?”. „Apăi, cine, surd ești sau faci pe prostu’? l-o îmboldit muierea. Toader Ruja, omu’ mieu, doară am grăit limpede, noa! Că zâce că-nghite silică atuncea când găurește cu șlegheru și ca să nu înghită silică, el musai trebe să bea răchie!” „Muiere dragă, zice meșteru’ nost, noi ca să nu înghită silică, când facem gaură, dăm apa la șlegher, și apa moaie silica și așa curje cât îi orizontu’, tăt numa ca laptele, îi pe profil, noa, să știi!” „Ba, zâce ea, eu vreau numa să merje în subteran și să văd, că el zâce că direcția dă răchia, că spirtoasa omoară, noa, silica, ce-i boala asta”. „Muiere dragă, răchia o dă bufetu’ nost, cu bani buni, scumpa mea, o zis meșteru’ nost, nu dă direcția răchie, direcția dă apa, apăi noi cu apa ferim plămânii noștri de silică, nu cu răchia, cu răchia ferește numa Toader Ruja, al dumitale!” Noa, vedeți cum mințăște omu’ nost câteodată? Cum îi… asta cum zâce… purtarea lui…

— Comportarea…

— Comportarea, noa, dară. Apoi Tandin ăsta, bun îi muncitor, nima nu zâce nimica, însă mințăște așa cum zice o vorbă de îngheață apele. Noi musai trebe să îndreptăm pre el…

După câteva clipe își făcu apariția Alexandru, înalt, frumușel, proaspăt bărbierit și parfumat, cu hainele călcate așa cum se purta tot timpul, bocancii oglindă și boneta pusă pe-o sprânceană.

— Gata, băieți? întrebă el oprindu-se în fața grănicerilor.

— Gata!

— Adunarea pe-o linie cu armele la control! Hai, mai repede că ne-apucă amiaza! Lăsați cârpele, unsoarea, bețișoarele, vergelele, astea le adunați pe urmă.

În câteva secunde, militarii se aliniară în fața lui, cu armele în

mâini, ținute în cumpănire.

— Jos închizătorul, Covaci, nu știi cum se vine cu arma la control?

— Noa, am uitat de parcă mintea-mi mere tăt oblu, tovarăș caporal, se scuză el și trase repede închizătorul la armă.

Alexandru trecu prin dreptul fiecărui militar, cercetă cu atenție pușca de la cătare la talpa patului, scormoni cu un bețișor pe sub înălțător și prin magazia de cartușe, privi în zare pe țeavă, după care ordonă tuturor să monteze închizătoarele, să treacă la masă și imediat să se culce. Programul trebuie respectat întocmai. Au plecat în serviciu în a doua jumătate a nopții, desigur sunt obosiți, trebuie să se refacă fizic pentru schimbul următor…

În acest timp, Iliuță, bucătarul, trecea prin curte cu un coșuleț de material plastic în mână plin cu felii de pâine. Înalt și slab, cu fața bălană și ochii spălăciți, avea genele alburii de parcă numai ce ieșise din moară și erau pudrate cu făină.

— Unde te duci, Iliuță? îl opri, Alexandru care supraveghea curățirea locului unde militarii își demontaseră armele.

— În sala de mese, tovarășe caporal.

— Gata mâncarea pentru schimbul ăsta?

— Știți că la mine totul e la fix, tovarășe caporal! răspunse Iliuță luând poziția de drepți și zâmbind. Cine n-are ceas, să și-l potrivească după programul meu…

— Bravo, Iliuță! Bine, vezi-ți de treabă. Hai băieți, se adresă el apoi militarilor, duceți armele la rastel, ați auzit, masa e gata și după puțin trec prin dormitor. Lăsați șahul, lăsați scrisorile, lăsați poveștile și să nu aud o vorbă. Fiți, vă rog, atenți să nu-i sculați pe ceilalți când vă dezechipați. Tu, Brânduțe, îți cam tragi picioarele când treci printre paturi. Respectați odihna celorlalți, ca s-o respecte și ei pe-a voastră…

— Nu prea suntem obosiți, tovarășe caporal, zise Guță Ursu. Eu mai c-aș bate nițel mingea, colea pe iarba verde în spatele pichetului…

— Nu se poate! se împotrivi autoritar Alexandru. Cum poți vorbi așa ceva? Parc-ai fi la pichet de două zile! Programul de somn este obligatoriu… Lasă c-aveți timp și pentru joacă. Gata, înainte marș!

Își privi ceasul de mână. Mai avea timp până ce pregătea schimbul următor pentru serviciu. Se duse în chioșcul umbros,

se așează la masă și scoase din buzunar cele două scrisori primite, una de la tatăl său, cealaltă de la unul dintre cei mai buni colegi ai săi de la facultate, singurul de fapt care-i știa adresa și cu care coresponda. Tatăl îi spunea că pe acasă totul este bine, mama a primit o primă de la fabrica și i-a trimis prin mandat poștal două sute de lei, să aibă grijă și să urmărească primirea banilor, să nu se rătăcească pe undeva; el e cam bolnav, probabil mai merge o lună-două cu camionul după care a vorbit la direcție și o să-l numească ajutor șef de garaj. O să aibă mai multă bătaie de cap, că răspunde de starea tehnică a mașinilor înainte de a porni în cursă, de planificarea lor, de carburanți și ce mai e treabă din asta administrativă, dar scapă de hărmălaia șantierelor, obositoare pentru vârsta lui, om la aproape 60 de ani... Îl roagă să le scrie mai des și lor că nu-l au decât pe el și le e tare dor să-l vadă. Când vine în concediu, așa după cum le-a dat de veste? Să-i anunțe din timp, să se pregătească cu ceva, că poate or veni colegii și colegele de la facultate pe la el să-l vadă și nu vor să-i găsească chiar nepregătiți...

Silviu Rădulescu de la el de la Chimie îi dădea vești despre ultimele noutăți bucureștene. Își spunea părerea despre filmele ce le-a văzut, apoi că a fost cu câteva zile mai înainte la un concert de muzică ușoară dat de o formație italiană și cei cinci instrumentiști oricât s-au străduit n-au ieșit din epigonismul cunoscuților „The Beatles”. Va avea grijă să-i procure cursurile cerute pentru ca atunci, când va veni, să nu mai umble după ele pe la toate standurile sau bibliotecile. Încolo, mai nimic, a venit vara și parcă văzând atâta căldură și verdeață afară, atâta culoare și tinerețe, nu-ți prea vine să te duci la cursuri, ci mai degrabă undeva cu o fetiță naivă la umbra unei grădini-restaurant, în față cu o cafea și-un mic coniac...

Alexandru împături scrisoarea și zâmbi. Revedea parcă străzile Bucureștiului acum în zilele sfârșitului de primăvară, pline de exuberanța tinereții, cu fete și băieți gălăgioși umplând trotuarele, revedea sălile facultății, biblioteca, micile colocvii ce le întreținea în parc cu Silviu Rădulescu și Ofelia Munteanu, prietena lui de la Naturale despre „filosofia vieții”. „Dacă ai nevoie de verdeață, prietene, îi zise el în gând lui Silviu, de culoare și tinerețe, de evadare în plimbări la aer, vino aici, că avem și verdeață, și culoare, și tinerețe. Cât despre plimbări în

aer liber să nu mai vorbim!”

Zâmbi iară, mai trecu o dată repede cu ochii peste scrisoarea tatălui și se ridică. „Le voi răspunde chiar azi părinților, își zise el. Singura mea legătură cu ei este scrisoarea…”

Când să părăsească chioșcul, îl văzu pe soldatul Bădoiu, telefonistul, cu capul descoperit și descheiat la veston, alergând prin curte ca un disperat.

— Ce-i, ce s-a întâmplat, Bădoiule?

— Tovarășe caporal, nu l-ați văzut pe tovarășul locotenent? îl cheamă unitatea la telefon. Ceva urgent…

— Nu l-am văzut. O fi în spatele pichetului, asistă la antrenamentul câinelui…

— Mă duc într-acolo…

— Ia stai nițel! îl opri Alexandru. Tu nu poți vorbi la telefon decât descheiat la veston? Așa te prezinți în fața tovarășului locotenent?

— A început să se lase căldura, tovarășe caporal, se scuză Bădoiu, încheindu-și repede nasturii vestonului. Poate ne-or da hainele de vară…

— Mie nu mi-e cald? întrebă Alexandru. Mi-e cald. Și uite, port uniforma regulamentar, așa cum scrie la carte. Și ceilalți din pichet la fel. Te rog să nu se mai întâmple!

— Nu se mai întâmplă, tovarășe caporal! asigură Bădoiu și din greșeală duse mâna la capul descoperit să salute.

— Vezi să nu te prinzi cu mâna de păr! îl ironiza el. Hai, fugi de-l caută pe tovarășul locotenent. Până la urmă, din cauza căldurii, ai să umbli în chiloți prin curtea pichetului!

— V-am raportat, nu se mai întâmplă, tovarășe caporal!

Zicând acestea, Bădoiu o luă la fugă și dispăru după ghețărie să iasă în câmp.

În acest timp, se auzi peste câmp motorul unei mașini, apoi de sus, din foișorul de observare, santinela bătu de câteva ori în toaca agățată de gheretă. Sergentul de serviciu ieși repede în curte și, privind în sus, întrebă:

— Ce-i, ce s-a întâmplat?

— Vine mașina noastră…

Sergentul de serviciu deschise larg porțile și GAZ-ul pichetului intră cu viteză, urmat de-un nor de praf, făcu un viraj scurt, ca la curse și frână brusc în fața chioșcului. Mitrică, tot numai o apă, cu boneta dată pe ceafă, descheiat la veston, sări din mașină, își

scutură hainele bătându-și pantalonii cu palmele și zărindu-l pe Alexandru ieșind din chioșc, mâinile începură să caute de grabă nasturii.

— Hai, dați-vă jos, porumbeilor, ce-ați rămas acolo ca la fotograf? se adresă el unora care se bănuiau a fi sub prelata mașinii.

— Să trăiți, tovarășe caporal!

— Ce-i, Mitrică, ce s-a întâmplat?

— Am găsit pe drum doi mucoși, un băiat și-o fată, se țineau de mână, la mare amor, el cu un aparat de fotografiat agățat de gât…

— Și?

— Am oprit mașina, n-aveau acte, ce, am mai stat la discuție? I-am împachetat! Hai, hai porumbeilor, mânca-v-ar tata, coborâți excelențele voastre, nu vă fie teamă, nu ne deranjați…

Din mașină coborî cu mare greutate, mai întâi o fată, cam plinuță, cu ochi obraznici, fusta scurtă, îmbrăcată într-o haină de vânt, cu pălăriuță albă pe cap. Afectată, nevoie mare! Căuta scara mașinii cu vârful pantofului și n-o găsea.

— Ușurel, domnișoară, ușurel! îi zise Mitrică și se duse s-o ajute să coboare. Să nu care cumva să-mi zgârii limuzina…

— Mulțumesc, zise fata sărind sprintenă pe pământ.

— Cu plăcere și altădată, răspunse Mitrică și întinse mâna sub prelată. Hai și mătăluță, cu tata, vino-ncoace, nu mă ține cu mâna întinsă ca la poarta bisericii!

Coborî și băiatul, un lungan deșirat, cu ochelari de soare, în pantaloni scurți, tot cu o bluză de vânt pe el… Se duse lângă fată, o luă de mână (probabil așa stătuseră tot timpul și în mașină) și, tăcuți, începură amândoi să-și rotească privirea în jur prin curtea pichetului, de parcă erau doi turiști, abia sosiseră la un obiectiv istoric și așteptau cu curiozitate explicațiile ghidului. Iliuță, cu șorțul lui alb pe dinainte, ieșise în ușa bucătăriei și-i privea și el…

— Hai, ce-ați rămas așa, prezentați-vă tovarășului caporal, îi îndemnă Mitrică, arătându-l cât un gest al capului pe Alexandru. Să știți, tovarășe caporal, că dumnealor m-au insultat. Mai ales domnișoara…

— O, nu, îmi cer scuze, e o neînțelegere, ciripi fata aranjându-și cu cochetărie pălăriuța pe cap. Dânsul, șoferul, s-a purtat cam… cam…

— Cam cum? scoase Mitrică imediat capul de sub capota motorului. Îi sărise o fișă, căuta s-o pună la locul ei. Cum domnișoară? Umblați teleleu prin zona de graniță, fără acte, vă întreb cu ce rost și mă luați la mișto, hai?

— Cum adică? întrebă Alexandru venind mai aproape.

— Păi zice dumneaei, luă Mitrică poziția de drepți în fața caporalului, „n-am dom'le niciun act, ce te legi de noi, ori vrei să faci un ciubuc, așa de dimineață?" Ehei, mi-a sărit țandăra, tovarășe caporal, pe viața mea! Apoi, că de ce mă uit cu un ochi la ea și cu altul la băiat? I-auziți, cum m-a luat? Că-s neam prost, neam de manivelă și mai știu eu cum... Păi, când am luat automatul din mașină și i-am poftit să mă urmeze...

— Bine, Mitrică, du-te! îi spuse caporalul. N-aveți acte la dumneavoastră? îi întrebă el adresându-se politicos celor doi.

— Nu, n-avem, răspunse tot fata. Băiatul era cam tăntălău, tot privea prostit în jur, de parcă ar fi picat din lună. Ne-au rămas în autobuz...

— În care autobuz?

— Suntem elevi din București și facem o excursie cu școala prin părțile astea. În pădurea de acolo, arătă ea cu mâna peste gardul pichetului, noi doi ne-am rătăcit...

— S-au rătăcit, pe dracu! vorbi ca pentru sine Mitrică de sub capota motorului, dar destul de tare să fie auzit de caporal. S-au apucat de gagicărit sau povestea cu excursia e numai așa de sanchi... Ăștia și-or fi pus în gând să se însoare la Paris...

— Mitrică! strigă la el Alexandru.

— Ordonați! La ordin... scoase el repede capul de sub capota de tablă.

— Nimic, am vrut doar să mă vezi! îi aruncă Alexandru o privire tăioasă ca o sabie.

— V-am văzut, să trăiți, zise Mitrică și trase un oftat din adâncul pieptului. „Mamă, măiculiță, cum dracu' fac ce fac și-mi vine să mă scarpin cu vorba-n ceru' gurii! O să mă ia după asta caporalul în niște viraje, mamă-mamă!" Pot să continui, tovarășe caporal?

Alexandru însă nu-l băgă în seamă și plecă, însoțind pe cei doi spre cancelaria pichetului.

— Gata, m-am ars, i-a sărit bujia! zise Mitrică, privind în urma lor. Mă ține „la inimă" trei săptămâni de-acum încolo!

Se întoarse la mașină, mai umblă nițel la motor, apoi o trase

sub șopron la umbră și plecă să se spele la fântână. Își dădu jos vestonul, cămașa, rămase dezgolit până-n brâu, scoase o găleată de apă din fântână, învârtind zdravăn de roată, gata, s-o desprindă de pe ax și, când s-o deșerte în jgheab, ieși Iliuță în ușa bucătăriei.

— Mă Mitrică de ce faci lăcăraie acolo, mă? îl luă el la rost. N-ai chiuvetă în spălător?

— Lasă gura, bă cumnate! râse Mitrică răsturnând apa în jgheab. Nu vrei să mă fac frumos să mă placă soru-ta?

Iliuță avea o soră, venise odată la cazarmă când erau recruți, era la o școală profesională de țesătorie, frumușică, subțirică și cu niște ochi ca două mure. Mitrică era pe-un camion, s-a întâmplat și-a dus-o seara către gară. Spunea că-i face curte un inginer…

— Ori o dai după tovarășu' inginer? vorbi el, aruncându-și pumni de apă peste grumajii arși de soare. Ne-am dat dracu' acuma, nu ne cumnățim decât cu ingineri…

— Păi, da, mă, dacă așa stă chestia… Ce, se uită fata la mutra ta?

— Dar ce-are mutra mea, bă? Las' că pe-ntuneric mă place ea. Am aranjat cu ea atunci seara când am dus-o la gară… I-am zis: „Marioaro, cum mă pun la țol festiv și la cravată gri, am și frânat la tine la poartă. Te răpesc ca-n filme!"

Zvârlea apă pe față, pe umeri, pe piept, făcuse o baltă în jurul jgheabului de parcă dăduse ploaia, chiuia de unul singur și cânta de plăcere, sub privirile mânioase ale lui Iliuță, care avea în răspundere fântâna.

— Mă, dacă nu faci curățenie acolo, te raportez, să știi! îl amenință el. Nu cunoști ordinul? Ți-am spus, la spălător…

— Am înțeles, cumnate, gata, s-a făcut!

Trase prosopul din buzunar, se șterse tacticos, puse cămașa, îmbrăcă vestonul și rezemând oglinjoara de ghizdul fântânii, începu să se pieptene, fluierând și făcând lui Iliuță cu ochiul.

— Ce zici, cumnate, arăt mișto? se întoarse el către bucătar. Parcă-s Jean Marin, ăla din Fantomas… Când m-o vedea Marioara…

— Du-te dracului! aruncă Iliuță și intră în bucătărie. Cu șoferii și cu muzicanții să nu te bagi în vorbă…

— Și cu bucătarii, mă! strigă Mitrică. Domnu' polonic!

— Domnu' manivelă!

— Mersi, ai auzit-o pe aia de-am adus-o eu. Aducea nițel cu soru-ta, mă!

Mulțumit de sine, se mai privi o dată în oglinjoară, o strecură în buzunarul de la piept al vestonului și porni prin curte fluierând, când și când întorcând capul și făcând cu ochiul lui Iliuță, care-l privea zâmbind din ușa bucătăriei.

Nu făcu însă trei pași, că se ivi de după colțul pichetului sergentul de serviciu.

— Mitrică, ordin de la tovarășu' locotenent, fii gata, pleci cu mașina până la Stațiune…

— Gata. „Ei, asta-i viața șoferului, vii de la drum ca să pleci la drum!" Ce fac porumbeii mei?

— Care porumbei?

— Amorezații ăia doi…

— Mi se pare că o să le dea drumul. A vorbit tovarășul locotenent cu miliția și cu unitatea. Așteaptă răspunsul, să vadă unde a ajuns autobuzul lor, să verifice…

— Să verifice, mă, de ce să nu verifice, vorbi el de unul singur și porni către șopron, învârtind pe deget lanțul cu cheile de contact ale mașinii. Eu mi-am făcut datoria și i-am adus…

În timp ce cei doi „porumbei" aduși de Mitrică stăteau într-o cameră și, așteptând, răsfoiau niște reviste, locotenentul Mirescu încă nu încheiase convorbirea la telefon. Raportase unității, vorbise apoi cu miliția de la oraș, iar acum era pe încheiate discuția cu plutonierul Patriche.

— Alo… v-am spus… am văzut autobuzul, confirma Patriche de la celălalt capăt al firului. C-o fi fost cu elevi sau nu, asta nu pot ști…

— Aștept confirmarea buletinelor lor…

— Tovarășe locotenent, zise Patriche, cum terminați cu ei, mi-i trimiteți mie și-i expediez eu s-ajungă din urmă mașina aceea a lor. Găsesc o ocazie… Sau îi trimit pe jos, vorba aceea, „unde nu-i cap vai de picioare!" Dac-au rămas de căruță…

Râse în receptor, tuși și urmă:

— Vă rog să mă iertați pentru această gluma.

— Ce se mai aude cu ancheta în legătură cu contele? caută să se informeze Mirescu. Cazul se întâmplase în sectorul lui de pază, trebuia să fie ținut la curent cu toată această problemă. Ceva indicii?

— Mai nimic, tovarășe locotenent. Aici în comună mai nimic.

De la tovarășul căpitan anchetator am aflat azi dimineață, mi-a dat telefon, că Raul Drăgan…

— Cine-i ăsta?

— Nepotul contelui, acela care-i trimitea bani și era ceva funcționar prin București…

— Ei, ce este cu el?

— A fost închis și a evadat de sub escortă în timp ce-l duceau sau veneau cu el de la proces, cam așa ceva.

— Dar ce-a făcut ăsta?

— Se zice că ar fi tras în fals niște bilete de la loz în plic, lucra c-o bandă pe acolo prin București, asta-i era meseria…

— Uite al dracului, dom'le! făcu Mirescu plin de mirare. Va să zică se mai întâmplă și din astea…

— Se întâmplă, câte nu se întâmplă, confirmă Patriche. Sunt unii la care le umblă mintea în fel și chip, să inventeze, să născocească fel și fel de afaceri, numai sa facă bani nemunciți…

— Bine, tovarășe plutonier, încheie Mirescu, când am un rezultat, îi trimit pe cei doi tineri la dumneata și mai departe ai dumneata grijă de ei…

— Am înțeles, să trăiți!

Mirescu puse receptorul în furca și îi ordonă telefonistului să-l cheme imediat pe caporalul Ștefănescu la el. Alexandru se prezentă îndată și ramase în poziția de drepți, lângă ușă, cu boneta în mână, așteptând.

— Cum stăm cu serviciul? întrebă Mirescu și ocolind biroul veni în fața sa.

— Bine. Schimbul abia sosit se odihnește. Au fost la masă, le-am controlat armele. Acuma băieții dorm. Pregătesc celălalt schimb…

— Peste cât timp, ia să văd planificarea? ceru Mirescu și privi în registrul din fața sa. Mda, făcu el, la zece și douăzeci. Acum e zece și zece. Oamenii care pleacă s-au sculat?

— Cu o jumătate de oră înainte, conform regulamentului, tovarășe locotenent. Sunt în sala de mese, iau câte o gustare și apoi le voi verifica armamentul, ținuta și-i voi prezenta la camera de îndrumare…

— Bine. Te rog îngrijește-te, vezi tinerilor ăstora – și arătă cu capul spre camera vecină – poate le e foame. Întreabă-i dacă vor, spune-i lui Iliuță să le servească o mică gustare.

— Am înțeles. Care-i situația lor?

— Se pare că au spus adevărul. Să vedem, aștept un telefon. Bucureștiul le-a confirmat identitatea. Urmează să aflăm unde-i autobuzul.

Luă apoi un registru de pe birou și-l întinse caporalului.

— Ia vezi cum am întocmit planul de pază pentru seara asta. Ai vreo propunere?

Alexandru aruncă o privire peste scheme, după care zise:

— Nu, n-am nicio propunere. E foarte bine.

— Bun, conchise Mirescu. Eu am să-l mai revăd încă o dată foarte repede și, înainte de plecarea în serviciu, vreau să stau de vorbă cu oamenii…

— Le dați dumneavoastră plecarea?

— Da, le-o dau eu. La ora planificată, să fie în camera de îndrumare!

— Am înțeles!

— Iar dumneata ia-l pe Mitrică și dați o fugă cu mașina până la Stațiune, sus la castel. Caută-l pe inginerul Dumitriță și spune-i să ne trimită într-o zi, două tractorul cu grapa și discuitoarele. Ce dracului, ne-am înțeles într-un fel și văd că ne întârzie… A dat ploaia, fâșia arată s-a bolovănit, cât să mai așteptăm?

— Ați vorbit și la telefon cu dumnealui?

— Tocmai de asta te trimit pe dumneata, că nu dau de loc de el la telefon. Ba că e prin Stațiune, ba că e în ateliere, dracu' știe pe unde umblă.

— Am înțeles, zise Alexandru. Puse boneta pe cap, salută și ieși. „Dumitriță… Dumitriță, își zise el. Ia să-l văd și eu pe junele ăsta tomnatic!?"

În curte, Mitrică trăsese mașina în fața chioșcului și aștepta. Alexandru veni către el, deschise portiera și…

— Mai sunteți supărat pe mine, tovarășe caporal? îndrăzni el să întrebe. Știți, pe chestia ălora de i-am adus…

— Apropo, era să uit! tresări caporalul. Iliuță! Măi, Iliuță! strigă el către bucătar.

Iliuță apăru în ușa bucătăriei cu o oală în mână și tot cu ea în mână alergă în întâmpinarea lui Alexandru.

— Ordinul tovarășului locotenent, îi spuse caporalul. Fă repede câte o gustare pentru cei doi elevi. Te duci și le-o servești în cameră, acolo unde sunt, știe sergentul de serviciu, ai înțeles, măi?

— Gata, tovarășe caporal, s-a executat!

Alexandru se întoarse apoi la mașină, se urcă lângă Mitrică și după ce-l privi câteva clipe, îi zise:

— Te apucaseși să mă întrebi ceva, despre ce e vorba?

„Chiar să fi uitat? se întrebă șiret Mitrică. E vulpoi bătrân caporalul, ce, n-a auzit că-i vorba de ăia doi? Dar vrea să mă fiarbă pe mine așa…”

— Ziceam dacă mai sunteți supărat, tovarășe caporal…

— De ce, măi? făcu pe miratul Alexandru.

— Pe chestia celor doi, care i-am adus, mi-ați zis atuncea, când umblam la motor, să mă uit la dumneavoastră și eu știu ce înseamnă asta…

— Ce înseamnă?

— Adicătelea uită-te la mine, să te văd cât ești de prost, că ai luat-o razna cu vorba, cam așa ceva, nu?

Alexandru începu să râdă.

— Păi, bine măi, așa vorbești tu cu cei pe care-i aduci la pichet? Noi nu știm cu cine avem de-a face. Omul poate să fie vinovat, poate să nu fie, uite cum se zice că ar fi cazul ăstora doi, și-atunci? Dar chiar vinovat să fie, trebuie să vorbim frumos…

— Da’ mucoasa aia, n-ați auzit ce mi-a zis? nu se lăsă Mitrică. Băgă cheia în contact, porni motorul, ambală. Cică „neam de manivelă” și mai știu eu cum…

— Și n-ai mai auzit tu vorba asta până acum? îl privi printre gene Alexandru. Crezi că ea ar fi spus-o dacă tu îi vorbeai frumos? Hai, dă-i bătaie, să mergem, că e gata amiaza!

— Deci am greșit?

— Ai greșit, Mitrică, răspunse Alexandru și cu un gest prietenesc îi împinse șoferului boneta pe ochi. Hai, dă-i drumul… neam de manivelă…

11

În acea duminică după-amiază, Alexandru plecă în învoire către sat. Cu toate că noaptea fusese de serviciu, nu se simțea obosit și zorea la drum, să ajungă cât mai repede la Dorina. Apucase de-a dreptul peste câmp, pe o potecă dintre vii, bătătorită, cu smocuri de iarbă printre crăpăturile uscate ale pământului. Era cald. Mergea cu boneta în mână și privea tot înainte să deslușească cu o clipă mai devreme casa profesoarei. Înapoi, rămăsese foarte departe pichetul cu acoperișul de țiglă roșie sclipind în soare peste frunzișul bogat al teilor, alături cu foișorul de observare ce se înălța semeț dominând zarea.

Coborî o ușoară vâlcea și, când să urce iar la deal, se întâlni deodată față-n față cu soldatul Iuliu Covaci, ieșind dintr-o viroagă acoperită de stufărișuri și bozie. Cu pelerina de ploaie împăturită și pusă în bandulieră, având agățat de umeri sacul de merinde, de centură încărcătoare și bidonul de apă, prăfuit și asudat, părea un infanterist ce mărșăluiește venind de departe, cu boneta dată nițel pe spate și descheiat la copca vestonului.

Cum îl văzu pe caporal, se opri cu arma la picior, luă poziția de drepți, și vru să raporteze de îndeplinirea misiunii. Caporalul îl opri însă cu un gest al mâinii și-l întrebă la ce oră are sosirea la pichet?

— La ora șasesprezăce și treizăci și două de minute, raportă el, privind cerul să vadă unde a ajuns soarele.

— Ai apă în bidon?

— Nu mai am că s-o gătat minten la amiaz, tovarăș caporal, dar… întoarse el capul privind în toate părțile de parcă ar fi căutat ceva, iaste o fântână pe aicea, unde noa, că să văz eu, da pre potecuța iasta…

— Nu, n-am nevoie, nu mi-e sete, zise Alexandru, numai am vrut să văd dacă ai sau nu apă. Știi de ce te-am întrebat, nu?

— Știu, tovarăș caporal, știu cum să nu știu. Dară eu nu mințăsc… io musai trebă să ieu apă de la pichet, că mă arză setea și io nu cere de la oameni…

Se înrădăcinase un obicei printre grăniceri să nu-și mai umple bidoanele la pichet, sau dacă le aveau pline la control înainte de plecare să le verse imediat după ce ieșeau pe poarta pichetului, deoarece ziceau unii dintre cei care făceau treaba asta că pentru ce să mai care atâta greutate la șold – nu au destul de

cărat pușca, pelerina de ploaie, încărcătoare, telefon, uneori seara lanternă și câte și mai câte? Așa că dacă le era sete, ziceau ei, n-au decât să ceară apă de la oamenii aflați la muncă în zonă, că oamenii au la ei ulcioare pântecoase, cu apă rece, ascunse la umbră și răcoare sub câte o tufă... Și apoi nu știu cum se făcea, dar mai totdeauna câte o fată era aceea care se arăta săritoare și îndatoritoare să le potolească setea și, de, nu era rău să mai facă cu ea o glumă sau să mai schimbe o vorbă.

— Călcați ordinul și vă abateți de la itinerar! le atrăsese atenția locotenentul Mirescu. Apoi nu este permis să beți apă sau să luați alimente, mâncare de la oameni necunoscuți. Nu știi cu ce scop vă dau... Pot să fie oameni cinstiți, dar pot fi și din aceia care îți pun ceva în apă sau în mâncare și tocmai când crezi că ești cât se poate de vigilent, te apucă somnul sau, mai știu eu ce, de te scoate din serviciu!

Alexandru îi spuse lui Covaci că poate să plece și grănicerul salută regulamentar și se pierdu iar în vâlceaua aceea acoperită de stufărișuri și bozie. Caporalul porni tot pe poteca dintre vii și după puțină vreme zări casa Dorinei sub coroana numai umbră a teiului. Acoperișul vilei, din ardezie neagră, prinsese din cauza vremii o culoare verzuie și sclipea uneori viu în razele soarelui de parcă era de argint.

După un sfert de oră, Alexandru intra în curtea încărcată de flori printre care se strecura aleea centrală acoperită cu dale de piatră. Urcă cele trei trepte de marmură și se opri în fața ușii masive de stejar. Ciocăni în ea de două ori scurt și așteptă nițel emoționat. „Dacă, poate, nu este acasă? se întrebă el. Să se fi dus în vizită la locotenentul Mirescu? Nu se poate, altfel nu m-ar fi invitat...”

Se auziră pași și ușa se deschise.

Dorina, într-un capot de casă, îngrijit pieptănată ca de obicei, cu buzele conturate cu acel carmin care-o prindea bine la culoarea feței și a părului negru, întinse brațele, dar Alexandru îi luă mai întâi mâna și i-o sărută...

— Mi-a fost dor de tine, Alex, zise ea alintându-se. Tare dor... Hai, poftim, intră...

Alexandru își șterse picioarele de covorașul de iută de lângă prag și păși în holul unde se găsea un cuier de perete cu oglindă și suport pentru umbrele. Cunoștea de acuma casa, ce-i devenise familiară în cele câteva luni de când venea aici. De

fiecare dată însă călca pe covoare cu o anumită grijă, având un deosebit respect pentru interiorul atât de modern și plăcut mobilat de Dorina, ce-și făcuse un cult din întreținerea lui.

— Poftim în dormitor, spuse ea și deschise ușa glasvandului ce da spre camera dinspre grădină. Ești obosit, vrei să te odihnești puțin?

— Nu, nu sunt…

— Dacă vrei, te poți culca o jumătate de oră, propuse ea. Nu ți-e cald?

— Enorm! Mi s-a lipit cămașa în spate de transpirație…

— Hai în baie să te speli. Pe urmă dacă nu vrei să te culci…

— Vrei să mergem la salcia noastră pe malul lacului?

— Nu, azi nu mai mergem acolo, zise Dorina. E târziu. Stăm acasă, în dormitor, ascultăm discuri, radioul, iar spre seară, dacă poți rămâne, este și un program frumos la televizor…

— Ce anume?

— Chiar nu cunoști programul? se miră ea și privindu-se fugar în oglindă, peste umărul lui, își aranjă puțin părul prinzându-l în două agrafe. Doar aveți televizor la pichet, așa știu.

— Avem, dar… ce să-ți spun? se scuză el. Poate că programul i-a interesat pe cei care au rămas acolo. Eu dacă am știut că vin aici, nu m-a interesat. Nu-i nimic, mi-l spui tu…

— Nu, nu ți-l spun! se împotrivi ea, vrând să-l necăjească puțin. Hai, du-te în baie, eu te aștept în dormitor. Vorbim după aceea…

După câteva minute, proaspăt spălat, pieptănat, numai în cămașă, Alexandru veni și el în dormitor.

— Te-ai răcorit?

— Da, mulțumesc!

— Uite stai aici, în fotoliul ăsta și eu am să mă așez în fața ta, în celălalt. Între noi măsuța…

— În mod sigur la televizor este un meci de box sau de baschet, căută Alexandru să reia discuția. Îl făcuse curios, îl interesa acum programul…

— Nu, nu, nu! De trei ori, nu! zise ea râzând și se lăsă pe spătarul fotoliului, dându-și la o parte cu un gest reflex al capului părul de pe frunte. Nu este niciun meci! Și nici program de varietăți… Și nici concert de muzică ușoară… Și nici… stai se gândi ea o clipă privind undeva în tavan, și nici muzică populară… și niciun film serial… și nici… dialog la distanță…

— …și nici buletinul meteorologic sau Val-vârtej, reluă Alexandru jocul, și nici emisiunea Ala-bala…

Începură să râdă și Dorina se aplecă peste măsuță și-l sărută pe frunte, după care îi prinse bărbia cu două degete și-l privi drept în ochi, venind aproape, tot mai aproape, până ce el îi simți răsuflarea înfiorându-i pieptul.

— Mi-a fost dor de tine, Alex, ți-am spus, vorbi ea mai mult în șoaptă, parcă să nu fie auzită decât de propriile ei gânduri.

— Și mie la fel, spuse el. Știi ce tare m-am grăbit, să fiu aici cât mai devreme?

— Suntem atât de aproape unul de altul, Alex – știi, stau mereu în veranda casei și privesc către pichetul tău și totuși foarte departe… departe! Crede-mă, urmă ea fără să-și ia privirea din ochii lui, stau aicea singură, „fată dragă de departe”, cum îmi spui tu, stau și-ți simt lipsa, cu fiecare zi ți-o simt tot mai mult. Abia pleci, știu că nu te mai văd multă vreme și încep să mă neliniștesc, să te doresc cu aceeași intensitate de totdeauna. Când pleci îți aud pașii îndepărtându-se pe aleea din curte, iar eu rămân în fotoliul acesta copleșită de dragostea ta și încep să-mi amintesc cum ne-am petrecut după-amiaza, retrăind cu voluptate fiecare clipă în care ne-am regăsit firesc noi doi. Și te urmăresc în gând cum te duci pe poteca dintre vii – drumul tău obișnuit către pichet, cu grijă să fii la timp acolo –, trăiesc din amintirile zilei și ale altor zile și plâng… Ah, dragul meu, dac-ai ști cum dor amintirile astea! Dac-ai ști!…

Alexandru, tăcut, veni pe fotoliul ei, își făcu loc lângă ea și o prinse în brațe, ocrotind-o la pieptu-i, mângâindu-i părul lung ce-i cădea bogat pe umeri, sărutând-o ușor pe buze, pe frunte, pe ochi, de parcă ea ar fi dormit și-ar fi vrut s-o trezească din somn cu aceste drăgăstoase dezmierdări ce-i plăceau atât de mult.

— Ți-am spus, și mie mi-a fost dor, vorbi el și încercă s-o strângă tare la piept, dar ea se zbătu să scape, și el îi simțea oasele, și trupul subțire și plăpând, și umerii, și sânii și-o acoperi din nou cu sărutări, până ce aproape obosi. Te iubesc și te doresc…

— Poate mai mult mă dorești, zise ea și se împotrivi îmbrățișării lui. Stai că am amețit… Și dacă mai continui așa, n-ai să fii cuminte și ne supărăm…

— Nu, nu ne supărăm, o asigură Alexandru și se retrase în fotoliul lui, punând mâinile la piept, întocmai ca un școlar

cuminte în banca lui. Ce zici, e mai bine așa? Ca la tine în clasă…

— Ei, nu chiar așa… corectă ea zâmbind, dar aproape așa…

— Bine, am să mă supun.

Se lăsă cu capul pe spătarul fotoliului și privi încăperea în care se revedea mereu în clipele lui de visare, acolo la pichet. O avea mereu în minte și știa fiecare obiect al mobilei, fiecare lucru cum arată, unde este pus. Divanul-studio negru, lustruit, tapisat în pluș roșu-aprins, toaleta cu oglindă mare de cristal, biblioteca în aceeași culoare cu restul mobilei, aparatul de radio cu picup, televizorul, soba de teracotă de faianță roșie cu ușițe de bronz și mânere de porțelan… Pe pereții în calcio-vecchio cu șipcă neagră trasă la o palmă sub tavanul alb cele câteva tablouri, unele reproduceri după Grigorescu și Luchian, altele de familie în care predomina bineînțeles mica balerină singură sau alături de unele colege ale ei, în diferite roluri de debut…

— Cu ce te ocupai când am venit eu? întrebă el și privi în jur să-și închipuie cam ce făcea.

— Degeaba te uiți, n-am stat aici, îl asigură ea. Am stat în odaia alăturată. Corectam niște extemporale…

— Le-ai terminat?

— Nu, mai am, dar n-are nicio importanță, n-o să stau acum cu nasul în hârtii când tu ai venit la mine!

Se aplecă din nou peste măsuță și-i prinse mâinile într-ale ei, privindu-l iar drept în ochi.

— Alex, dragul meu, ce-ai făcut din mine! Ce-ai făcut! zise ea gânditoare. Simt că nu mai sunt cea dinainte, că sunt alta…

— E bine că nu mai ești cea dinainte, răspunse el zâmbind. E chiar foarte bine. Așa am și dorit să devii, să ieși din acele tenebre ale gândului care te copleșeau, te striveau…

— Bine, dar unde mă duc eu? Încotro îmi îndrept pașii? Simt că merg parcă spre un necunoscut, către ceva foarte nedefinit, vag, ireal, plutesc ca-ntr-o lume de fum… Îți dai tu seama ce se petrece cu mine?

— Îmi dau perfect de bine seama, o asigură el. Nu mergi către niciun necunoscut. Fiind eu lângă tine, vreau ca viața ta să fie alta, uită tot ce-a fost… Da?

— Da…

Alexandru luă de pe măsuță o revistă și începu s-o răsfoiască fără multă atenție.

— Deschid o fereastră, s-a făcut cald în cameră, zise ea. Ești de acord, da?

— De acord.

Se ridică, se duse către fereastră și o deschise larg, potrivind perdelele lungi de mătase să stea la o parte, după care se reașează în fotoliu.

— Să vezi, seara, când se lasă răcoarea și după ce stropesc mica grădiniță, ce parfum se înalță din „regina nopții”, din garoafe și din cupele trandafirilor. Apropo, îți plac teii?

— Nespus de mult, răspunse încântat Alexandru. În București strada mea e plină numai de tei. La vremea asta, ca și cei de-aici, sunt în floare, parcă milioane de candelabre strălucitoare s-ar fi aprins în coroanele verzi, întunecate. Parfumul teilor îmi aduce totdeauna aminte de zilele examenelor de sfârșit de an la liceu…

— Am și eu un tei în curte, l-ai văzut?

— Da, l-am văzut.

— L-a sădit tata în primul an după ce a ridicat casa. Să vezi ce parfum lasă florile lui când se înnoptează…

— Și noi avem la pichet doi tei mari, și când i-am văzut înflorind m-a apucat nostalgia străzii mele din marginea Bucureștiului…

— Ești un autentic poet, Alex…

— Nu sunt nici poet și nici autentic, zise el roșind puțin. Tu ești poetă, faci versuri…

— Ți-am spus atunci că nu sunt versuri, ci simple jocuri de cuvinte, prin care am vrut să-mi exprim un sentiment față de tine. Dar tu ești un romantic…

— Ei, un romantic…

— Da, da, asta ești! Și-ți stă bine așa, să știi.

Spre seară, când afară începuse să se întunece, se porni un vânt ușor ce vălurea perdeaua în unduiri line ca tresăririle unei ape. Undeva, îndepărtat, se deslușiră bubuituri surde, ascunse, ca rostogoliri de pietre pe-un jgheab de tablă și, după câteva clipe, un fulger ca o suliță de lumină brăzda deodată cerul de la un capăt la altul.

— Auzi, tună! zise Dorina și se bucură ca un copil la primi fulgi de zăpadă. Va ploua… Prima ploaie din acest an…

— A mai plouat și acum două săptămâni, interveni Alexandru, nu atât pentru a-i tăia femeii entuziasmul, cât pentru a preciza

că nu aceea era prima ploaie din acel an.

— Da, ai dreptate, a plouat, fu de acord Dorina, dar atunci n-a tunat. A fost parcă o ploaie întârziată de iarnă, numai câțiva stropi reci, care parcă au mângâiat pământul. Aceasta este prima oară când tună…

— Nu, atunci a fost.

— Ba acum este! întări ea și-i bătu cu amândoi pumnii în piept, ca într-un zid, hotărâtă să-i înduplece a renunța la convingerea sa.

— Dacă-ți spun…

— Ba nu! Înțelegi? Nu! Acum este prima oară când tună! Prima ploaie cu tunete, o ploaie adevărată…

— Da, o ploaie adevărată…

— Pentru că tună.

— Da, pentru că tună…

— Nu mă mai imita, că-ți dau una, să știi!

— Nu te imit!

— Bine. Și pentru că ești cuminte, îți dau voie să mă săruți…

Se îmbrățișară, dar în clipa aceea un tunet năprasnic sparse tăriile cerului, și afară pomii din grădină începură să se zbată sub înverșunarea vântului ce se pornise mai aprig ca înainte. Dorina se făcu mică în brațele lui, își ascunse capul la pieptu-i și el simți tot parfumul părului ei învăluindu-l copleșitor de tandru.

— Ți-e frică? o întrebă el, îndreptându-i o buclă pe frunte.

— Nu, șopti ea. Cum să-mi fie frică lângă un grănicer? Așa e că tu poți să te împotrivești și furtunii? Dacă vrei, tu, că ești grănicer, poți să ordoni să stea ploaia, nu?

— Da, pot, dar pentru că asta e prima ploaie cu tunete din acest an, am s-o las să cadă!

— Ce drăguț ești, Alex! se alintă ea. Cât de mărinimos ești cu darurile cerului!

Izbucni în râs, zbătându-se la pieptul lui și Alexandru o strânse cu mai multă putere, parcă să-i înlănțuie acea veselie spontană ce-o cuprinsese din senin, întocmai ca ploaia care venea.

— Ah, mă doare! zise ea în șoaptă.

— De ce vorbești așa încet?

— Să nu mă audă ploaia…

Se ghemui și mai strâns la pieptul lui, el o sărută pe ceafă, și ea se înfioră, tresărind ușor.

— Ah, Alex, ești nebun!

— …

— Lasă-mă, tu n-auzi? căută ea să-și ascundă ceafa și umerii striviți sub năvala sărutărilor lui. Alex, ce e cu tine?

Îi simțea răsuflarea caldă, puternică în păr și, o dată cu ea, dorința de a fi a lui, atunci, în clipa aceea, dorință ce-o intuia perfect, dar de care îi era teamă, o teamă ascunsă, involuntară, nedefinită. Evita totuși să i se împotrivească – și conștient și deliberat evita acest lucru – ca să nu alunge beția ce-o învăluia ușor și dulce ca un balsam narcotic trăgând-o parcă spre afundurile unei ape.

Un nou tunet făcu să zăngăne ferestrele și ea se trezi brusc din visarea ce-o cuprinsese, se desprinse din brațele lui, parcă mulțumită că nu se lăsase copleșită de clipele acelea de firească rătăcire și se ridică în picioare dreaptă, marțială, aranjându-și părul ce-i căzuse pe ochi, prinzându-l în agrafe deasupra tâmplelor. El încercă s-o cuprindă din nou în brațe, să și-o apropie, dar ea se feri într-o parte și plecă spre fereastră.

— Fii cuminte, Alex, îl liniști ea. Mă duc să închid geamul. Uite cum flutură perdelele, acum le zdrențuie vântul! O să plouă și o să intre apa în cameră…

Se duse către fereastră și el o urmări cu privirea, admirându-i trupul subțire, gingaș, bine proporționat, șoldurile mici ca și umerii înguști și, pentru o clipă, o văzu în imaginația lui undeva pe-o scenă, într-o rochie spumoasă de tul, dansând cu vibrația aceea autentică a balerinelor într-un spectacol de mare montare. „Păcat, își zise, că nu și-a putut realiza visul. Cu frumusețea ei, și probabil cu talentul, dar mai ales cu ambiția ei de a face o carieră strălucită, ar fi fost o stea a baletului! Păcat…” își dădea seama că o iubește nespus de mult și era fericit că împărțea suferința ei cu el, că fiind alături de ea o putea face să uite tot ce a fost și să privească cu încredere în viitor…

Ploaia răbufni deodată, lovind geamurile cu stropi mari și grei, ulița era toată numai un nor de praf, salcâmii își plecau crengile până la pământ, se auzea prin ogrăzi cum strigă femeile să se adune copiii de la joacă și să bage orătăniile prin cotețe, că vine prăpădul.

Dorina prinse giurgiuvelele, le închise, dar când să tragă perdelele se întoarse deodată și zise:

— Alex, uite, un grănicer de-al tău s-a adăpostit sub salcâmul de la poartă…

Alexandru se ridică din fotoliu și veni la geam. Privi cu atenție, nu deslușea prea bine peste gardul de cărămidă cine putea fi, se zărea numai boneta cum și-o ținea băiatul cu mâinile să nu i-o zboare vântul și privea când și când în sus, să vadă dacă coroana salcâmului îi va fi sau nu un bun adăpost de ploaie. Lângă el, prin pânza prafului, veni repede și un bărbat, cam în vârstă, cu părul albit la tâmple, înfoiat din pricina vântului ca o coamă, înfășurat într-un balonzaid, căruia i se ridicau pulpanele ca niște aripi și atunci lăsa să i se vadă costumul destul de bun ce-l îmbrăcase în ziua aceea de duminică. Își trecea mereu mâinile prin păr, să și-l aranjeze și începu să întoarcă tot mai des privirea către vilă, de parcă ar fi așteptat pe cineva dinăuntru.

— Ăsta nu-i Dumitriță? întrebă Alexandru, stând înapoia Dorinei, după perdele.

— Ba, parcă el este, zise ea, totuși nesigură. Da, da, el este…

— Te pomenești că vrea să vină încoace, are un pretext, să se adăpostească din cauza furtunii…

— Nu, nu vine, nu îndrăznește! asigură Dorina. Se uită și el numai așa, îmi cunoaște casa. De-atunci, când mă întâlnește undeva pe uliță, nici nu mai vrea să dea ochi cu mine, trece repede pe partea cealaltă…

— Cred că dac-ar îndrăzni să intre în curte, zise Alexandru și ochi-i sticliră aprins, îi dau una sub bărbie și-un picior în fund de-l zvârlu drept acolo la el la Stațiune!

— Nu-ți face probleme, nu intră el în curte…

— Am fost acum vreo două zile pe la el…

— Zău? Cu ce treabă?

— M-a trimis Mirescu după un tractor, să discuim fâșia arată. Spilcuit, pus la punct, cu nelipsita batistă albă în piept, nu știa cum să se mai învârtească pe lângă mine și să mă servească…

— Cred că știe de legătura noastră, spuse Dorina. Așa am înțeles eu de la Silvia.

— Foarte bine, să știe și să-și bage mințile în cap, hotărî Alexandru. N-are voie nimeni să se mai atingă de tine, nici măcar cu privirea!…

Afară începu să răpăie ploaia pe acoperișuri, săltau numai bășici pe tăbliile caselor, apa prinse a spăla geamurile.

Grănicerul se trase mai mult lângă gard, ținându-și mai departe boneta cu mâna, cu ochii îndreptați în sus, la scuteala salcâmului.

— Cheamă-l înăuntru, zise Dorina. E păcat să stea în ploaie…

— Nu-l știu care este…

— Ce importanță are? E coleg de-al tău…

Alexandru trecu prin camere, ieși în verandă și din ușă strigă către poartă:

— Tovarășe grănicer! Hei, auzi? Tovarășe soldat!

Militarul săltă nițel capul peste linia gardului de cărămidă, căută nedumerit în jur, nu știa cine-l strigă, abia își mai ținea pe cap boneta cu mâna. „Ăsta-i Mitrică, își zise vesel Alexandru văzându-l bine de tot acum. Ce-o căuta pe aici?”

— Mitrică! strigă caporalul. Încoace, măi, uită-te încoace! îi porunci Alexandru. Deschide poarta și vino aici!

— Oho, tovarășul caporal! tresări plin de bucurie Mitrică și o zbughi glonț prin ploaie, oprindu-se drept în verandă. După el, dădu să intre și Dumitriță…

— Dumneata, du-te la casa dumitale! îi strigă Alexandru. Ai casă, du-te acasă, nu umbla, crai bătrân, pe uliție pe vremea asta!

Inginerul făcu ochii mari, văzându-l pe caporal, se întoarse brusc pe călcâie și-o tuli pe poartă, drept în uliță, cu pulpanele balonzaidului în cap, aplecat sub răpăiala ploii, sărind prin bălțoace și fără să se mai uite înapoi, de parcă l-ar fi gonit careva din urmă.

— Ăsta nu-i ăla de la Stațiune? întrebă Mitrică ștergându-și cu podul palmei apa de pe față.

— Ăla, pușlamaua aia…

Mitrică nu înțelese mare lucru, dar nici nu mai insistă. Dacă ajutorul șefului de pichet îl făcuse pe acela pușlama, înseamnă că nici nu mai trebuie discutat, ce și cum.

— De unde vii, stimabile? întrebă Alexandru.

— De unde să viu, tovarășu’ caporal? Pornisem și eu în învoire, auzisem că-i horă la Coșara…

— Și vroiai să faci un dans?

— Păi de ce să nu fac, tovarășu’ caporal? Dacă aflam vreo pipiță mai de categoria prima, nu rămâneam eu tras pe dreapta, să știți! Dar dumneavoastră? roti el ochii în jur. Aici, la doamna profesoară, care va să zică! Ei, bine-ați mai dibuit-o tovarășu’

caporal, zău, pe viața mea! Face! Artistă, nu alta! Acuma, că nici cu dumneavoastră nu mă dau bătut, asta-i altă socoteală!

— Mitrică! îl opri caporalul.

— Am înțeles… să mă uit la dumneavoastră… să mă vedeți cât sunt de… râse Mitrică și-și puse boneta pe cap. Știu cântecul…

— Păi, bine mă, se poate? arătă Alexandru cu degetul la obraz. Ce mă tot lauzi atâta?

— Lăsați, tovarășu' caporal, că om ca dumneavoastră mai rar, să tot faci armata! Le-am spus eu ălora pe la unitate, adăugă el mai confidențial: „Bă, zic, pâinea lui Dumnezeu, nu alta, au dat de-un trai acolo cu dumnealui! Milităria-i militărie, dar și treaba merge șnur!" Ce, nu merge? întrebă el privindu-l în sus pe caporal. Merge…

Ușa verandei se deschise și în pragul ei apăru Dorina, ținându-și părul cu mâinile să nu i-l înfoaie vântul.

— Sărut-mâna, doamnă! zise Mitrică și-și luă boneta din cap ca pe o pălărie. Eu, știți… cu tovarășu' caporal… ploaia…

Se pierduse cu totul. Parcă-i căzuse tavanul în cap. Se bâlbâia și un nod da să-i taie beregata…

— Haideți înăuntru, zise Dorina. Alex, poftește-l pe dumnealui să intre…

— Văleu, doamnă, lăsați, uite bocancii mei, se rugă el, dar femeia nu mai era în prag, intrase deja în casă. Zău, tovarășu' caporal, ce vă bag eu în bocluc?

— Mitrică!

— Știu, să mă uit la dumneavoastră, mă uit, să fiu al dracului dacă nu mă uit… Numai stați să scot bocancii…

Se descălță, îi lăsă în verandă și numai în ciorapi, în vârful picioarelor, porni după caporal, trecând prin odăi, cu ochii numai pe pereți și pe tavane. Amețise de tot ce vedea…

— Mamă, măiculiță, șopti el caporalului, zău, v-a pus Dumnezeu mâna-n cap, ăsta-i palat regesc, pe viața mea…

Ajunseră în sufrageria-salon. Dorina îl pofti pe Mitrică să ia loc, se așeză și Alexandru, ea le aduse două cupe cu înghețată, apoi niște dulceață, mai vorbiră de una, de alta („Zău, tovarășu' caporal, poate aveți vreun neam, ceva pe la O.N.T., vreau să mă bag pe autobuzele alea mari. Dumneavoastră, acolo, la București, nu se poate să nu cunoașteți! Cică se câștigă bine…") și când stătu ploaia, el se ridică, îi sărută mâna Dorinei și ieși în

verandă, unde-și încălță bocancii.

— Sărut-mâna, mai zise el din nou înălțând boneta și vă mulțumesc pentru adăpost! Să trăiți, tovarășu' caporal...

Alexandru îl conduse până la poartă și când Mitrică dădu să plece, acesta se întoarse și vorbi mai mult șoptit:

— Zău, să fiu al dracului, general să fi fost și nu intram într-o casă ca asta! Pe viața mea! Dar cu... distanța aia legală...

— Mitrică! zâmbi Alexandru.

— Gata, m-am dus, să trăiți! Petrecere frumoasă și vă mulțumesc.

Stătuse ploaia, se înseninase, pe uliță curgeau pâraie tulburi, șanțurile erau pline cu apă murdară ce trecuse în unele locuri chiar peste podețe...

Și-au petrecut seara strâns lipiți unul de altul în fotoliu, bând cafele și urmărind programul de televiziune. Afară se înnoptase, ieșise luna, se vedea strecurându-se pe după norii negri, scămoșați în alb, pe cerul ce căpăta cu fiecare clipă limpezime.

— Spune-mi, ce surpriză vrei să-mi anunți la televizor? ceru el, dar ea îi spuse să tacă și să aibă răbdare, că îl va avertiza la timpul potrivit.

Și iată că după o scurtă emisiune științifică despre aselenizarea navelor cosmice, ea îl prinse de mână și-l făcu atent. Crainica anunța acum un recital de balet cu Ileana Iliescu, prezentând-o în rolurile Odetta-Odilia din *Lacul lebedelor*, Mirtha din *Giselle*, Zarema din *Fântâna din Baccisarai*, arăboaica din *Spărgătorul de nuci*, în *Moartea lebedei* de Saint-Saëns...

— Ah, va fi splendid! zise ea și bătu din palme, bucurându-se. Abia aștept s-o revăd pe Ileana Iliescu... Știi, am văzut-o și pe Magdalena Popa într-un recital festiv de balet... Dansează splendid! Am văzut-o în *Lacul lebedelor*! Apoi în *Spărgătorul de nuci*... O grație și-o siguranță în pas, de te uimește nu alta!

— Și ea dansează *Moartea lebedei*?...

— Da, și ea. Am văzut-o de mai multe ori. Mare artistă!

Primele acorduri din cunoscuta muzică a lui Ceaikovski, pentru scena lebedei albe, umplură camera cu vibrația lor melodioasă și caldă. Pe ecran apăru tânără solistă a Teatrului de operă și balet din București. Dorina, cu sufletul la gură, tăcută și parcă împietrită în fotoliul ei, îi urmărea fiecare mișcare, fiecare evoluție în dansu-i diafan și sublim. Alexandru privea când la

ecran, când la ea, dar de cele mai multe ori la ea și o vedea cum trăia intens fiecare episod al dansului, cu acea vibrație interioară ce ți-o dă numai sentimentul unei împliniri totale, unei dăruiri fără margini pasiunii dorite. Ochii ei aci lăcrimau, aci râdeau cuprinși de extazul alunecării balerinei în acel *pas de bourrée* și pieptul îi tresălta ușor, înfiorată și copleșită totodată de farmecul dansului.

— Îți place, Alex? întrebă ea într-un târziu, prinzându-l de mână, dar fără să-și ia ochii de la micul ecran.

— Foarte mult...

Ea oftă, își cuprinse după aceea capul în palme, stătu așa câteva clipe, apoi înălță cu semeție fruntea, scuturându-și cu un gest al capului părul pe spate. Vroia parcă să uite totul, să creadă că de-acum începe viața ei cea adevărată, că-și găsise, în sfârșit, un ideal lângă acest tânăr inteligent, optimist, seducător până la sublim. Era ceea ce își dorise în ultimii ani în căutări intime, răscolitoare, pline de speranță și așteptări.

După Odetta, intră în scenă Mirtha, apoi Zarema, urmă arăboaica și în sfârșit apăru în acel *pas seul* lebăda lui Saint-Saëns. Atunci Dorina se strânse și mai mult lângă Alexandru, vroia parcă să se contopească cu ființa acestuia, să retrăiască și el alături de ea sentimentele pure ale acestui dans pe care ea îl pregătise luni în șir pentru seara ei de debut, dar pe care nu-l dansase niciodată. Înălțătoarea și emoționanta muzică a compozitorului francez însoțea cu fiecare mișcare a balerinei dorul de viață al lebedei, acel dor ce se exterioriza în unduirea lină a brațelor, în sensibilitatea și finețea rituală a mișcărilor corpului și picioarelor, în vibrația mai mult înțeleasă a sufletului. Lebăda trecea prin viață lin ca o apă, neauzită ca vântul de seară, ascunsă privirilor ca o părere, sublimă în modestia ei, dureros de sinceră în rătăcirea ei către moarte...

— Uite, Alex, uite dragul meu, asta e viața mea! șopti Dorina și se strânse și mai mult lângă el în fotoliu. Poate că nu mi-a plăcut atât de mult dansul acesta pe când îl pregăteam pentru debut, cât l-am îndrăgit după tragedia mea, pentru că socotesc că el exprimă cel mai fidel toată durerea vieții mele. Uite, vezi lebăda cum lunecă aproape imperceptibil spre sfârșitul suferințelor sale, citește, te rog, în privirile ei toată durerea ce-o încearcă în aceste clipe, iată cum se degajă din mișcarea brațelor, picioarelor, din unduirea felină a corpului stingerea tot

mai lentă a ultimelor pâlpâiri de viață într-o candoare magnifică... Privește, te rog, înălțarea mâinii, iată zvâcnetul ei ca o ultimă înfiorare înaintea morții...

Dorina lăsă capul în palme și începu să plângă.

— Asta e viața mea, Alex! spuse ea printre suspine. În acel pas lent mă îndrept către sfârșit în singurătatea asta a mea. Iartă-mă te rog, dar nu m-am putut stăpâni să nu plâng... De câte ori văd acest dans pe care-l trăiesc până la durere, plâng...

— Trăiește te rog numai prima parte a dansului, zise el, mângâindu-i părul și sărutând-o ușor pe frunte, s-o liniștească. Trăiește acea parte intens, cu pasiune, trăiește-o alături de mine...

— Nu știu... nu știu... își scutură ea umerii parcă negăsind în clipa aceea un răspuns propriei dureri. Ceea ce știu e că eu dansez, Alex, viața mea e un continuu dans, eu îmi dau seama, ți-am spus – îmi dau perfect de bine seama că merg, în acel *pas seul*, către sfârșit...

— Nu mergi către niciun sfârșit, o asigură el. Niciodată tu nu vei înălța mâna în acel zvâcnet ce pune capăt vieții. Am apărut eu în calea ta și ți-am oprit dansul, să zic la jumătate... întocmai ca un film ce s-a rupt într-o derulare vertiginoasă. S-a rupt la timp...

— N-ai să renunți niciodată la mine, Alex.?

— Niciodată!

— Să știi, Alex, că eu nu mai pot concepe viața mea fără tine, urmă ea, și-n glasul ei se întrezăreau teama, neliniștea, groaza de neprevăzutul dureros și apăsător. Dacă s-ar întâmpla să rămân iar singură, zilele mele ar fi un chin, aș simți că mă duc iar spre acele afunduri ale suferinței ce nu le mai pot suporta și care mi-ar grăbi sfârșitul...

— Nu, nu te mai gândi la asta. Voi fi tot timpul alături de tine... În felul tău de a fi, în inteligența ta, în grija ta pentru mine, în corespondența intimă a gândurilor noastre am găsit tot ce mi-am dorit...

— Ce bun ești tu, Alex. Ce bun! vorbi ea printre lacrimi și-l privi recunoscătoare cu ochii mari și umezi. Tu ești salvarea fericirii mele... a vieții mele...

El o cuprinse în brațe, îi șterse lacrimile de pe obraz și o mângâie pe păr ușor și tandru într-un gest ce însemna mai mult decât ocrotire și dragoste.

— Ți-a plăcut surpriza mea?

— Da, mi-a plăcut, mărturisi el.

— Atât de mult iubesc baletul ăsta! Și atâtea amintiri mă leagă de el! Ah, dacă ajungeam să-l dansez!

Lăsă iar capul în palme și lacrimile începură să-i șiroiască pe obraji.

— Hai, nu mai plânge, lasă, liniștește-te, o rugă el.

— Dacă trăia tata, șopti ea cu aceeași durere în glas, abia stăpânindu-și suspinele, toate ar fi avut alt rost pentru mine. Viața mea s-ar fi desfășurat în alt fel… A trebuit sa sfârșească în umbra misteriosului conte Tegaș… Bine ca s-a îndurat cineva să-i ia și lui zilele. Bine că s-a întâmplat și minunea asta, pe care am dorit-o așa cum doresc ziua de mâine. Apropo, ce-au mai stabilit cercetările voastre în privința morții lui? întrebă ea și cu o batistă își șterse ochii.

— Cercetările le face miliția, nu noi, zise Alexandru. Sunt de competența ei…

— Și miliția ce-a stabilit?

— Nu știu exact. Se fac totuși cercetări. Un lucru e clar, contele a fost omorât de cineva…

— Un laș! izbucni Dorina. N-a fost în stare să-și ia singur viața. Un laș! Am fost la el în seara ce-a precedat omorul, zise ea, am fost să…

— Ai fost la el? tresări Alexandru și lăsându-se pe spătarul fotoliului o privi lung și pătrunzător, drept în ochi.

— Da, am fost la el, ce te miri? urma ca liniștit. Nu ți-am spus lucrul ăsta?

— Nu, nu mi-ai spus, răspunse el aproape împietrit de uimire. Acum aflu pentru prima dată…

— Am fost, continuă ea cu același calm de la început. În ultima vreme, așteptând din zi în zi să moară, ca era în ultima fază a puterilor, mă duceam mai des, doar-doar voi reuși să-i smulg o mărturisire. Zadarnic! Ca întotdeauna, m-a privit și în seara aceea rece, cu ochii lui spălăciți, apoși și n-a scos un cuvânt… „Unde-i tata? aproape că am țipat la el. Numai dumneata știi unde este. Spune unde este?” Tăcea de parcă era în pragul mormântului și-mi venea să mă reped la el și să-i dau cu ceva în cap sau să-l strâng de gât, arătare pământeană cu chip hidos de om!

— Nu te-a văzut nimeni când ai intrat la el? întrebă Alexandru

cu sufletul la gură... Era seara târziu? Întuneric? Nu te-au lătrat câinii vecinilor?

— Nu știu, nu mă interesează, vorbi ea rece, cu indiferență. Ies foarte rar din casă, așa încât apariția mea pe uliță li se pare unora o fantomă. M-am dus atunci pentru că l-am auzit pe popa Gherasim că-i este rău contelui și mă gândeam că poate în fața morții, ca bun creștin ce se pretindea, are să-și mărturisească fărădelegile... Am făcut drumul degeaba... A plecat în mormânt cu taina morții tatălui meu.

— Plutonierul Patriche nu te-a chemat și pe tine să dai o declarație?

— Pe mine? se miră ea. De ce să mă cheme?

— Păi în legătură cu moartea contelui. A chemat multă lume, credeam că aflând că ai fost la Tegaș în seara dinaintea crimei, era poate interesant să-i dai unele amănunte...

— Nu, nu m-a chemat. De altfel nu știe nimeni c-am fost acolo. Primul și singurul care află asta ești tu. Și chiar dacă mă chema, nu aveam ce amănunte să-i dau...

Alexandru simți cum e străpuns de-un cuțit rece până-n adâncul pieptului, parcă ceva se prăbușea în el cu fiecare clipă, încet, dureros, chinuitor de dureros. „S-ar putea oare ca ființa asta atât de plină de sensibilitate, atât de pură și de-o naivitate copilărească să aibă vreun amestec în moartea contelui? Vai, nu, nu cred! se sperie el de propriile-i temeri și se cutremură înfricoșat că-i putuseră trece prin minte asemenea gânduri. E un sacrilegiu s-o bănuiesc de așa ceva”. Dar își aminti că atunci, sub salcie, pe malul lacului, când o întrebase dacă și ea ar fi putut să-i ia viața lui Tegaș, răspunsese candid, fără rezerve: „da, l-aș fi omorât și oricând, în orice împrejurare și fără niciun fel de remușcare...”; apoi, după ce-o condusese odată acasă, fiind gata de plecare, văzuse afară în hol o pereche de ghete de baschet, albastre, cu rama noroită, ghete cu talpa în cercuri și romburi așa cum fuseseră depistate urmele în preajma casei contelui. „De unde le ai?” întrebase. „Mi le-a adus soția lui Mirescu de la București. Sunt din import”. Să fie adevărat? se gândise după aceea tot timpul la faptul acesta, avusese nopți de nesomn și chin, nu vroia s-o știe amestecată în treaba aceasta josnică și murdară, dar renunțase curând să se mai gândească, anumite concluzii îi anulaseră temerile-i sinistre. O absolvise de orice învinuire. Și acum, iată, după atâta vreme, spune singură

că a fost la Tegaș în seara dinaintea omorului. Și-o spune cu o seninătate și o candoare dezarmante, revoltător de degajat, ca și când totul ar fi fost foarte firesc și nu vedea nimic acuzator în toată treaba asta. „Și totuși unele probe ar fi, se gândi el mai departe cu teamă pentru ceea ce ar fi putut ea să săvârșească. Dar nu, nu-mi pot închipui participarea ei la această crimă monstruoasă, cu toate că după ea ar exista o justificare a condamnabilului gest. Povestea cu ghetele de baschet poate că e numai o coincidență, de ce fac asemenea presupuneri, parcă voit prin aceste presupuneri neîntemeiate tulbur oglinda apei în care i-am admirat și-i admir chipul atât de fermecător, uite cum mi s-a înfierbântat capul, vai, unde mă pot duce iar gândurile astea!”

Se scutură ca de-un fior de groază și ea îl văzu că se petrecea ceva cu el: buzele îi albiseră, tremurau, chipul îi devenise livid.

— Ce ai, Alex, ce ai, te-ai îngălbenit la față, ți-e rău? întrebă ea mângâindu-i fruntea și ștergându-i cu latul palmei sudoarea de pe tâmple. Uite cum ai transpirat așa deodată… Stai să deschid fereastra…

Se ridică cu greutate din fotoliu, se duse și deschise larg amândouă ferestrele spre grădină. Un val de aer rece pătrunse în cameră și, o dată cu el, după ploaia ce căzuse, năvăli parfumul florilor de „regina nopții” și al celor de tei. El se mai învioră puțin, scoase batista, își șterse obrajii, gâtul, fruntea, după care își privi ceasul de mână.

— E târziu? Mai stai puțin să-ți revii, cred că în cameră aerul a fost prea înăbușitor, n-am deschis de mult ferestrele…

— Te rog, iartă-mă…

— Așa e că nu e târziu? stărui ea, încercând să-l așeze pe fotoliu. Văd că te-ai uitat la ceas. Stai, stai puțin jos, are să-ți facă bine…

— Nu, nu, acuma mi-e bine, se scuză el fără să-i accepte propunerea. E târziu, trebuie să plec…

— Bine atunci, te conduc, se oferi ea cu multă amabilitate și grijă pentru el. Numai până ieși din sat. S-ar putea sa-ți fie iar rău…

— Nu, nu, se împotrivi el. Nu e nevoie…

Dar ea nici nu-l ascultă, se duse în camera alăturată de unde se întoarse într-o clipă îmbrăcată cu o pereche de pantaloni-pană albaștri și în mână cu aceleași ghete de baschet.

— Mă încalț și mergem, zise așezându-se pe fotoliu. Puneți vestonul…

Alexandru ceru să-i dea una dintre ghete. Ea i-o dădu și rămase în așteptare să vadă ce face cu ea. Alexandru o privi pe toate părțile – da, avea pe tălpi aceleași desene de care-i vorbise Toderașcu – vru s-o înapoieze, dar o reținu și-o examină iarăși cu aceeași atenție și minuțiozitate de la început.

— Ce este, ce vrei să faci cu ea, ce te interesează? întrebă ea plină de curiozitate. O gheată simplă și ieftină…

— Ai un metru de croitorie? întrebă el privind în jur, de parcă l-ar fi putut afla chiar acolo, undeva pe măsuță, pe fotolii, pe divanul-studio.

— Nu, n-am, nu mi-a trebuit niciodată, n-am cumpărat…

— Atunci adu-mi, te rog, o ață…

Fără să mai întrebe ce face cu ea, Dorina se duse în sufragerie și-i aduse de acolo o ață albă de coton, destul de groasă și rezistentă. El măsură talpa ghetei de la toc la vârf de câteva ori să se încredințeze că n-a greșit, după care băgă ața în buzunar și-i înapoie gheata.

— Voi pleca poate la București, zise el zâmbind ca o justificare, dar zâmbetul lui era forțat, prefăcut, șters. Și dacă plec am să-ți aduc o pereche de pantofi foarte ușori, străini, cunosc un prieten care călătorește mereu în străinătate. Uite, mai e nițel și a venit vara, trebuie să mergi și la plimbare, nu numai la școală…

— Ce drăguț din partea ta, zise ea și se așează pe fotoliu să se încalțe. Îți mulțumesc foarte mult. Dar nu trebuie să te deranjezi, dragul meu, nu-i nevoie, am pantofi și pentru puținele mele drumuri îmi sunt suficienți.

— Ți-am spus că-n vara asta te vei plimba mai mult… Cu mine te vei plimba…

— Bine, cum vrei tu, nu vreau să-ți stric plăcerea, acceptă ea și se duse în fața oglinzii să se pieptene. Stinge, te rog, televizorul și îmbracă-te. Vreau să fii la timp acolo, să nu-l superi pe Mirescu, mai ales că știe că-mi faci vizite…

După câteva minute, ieșiră în noaptea parfumată de florile teiului și ale „reginei nopții”. Porniră către poartă unul lângă altul, la braț pe aleea așternută cu dale de piatră mărginită de merișori. De departe, dinspre lac, se auzea până aici în liniștea câmpului orăcăitul neîntrerupt al broaștelor ce se amplifica

peste ape continuu și stăruitor ca un ecou obsedant. Iar sus pe cer, luna desprinsă din vălmășagul norilor lumina acuma ca ziua și bobițele de apă de pe frunzele pomilor sclipeau viu ca niște stropi de argint.

12

A doua zi pe la amiază au venit la pichet Nică și Sile, foarte bosumflați și necăjiți. Aveau chipurile încruntate, răvășite și arătau într-atât de plouați și abătuți de parcă atuncea ar fi fost scoși dintr-o baltă de la murat.

Cum îi văzu, santinela aflată sus în foișor bătu de câteva ori cu ciocănelul în bucata de fier agățată de balustrada gheretei, anunțând sergentului de serviciu prezența musafirilor.

Îndată veni la poartă Alexandru.

— Ce s-a întâmplat, onorabililor? îi întrebă acesta și dădu mâna cu fiecare în parte. Cărui scop datorăm această neașteptată vizită?

Cei doi se priviră unul pe altul, neștiind care să înceapă și cum să înceapă. Până la urmă se hotărî Nică:

— Nene, noi de fapt îl căutăm pe dresorul dumneavoastră de câini, zise el. Pe acele care face și scamatorii…

— A, pe soldatul Tandin? se lămuri Alexandru, zâmbind. Păi, măi, băieți, el nu-i dresor de câini, așa cum credeți voi. Cel care are câinele în primire la noi este un alt grănicer…

— O fi, nu zicem nu, dar și dânsul e dresor, nu se lăsă Nică. Nu e de la circ?

— Da, de la circ.

— Păi, vedeți? Dacă-i de la circ știe să și dreseze. Ne-a spus că a dresat chiar elefanți…

— Dar când v-a spus el treaba asta?

— Mai demult, când trecea pe lângă livada cooperativei. Noi lucram acolo și el a trecut cu un tovarăș fruntaș cu câinele…

— Aha, se lămuri Alexandru. Va să zică era cu conductorul nostru…

— Cu acela care a venit cu câinele și a găsit urmele lângă casa contelui…

— Ei și ce aveți voi cu soldatul Tandin, „dresorul”, cum îl credeți voi?

— Păi, am vrea să vorbim chiar cu dumnealui…

— Nu este aici, e plecat în serviciu. Dar, spuneți-mi mie ce aveți de spus și am să-i comunic eu. Pe mine mă cunoașteți?

— Desigur! Ați cântat atunci pe iarnă la Cămin foarte frumos.

— Și v-am văzut și la tovarășa profesoară a noastră de română…

— Ei, ia spuneți-mi atunci despre ce este vorba? îi prinse Alexandru de după umeri, arătându-se prietenos și apropiat lor. Că soldatul Tandin, să știți, vine foarte târziu și înseamnă că ați făcut drumul degeaba. Dar la școală n-ați fost voi astăzi?

— Am fost, dar ne-a dat drumul mai devreme, minți Nică și-l privi complice pe Sile care-și ferea mereu privirea într-o parte. Ce zici, Sile, să-i spunem dumnealui?

— Să-i spunem.

Și Nică povesti cum l-au întâlnit pe Tandin, și cum din vorbă-n vorbă acesta le-a promis că le va dresa câinele pentru o sută de lei, l-au așteptat după înțelegere într-o duminică dimineață la marginea satului. Sile a adus câinele legat cu sfoară și „nenea dresorul”, după ce l-a examinat câteva clipe, a spus că „e-n regulă, se face”, e de rasă, cam năpârlit și jegos, dar are să-și dea osteneala să scoată din el „un leu paraleu”... A luat apoi banii și a plecat cu câinele peste câmp, zicând că are să-l dreseze acolo la pichet, pentru că acolo are toate instrumentele trebuitoare. Toate ar fi fost bune, dar după-amiază înainte de a începe ploaia câinele a intrat pe poarta casei lui Sile cu sfoara după el, nedresat și jigărit așa cum plecase de dimineață. Ba mai era și șchiop, semn că dăduse careva cu reteveiul după el pe uliță...

— Asta-i tot, încheie Nică scurta lui istorisire, și acum am venit să-l întrebăm pe nenea dresorul ce să facem? Îi mai aducem câinele? L-a învățat ceva sau nu l-a învățat ca noi am vrut să facem o probă, am aruncat o minge de cârpă sub șopron, câinele a intrat după ea și n-a mai ieșit până seara. A tras un somn zdravăn...

— Bine, zise Alexandru, ia haideți voi înăuntru în pichet, să spuneți treaba asta și tovarășului comandant al nostru...

Peste câteva clipe, locotenentul Mirescu asculta aceeași poveste și, cu cât o asculta, parcă îl încerca într-ascuns un clocot de mânie împotriva lui Tandin, om în toată firea, și care totuși fusese în stare să înșele naivitatea unor copii...

— Să vină și fruntașul Croitoru la mine! ordonă el lui Alexandru.

Peste un minut conductorul câinelui se prezenta în fața lui Mirescu.

— Ce știi despre discuția acestor doi copii cu soldatul Tandin? întrebă ofițerul.

— Nu știu nimic, tovarășe locotenent, raportă Croitoru privindu-i cu mirare pe Nică și Sile. Când veneam din misiune, Tandin a rămas câteva minute de vorbă cu ei…

— Deci n-ai auzit discuția dintre ei și Tandin?

— Nu tovarășe locotenent. Eram departe.

— Bine, zise ofițerul și se adresă copiilor cu un aer voit grav, dar plin de amabilitate: Stimați oaspeți, așa după cum v-a spus și tovarășul caporal, prietenul vostru Tandin nu se află la pichet. Dar înainte de a pleca în serviciu el a avut grijă să vă lase la mine banii ce vi-i datorează ca să vi-i înapoiez chiar astăzi…

— Și nu ne mai dresează câinele? întrebă Nică, cu glasul îndurerat că tot planul lor se prăbușise.

— Asta nu știu, se scuză ofițerul desfăcând larg brațele. O să vă explice el de ce nu-l mai dresează. Dar câinele unde este? Că spuneați că…

— A venit acasă, la un ceas-două după ce l-a luat tovarășul dresor… V-am povestit…

— A, da, își aminti Mirescu și scoase din buzunarul vestonului portofelul din care trase o hârtie de o sută de lei. Poftiți banii din partea soldatului Tandin și vă cerem scuze în numele lui pentru că n-a putut să-și țină promisiunea…

Nică luă hârtia de-o sută de lei în mână și rămase tăcut privind-o pe toate părțile.

— Ce-i, ce s-a întâmplat? îl întrebă Mirescu. E falsă?

— Nu, tovarășe comandant, vorbi Nică moale, dar ăștia nu-s banii noștri. Ai noștri erau mărunțiș, hârtii de trei lei, de cinci, de-un leu, cum îi adunasem de pe la copii. Acum cum să împărțim hârtia asta?

— A, asta-i socoteala? râse Mirescu și ceru hârtia înapoi. Dă-mi-o, te rog, încoace. Caporal Ștefănescu, se adresă el apoi lui Alexandru, vezi dumneata unde poți s-o schimbi în mărunțiș, aici în pichetul nostru…

În timp ce Alexandru era plecat să schimbe banii și copiii își făceau de lucru prin cancelarie privind fotografiile de pe pereți și harta în relief a zonei de pază, fruntașul Croitoru se aplecă la urechea ofițerului și-i șopti că centura cu care-i încins băiatul cel rotofei și îndesat are aceleași modele de cusătură cum se văd pe inelul de piele galbenă găsit de câine în preajma bisericii, imediat după moartea contelui Tegaș…

— Chiar cele două inele ale centurii, pe care le observ la

băiat, seamănă cu acela, tovarășe locotenent, încheie Croitoru. Dacă aș putea să văd măcar cum este încheiat unul din inele, toată treaba ar fi limpede…

— Cum era încheiat acela?

— Cu o sârmă galbenă, aurie, prinsă în triunghi.

— Bine, îi șopti ofițerul, lasă că aranjez eu toate lucrurile…

După câteva minute, Alexandru intră în cancelarie cu un teanc de hârtii de-un leu, de trei, de cinci și chiar de zece și le dădu ofițerului.

— Poftim, tovarășe Nică, așa parcă te cheamă nu? zise Mirescu și-i întinse copilului banii. Te rog numără-i să nu lipsească ceva…

Nică luă banii, îi numără și-i băgă în buzunar.

— Sunt toți și vă mulțumim, zise el îmbujorat la față. Și-atunci când ne putem întâlni cu tovarășul dresor? întrebă el făcând un pas către ușă.

— O să-l trimitem noi pe tovarășul dresor la voi, cum o avea puțin timp liber. Dumnealui e cam ocupat în ultima vreme însă nu vă va da uitării. Vă asigur…

Copiii vroiră să plece, dar Mirescu îi opri cu un gest al mâinii și zise:

— De unde ai, măi Nică, centura aceea așa frumoasă?

— Centura asta? întrebă Nică și-și privi cureaua lată, galbenă, cu două inele pe ea, prinsă în jurul pantalonilor. Am… am… cumpărat-o…

— Zău? se miră ofițerul. E foarte frumoasă. Mi-o dai să mă uit și eu nițel la ea?

— Da, v-o dau…

Nică își desprinse centura și i-o întinse ofițerului. Fruntașul Croitoru veni și el mai aproape. O studiară fugar, apoi Croitoru cercetă cele două inele.

— Amândouă seamănă cu acela, șopti el și ofițerul înclină din cap în semn că a înțeles.

— E foarte frumoasă, mai constată o dată Mirescu și încercă să se încingă cu ea. Cât spui că ai dat pe ea?

Nică aruncă o privire lui Sile, dar acesta nu-l văzu, deoarece stătea cu capul tot plecat, de parcă ar fi avut o greutate după ceafă. Obrajii îi roșiseră și pe frunte îi apăruseră broboane de sudoare…

— Nu știu cât am dat, tata mi-a adus-o de la oraș, minți Nică,

gândind că nu e bine să spună că a furat-o din podul lui unchisău. O să-l întreb pe el și am să vă spun…

— Bine, mulțumesc, zise ofițerul și-i înapoie centura. Cred că am lămurit povestea cu banii și cu dresajul câinelui și sunteți mulțumiți, da?

— Da…

— Ei, vă spun la revedere și pe curând, adăugă el întinzându-le mâna. Caporal Ștefănescu, te rog condu-i dumneata pe musafirii noștri până la poartă…

Abia ieșiră pe ușă, că Mirescu ceru telefonistului sa-i facă legătura cu postul de miliție din comună.

În aceeași zi după-amiază, Ilie Ciocârlan stătea pe-un scaun, în fața plutonierului Patriche, în cancelaria acestuia de la postul de miliție. Era cald în odaia aceea de țară, podelele miroseau ca întotdeauna a gaz, aerul era închis, îmbâcsit și apăsător, semn că geamurile nu se deschiseseră de mult. O muscă bâzâia continuu sub tavanul abia spoit cu var, se izbea de geamurile ornamentate cu hârtie creponată în chip de perdele, apoi se liniștea pentru o clipă și atunci în odaia, mai mult goală, nu se auzea decât scârțâitul peniței ce alerga pe coala albă de hârtie. Plutonierul cu șapca dată pe ceafă, descheiat la veston, scria un raport sau așa ceva, era foarte concentrat asupra lucrului, privea hârtia cam de sus, cu sprâncenele groase înălțate și-și mișca mereu buzele parcă șoptind cuvintele ce se așterneau cu greu în rândurile frumos caligrafiate. Într-un târziu, Patriche lăsă tocul, luă tamponul și-l legănă de câteva ori peste coala de hârtie, după care îl întrebă pe Ciocârlan arătându-i mulțimea de obiecte ce se vedeau înșiruite pe masa lui:

— Uite, frățioare, de ce te-am chemat. Spune-mi, te rog, ce vezi pe biroul ăsta al meu?

— Păi văd mai multe lucruri, tovarășe comandant, vorbi moale Ciocârlan, fără să-și ia ochii de la acele obiecte.

— Ei, hai, spune-mi ce lucruri vezi?

— Păi… un portofel, un aparat de radio de ăsta de luat după gât, mai văd un ceas de masă de tinichea albastră, apoi mai văd…

— Ei, ce mai vezi?

— O centură galbenă, o cuvertură de pat, o geantă de piele… apoi o haină împăturită…

— Știi ce-i cu lucrurile astea? întrebă Patriche, ridicându-se de

la birou și oprindu-se în dreptul lui.

— Nu știu! răspunse tot moale Ciocârlan înălțând din umeri. De unde să știu?

— Ei, uite să-ți spun eu, zise Patriche punând brațele cruciș pe piept. Am prins aseară o ceată de țigani, șătrari din ăia…

— Căldărarii de și-au întins corturile dincolo de moară?

— Ei, ăia, văd că-i știi. I-am prins, cum îți spun, furând lucruri de pe la oameni…

— Uite dom'le! făcu contrariat Ciocârlan și se scărpină în claia mare de păr. Ai dracului hoți…

— I-am luat la cercetări, la întrebări, până la urmă au spus tot și au scos lucrurile furate, n-aveau încotro, cu mine nu merge, frățioare, mă știi! Dar să vezi, drăcia dracului, că ei nu mai știu care de pe unde au furat! „De unde ați luat, mă?" i-am luat la rost. „Apăi, să trăiți dom' milițian, zic ei, de pe unde am putut și noi". „Să duceți lucrurile la oameni, că vă ia mama dracului!" „Nu știm, mânca-ți-aș sufletu', nu știm care de pe unde le-am luat. Dar știm curții…" Și uite așa, ducându-i de dimineață pe ulița mare, mi-au arătat curtea asta, curtea aialaltă și așa am ajuns și la dumneata. Nu erai acasă, erai poate la câmp, că nimeni nu era pe acasă, în tot satul toată lumea era la munca câmpului. Așa că am zis să vă chem pe fiecare și să vă luați lucrurile…

— Asta-i bine, tovarășu' comandant, aprobă Ciocârlan.

— Ei, ia spune-mi acuma ce-ți aparține de pe masa asta? Ce crezi că-i al dumitale ia și du-te acasă că mai am și pe alții de chemat…

Ciocârlan nu mai stătu pe gânduri, se ridică, puse mâna pe centura galbenă și zise:

— Uite numai asta, tovarășu' comandant. Că de când am intrat pe ușă și am văzut-o, m-am tot întrebat în prostia mea, ziceam „măi ce să fie cu centura asta a mea aici pe masa lu' tovarășu' comandant?". Și acu' uite lămurirea…

— Păi, ce crezi că noi nu știm să ne facem datoria?

— V-o faceți, tovarășu' comandant, v-o faceți, că sunteți om priceput și vă știți meseria.

— Ei, zici că-i a dumitale centura asta? mai întrebă o dată Patriche și-l privi pe Ciocârlan drept în ochi.

— A mea tovarășu' comandant, v-am spus…

— Atunci ia-o, s-o porți sănătos, dar dă-mi și-o declarație aici,

uite toc, hârtie, ia și scrie că știi carte…

— Da de ce să dau declarație, tovarășu' comandant? se arătă nedumerit Ciocârlan.

— Cum de ce? îl privi scrutător Patriche, vrei să vină altul și să zică că-i a lui? Eu cu ce-i dovedesc, hai? Că uite ești om cinstit, da puteai să spui că și ceasul e tot al dumitale… Și haina asta… și portofelul…

— Nu, asta n-am zis-o, cum să zic dacă nu-s ale mele.

— Da, dar altul poate să zică?

— Poate…

— Apăi, vezi? Ia scrie, că pierdem vremea și eu n-am timp să discut cu fiecare în parte. Și altă dată să vă încuiați bine odăile când plecați de acasă, nu lăsați totul vraiște cu gândul că are miliția grija voastră…

— Centura asta o aveam în pod, tovarășu' comandant, încercă să se apere Ciocârlan. Sau poate că-n odaie? se întrebă el nedumerit, privind undeva în tavan să-și aducă aminte. Nu știu, uite că m-am zăpăcit de tot…

— Bine, ia și scrie: „Subsemnatul Ilie Ciocârlan, declar prin prezenta că posed o centură galbenă, cu doua inele"… și așa mai departe. Spui și de unde ai cumpărat-o…

— Să spun și asta?

— Păi sigur, ce vrei să zici că ți-a căzut din cer ca farfuriile alea zburătoare care umblă peste lume?

Ciocârlan stătu nițel în cumpănă, se scărpină iar în claia de păr și zise cam nehotărât:

— Tovarășu' plutonier… să vedeți… eu parcă nu mai țin minte de unde o am…

— Lasă că-ți aduci aminte, nu se poate să nu-ți aduci aminte…

— Nu știu… nu prea…

— Hai scrie și nu pierde vremea! ridică glasul Patriche. După ce vă găsesc lucrurile furate, mai îmi faceți și greutăți în muncă?

Ciocârlan prinse tocul între degetele lui butucănoase, cu unghii negre, sparte, îl muie în sticla cu cerneală, trase cu penița prin păr, așa cum văzuse că face secretarul de la primărie ori de câte ori își așterne semnătura pe vreun act și se aplecă deasupra hârtiei, scriind încet, chinuit, silabisind în gând cuvintele, să nu greșească și să fie nevoit, s-o ia de la capăt.

După o jumătate de oră, termină și întinse hârtia lui Patriche.

— Gata?

— Gata, tovarășu’ comandant…

— Ei, ia să vedem ce-ai scris?

Patriche trecu repede cu ochii peste rândurile strâmbe cu litere mari, întortocheate și cu cât citea mai mult, cu atât se încrunta mai tare.

— Mă, banditule, zise el după aceea, cu ochii sticlind de mânie, pe cine vrei, mă, să minți că ai găsit centura asta, hai? Spune, pe cine vrei să minți? Pe mine, plutonierul Patriche?

— Nu… tovarășu’… comandant… da… am găsit-o pe uliță într-o seară… era după ce se sfârșise zăpada…

— Lasă minciunile! îi tăie vorba Patriche și izbi atât de tare cu palma în masă, încât Ciocârlan se feri într-o parte crezând că-l lovește. Pe cine vrei să prostești tu aicea, hai? Spune de unde ai centura!

Ciocârlan, speriat, își vârî degetele în păr și începu să-l răvășească, încâlcindu-l mai abitir ca înainte.

— Tovarășu’ comandant… bâigui el… zău că am găsit-o…

— Mă, vrei să-ți aduc aicea pe cel care ți-a dat-o? îl prinse Patriche de braț și-l întoarse cu fața către el. Spune, vrei? Și dacă declară ăla și tu nu declari, înseamnă că m-ai mințit și te trimit în judecată pentru minciună, pentru inducerea în eroare a autorităților în timpul cercetărilor…

— Tovarășu’… comandant… bâigui iară Ciocârlan, cu buzele tremurânde… zău, am găsit-o…

— Tănase! se duse Patriche și strigă din pragul ușii. Ia adu-l încoace pe ăla de i-a dat centura lui Ciocârlan! Las că-ți arăt eu acuma, al dracului de pezevenghi ce ești!

— Tovarășu’ comandant! sări Ciocârlan să-i taie calea, stați că vă spun… vă spun… să mă bată Dumnezeu dacă nu vă spun… uite mă jur pe sfânta cruce…

Își făcu câteva cruci mari pe piept, apoi tuși scurt în pumn și-l privi pe sub sprâncene pe plutonier, nițel speriat, cu ochii rătăciți, aprinși.

— Ia să te aud.

— Tovarășu’ comandant… uite cum a fost, începu el scărpinându-se iar în claia de păr… Într-o noapte, așa cam după primul cântat al cocoșilor, a intrat la mine în ogradă cineva…

— Cine, măi?

— Stați să vă spun, că dacă am apucat să vă spun, vă spun.

— Zi, hai, să te aud!

— Zic, a intrat la mine cineva. I-am auzit pașii și am vrut să aprind lampa, dar acela mi-a spus de dincolo de ușă că să nu aprind lampa și să ies așa afară că are să-mi spună două vorbe. Avea un glas subțire ca de băiețandru sau de femeie, dar un glas nițel mai dogit de parcă fuma numai mahorcă. Am pus mâna pe un cuțit să-l am la îndemână și am ieșit afară în tindă. Cât am putut să-l văd la chip l-am văzut – era așa cum v-am spus, un băiețandru, uite până aici la umărul meu, cu o pălărie trasă pe ochi, dar îi ieșeau de sub ea smocuri de păr negru ca smoala. Avea o față slăbuță, cu sprâncene frumoase ca de fată, dar ochii îi avea răutăcioși, priveau al dracului de aspru, de parcă tăiau ca lama de cuțit...

— În ce era îmbrăcat?

— N-am luat bine sama, dar după câte țin minte în haină și pantaloni, în mână avea un sac de pânză, strâns la gură cu o sfoară...

— Ce avea în picioare?

— Niște ghete avea...

— Spune mai departe, îi porunci Patriche.

— Spun, tovarășu' comandant, spun. Și cum ies îl întreb ce poftește, dar el îmi face semn cu degetul în dreptul gurii ca să vorbesc mai încet, să n-audă nima taina noastră. Mă întreabă după aia dacă am cheia de la biserică la mine, că știa că eu țin cheia, fac treabă pe acolo, mai scutur preșurile, mai fac focul. Zic, o am, de ce întrebi? Zice: „dă-mi și mie cheia, mă duc să aprind o lumânare pentru tata că-i mort și ți-o aduc înapoi". Da cine-i tata dumitale? l-am întrebat. „Nu-i de aici, da a murit acolo lângă biserică în timpul războiului și-i îngropat cu soldații cei mulți în cimitirul satului..." Eu, tovarășu' comandant, dintâi n-am vrut să-i dau cheia, că mi-era teamă c-o fi vreun hoț, ceva, și fură sfintele daruri din biserică sau candelabrele acelea de argint și icoanele, și cărțile că și alea sunt cu munchii tot de argint, le-a dăruit bisericii domnu' conte. Văzând că stau la îndoială, mi-a zis că uite, dacă n-am încredere să merg cu el și să stau afară până ce aprinde lumânarea și apoi se duce încotro îi este umblarea. Să vă spun drept, tot m-am codit și dacă a văzut că nu mi-e prea aminte să merg, a scotocit în sacul ăla al lui, a dat la o parte niște ghete din alea de gumă...

— Niște bascheți vrei să spui, interveni Patriche foarte

interesat de cele ce auzea.

— Așa cum îi spuneți dumneavoastră, ghete din alea de gumă cu șnururi albe, zic le-a dat la o parte, a mai dat la o parte o lanternă, apoi centura asta care i-a căzut din sac și pe care am șterpelit-o trăgând-o la o parte cu piciorul și la urmă a tras afară o sticlă de coniac din ăla tare și zdravăn. „Na, zice, să fie de pomana lui tată-miu, că ai fi și dumneata necăjit”. A scos apoi din poznar și trei hârtii de câte o sută, mi le-a întins și a zis ca să fie tot de pomana lui tată-su. Atunci i-am dat cheia și m-am înțeles cu el, că eu nu mai merg fiind ostenit; după ce sfârșește treaba, să încuie ușa și s-o pună afară după burlanul din dreapta, lângă fereastra sfântului pronaus.

— Și ai găsit cheia acolo?

— N-am găsit-o, mărturisi rece Ciocârlan. Am fost a doua zi dimineața cu noaptea-n cap și n-am găsit-o. Ori n-a înțeles în ce loc s-o pună și a ascuns-o de numai el știe de ea, ori a pierdut-o Eu aveam alta, rezervie, așa că n-am intrat la griji că n-am cu ce descuia biserica…

— Cam pe la ce oră a fost băiatul ăsta necunoscut la dumneata, măi Ciocârlane?

— V-am spus, cam după primul cântat al cocoșilor… Numai ce venisem de la Coșara… Am fost la niște țuică cu a lui Bătălău, cu…

— Bine, lasă, și nu știi cine a fost individul ăsta? Ăsta care ți-a venit noaptea la ușă?

— Nu, tovarășu’ comandant, zău nu știu.

— Nu cumva era Raul, nepotul contelui?

— Domnul Raul? se miră Ciocârlan. Ferească sfântu de așa ceva! Domnul Raul îl cunosc eu, e om voinic, are sprâncene negre, groase și mustață mare, îi știu vorba de la o mie de poște cu toate că nu l-am văzut decât o dată în viața mea…

— Dimineața ce-ai făcut?

— V-am spus, am fost după cheie cu noaptea în cap și când m-am întors de acolo le-am auzit pe nevasta poștașului și pe Maria lui Vizante, aia fără ureche, dând țipete că-l văzuseră pe domnul conte spânzurat. Asta a fost tot…

— Băiatul ăsta necunoscut te-a întrebat ceva de conte?

— Nimic, tovarășu’ comandant. Nici n-a adus vorba…

— Ei, dom’le Ciocârlane, zise Patriche venind în fața lui, din clipa asta ești arestat!

Ciocârlan rămase ca de piatră, cu ochii holbați cât cepele și buzele începură să-i tremure ca și mâinile, picioarele și întregu-i trup, de parcă era cuprins de friguri.

— Tovarășu' comandant... da... de ce... eu n-am niciun amestec...

— Vorba! țipă Patriche și ieșind în ușă îl strigă pe Tănase. Ești complice la crima de omor asupra contelui, se întoarse el apoi în odaie. Până să se dovedească altminterea, te țin la poprealã ca să te am eu în mână...

— Tovarășu'... comandant... zău, uite asta mi-e crucea...

— Taci, mă, n-auzi! țipă din nou Patriche. Ce te lungești la vorbă fără să te întrebe nimeni nimic?

În acea clipă întră în încăpere un sergent major, mic și subțirel ca o fată. Luă poziția de drepți și așteptă.

— Măi Tănase, îi spuse Patriche, bagă-l la arest pe domnul Ciocârlan ăsta. Și dă un telefon la procuratură să-i scoatem mandat de arestare...

— El l-a omorât pe conte? se miră Tănase și-l privi bănuitor și aspru pe Ciocârlan.

— Nu știm, deocamdată e complice, zise Patriche. Hai Ciocârlane, dă-i drumul după tovarășul sergent major. Cât stai la arest, ai timp să te mai gândești, să ne mai spui și alte lucruri care poate acuma, luat cu graba, le-ai uitat...

— Zău, tovarășu' comandant nu știu nimica... Zău dacă știu...

— Hai, hai ieși afară și lasă-mă-n pace că am treabă! îl zori Patriche, împingându-l de la spate să-l urmeze pe Tănase. Ce, iar vorbești neîntrebat? Și pune-l, Tănase, să dea o declarație în care să scrie tot ce mi-a povestit mie în legătură cu individul pe care l-a primit în ogradă în noaptea omorului...

13

Se întunecase. Umbrele nopții învăluiau ca-ntr-un zăbranic întregul câmp din jurul pichetului. Mica așezare grănicerească cu ferestrele luminate stătea tupilată sub coroanele bogate ale pomilor ce-o înconjurau, tăcută, singuratică, ca o cabană turistică undeva într-o poiană de munte.

În cancelaria sa, locotenentul Mirescu stătea la birou și întocmea un raport către unitate, prin care făcea cunoscut unele probleme legate de echipamentul ostașilor. La o masă alăturată, Alexandru linia niște tabele, calculând meticulos cu rigla distanța între rubrici.

Prin curtea pichetului nu mai era nimeni. Doar în ușa bucătăriei, rezemat de tocul ei, stătea în prag soldatul Toderașcu, înalt, masiv și fuma vorbind cu Iliuță bucătarul. Faust, pisoiul negru, îi trecea mereu printre picioare, cu coada ridicată, mângâindu-și spinarea de gleznele militarului, alintându-se singur și mieunând ușor, dar cu ochii înălțați numai către Iliuță.

— Ce vrei, mă, *Fastule*? îl întrebă bucătarul, oprindu-se din tăiatul cărnii, cu cuțitul în mână. Ți-e foame, hai?

Îi aruncă o bucățică de carne și pisoiul sări imediat către ca, apucând-o cu labele și cu gura, și trăgând-o undeva ferit, după un dulap, s-o mănânce în liniște.

În clipa aceea, afară, dincolo de gardul pichetului, peste câmpul spre sat, se auzi tropotul copitelor unui cal alergând și Toderașcu se duse repede spre poartă să vadă cine este. O nălucă neagră se apropia, tăind noaptea, gâfâitul calului deslușindu-se din ce în ce mai aproape.

Grănicerul din postul de santinelă începu să bată agitat cu ciocănelul în bucata de fier prinsă de streașina gheretei și în acea clipă Alexandru năvăli afară din pichet, punându-și degrabă boneta pe cap.

— Ce este, ce s-a întâmplat? întrebă el santinela de departe.

— Se apropie un cal, tovarășe caporal. Nu știu cine-l îndeamnă așa la mers, că gonește, venind dinspre sat…

Alexandru se duse repede, își luă automatul și veni la poartă.

— Ce faci, Toderașcule? îl întrebă pe dezlegătorul de urme care stătea în poartă fumând.

— Am auzit un ropot de copite de cal și mă uitam să văd cine

vine încoace... Că încoace parcă vine...

— Vedem noi îndată...

Peste câteva clipe, când călărețul fu la treizeci de metri de pichet, grănicerul santinelă somă puternic:

— Stai! Cine este?

În acea clipă, călărețul struni calul atât de puternic încât animalul, cabrând, se ridică în două picioare gata să se răstoarne. Acela sări de pe spinarea lui ca un acrobat de circ, îl luă de căpăstru și porni, trăgându-l după el spre poarta pichetului.

— Stai! somă din nou santinela. Cine este?

— Eu, nene... se auzi un glas de copil. Un băiat din sat.

Alexandru făcu un pas cu automatul în mână și-i spuse să se apropie. Când fu la zece metri îl opri și-l întrebă ce dorește.

— Nene, am întâlnit un om străin de satul nostru și am venit să vă dau de veste, vorbi băiețașul abia trăgându-și răsuflarea. Unde este tovarășul comandant?

— Înaintează! îi porunci Alexandru.

Când fu la un pas, îl lumină cu lanterna.

— A, cunoștințe vechi, zise el și-l prinse pe băiat de după cap. Ce faci, Nică? Așa parcă te cheamă, nu?

— Da, Nică. Nene caporalule, acum vreo jumătate de ceas m-a oprit un om în drum și...

— Hai repede la tovarășul locotenent și relatezi totul dumnealui, îi spuse Alexandru. Bagă calul în curte, Toderașcule!

— Ordonați, tovarășe caporal.

— Ai grijă de calul copilului. De unde ai luat calul, Nică?

— De la gabrioleta factorului, nene caporalule. Ce era să fac? se scuză el parcă rușinat de cele făptuite. Trebuia să ajung repede aici. Ce-oi păți, oi păți! Gabrioleta era trasă în față la bufet. Am dezlegat calul și l-am lăsat pe Sile, prietenul meu să-i explice lui nea Dumitru, poștașul, cum stă chestiunea și gata. Văd eu cum o s-o scot la capăt până la urmă...

Cum îl văzu pe Nică, locotenentul Mirescu se ridică în picioare de la birou și-i întinse mâna zâmbind.

— Ce s-a întâmplat, măi Nică? îl întrebă, și-l pofti să se așeze. Pe el l-a somat santinela adineaori? se adresă lui Alexandru.

— Pe el, tovarășe locotenent. Are să vă spună ceva foarte important și urgent. A întâlnit un om străin de sat, care l-a oprit de vorbă, cerându-i, mi se pare unele informații...

— Ce vorbești, dom'le! se miră ofițerul. Ia spune, Nică, dar spune repede și cât mai exact, să nu uiți vreun amănunt... Uite stai aici pe scaunul ăsta.

— Nu, lăsați că stau în picioare. Așa... că mă apucasem să spun lui nenea caporalul, începu el ștergându-și sudoarea de pe frunte cu mâneca cămășii. Abia se întunecase și veneam cu Sile de afară, de la grădini, am fost să duc mâncare lui tata, ca lucrează la irigația aia și la noapte. Și cum veneam noi așa peste câmp, numai ce ne iese înainte dintr-un șanț un om și ne spune să ne oprim nițel, că are să ne întrebe ceva. Ne-am oprit. A venit la noi, ne-a privit mai întâi o clipă pe fiecare în parte, după care ne-a întrebat dacă suntem din sat.

— Din sat... a zis Sile.

— Dar voi îl știți pe domnul conte Tegaș? ne-a întrebat el mai mult în șoaptă.

— Îl știm, cum să nu-l știm, a zis tot Sile că numai el răspundea, eu mă uitam atent la mutra lui să-i iau bine seama, să văd cum arată.

— Unde stă cu casa, că la castel știu că nu mai stă de mult...

— Păi, cu casa stă acuma la cimitir, a zis deșteptul de Sile și pe mine era gata să mă umfle râsul. A murit domnul conte acuma vreo două săptămâni...

— A murit? s-a mirat străinul. Păi cum a murit?

— S-a spânzurat...

Atunci el a tresărit și a pus fruntea în pământ, de parcă nu-i venea să creadă sau îi părea rău. A stat așa nițel și pe urmă a întrebat din nou:

— Da' casa lui unde este? Avea o odaie...

— Tocmai în marginea ailaltă a satului, i-a explicat Sile. Mergeți pe șosea drept, până ce intrați în sat, apoi...

— Nu, n-aș vrea să merg pe șosea. E departe de castel? Că eu știu unde era castelul.

— Cam departe. Hai să vă arăt eu...

— Nu, mulțumesc, a zis străinul și s-a îndepărtat apucând peste câmp.

— Noi am fugit în sat și, așa cum i-am spus lu' nenea caporalul, am găsit în fața bufetului gabrioleta lui nea Dumitru, poștașul, i-am dezlegat calul și am fugit încoace să vă dau de veste...

— Bravo, Nică! îi zise ofițerul și-i strânse din nou mâna. Ești

un băiat de ispravă și-ți mulțumim. Spune-mi, acuma, te rog, poți să mi-l descrii pe omul acela?

— Da, cum să nu, cu toate că era întuneric, dar m-am uitat de-aproape la el și pot să-l descriu. Era un om nu prea bătrân, dar voinic, cu mustață neagră…

— N-ai văzut cum avea sprâncenele?

— Nu știu, n-am văzut, că avea o șapcă de pânză cu cozorocul tras peste ochi.

— Cum era îmbrăcat?

— În haine de oraș.

— Bine, Nică, zise locotenentul, îți mulțumim. În două-trei zile am să trimit să te cheme aici la pichet, să stăm mai mult de vorbă, da?

— Cum vreți dumneavoastră, zise Nică cu glas moale. Stătea însă locului, parcă nu-i venea să plece.

— Ce, vrei să-mi mai spui ceva? se interesă locotenentul văzându-l că nu-i hotărât să plece.

— Da, vorbi tot moale, Nică.

— Spune, te ascult. A mai zis ceva omul acela?

— Nu despre el vreau să vă spun, ci despre mine…

— Despre tine? Ce s-a întâmplat cu tine? Hai vorbește, curaj, nu te sfii…

Nică stătea cu capul plecat, parcă nu îndrăznea să scoată un cuvânt, își frământa mâinile, buzele îi erau răsfrânte a supărare.

— Hai, măi, ce fel de pionier ești tu, prieten al grănicerilor, dacă te ferești să-ți arăți un necaz? îl îndemnă ofițerul, prinzându-l de după umeri.

— Mi-a luat tovarășul comandant de la miliție centura aceea frumoasă – zise el bosumflat, cu capul plecat – centura care v-a plăcut și dumneavoastră și… și a oprit-o la el, după ce mai întâi m-a pus să spun de unde o am…

— Păi de ce ți-a luat-o? se miră locotenentul și aruncă o privire plină de înțeles lui Alexandru.

— Nu știu. M-a chemat și mi-a luat-o…

— Și?

— Vreau să vorbiți dumneavoastră cu el să mi-o dea…

— Bine, Nică, îi promise Mirescu. Am să vorbesc.

— Și poate vorbiți și cu dresorul de aici de la pichet.

— Cu soldatul Tandin?

— Așa, cu el…

— Ce să vorbesc cu el?

— Poate nu i-o fi convenit suma de bani. Dar zău, n-am avut mai mult. Însă mai adunăm noi. Întrebați-l, cu o sută cincizeci se poate?

Mirescu începu să râdă și-l bătu pe Nică cu palma prietenește pe umăr.

— Bine, Nică, lasă că aranjăm noi și cu dresatul câinelui vostru. Uite, o să-l dresați chiar voi…

— Chiar noi? se miră copilul făcând ochii mari.

— Da, chiar voi. Am să invit o dată aicea la pichet toată clasa voastră și atunci o să vedeți cum se dresează un câine. Da? Bine?

— Bine, conveni copilul.

Când Nică părăsi pichetul, grănicerii se adunau în grabă, echipați, cu armele în mâini, cu lanterne și frânghii la centură, zorind să fie gata de plecare în zona de frontieră la ordinul locotenentului Mirescu.

În acest timp, Tandin stătea la pândă, ascuns sub un podeț cam vechi, cu bârnele roase de vreme și ploi, mai mult putrede și scândurile rupte ce abia se mai țineau în câteva cuie. Stătea pitit, cu arma în mână, cu picioarele afundate în niște smârcuri umede și cu capul înălțat peste buza viroagei, atât cât să-și plimbe ochii roată în toate părțile. Se lăsase puțin frig și simțea cum îl taie niște cuțite prin șira spinării, dar își scutura mereu umerii, să nu înghețe și juca pe loc din picioare, că umezeala aceea se trăgea parcă în bocanci ca o seva lipicioasă și rece. Scruta cu ochii întunericul și căuta să vadă cât mai departe și cât mai bine, dar mai mult să audă, să prindă în urechi orice foșnet al nopții sau șoaptă; însă nu se auzea nimic și era o tăcere în juru-i de parcă locurile acelea ar fi fost pustii, lipsite de viață, adormite sub liniștea apăsătoare a nopții. Se deslușea în depărtare, dincolo de sat, linia neagră a pădurii și mai la dreapta se conturau vag siluetele caselor cu licărul slab al ferestrelor ca niște luminițe mângâiate de vânt. Rareori se înălța în acea liniște lătratul vreunui câine, îi răspundea un altul, din cealaltă parte a satului, răgușit și stins și apoi tot se afunda ca într-o apă pierind în tăcerea dintâi.

Undeva, spre dreapta, pe drumul către pichet se deslușì tropotul copitelor unui cal. Animalul lovea pământul cu copitele

într-un țăcănit sacadat și surd, apoi țăcănitul acela fu învăluit un timp ca într-o vată și din nou se desluși limpede în răcoarea nopții, aci apropiindu-se, aci depărtându-se, după cum îl mișca unda vântului. „Cine-o alerga călare? se întrebă nelămurit Tandin, privind într-acolo. A mers un timp pe drumul ce iese din sat, a trecut apoi peste arătură și a ajuns mi se pare pe drumeagul către pichet". Mai stărui un timp cu privirea într-acolo, căutând să străpungă noaptea cu ochii, dar nu izbuti și-și zise că în sectorul acela sunt alți băieți de la pichet și au ei în grijă partea aceea a hotarului. Așa că e bine să-și vadă de treaba lui... Tot într-acolo clădirea pichetului abia se ghicea în întuneric cu câteva ferestre luminate într-o pată mai neagră de verdeață și mica vilă părea atât de departe în imensitatea nopții, încât dacă Tandin n-ar fi știut cât a mers din poarta ei până a veni aci să ocupe postul de pândă, de bună seamă că ar fi zis că-i undeva la 3-4 kilometri depărtare dincolo de linia satului.

Deodată se auzi bătând toaca la observatorul pichetului și el încordă auzul. După o clipă veni până aci lângă pichet glasul santinelei care soma pe cineva, apoi totul se stinse în ecouri abia auzite, ca niște șoapte și liniștea se așternu din nou peste întinderile acoperite de negură.

Rămase în așteptare și pândă, solitar în noapte, numai el cu pustiul și cu vântul, el care de la primirea misiunii în camera de îndrumare nu mai era soldatul Tandin G. Florea, „artist la Circul de stat din București", cum se prezenta adeseori cu emfază, ci devenise simplu pândar la reperul 12, o părticică din imensul lanț de mii de alți pândari ce asemenea lui, la acel ceas al înserării, scrutau cu ochii întunericul de-a lungul întregii frontiere a țării. Nu știa, nu-și putea da seama ce simțeau tovarășii lui din pichet, dar când intra în camera de îndrumare, echipat pentru plecare în misiune, cu fel și fel de obiecte agățate de centură – bidon, sfoară, cătușe, pistol de semnalizare cu rachete, lanternă, cartușiere – cu pelerina de ploaie în bandulieră și uneori cu binoclul și telefonul agățate de gât, părând mai degrabă un alpinist decât un simplu grănicer, de fiecare dată Tandin devenea alt om, intuia perfect că devine alt om, parcă de-o nouă construcție sufletească, ceva nedefinit îi transforma toate resorturile psihice, morale și nu mai era cel care până atunci recurgea la „șmecherii științifice" ca să scoată

un ban, la fel și fel de trucuri ca să-și amăgească tovarășii. În tăcerea solemnă a camerei, în fața hărții în relief a zonei pichetului, stând în poziție de drepți alături de ceilalți grăniceri cu care era rânduit să plece în serviciu, și ascultând glasul locotenentului Mirescu, răsunând impunător și grav în acea împrejurare, atunci, în clipele acelea cu fiecare cuvânt auzit, caracterul său căpăta parcă valențe noi, nebănuite până atunci.

— Vă ordon să executați paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România, în calitate de pândar, cu misiunea de a descoperi și reține infractori în zona de frontieră. În acest scop vă deplasați pe la salcia uscată, mai departe pe la... Plecați la ora... Raportați telefonic de...

Atmosfera era emoționantă, sobră, de-o sobrietate extremă, fiecare cuvânt i se adresa direct lui și Tandin simțea că acele vorbe rostite rar, solemn, îl angajează la responsabilități ce nu le avea niciun alt muritor al pământului. O părticică mică, cât de mică din imensa frontieră a țării, avea să fie câteva ceasuri în paza lui, trebuia să vegheze ca acea portiță din miile de alte portițe ale graniței să nu se deschidă cu niciun preț celor ce vroiau s-o forțeze și să-i treacă pragul în mod fraudulos. Neam de neamul lui din generațiile Tandinilor, ce-or fi fost ei, fierari, cărămidari sau muncitori zilieri nu auziseră asemenea cuvinte pe care i le adresa lui, atunci în clipe de o deosebită importanță, chiar țara: „Vă ordon să executați paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România!” De reținut deci: i se ordona să facă paza frontierei de stat a Republicii! Taică-său făcuse armata pe vremuri, demult, ca ordonanță la un general, frate-său fusese pușcaș la infanterie, cumnatu-său pe la artilerie... Fiecare când îi venise rândul, ca orice militar la timpul său, făcuse de gardă, trei-patru ore ca santinelă lângă ghereta de la poarta regimentului sau pe la un depozit de lemne sau materiale... Mă rog, e o treabă și asta. Dar să ți se dea în primire, pe timp de câteva ceasuri însăși paza țării, apăi după el, Tandin, chestiunea asta nu mai avea asemănare cu nicio altă misiune din armată! „Vă ordon să executați paza frontierei de stat a Republicii Socialiste România!” Ce înălțător și ce sublim ordin! Auzindu-l, în clipele acelea, Tandin se transfigura complet, simțea că sângele îi clocotește în vine, că inima-i bate năvalnic în piept, că mii de furnicături îi umblă pe șira spinării, strângea cu putere arma lângă pulpa piciorului, ochii îi ținea

mari, deschiși, aproape fără să clipească și ar fi vrut în momentul acela să fie undeva la un geam al camerei de îndrumare măcar o rubedenie a lui sau careva de pe la circ, ce-l luau din te miri ce peste picior, să fi fost acolo și să fi văzut ce persoană importantă este el, Tandin C. Florea, ce încredere îi acordă țara, întreaga Republică și în ce cuvinte i se adresează comandantul, cuvinte alese, deosebite, pe care nu le auzi la orice post de santinelă: „Vă ordon să…”

Și de fiecare dată, Tandin ieșea din camera de îndrumare cu fața îmbrobonită de sudoare, fascinat și copleșit de tot acel ceremonial cotidian prin care li se încredința lor, grănicerilor, marea responsabilitate ce-o aveau din partea poporului, aci la marginea țării…

Stătea acum în noapte, sub podețul acela cu scândura putredă și simțea pe umeri, ca de fiecare dată, toată grija ce-l încerca din clipele acelea. Știa… ochii lui scrutau întunericul aici… ai lui Brânduțe dincolo, în partea cealaltă… ai lui Covaci mai la vale de pichet… O țesătură de priviri, zeci și poate sute de urechi în ascultare, același ritm al inimilor ce bat aproape la unison, aceeași înfrigurare în așteptarea dușmanului…

Arme care tac…

Arme care sunt gata să tragă…

Și deasupra noaptea cu șoaptele ei, cu liniștea ei, cu singurătatea ei…

„Frumoasă armă grăniceria, își zicea uneori Tandin. Și am nimerit și între oameni de treabă… Mai îmi poartă câte unii pică, de, ce să-i faci, văd că sunt băiat deștept și descurcăreț, dar nu mi-e aminte. Mă tem numai când îl supăr câteodată pe tovarășul locotinent, că-i om bun și nu se face să-mi dau în petic tocmai cu dumnealui, ca să-și facă o idee *denaturală* despre mine…”

După isprava cu dresajul câinelui și cei o sută de lei luați de la copii fusese chemat de Mirescu și făcut de două parale, seara la ora de bilanț în fața tuturor grănicerilor. A fost oprit să mai plece în vreo învoire… A fost propus să fie discutat în cadrul organizației de tineret…

— Așa nu mai merge, soldat Tandin! îl admonestase foarte supărat Mirescu. Ne faci de râs în fața populației civile. Ce fel de militar poți să mai fi și tu, om în toată firea care înșală niște copii… Ce-ai făcut cu câinele?

— Mi l-au dat copiii, l-am purtat de sfoară vreo două sute de

metri, apoi i-am dat un picior între coaste și l-am gonit peste câmp. Ce să fac cu el? Avea pureci, tovarășu' locotinent, să aduc purecii în pichet? Și-apoi ordinu' sună să nu avem câini străini la pichet... Zău, iertați-mă, să moară mama dacă mai fac! ...

Nu l-a iertat nici locotenentul Mirescu, nu l-au iertat nici grănicerii din pichet... Totul a rămas așa după cum s-a hotărât.

Și întâmplarea asta îl frământa ades pe Tandin, îl răscolea, nu-i dădea o clipă de liniște și-și făcea jurăminte de unul singur că e ultima dată când mai face o prostie, când mai înșală bună-credința tovarășilor săi, dar știa sigur și-i era teamă că jurământul lui nu va avea temeinicie și că se va spulbera cu prima ocazie mai tentantă, mai atrăgătoare ce i se oferea să întreprindă iar o „șmecherie științifică"...

Deodată, cum stătea așa copleșit pe gânduri, urechea lui deslușì undeva în apropiere foșnetul unor ierburi. Parcă cineva le rupea din rădăcină, sau le călca în picioare, sau se tăvălea prin ele... Era un fâșâit ca o apă ce curge lăcărind pământul și-și zise la început că o fi vântul nopții sfârșitului de primăvară care șuieră prin ierburile ce crescuseră sălbatec. Sau poate vreo oaie rătăcită de turmă și care n-a găsit drumul satului... Sau vreun câine alungat de foame și de stăpân ce-și caută un culcuș, aici în liniștea câmpului. Văzuse atâtea asemenea întâmplări de când făcea serviciul pe graniță, încât nu se mira de ce-i putea răsări în cale. Odată, pe toamnă, pe-o negură s-o tai cu cuțitul, chiar el somase și apoi ochise o umbră care țopăia într-una și n-a vrut să stea locului la porunca lui. „Un infractor!" a și-a zis în clipa aceea, și a alergat într-acolo să pună mâna pe el. Dar „infractorul" s-a dovedit a fi un cal împiedicat, care după detunătură, datorită glonțului ce-i tăiase sfoara de la picioare, speriat și slobod a luat-o la goană și nu s-a mai oprit până-n marginea satului! Câteva zile în șir s-a râs de întâmplarea asta în pichet, considerându-se că numai un artist de la circ putea lovi dintr-un singur foc în bezna aceea un fir de sfoară care a eliberat nu numai animalul, dar l-a și gonit către sat.

Tandin înălță mai mult capul și își încordă auzul. Parcă nu se mai deslușea foșnetul acela. Sau poate că vântul... Nu, nu se mai deslușea, pierise în întunecimea nopții, se stinsese și totul în jur era liniștit ca la început. Dincolo, în țara vecină, se auzea cum țăcăne copitele unor cai pe drumul de piatră, apoi duduitul

unui motor de camion ce se topi curând în depărtări și din nou țăcănitul acela ritmic, sacadat ca pendulul unui metronom, stăpânind noaptea. Un foc se aprinsese pe un deal și pălălaia se înălța tot mai mult cu fiecare clipă, ca o năframa roșie unduind către cer. Se vedeau umbre în jurul acelui foc, ivindu-se din întuneric și pierind în el, ca într-o apă neagră, se distingeau glasuri amestecate, strigăte, chemări, îndemnuri, totul venind de departe ca un zvon alarmant și dur. Pesemne luase foc o casă sau o șură de fân de lângă casă, nu se putea vedea bine, scena se estompa pe orizontul în parte liliachiu și negru, uneori stins, alteori viu colorat și dens.

O răbufnitură și un icnet scurt...

Tandin tresări, înălță din nou capul, strânse în mână arma și degetul simți oțetul rece al trăgaciului. Își făcu loc cu picioarele în smârcul acela umed, își scutură umerii ca de-o grea povară, mări ochii și rămase în așteptare, încordat și nemișcat, cu răsuflarea tăiată.

„Mamă, maiculiță, ce-o fi? se întrebă el și parcă o răceală îi trecu pe șira spinării, înfrigurându-l. Nu cumva...”

O nouă răbufnitură parcă venind din stânga...

Tadin întoarse repede capul într-acolo. Dar în clipa aceea răbufnitura se repetă tot în locul dintâi și într-o fracțiune de secundă ceva se rostogoli brusc, cu un zgomot înăbușit, surd, apoi se opri și iar se rostogoli. Se vedea vag, ca o părere, ceva negru unduind ierburile. Fără să-și ia ochii dintr-acolo, cu mișcări sigure, Tandin căută și își trase mai la îndemână tocul pistolului de semnalizare cu rachete. Controlă piedica la armă. Mai apăsă încă o dată mânerul închizătorului, să fie sigur că glonțul e potrivit în locașul lui din magazia armei.

Stătu o clipă, două, trei în aceeași înfrigurată așteptare... Cu ochii ațintiți înainte... Cu degetul pe trăgaciul armei...

După un minut, umbra se văzu iar peste ierburi.

— Stai! somă Tandin și glasul lui se rostogoli ca un tunet în noapte. Nicio mișcare că trag!

Dar, în aceeași clipă, umbra pieri ca și când n-ar fi fost. Ierburile nu se mai mișcau, stăteau încremenite, solitare, ca un gard viu în negura nopții. Dacă era cineva acolo, de bună seamă că se pitise la auzul somației, se făcuse una cu pământul, ca să înșele privirile grănicerului, să creadă că a fost numai o părere și să renunțe în a-l supraveghea.

Tandin, fără să se clintească, rămase mai departe în așteptare, cu ochii în direcția aceea, stană de piatră. Îi tremura mâna pe armă? Nu, nu-i tremura… Degetul arătător îi amorțise nițel pe trăgaci și atât… Trecu un timp… dar cât să fi trecut? Auzul nu percepea nimic. Nicio mișcare. Niciun zgomot. În jur tăcerea dintâi neagră și adâncă asemeni nopții. „Să mă fi înșelat eu oare? se întrebă el înfrigurat și neliniștit, neștiind ce să facă. Dacă mă duc spre „individ”, părăsesc postul și poate mă arăt degeaba, fără să fi fost nimic acolo. Dacă somez de aici și nu trag, el tot nu se ridică, e-n stare să mă țină încordat toată noaptea, până ce m-apucă damblaua. Mai bine somez și dacă nu se supune, trag… Cum se mișcă din nou, am și deschis focul! Să-l văz eu pe „individ” dacă-i mai arde să se joace de-a baba oarba cu mine!”

Dar nu-și termină bine gândul, că foșnetul se auzi din nou, ierburile începură să se miște, apoi se desluși iară rostogolirea aceea de parcă cineva ar fi bușit pământul. Atunci Tandin, ieșind repede de sub podeț, trase de la șold pistolul de semnalizare și înălță în aer o rachetă albă care lumină câteva minute, ca ziua, tot câmpul. Privi în dreapta, privi în stânga, nu se vedea țipenie de om. Dar cum se stinse licărul stelei și întunericul căzu din nou, parcă mai dens ca la început, umbra aceea se înălță peste ierburi și o rupse la fugă în direcția satului pierind în noapte. O nouă rachetă țâșni spre înalt și după o secundă se desluși fugarul.

— Stai! Stai că trag!

După o clipă bubui și arma lui Tandin. Omul scoase un răcnet surd, reținut și se dădu de-a berbeleacul, întocmai ca un iepure lovit de glonț.

Lui Tandin îi râdea inima de bucurie. Îl doborâse…

— Stai, neicușorule, că la ochire nu mă ia nici dracu’! zise el, adresându-se aceluia în timp ce scotea din nou din tocul de piele pistolul de semnalizare, de astă dată să avertizeze pichetul. Nu degeaba am găurit eu ceasuri întregi țintele ălora de la circ cu pușca „Geco”…

Înălță pistolul și trase. O dâră roșie ca o săgeată țâșni către înalt, cu un fâșâit surd, și după o clipă o stea purpurie se desprinse de undeva parcă din noapte și începu să coboare lin către pământ.

— Alarma! strigă în aceeași clipă santinela de la pichet.

Infractor în zonă!

Când mașina condusă ca un bolid peste câmp prin întuneric de dibaciul Mitrică, transportând grănicerii echipei de alarmă sosi la reperul 12, Mirescu rămase stupefiat, cu mâinile-n șold, privind încruntat în jur.

Tandin nu era acolo!

— Ia vedeți, măi, unde este?

Un grănicer se băgă sub podeț, îl strigă, îi căută, dar în zadar. După câteva clipe, însă, Tandin se văzu venind dinspre limita zonei către sat, șchiopătând, cu arma în mâna. Și fără bonetă pe cap.

— Ce-i, Tandine, ce s-a întâmplat? îl întrebă Mirescu și se dădu aproape să-i vadă mai bine chipul în întuneric.

Tandin tăcea, tremura tot și gâfâia, parcă gata să-și dea sufletul. Era plin de noroi din cap până-n picioare.

— Raportează ce s-a întâmplat, soldat Tandin! ridică tonul Mirescu care nu avea timp de pierdut și stătea ca pe jeratic pentru că în zona lui de frontieră se petrecuse un eveniment și, iată, militarul nu-i nici măcar în stare să spună ce-a fost. Ai văzut un infractor?

— Am văzut, tovarășu' locotinent! vorbi Tandin abia trăgându-și răsuflarea. L-am lăsat să se apropie până la câțiva pași, venea dinspre sat, apoi l-am somat reglementar și, când s-a ridicat s-o ia la fugă, am tras după el…

— Și unde-i acuma? L-ai împușcat? întrebă ofițerul în timp ce căuta cu privirea în jur.

— Eu zâc că l-am împușcat, tovarășu' locotinent. Nu-mi scăpa el mie de la câțiva pași. Că la câțiva pași era. Ia tocma' colo… Am tras la picioare…

— Ai fi tras ca-n sfoara calului ăluia! interveni Guță Ursu.

— Lăsați glumele! se întoarse și vorbi aspru Mirescu. Acuma nu-i timp de glume. Și unde-i infractorul, dacă ai tras și l-ai doborât? reveni el la Tandin.

— L-am doborât, tovarășu' locotinent, cum să nu-l dobor, nu l-am văzut eu cum a căzut la pământ? Zău l-am văzut… Am fugit după el, m-am uitat, l-am căutat și… nu l-am găsit!

— Păi cum nu l-ai găsit, măi? se supără Mirescu. Cum nu l-ai găsit? Unde ți-au fost ochii?

— Ochii au fost la mine, tovarășu' locotinent, dar după ce am tras, m-am uitat numai olecuță la tocul pistolului de

semnalizare, că ținea bumburușu' și nu se deschidea capacul, trebuia să dau semnalul, și poate atuncea când m-am uitat, el o fi luat-o într-o altă parte...

— Cum s-o ia, lovit?

— Eu știu? înălță din umeri Tandin. Poate că așa lovit... Dar de scăpat, nu-i scăpat!

Mirescu ordonă grănicerilor să înceapă scotocirea terenului, așa cum își știa fiecare misiunea, iar el se duse la priza prinsă într-unul din pilonii podului, introduse ștecărul telefonului și vorbi la pichet cu Alexandru să-l trimită urgent la reperul 12 pe Croitoru cu câinele.

— În cinci minute să fie aici, ai înțeles? vorbi autoritar Mirescu.

— Am înțeles! În cinci minute va fi acolo!

Cum de se întâmplase una ca asta? se întreba el plin de ciudă încât îi venea să-l ia pe Tandin de grumaz și să dea cu el în fundul pământului. Unde-i fuseseră ochii căscatului ăstuia? Auzi, să someze infractorul de la câțiva pași, să tragă, zicând că l-a lovit, și apoi acela să dispară, de parcă nici n-ar fi fost! Asta-i culmea! Culmea neșansei? Aș! a neglijenței, a lipsei de pregătire...

— Tovarășe locotenent, veni un grănicer în grabă, am găsit urme de sânge pe iarbă...

— Unde? Hai acolo!

— Urme de sânge și-o batistă tot murdară de sânge și aruncată la câțiva pași...

— Însemnează că l-a lovit Tandin, spuse Mirescu și se mai liniști puțin. Poate că dăm de el pe aci, prin zonă, rănit. Băieți, fiți atenți, poate că e mort sau în stare de inconștiență, să nu treceți cumva de el. Unde aveți lanternele?

— La noi, tovarășe locotenent.

— Păi de ce le-ați luat? Să le scoateți numai la aer? Scotociți tot terenul și cât mai repede. Gata, executarea! Și fiți atenți. Poate că a fost numai rănit ușor și fuge ieșind din zonă...

Cu lanternele în mâini și cu armele pregătite de tragere, grănicerii porniră în lanț, mergând încet, călcând cu grijă printre smârcuri, cu ochii numai în pământ, să-l descopere cât mai curând pe cel lovit de glonțul armei lui Tandin. Umbrele lor se amestecau cu noaptea, se deslușeau vag în apa întunericului, înaintând în pas lent, când aplecându-se, când ridicându-se în

fâșiile de lumină ale lanternelor. Era liniște, o liniște grea, adâncă, nu se auzea decât fâșâitul pașilor prin ierburi, băieții mergeau tăcuți, cu privirile încordate, nu vorbea nimeni, nimeni nu rămânea în urma acelui lanț viu de umbre ce se mișca ușor înainte, ca un val fără început și fără sfârșit.

Deodată, undeva spre dreapta, se auzi lătratul unui câine. Se desluși apoi îndemnul șoptit al lui Croitoru:

— Prinț, urma! Prinț, urma!...

Grănicerii zăriră în întuneric, vag, imperceptibil, strecurându-se înainte, că o nălucă, parcă aci rostogolindu-se prin ierburi, parcă aci sărind o clipă ca o fantomă, arcuindu-se în noapte, silueta neagră a câinelui, urmată îndeaproape de aceea a lui Croitoru. Depășiră lanțul urmăritorilor și se duseră cu mult înainte, încât șoapta conductorului numai se ghicea, zorind câinele să caute urma infractorului:

— Prinț, aici... urma, Prinț...

Peste câteva minute, în direcția aceea se văzu fâșâind în aer sulița de lumină a unei rachete. În lumina de-o clipă a stelei căzătoare se desluși umbra lui Croitoru și săriturile în aer ale câinelui estompându-se pe zarea de întuneric. Prinț lătra cu înverșunare, se arunca asupra prinsului, pesemne vroia să-l apuce, să-l sfâșie cu colții, pentru că nu se supunea și nu stătea liniștit locului, încercând să se apere cu mâinile.

Glasul lui Croitoru se desluși limpede în noapte:

— Lasă, Prinț! Lasă, n-auzi? Cetățene, nicio mișcare!

Într-un minut, grănicerii îl ajunseră pe Croitoru și făcură cerc în jurul lui, un cerc de trupuri și arme. Lanternele luminau jos, între ierburile umede, un bărbat nu cu mult peste patruzeci de ani, zvârcolindu-se de moarte, cu hainele răvășite, pline de noroi, cu capul descoperit și părul negru năclăit de mâzgă și tină. Horcăia în spasme scurte, adânci, cu degetele zgâriind pământul, strângând și destinzând picioarele, zbătându-se și încercând să se ridice, fără să poată face însă acest lucru, deoarece trupu-i voluminos și greu cădea de fiecare dată afundându-se parcă mai mult în acele smârcuri umede, lipicioase.

Locotenentul Mirescu sosi într-o clipă, grănicerii îi făcură loc și ofițerul se aplecă degrabă asupra celui căzut la pământ, luminându-l puternic cu lanterna. Încercă apoi să-l întoarcă cu fața în sus, dar nu putu și îndată trei militari îl ajutară și-l

răsuciră. Omul își ținea ochii închiși, strânși sub pleoape, avea o mustață mare, neagră și sprâncene tot negre, stufoase ca două fuioare de cânepă. Cea din dreapta era crestată către tâmplă de-o cicatrice adâncă și subțire ca o linie.

— Spune cine ești, cetățene, și ce căutai în zona de frontieră? întrebă profesional Mirescu.

Rănitul continua să se zbată acolo jos, între smârcuri, fața i se crispa tot mai mult, devenise cenușie, neagră, clăbuci de spumă alburie îi apăruseră la colțul buzelor,

— Apă... șopti el... Apă...

Locotenentul făcu un semn și îndată un grănicer se apleca și duse la gura celui prins un bidon de tablă zincată învelit în postav soldățesc. Îl prinse apoi pe rănit de sub cap și încercă să-i toarne între buzele încinse ca de arșiță un șuvoi de apă, dar el se mișcă și apa i se vărsă peste față și atunci deschise nițel ochii, niște ochi negri, tulburi, cu priviri rătăcite, bolnave.

— Spune cine ești și ce căutai în zona de frontieră? repetă Mirescu întrebarea și începu să-i descheie haina, ca să vadă unde este rănit.

— M-am rătăcit... spuse omul printre buze, abia șoptit... Căutam casa... contelui... în marginea satului... am ajuns aici... n-am vrut... apă... apă.

— Mai dă-i niște apă! porunci Mirescu care reușise să-i descheie haina. Un pansament individual! ceru el văzând umărul plin de sânge al prinsului. A fost lovit în aortă. Mitrică!

— Ordonați! veni răspunsul din întuneric.

— Repede, duceți-l cu mașina la dispensar. Scapă... îl pansați în mașină...

Ostașii se aplecară și-l ajutară pe ofițer să ridice trupul destul de greu al rănitului. Omul continua să se zvârcolească, să se zbată lovind cu picioarele pământul, horcăind și vărsând sânge pe gură la intervale scurte, repetate.

— ...averea mea... nevastă-mea... Cina cea de taină... Tina... Tina... arunca el tot șoptit printre buze, apoi deodată se întinse, încordându-se, de parcă ar fi vrut să se ridice, dar chiar în aceeași clipă se lăsă moale în brațele militarilor, scoase un horcăit prelung, un nou val de sânge îi izbucni pe gură și rămase nemișcat, cu ochii negri, mari, deschiși și buzele strânse în chinul sfârșitului.

Murise.

— S-a dus, zise Mirescu și porunci grănicerilor să-l lase jos pe pământ. Transportul către dispensar era inutil. Toderașcule!

— Ordonați, tovarășe locotenent!

— Notează ultimele cuvinte ale infractorului: „averea mea… nevastă-mea… Cina cea de taină… Tina” Îmi dai notița la pichet. Vedem noi ce-or vrea să însemne astea. Acuma ia vezi ce acte are asupra lui?

Toderașcu se aplecă și la lumina lanternei scotoci prin toate buzunarele celui decedat. Puse alături, pe-o foaie de cort, 120 de lei, un pachet de țigări „Carpați” pe jumătate consumat, un carnet de CEC pe numele Raul Drăgan…

— Cum, ce scrie pe carnet? se interesă îndeaproape Mirescu, cerând să vadă și el carnetul.

— Raul Drăgan, tovarășe locotenent…

— E limpede, zise ofițerul și răsfoi carnetul care nu avea ca sold decât suma de cinci lei. Trei sute fuseseră scoși, la un oficiu din București cu o zi înainte. Poftim carnetul, pune-l alături de celelalte obiecte. Unde e Tandin?

— Aici tovarășe locotinent! se ivi acesta dintre grăniceri, abia prididing să-și pună boneta pe cap. Ordonați!

— Bravo! Te felicit că ai fost atent și nu ți-a scăpat individul ăsta! zise Mirescu și dădu mâna cu el. Putea să te înșele și să treacă dincolo…

— Nu egzistă, tovarășu’ locotinent! protestă Tandin, umflându-și pieptul să arate ce grozav este. Păi eu unde eram? De viu îl înghițeam…

— E prima ta prindere, nu?

— Prima…

— În afară de calul acela, aruncă o vorbă Guță Ursu.

Toți izbucniră în râs, în afară de Tandin care-i șuieră ceva șoptit printre dinți lui Ursu.

— Încă o dată te felicit, zise Mirescu. Bravo. Trebuia însă să tragi la picioare. Așa ai învățat, nu?

— Așa, tovarășu’ locotinent, la picioare, că la picioare am ochit și eu, dar când am apăsat pe trăgaci, el s-a și pitit, a venit în calea glonțului și i-am luat umărul…

— I-ai luat umărul, dar i-ai luat și viața.

În noaptea aceea, „artistul” se și visa în trenul care-l ducea spre București.

Se visa…

14

Dorina aștepta de mai mult de două ore în locul acela singuratic și ferit de privirile oamenilor, de dincolo de lac, sub salcia umbroasă, ale cărei ramuri se plecau până peste apă ca o cortină străvezie de frunze foșnind uneori în adierea vântului. Stătea întinsă pe pledul aruncat peste un covor de lucernă, cu mâinile sub cap și se gândea la viața ei de până atunci, la viața ei viitoare, la tot ce-o lega de Alexandru, la dragostea ce-i înviorase și dăduse lumină în ultimul timp întregii sale existențe. Părea că renăscuse dintr-o cenușă neagră o dată cu primele lui cuvinte de iubire, cu primele lui îmbrățișări și alintări, nu-și închipuise vreodată că va veni o zi când zgura de amărăciune și chin ce-i învăluia sufletul se va șterge, când platoșa unor suferințe și renunțări ce-o apăsa tot mai mult, dincolo de indiferența și compasiunea celor din jur, se va sparge în țăndări și pasiunea ei pentru bărbatul iubit, pentru cel căutat ani de-a rândul, va crește cu încetul, timid, firav, dar cu nespusă dorință de viață întocmai ca ghiocelul ce străbate curajos pojghița gheții și iese râzând spre soarele primăverii. Da, avusese dreptate Mirescu atunci în curtea școlii, ea nu avea de ce să se considere o înfrântă, nu avea de ce să creadă că a ajuns la vârsta renunțărilor, simțea, își dădea seama de sentimentul iubirii ce-l avea ascuns în cutele sufletului, dar nu și-l dezvăluise nimănui, pentru că nimeni nu-i ascultase chemările, sentimentul acesta era acum mai puternic ca oricând, avea o adresă, își găsise nu numai înflăcărarea, ci și calea de afirmare cu tot ceea ce avea el mai frumos și mai înălțător. Așteptarea ei dinaintea anilor adolescenței și până acum la vârsta maturității depline, așteptare ce-și chema firesc iubirea, așa cum florile, ca să viețuiască, cer lumina soarelui, se dovedise prin suferința dar și prin tenacitatea ei o virtute de care se simțea mândră, o virtute care-și afla acum împlinirea totală. Tot ce strânsese în sufletul ei, în inima ei, dragoste și dorință de a iubi și a fi iubită, legarea unei prietenii care să însemne mai mult decât un act convențional, împlinirea unui ideal, a unui vis ce-i mângâiase nopțile și zilele de chin și așteptare, irumpsese acum în zilele acestui sfârșit de primăvară năvalnic și impetuos ca vâna de apă ce nu-și poate avea opreliște în adâncul pământului. De când îl cunoscuse pe el, viața ei se schimbase cu totul, zilele i se

păreau frumoase, pline de lumină, în tot ceea ce făcea întrezărea un scop, o finalitate, totul îi era dedicat lui și numai lui, gândurile și chemările, dorințele și pasiunile nu-l căutau decât pe el, îl aflau numai pe el. Se vedeau numai duminica, când el putea pleca de la pichet, câteva ore, care pentru ea însemnau însăși viața, ore în care cu fiecare clipă a trecerii lor ea își dădea seama, simțea cum visul ei capătă un contur tot mai precis, cum încetul cu încetul ceața unor neliniști se risipește și dragostea se împlinește după voința și dorința ei. Devenise mai exuberantă, mai comunicativă, mai accesibilă în orice discuție, își anulase rezerva față de colectivitate, ochii ei de smarald străluceau vorbind parcă tuturor de bogăția sufletului ei, de marea și frumoasa poveste de dragoste ce-o trăia. Colegelor din învățământ nu le scăpase această schimbare, unele o priveau cu simpatie, cu înțelegere, câteva cu răutate, acuzând-o în ascuns parcă de desfrâu și cine știe ce taine ascunse prin care reușise ea, femeie de 30 de ani, să înlănțuie tinerețea unui băiat destul de inteligent și frumos ce nu-și sfârșise nici armata. Dar ea se făcea că nu băga de scamă tot ce se șoptea despre ea, considera totul ca urmare a unei invidii nefondate, avea dreptul la viață, la dragoste, la iubire, destul fusese condamnată să stea peste cincisprezece ani într-o așteptare continuă și dureroasă, suportase cu stoicism izolarea și compasiunea celor din jur, nu mai vroia să citească milă în ochii nimănui, milă ce-i era adresată în orice împrejurare pentru infirmitatea de care nu era vinovată cu nimic. Nimeni și nimic nu-i putea opri dreptul la dragoste, să iubească și să fie iubită, toți anii vieții ei a fost o femeie cinstită, rezervată, cu respect pentru familiile colegelor și colegilor de cancelarie, ale tuturor cunoscuților și necunoscuților, viața trebuia să-i rezerve și ei fericire și împlinire, așa cum rezervă tuturor care vor s-o trăiască în deplinătatea ei. Ore întregi și le petrecea la fereastră privind ulița prăfuită sau câmpul, până departe spre pichet, tresărea ori de câte ori zărea o uniformă militară, îl căuta pe Alexandru cu gândul, vroia să știe în orice clipă ce face, cum își petrece timpul, dacă îl preocupă dragostea ei, stăruia să intuiască ce probleme îl frământă în legătură cu ea, cu viitorul lor. Cu câteva nopți mai înainte auzise focuri de armă către frontieră, sărise din pat și alergase la fereastră, rachete colorate săgetau întunericul în arcuri largi, știa, ghicea acolo departe în

beznă grănicerii pichetului stând la pândă, făcându-și datoria, și-l închipuia pe Alexandru cu ei, în mijlocul lor, poate în primejdie, poate obosit și supărat și se ruga în gând cerului să fie ocrotit și departe de orice rău pe lumea asta. Uneori stătea în fotoliu, la lumina lampadarului și citea o carte sau corecta lucrările elevilor de la școală, căuta să pătrundă sensul celor lecturate, dar gându-i zbura tot către el și se pomenea deodată că o încearcă o neliniște, ceva dureros îi apăsa inima și-i tăia răsuflarea, „oare toată povestea asta nu-i numai o simplă amăgire? se întreba ea cu teamă, privind undeva în gol către pereții odăii. Nu cumva pe cerul ăsta atât de curat și de imaculat al iubirii noastre se va ivi cândva un nor aducător de ploaie și furtună care să întunece și să alunge tot ce mi-am dorit în viață? Nu cumva îi va apare ceva în cale care să-l împiedice să-mi dea mâna pentru totdeauna? Nu cumva, cu timpul, insistențele mele îl vor plictisi, apropierea mea îl va obosi, căutările mele spre împlinire totală îl vor îndepărta de dragostea cea adevărată? Dacă va pleca spre orașul lui, spre marele oraș al plăcerilor și bucuriilor și mă va lăsa aici, uitată în acest colț de țară cu firescul cu care-și lasă acolo la pichet arma, uniforma și tot ce l-a legat de viața de frontieră? Doamne, să nu-l pierd! Să nu-l pierd! Ar mai avea viața mea vreun sens? Ce-ar putea să-mi mai aducă această viață dincolo de el?” Și atunci, peste aceste îndoieli auzea de undeva venind glasul lui, vorbele lui, gândurile lui: „N-ai teamă, Dorina. Nu ne vom despărți niciodată. Te-am întâlnit și voi fi alături de tine pentru totdeauna!” Se liniștea, se scutura ca de-un fior de groază ce parcă ar fi încercat-o în clipele acelea de dureroasă apăsare, surâdea acelui glas în singurătatea odăii și încerca să-și reia lucrul, stăpânită de optimism și de încredere în asigurările lui.

Acum, în după-amiaza acestei duminici, stătea aci pe pledul aruncat peste lucernă în marginea lacului, la umbra salciei, îl aștepta și întârzierea lui o neliniștea iară – ah! câte asemenea clipe de neliniște n-o încercau de când îl cunoscuse, – de câteva luni viața ei se desfășura într-o continuă efervescență a întrebărilor și răspunsurilor, a incertitudinilor și căutărilor, a aflării adevărului, cu teamă pentru orice era în legătură cu el, Alexandru. Îl știa, era om de cuvânt, punctual, dar uite, ce s-o fi întâmplat cu el de nu mai vine? Conveniseră să se întâlnească la ora două după-amiază, atunci putea fi el liber și iată că era

trecut de patru și el nu se arăta, și nici o veste despre presupusa întârziere nu-i dăduse. „Să fie oare bolnav? Sau poate... Nu, nu-i adevărat, nu poate fi adevărat, doamne ce-mi poate trece prin cap, ar fi groaznic, groaznic!” La gândul că a renunțat cumva la ea dintr-un motiv sau altul, că n-are să-l mai vadă niciodată, un fior rece îi străbătu șira spinării și se scutură brusc cuprinsă parcă de friguri. Lacrimi i se iviră în colțul ochilor. Mâinile prinseră să-i tremure. „Nu, nu-i adevărat, își zise alungând temerea aceea, neagră, apăsătoare, uite cum pot să mă gândesc la prostii, Alex e sincer, e un caracter deosebit, mi-a dovedit-o în atâtea rânduri, nu poate face așa ceva, zău că singurătatea asta a mea mă învăluie uneori cu gânduri amare ce-mi tulbură sufletul, mă chinuie, îmi zdrobesc inima... N-am făcut nimic rău, îl iubesc, nu l-am supărat cu nimic, cu absolut nimic, ce l-ar fi putut îndepărta de mine?”

De multe ori se gândea la ceea ce-i povestise el în câteva rânduri referitor la relațiile pe care le avusese în București cu o fată, apoi cu alta, colege de facultate, cărora, spunea, nu le putuse accepta prietenia, nu-și putuseră întemeia legături mai trainice datorită firilor lor prea voluntare, ușuratice, ele analizau totul la suprafață, ofereau și pretindeau prea puține lucruri vieții, treceau prea ușor peste problemele mari ce le reclamă dragostea, considerând totul un simplu divertisment al vârstei. Dorina îl asculta, îi dădea dreptate, dar se gândea în același timp cum de fetele acelea, studente ca și el, nu-i descoperiseră seriozitatea caracterului său, nu remarcaseră în el omul delicat, manierat, stăpânit de o sensibilitate extremă? „Dacă, se întreba ea uneori cu teamă, se va întoarce totuși la una dintre ele? Dacă-l preocupă într-atât de mult afecțiunea ce spunea că a avut-o inițial pentru ultima lui legătură de dragoste și va uita tot ce s-a întâmplat între noi doi, o va căuta sau va răspunde căutărilor aceleia, dacă acea afecțiune se transformă sau s-a transformat cu timpul în pasiune, dacă îi scrie și primește corespondență?... Nu, își anula ea presupunerea, nu se poate întâmplă așa ceva, nu-i știe nimeni adresa, mi-a mărturisit că nimeni nu cunoaște locul unde-și face stagiul militar decât părinții și altcineva nimeni, a renunțat la tot ce l-a legat cândva de acele colege, n-a găsit în relațiile cu ele acea comuniune de gânduri, de idealuri care-l preocupă în mod deosebit, el e un tip profund, de o factură psihică deosebită, departe de felul lor de a

privi viața, relațiile de dragoste, Alex e sincer, cred în el, cred... cred... cred...”

Dincolo de lac, pe malul celălalt se vedeau copii la pescuit înșiruiți pe marginea apei, cu undițele întinse, unii își suflecaseră pantalonii sau erau în pielea goală și intraseră către adânc, purtând în mâini coșuri de nuiele cu care se dădeau la fund și ieșeau apoi la suprafață strigând, șuierând în pânza apei, scoțând niște sunete guturale ciudate, prelungi ca în junglă. Alții se scăldau, se bălăceau, lovind suprafața apei cu palmele, se luau de gât în joacă și se prăvăleau afund, iar cei dintâi îi alungau, aruncând cu pietre, zicând că le gonesc peștii și nu mai cade nimic la undiță. Glasurile li se auzeau limpede peste unda apei, amplificate de liniștea aceea a după-amiezii începutului de vară, era cald, satul dormita sub umbra salcâmilor și se auzea prin lucernă cum fâșâie șopârlele, iar pe deasupra bâzâie bondarii, într-un zumzet continuu, parcă fără de sfârșit. Dorina asculta toate aceste șoapte ale singurătății ce-o înconjura, își privea mereu ceasul de la mână și cu cât treceau minutele, cu atât creștea neliniștea ei. Când și când se ridica în picioare, se rezema de tulpina salciei și căuta să deslușească prin frunzișul ei cărarea ce tăia în două lucerna, venind dinspre șosea. Dar cărarea era pustie, pustie ca și sufletul ei în acele clipe de așteptare și dor, de incertitudini. Și chin. „Unde o fi? De ce nu vine? Ce i s-ar fi putut întâmplă? Niciodată de când ne cunoaștem n-a întârziat, totdeauna a venit la timp, ba uneori chiar mai devreme, când încă nici nu-l așteptam...” Se așează iar pe pled – a câta oară astăzi? – mai aranjă cele aduse în sacoșă pentru mâncare așa cum dorise el, își potrivi părul în oglindă, privindu-și îndelung chipul, o îngrijora paloarea feței și teama ce și-o citea în ochi, apoi se culcă tot cu mâinile sub cap și încercă să se liniștească. Deasupra se întindea acoperământul de umbră al frunzelor și ea își aminti cum la ultima lor întâlnire aci, la întrebarea ei, el îi răspunsese glumind că numără frunzele, și-o necăjise, dar se împăcaseră repede, așa cum numai el știa s-o împace.

Deodată, ceva se mișcă în spate, în desișul lucernei și ea tresări, cuprinsă de un fior nedeslușit. Se ridică în capul oaselor, întoarse capul și privi o clipă înapoi, dar nu văzu nimic. Privi atunci înainte peste lac la hârjoana copiilor, apoi către dreapta, șoseaua ce ducea spre „Crăița” pe care acum, la trecerea

zăpușelii, începuseră să apară în lungul ei grupuri-grupuri de oameni. Privi din nou în jur locul în care se afla salcia, tulpina ei, lucerna ce se ridica asemeni unui zid verde înapoi către pădure, privi marginea lacului, ochii trecură peste cerul înalt, albastru, limpede ca sticla. Și iar privi salcia, apoi din nou apa sclipind cenușiu în soare și, deodată, ca și cum i s-ar fi aruncat în față un pumn de lumină, avu o revelație, și o bucurie lăuntrică puse în acea clipă stăpânire pe ea. Visa? Nu, nu visa… Locul acesta atât de retras și de plăcut, în care-și petrecuse unele dintre cele mai frumoase clipe alături de Alexandru, aducea aidoma cu scena ce se pregătise de către maestrul scenograf pentru debutul ei balerin, cu aproape cincisprezece ani în urmă! Extraordinară coincidență! De necrezut și totuși foarte adevărat… Tot așa, la repetiții i se montase o salcie cu ramurile plecate, de după tulpina căreia ea își făcea apariția la primele acorduri ale orchestrei, în dreapta și spre fund se închipuia un lac ale cărei unde își reflectau lumina pe chipul ei surâzător, așa cum era viața lebedei la primii pași în acel dans de neuitat… „Doamne, ce întâmplare! își zise ea, privind totul în jur cu curiozitatea și uimirea ce ți-o dă descoperirea unui lucru ce te copleșește prin ineditul lui. Da, într-adevăr, mă găsesc într-un decor natural, dar care, uite, n-am observat până acuma se aseamănă grozav de mult cu cel creat atunci la Operă pentru debutul meu cu *Moartea lebedei*. Salcia, lacul, fundalul de cer azuriu, imensitatea câmpului care e însăși scena…”

Se lăsă iar pe spate și căzu pradă visului ei de totdeauna, acela de a se fi realizat ca balerină, de a dansa în piese celebre cu montări de mare fast în care apariția ei ca solistă să dea strălucire și măreție întregului spectacol. „Nu, n-am avut noroc și pace, se consolă ea, fără să-și învingă întru totul amărăciunea din suflet, zborul meu către înălțimile gloriei balerine mi-a fost frânt, trebuie să mă resemnez și să sufăr, acuma totul e tardiv, nu se mai poate face nimic, nu-mi rămâne decât să-mi deplâng soarta, să mă împac cu ea, să trăiesc din visuri în care să-mi recompun tablouri ale presupuselor mele succese…”

Îi era sete. Vru să scoată din sacoșă termosul cu apă, dar nu apucă să se ridice, că auzi pe cineva alergând pe cărarea din lucernă, înapoia salciei. Lăsă termosul la loc în sacoșă, întoarse brusc capul și…

— Alex! strigă și parcă un curent electric îi săgetă întregul

trup. Inima îi bătea cu putere, glasul i se sugrumase de emoția revederii, mâinile îi tremurau și, în graba aranjării termosului răsturnă chiar sacoșa cu mâncare. Bine ai venit, dragul meu, drag…

Încercă să se ridice, dar el veni repede și-o luă în brațe, după care o sărută lung pe buze și pe păr, fără să-i dea putința de a mai scoate un cuvânt. Era numai o apă de alergătură, fruntea îi era îmbrobonată de sudoare, se descheiase la bluza udă de transpirație, părul îi căzuse peste ochi, răvășit și în neorânduială, cum foarte rar îi fusese dat Dorinei să-l vadă.

— Iartă-mă, Dorina, zise el abia stăpânindu-și bătăile inimii, dar am avut o inspecție la pichet și a trebuit să aștept până ce mi s-a spus că pot pleca…

— Nu-i nimic, îl liniști ea, aranjându-i părul pe frunte, bine că ai venit, îmi era dor de tine, înnebuneam dacă nu te vedeam, să știi! Stai nițel să-ți șterg urmele astea de transpirație de pe obraz, de pe bărbie…

Se scotoci repede în poșetă, luă o batistă și, trăgându-l de mână, îl așeză lângă ea și-i cuprinse capul în brațe, după care începu să-i tamponeze ușor fruntea, ceafa, obrajii, făcându-i totodată vânt cu latul palmei să-l răcorească cu o clipă mai devreme.

— Până când stai? îl întrebă mai apoi și-i întinse, bluza militară peste câmpul de lucernă, să se zvânte la soare.

— Până la ora obișnuită…

— Dacă ai fost reținut, nu ți se dau orele acelea în prelungire?

— Cum să mi se dea? râse Alexandru. Ce, suntem funcționari? Aici e un serviciu care se desfășoară pe ore și minute, ca la calea ferată, dacă vrei să știi, și orice întârziere aduce perturbații în buna lui orânduire…

— Iartă-mă, n-am știut, se scuză ea, dar vroiam să rămânem mai mult timp împreună…

— Te înțeleg, crezi că eu nu vreau, dar ce pot face? Al venit de mult?

— La două fără un sfert… Puțin mai devreme decât am stabilit pentru că am vrut să-ți fac o surpriză și să găsești masa gata pregătită. Dar am pus-o și am strâns-o de câteva ori, considerând că nu e bine să țin alimentele întinse pe fața de masă, dacă tu nu ești încă aici: pâinea se usca, șnițelele se răceau de tot…

— Ai adus șnițele?

— Da, știu că-ți plac, am repetat meniul de rândul trecut…

— Cât ești de drăguță, zise el și-i sărută mâna. Pesemne ai adus iar bere…

— De ce nu? Nu-ți place?

— Ba da…

Dorina era încântată că făcea totul pe voia iubitului ei, că el îi aprecia strădania de a-i crea o ambianță cât mai plăcută, să se simtă bine alături de ea, că-i putea oferi acel cadru în care el să-și dezvăluie fără reticențe sentimentele de dragoste. Scotea cât mai grăbită din sacoșă pachețelele în care erau învelite alimentele, punea masa cu o febrilitate puțin obișnuită, cu grijă să fie totul cât mai bine, să nu vadă el o lipsă cât de mică în practica ei de gospodină, și să-și facă cine știe ce impresie neplăcută. Alexandru căuta s-o ajute, dar mai mult își rezerva timp s-o privească în ascuns, și-i plăcea cu fiecare zi tot mai mult, își dădea seama că-și aflase aci, la marginea țării, marea dragoste pe care o visase și care era aidoma cum și-o închipuise el.

Dorina stătea cu picioarele trase sub ea, ghemuită, cu părul lung, negru lăsat într-o parte peste obrazul alb, cu genunchii descoperiți, mici și rotunzi dincolo de care se ghicea pielea fină a pulpelor neatinse încă de razele soarelui, mâinile ei firave umblau foarte repede, punea masa cât mai în grabă, desigur lui îi era foame, trecuse de mult vremea prânzului, curând avea să se lase amurgul. Purta o bluză de culoare azurie, din mătase subțire, fină, cu decolteu larg, încât așa cum stătea aplecată deasupra feței de masă i se vedeau sânii mici și Alexandru îi privea pe furiș simțindu-le parcă dezmierdarea sub palme, așa cum o simțise de atâtea ori în clipele lor de neostoită dragoste. O iubea, o diviniza, îl fascinase într-atât, încât erau zile în care nu-și afla o clipă liniștea acolo la pichet și dorea să vină mai repede duminica, s-o întâlnească, să-i simtă trupul firav în brațele lui, să-i cunoască apăsarea buzelor și vorba ei caldă, rugătoare, cu nuanțe de naivitate, dar și cu multă profunzime în sinceritatea ce i-o cerea în schimbul dragostei ei. Trecuse prin clipe destul de grele, de chin amar și apăsător, gândindu-se că ea ar fi putut fi amestecată în moartea contelui Tegaș. Știa, situația ei îi putea crea circumstanțe atenuante, moral era în drept să-și răzbune moartea tatălui, dar nu-și putea imagina,

era de domeniul absurdului să-și închipuie că ea, Dorina, o fată plină de sensibilitate și finețe ar fi putut făptui un act criminal care cere mult sânge rece, o duritate a caracterului, cruzime și lipsă de scrupule. Urmele ghetelor de baschet descoperite în preajma casei lui Tegaș și apoi prin grădinile oamenilor în drum până în apropierea bisericii, urme care aduceau întocmai cu desenul în relief al tălpilor de la ghetele văzute de el în veranda casei și mai apoi încălțate de Dorina în seara când l-a petrecut până la marginea satului, i-au dat foarte mult de gândit și se poate spune că a trecut prin clipe de încordată tensiune psihică, în care nervii i-au fost solicitați la maximum. A stat ca pe ghimpi în noaptea aceea, până ce s-a întors Toderașcu din serviciu și cât mai pe ocolite, ca să nu dea în niciun fel de bănuit, i-a cerut caietul în care acesta își însemnase caracteristicile urmelor descoperite atunci în preajma colibei contelui. Cu înfrigurare a citit numărul centimetrilor ce-i avea talpa ghetelor de baschet descifrată de Toderașcu și tot cu aceeași înfrigurare, seara în camera lui de la pichet, singur să nu-l știe nimeni, a măsurat ața ce închipuia talpa ghetelor de baschet ale Dorinei. Răsuflase în sfârșit ușurat: măsura urmei tălpilor descoperite de Toderașcu era mai mică cu un centimetru și jumătate decât cea care reprezenta lungimea tălpilor de la ghetele de baschet ale Dorinei. „În sfârșit! zisese el, plin tot de sudoare de parcă ar fi trecut printr-o baie de aburi. Nu sunt urmele ei. Nici nu puteau fi urmele ei… Am bănuit-o fără rost, parcă mi-e rușine că am putut arunca asupra ei, chiar și pentru câteva clipe, gândul vinovăției, o acuzare pe care dacă ar ști-o nu mi-ar ierta-o niciodată”. Parcă i se luase o grea povară ce-o dusese în spinare până atuncea, își ușurase sufletul, îi trecuse febra aceea a neliniștei ce-l încercase ceasuri de-a rândul.

O privea acum cum taie pâinea în felii egale, drepte, să aibă un aspect cât mai frumos, cum își mușca buza de jos în efortul ce-l făcea apăsând cuțitul, părea un copil ce se străduie din răsputeri să făptuiască lucruri pe care le fac numai cei mari și puternici.

— Dă-mi să tai cu, Dorina, ceru el, dar ea clătină capul în semn că nu vrea și continuă, ca să sfârșească treaba ea și numai ea.

Alexandru privi în jur, văzu și el copiii la pescuit, le ascultă o clipă larma, apoi zărind lângă tulpina salciei o grămadă destul

de mărișoară de pietre, zâmbi și zise:

— Ai făcut aprovizionarea cu ghiulele?

— Da, zise ea, am adunat pietre de pe drum când veneam încoace. De data asta vreau să câștig întrecerea. Știi, m-am gândit să facem pariu pe trei ciocolate mari, e bine?

— Mai bine pe-o excursie în străinătate ca la „Loto-pronosport”! râse el și luând o piatră o azvârli către ciotul acela de lemn din marginea apei. Ce zici?

— Vai, Alex, ce bine ar fi să plec undeva cu tine, să merg alături de tine, să te știu al meu... Se va putea întâmplă vreodată lucrul ăsta?

Se oprise din aranjatul mesei și-l privea întrebător, cu ochii de smarald mari, fără să clipească, de parcă de răspunsul ăsta ar fi atârnat însăși viața ei.

— Totul, draga mea, se va întâmplă așa cum am gândit, o asigură el. Cu fiecare zi eu îmi dau seama că-mi lipsești tot mai mult și că nu pot viețui fără tine...

— Știi ce m-a întrebat odată Mirescu în curtea școlii? zise ea zâmbind. A venit la o oră de dirigenție...

— Ce te-a întrebat?

— Dacă e adevărat că mă voi mărita cu tine. Zicea că i-a spus Silvia, soția lui, dar când l-am luat mai din scurt a mărturisit că e o simplă presupunere a lui și atâta tot...

— O presupunere care poate deveni realitate...

Ea rămase cu furculițele în mână pentru o clipă, cuprinsă de bucurie, le zvârli apoi pe fața de masă, se repezi, îl cuprinse cu brațele de după gât și rămase cu capul pe umărul lui, visătoare și liniștită.

— Ce fericită sunt, Alex! vorbi ea mai mult șoptit, cu un glas care parcă venea de peste apă. Ce fericită! Vom trăi minunat, eu îți voi fi credincioasă și ascultătoare, voi fi devotată și nu voi ieși din cuvântul tău, mă crezi că voi fi așa?

— Sunt convins, Dorina, ferm convins. De altfel, problema căsătoriei noastre m-a preocupat și pe mine în ultimul timp...

Îl privea muta de uimire, în același extaz de la început, cu ochii tot mari, îl asculta și parcă glasul lui suna altfel ca până acum, avea ceva grav și înălțător, deosebit de solemn...

— Știi, urmă el, am stat de multe ori de vorbă cu mine însumi, mi-am revăzut tot ce am realizat până acuma și m-am gândit la tot ceea ce am să fac de acum înainte și orice am să întreprind

socotesc că nu va avea reușită decât alături de tine…

Ea continua să-l asculte și uimirea de pe chipu-i dispărea ca o umbră, încet cu fiecare clipă. O undă de lumină i se așternea peste ochii mari de smarald, peste fruntea-i netedă și părul negru ca noaptea.

— M-am gândit să renunț, în ceea ce privește facultatea, la planurile mele de până acuma, zise el cu același glas liniștit de la început…

— Cum se poate? se arătă ea nemulțumită.

— Stai o clipă, o liniști el. Uite, ieri dimineață am vorbit cu Mirescu în mod foarte serios despre situația mea, el e un om minunat, un prieten adevărat și mi-a dat sugestia să mă fac ofițer de grăniceri ca și el. Vreau după aceea să urmez și eu Dreptul la fără frecvență și…

— Și asta îndeamnă că poți veni aici la pichetul ăsta?

— Tot ce se poate, asta și urmăresc. Deocamdată, trebuie să fac școala…

— Și când începe școala asta? se interesă ea grăbită, parcă să-l vadă cu un ceas mai devreme aranjat.

— Peste foarte puțină vreme…

— Și-ți place meseria asta? vru ea să afle. Te pasionează?

— Foarte mult. Am îndrăgit grăniceria de când sunt militar. Nu știam că-i o armă atât de frumoasă…

— Vai, Alex, cât îmi pare de bine! zise ea și începu să bată din palme, cuprinsă de-o bucurie fără margini. Avem o căsuță drăguță, aici sunt niște locuri foarte frumoase. În sfârșit, viața mea va avea un sens… va avea un sens… Parcă văd cum ți se va spune peste câțiva ani: „Locotenentul de grăniceri, Alexandru Ștefănescu!” Ba nu, nu așa, ci: „Locotenentul Alexandru Ștefănescu – din grăniceri” – așa se spune, nu? Sau simplu: „Locotenentul Alexandru Ștefănescu!” Așa, nu? Dom’le locotenent, să trăiți! zise ea și duse palma la frunte, în semn de salut. La ordinele dumneavoastră! Vai cât sunt de fericită!… Cât sunt!…

Îl cuprinse de după gât, îl sărută iar pătimaș, îi zburli părul cu mâinile, râdea și plângea în același timp, nu știa ce-i cu ea, parcă i se tăiase răsuflarea de emoție, gândurile ei negre despre plecarea lui luaseră sfârșit, totul se va desfășura de-acum așa cum visase și ea, dar nu îndrăznise să-și dezvăluie acest vis nici măcar propriei ei conștiințe, îi era teamă că în controversele cu

rațiunea, cu realitatea, va ieși învinsă și chinul ei se va prelungi ia nesfârșit.

— Voi fi fericită! Sunt fericită! aproape că strigă și parcă voia ca glasul ei să se audă departe peste sat, peste pădure, către zare și mai departe, să știe toată lumea, tot ce-i suflare omenească, să afle că iubirea ei s-a ivit târzie dar trainică, că nimeni nu i-o poate egala, că nu există pe suprafața pământului un băiat asemănător lui Alex...

Și deodată ochii ei începură a lăcrima tare, tot mai tare, prinse apoi a plânge și lacrimile îi șiroiau pe obraji, nu și le ștergea, o încercau suspinuri ascunse, reținute, înăbușite, buzele îi tremurau ușor și privirea aruncată undeva peste apă spunea parcă mai mult decât cuvintele:

— Doamne, dumnezeule, mi-am găsit fericirea! Să n-o pierd... Să n-o pierd...

Alexandru scoase din buzunar batista și tăcut îi șterse lacrimile. Ea se lăsă cu capul pe pieptul lui și rămase așa câteva clipe, suspinând ușor, fără să mai scoată un cuvânt, cu privirea rătăcind peste covorul de lucernă, peste apă, peste pădure. El o înțelegea, îi intuia suferința și bucuria și considera că e bine s-o lase în liniștea ei, învăluită de visurile ei, cu gândurile ei.

— Știi, Alex, vorbi ea după un timp, parcă nici nu-mi mai este foame, atât sunt de fericită... Și cât m-am pregătit pentru ziua asta...

— Lasă, mai stăm puțin și mâncăm, zise el. Recapătă-ți calmul, ești surescitată, ești răvășită de gânduri...

— Cum să nu fiu când mi-ai dat o veste atât de mare și de neașteptată? mărturisi ea și cu dosul palmei își șterse urmele lacrimilor de pe obraji. Dar ție poate ți-e foame, ori ai mâncat acolo? Să nu fi mâncat, doar așa ne-a fost vorba...

— Nu, n-am mâncat, o asigură el. De altfel, nici n-am avut timp, cum am primit permisiunea să plec am și zbughit-o încoace cu o sută pe oră!

Începuse să bată un vânt ușor, călduț, fața apei prinse a se încrețI, se formau cerculețe mici, mari, și apoi tot mai mari, până ce dispăreau în larg topindu-se în cenușiul undelor. Pe șosea se ridicau norișori de praf, se răsuceau în vârtejuri ca niște trâmbe de fum, înapoia salciei lucerna unduia ca talazurile verzi ale mării, iar sus frunzișul ramurilor fremăta aprins și aprig, sporind răcoarea.

— Cred că are să plouă, zise Alexandru și ieșind de sub salcie privi cerul. Uite, se adună departe în zare nori negri ca păcura…

— Haide să mâncăm, propuse Dorina și puse pe farfuriile de material plastic friptura. Uite, te rog servește-te. Ai aici furculița, cuțitul. Dacă vrei ia ridichi, ceapă verde, sunt de la mine, din grădină. Rândul trecut n-am vrut să-ți spun treaba asta… Știai că am o grădină cu legume?

— Serios? se miră el. Te ocupi cu grădinăritul?

— De ce nu? E o treabă care ajută la reconfortare sufletească, muncind de fapt te odihnești, dar mai ales această reconfortare ți-o dă satisfacția ce-o ai când vezi cum cresc roșiile, ridichiile, ceapa…

— Te ajută cineva sau lucrezi singură?

— Cine să mă ajute? Singură fac toată treaba. Am experiență, de la școală. Știi, fiecare clasă are acolo o grădină proprie și ne întrecem care să fie mai roditoare…

— Mie mi-ar place să mă ocup de stupi de albine, zise Alexandru, în timp ce deschidea o sticlă de bere și turna în pahare. Mă pasionează de mult treaba asta, am fost la țară la un coleg, când eram în liceu și am rămas de-a dreptul fascinat cunoscând tot procesul de producție, ca să vorbesc în termeni tehnici, de care sunt capabile micile viețuitoare…

— Dragă, avem în spatele casei teiul cel mare, poți amenaja sub el zece-cincisprezece stupi, faci tot ceea ce dorești, chiar îmi place să te ocupi de treaba asta, ești în gospodăria ta… Avem acolo zece caiși, patru gutui, cinci meri, doi peri, o întreagă livadă… Ei, dacă trăia tata, el a plantat pomii, îi plăcea lucrul în grădină, în livadă… Apropo, Alex, se opri ea deodată amintindu-și, s-a auzit în sat că ați prins pe cel care l-a omorât pe Tegaș, e adevărat?

— Nu, nu-i adevărat…

— Dar așa vorbește lumea. Silvia mi-a spus că într-o noapte voi grănicerii ați prins un om…

— E adevărat că l-am prins, dar nu acela l-a omorât pe conte. Cel care a fost prins e nepotul contelui, adică era…

— Cum „adică era”?

— Nu s-a supus somației unuia dintre ostași și a fost împușcat mortal. A mai îngânat el câteva cuvinte, dar și-a dat repede sfârșitul…

— Și ăsta era nepotul contelui? Acela care-i trimitea bani de la

București?

— Acela…

— Și de ce vroia să fugă peste graniță?

— El a declarat că s-a rătăcit, că de fapt vroia să caute casa contelui în marginea satului și fiind noapte a nimerit peste câmp…

— El nu știa că-i murise unchiul, ce mai căuta la el?

— Nu, nu știa, a fost în închisoare, a suferit o condamnare pentru niște falsuri, mi se pare la biletele de Loto sau așa ceva, nu știu exact și a evadat în timpul procesului. Deci nu se pune problema că el ar avea vreun amestec în moartea contelui. Când contele și-a dat duhul, ăsta era sub stare de arest…

Vântul se înteți și acum șuiera ascuțit prin lucerna moale și deasă ca peria, ramurile salciei se zbăteau legănându-se peste fața apei, soarele pierise undeva după norii ce acoperiseră aproape jumătate de cer. Se simțea în aer o umezeală și o răcoare puțin obișnuite. Undeva, foarte îndepărtat se deslușì un bubuit care se stinse cu încetul în ecouri prelungi, până pieri cu totul.

— În mod sigur are să plouă, zise Dorina în timp ce sorbea câte puțin din paharul cu bere. Dacă începe ploaia ne-a stricat toată plimbarea…

— Ți-e teamă de ploaie?

— Dacă sunt cu tine, nu mi-e teamă. Numai că ne udă și o să răcim…

— De fapt, cred că nici nu va ajunge aici vreun strop de apă, își dădu el cu părerea. Și chiar dacă va ajunge, avem un adăpost foarte bun sub salcia asta. E atât de des frunzișul, încât pare un cort destul de trainic…

— Nu vrei să terminăm masa și să mergem către sat? propuse ea. Stăm în cameră, mai privim la televizor…

— Nu, stăm aici, e atât de plăcut… Un decor natural…

— Știi, Alex, ce revelație am avut cu puțin timp înainte de a veni tu? întrebă Dorina bând tot paharul cu bere. Bine că mi-am amintit! Uite, locul ăsta pe care noi l-am ales pentru întâlnirile noastre aduce aidoma cu scena ce mi-a fost pregătită în vederea debutului cu *Moartea lebedei*. Tot așa aveam montat acolo o salcie, un lac, undeva se vedea pădurea, zarea de azur…

— Ce spui? se miră el.

— Pe cuvânt de onoare dacă te mint! Așa m-am bucurai când

mi-am dat seama de lucrul ăsta! Stăteam, te așteptam și aveam senzația că sunt pe scenă și ascult îndrumările maestrei cum să folosesc intrările la primele acorduri ale orchestrei…

— Mi-ai spus odată că sunt romantic, dar tu ești de trei ori mai romantică, o super-romantică! râse el și ridică paharul în cinstea ei. Sunt fericit că ești a mea!

Goli paharul până la fund, apoi veni lângă ea și o cuprinse în brațe. Dorina se împotrivi, căută să scape și zise:

— Stai să strângem masa, să facem curat aici și apoi vom sta liniștiți pe pled și vom vorbi, da?

— Doar vom vorbi? surâse el enigmatic.

— Bine, mă vei săruta. Dar acuma stai cuminte, da?

— Da.

— Atunci ajută-mă să sfârșim treaba mai repede. Uite să știi că ploaia nu ne va lăsa în pace…

— O vom trata cu indiferență, râse el și se apucă să strângă farfuriile, paharele, furculițele. Indiferența noastră are s-o supere și o să plece îmbufnată, cu norii zburliți de supărare…

Adună și cuțitele, restul de pâine, înveli într-o hârtie de celofan castronul în care fusese salata, puse totul în sacoșă și acolo dădu peste încă o sticlă de bere. O scoase la iveală și Dorina îl văzu cum o privește în zare, să constate dacă e plină sau numai pe jumătate.

— E plină, Alex, bea-o, îl îndemnă ea, să nu mai cărăm atâta greutate acasă…

— Tu ai băut, mi se pare, numai două pahare și eu două sticle se apără el, ar trebui să mai bei măcar un pahar…

Vru să-i toarne, dar ea se împotrivi:

— Nu, nu, te rog, nu mai pune că nu beau. Are să mă doară capul. Bea tu, ești bărbat, bărbații beau mai mult ca femeile…

Alexandru duse sticla la gură și într-o clipă o goli.

— Ți-a fost tare sete, așa este? întrebă ea împăturind fața de masă.

— Berea e bună, îmi place, zise el, dar ai dreptate mi-a fost și tare sete…

Se duse apoi, luă o piatră de lângă tulpina salciei și aruncă cu ea spre ciotul de lemn din apă, fără însă să-l lovească așa cum ar fi dorit. Întărâtat, sub privirile Dorinei, ce zâmbea cu îngăduință, mai luă una, aruncă și cu aceea, dar tot nu nimeri și atunci Dorina începu să râdă de-a binelea, ceea ce îl înfurie. Mai

luă și a treia piatră, zvârli, dar piatra trecu mult peste bucata de lemn, și plescăi surd ducându-se către adânc. Atunci își suflecă mânecile cămășii, luă a patra piatră, dar Dorina îl prinse de mână și, după ce-l sărută ușor pe frunte, să-l liniștească, zise:

— Dă-mi să arunc eu, poate am noroc…

— Nu, nu ți-o dau! se împotrivi el.

— Alex, te rog…

El îi întinse piatra, și se dădu un pas înapoi s-o privească. Ea își făcu vânt și-o aruncă drept în bucata de lemn care sună sec peste liniștea apei.

— Uraaa! strigă și, întorcându-se către el, începu să bată din palme. Am câștigat din prima lovitură! Am câștigat. Am câștigat!

— Bravo, vino să te felicit! zise el și ocolind pledul, să nu-l calce, se duse și o luă în brațe. O strânse tare la pieptu-i aproape zdrobindu-i umerii și începu s-o sărute pe gât, pe păr, pe frunte, minute în șir, fără să se oprească. Îi căuta gura, dar ea și-o ferea, îi săruta atunci ochii, și iar gâtul, și fruntea, și părul, umerii dezgoliți, ca și brațele, și mâinile ce căutau să se apere, apoi din nou fruntea, obrajii până ce-i prinse gura și-i mușcă buzele tare până la sânge, zdrobindu-i-le, gata parcă să-i ia răsuflarea. Ea se zbătea să scape, dar el o ținea strâns în brațe, nu-i îngăduia nicio mișcare, nicio împotrivire, n-o lăsa să spună un cuvânt…

— Stai, stai nebunule, zău, uite, am amețit. Ascultă-mă…

El nu auzea, nu vroia să audă nimic, îi frânse mijlocul, ea scoase un geamăt surd și se prăbuși o dată cu el pe pledul aruncat peste covorul moale de lucernă, sub ramurile ocrotitoare ale salciei ce-i acoperea ca o perdea. Buzele lui tot mai înfierbântate îi căutau acum umerii, sânii, fruntea și părul, apoi iar umerii…

— Nu, Alex, nu! spuse ea. Te implor, nu! Hai mai bine acasă… Aici nu e bine… Ne vede cineva…

Dar glasul i se frânse o dată cu tunetul care sparse pe neașteptate tăriile cerului și se prăvăli din înalt, parcă să despice pământul în două. Urmă un alt tunet mai puternic ca cel dintâi, cerul era acuma negru ca păcura, fulgere sclipitoare șerpuiau ascuțit de la un capăt la altul, vântul se înteți se, frunzele salciei se zbăteau foșnind sec și ramurile se clătinau atât de tare încât atingeau cu vârfurile lor apa lacului. Copiii

fugiseră înspre sat, pe șosea nu se vedea țipenie de om, se întunecase într-atât de mult, de parcă dintr-o clipă într-alta avea să coboare noaptea. Suflul rece al furtunii se apropia, o boare umedă trecea peste câmpul lucernei ce unduia ca talazurile unei ape.

O suliță de lumină țâșni deodată în înalt, iar în clipa următoare răsună o bubuitură năprasnică de parcă te-ai fi așteptat ca îndată să cadă de sus bucăți de cer aprins ca de smoală. Dorina tresări și, de frică, se făcu parcă mai mică sub pieptul lui Alexandru.

— Vine furtuna, Alex, tu nu auzi? zise ea. Ți-am spus, hai mai bine acasă... Aici o să ne prindă ploaia.

El îi acoperi însă gura, mușcându-i poate pentru a suta oară buzele, pieptul îi apăsă sânii parcă să-i zdrobească și o mână îi simți pielea catifelată a pulpei dezgolite.

— Alex, șopti ea într-un târziu printre buze, ce-ai făcut, Alex?

— Taci... taci... taci...

— Ești al meu... numai al meu...

— Numai al tău...

Căzură primii stropi de ploaie mari, grei, plescăind fața lacului, apoi se dezlănțui furtuna în rafale repezi, piezișe, făcând pădurea să hăuie prelung în depărtare sub tunetele ce se prăvăleau unul după altul din înaltul întunecat și rece.

15

Locotenentul Mirescu raportase superiorilor săi despre prinderea acelui individ în zona de frontieră care, nesupunându-se la somația grănicerului, fusese împușcat mortal. Venise imediat de la unitate o mașină cu maiorul Bota, însoțit de un căpitan, un procuror și un medic și la câteva minute o altă mașină cu doi ofițeri de miliție. Se făcuse cuvenita autopsie a cadavrului și se constatase moartea prin împușcare, glonțul lovind aorta, decesul producându-se în mai puțin de cincisprezece minute după o puternică hemoragie ce nu putuse fi oprită în niciun fel, cu toată strădania locotenentului Mirescu.

Cel ucis se dovedise a fi într-adevăr Raul Drăgan, nepotul contelui Tegaș, evadat de sub escortă, în timp ce pleca de la procesul în care fusese condamnat pentru falsul unor bilete de loz în plic. Nu se putuse însă stabili dacă înainte de a ajunge în zona de frontieră în bătaia puștii lui Tandin trecuse sau nu pe la coliba contelui și nici dacă venirea lui aci era în legătură cu moartea lui Tegaș sau intenționa într-adevăr să treacă granița, ca să scape de pedeapsa ce i se dăduse. În afară de cei doi copii (unul dintre ei, Nică, îi anunțase chiar pe grăniceri) nimeni din sat nu-l mai văzuse și nu mai stătuse de vorbă cu el. Rămânea presupunerea fermă că, petrecându-și multă vreme copilăria și tinerețea în satul de frontieră, s-a gândit că-i sunt foarte familiare locurile din preajma graniței și poate trece cu mai multă ușurință hotarul pe aci decât prin altă parte. Apoi dacă se întâmplă să fie prins avea și-un alibi, venise doar să-și vadă unchiul, nu era chiar un străin pentru sat și orice om nu putea fi condamnat pentru că din când în când se întoarce în locurile de care-l leagă amintirile adolescenței.

Un singur lucru nu putuseră stabili cei ce făcuseră cercetările: ce însemnau ultimele cuvinte ale muribundului „averea mea… nevastă-mea… Cina cea de taină… Tina”.

Se telefonase la București și, după două zile, venise răspunsul referitor la familia lui. Raul Drăgan era căsătorit cu o anume Iustina, funcționară, ce nu se afla în Capitală. Plecase prin O.N.T. într-o excursie în străinătate pe ruta Budapesta, Praga, Berlin, Varșovia, Liov, Odesa, Chișinău, București. Serviciul de trasee internaționale al O.N.T.-ului confirmase eliberarea pașaportului și plecarea femeii împreună cu un grup de turiști cu autocarul.

În timp ce soțul ei era arestat, ea înaintase cerere de divorț, nevoind să mai fie căsătorită cu un om care o dezonorase prin infracțiunea aceea condamnată penal. Deci, în mod sigur, Tina nu putea fi altcineva decât Iustina, nevastă-sa, căreia în clipele de pe urmă i-a strigat numele și care se mai constatase că nu era alta decât cea gonită de Tegaș din castelul lui cu peste douăzeci de ani în urmă, deoarece o prinsese făcând dragoste cu Raul. Cât despre cuvintele în care muribundul vorbea de „avere”, pesemne că la mijloc era vorba de casa din București ce avea să i se ia în urma sentinței de condamnare, avere cu care trebuiau despăgubite fraudele comise prin falsul biletelor la loz în plic. Mai rămânea însă dezlegarea misterului ce-l presupuneau cuvintele. „Cina cea de taină”. De bună seamă, la mijloc era vorba de cunoscutul episod din Biblie prin care ni se înfățișează masa lui Isus împreună cu cei doisprezece apostoli ai săi, apostoli printre care se găsea și Iuda, perfidul, ce avea să-l vândă stăpânirii. Scena mesei, cu cei doisprezece apostoli rânduiți în dreapta și în stânga lui Isus, a constituit subiectul a numeroase opere celebre semnate de tot atât de celebri pictori ai lumii Renașterii. Să fi posedat Raul Drăgan un asemenea tablou celebru, bineînțeles sustras de undeva, dintr-o galerie de artă? Vroia să treacă fraudulos frontiera, având poate înțelegere cu cineva de dincolo care să-i înmâneze un asemenea tablou? Plecase, poate, nevastă-sa să ducă în străinătate o asemenea operă de artă de celebritate mondială? Cum, în ce fel trebuie înțeleasă acea expresie „Cina cea de taină”? Care era misterul ce-o învăluia și în jurul căruia erau ațintite acum toate cercetările? Nu cumva contele Tegaș avea și el vreo legătură cu un asemenea tablou valoros? Sau poate că era numai o parolă, o simplă parolă cu care Raul Drăgan intenționa să-și croiască drum liber dincolo, în străinătate, în relațiile pe care le-o fi stabilind în cine știe ce împrejurări, relații în care misterioasele cuvinte biblice constituiau doar confirmarea identității sale?

În inventarul lucrurilor din coliba contelui nu se afla trecut un asemenea tablou sau icoană și nici printre hârtiile lui nu se dovedise vreo indicație în acest sens. Rămânea numai să se cerceteze apartamentul în care locuise Raul Drăgan la București, lucru ce avea să se efectueze la înapoierea soției acestuia din străinătate, acolo totul fiind încuiat.

Aci, în sat, anchetatorii practic nu mai aveau ce face. S-a

autorizat înmormântarea infractorului Raul Drăgan, iar plutonierul Patriche a primit în continuare sarcina să se ocupe de cercetările în legătură cu moartea contelui. Poate avea să mai iasă la iveală un indiciu, să se mai descopere un martor, se mai auzea o vorbă aici, alta dincolo care ar fi putut arunca o lumină cât de mică asupra misterioasei sinucideri a contelui Tegaș. Cât despre Ilie Ciocârlan, încă arestat la postul de miliție, acesta o ținea una și bună că într-adevăr a primit niște bani și cureaua de piele galbenă de la băietanul acela cu pălăria trasă adânc pe ochi, căruia i-a dat cheia bisericii, dar n-avea nicio înțelegere cu el și nimeni nu putea dovedi că străinul ar fi venit în sat în noaptea aceea ca să-l omoare pe conte. Ce avea cu el? Ce rău îi făcuse? Vroise băietanul să ia ceva de la el și Tegaș se împotrivise? Cel mult putea să-l sugrume, dar în niciun caz contele nu se spânzurase singur, numai după porunca acelui băietan… Vroise să fure ceva din biserică? Acolo toate erau la locul lor, nu lipsea nici măcar un muc de lumânare…

Părea că lucrurile se liniștiseră, dar iată că într-o dimineață bătrânul Trocan, fostul toboșar al satului, a venit cu noaptea în cap la postul de miliție, a urcat cu greutate cele câteva trepte de piatră de la intrare și a bătut la ușa pe care scria cu litere de-o șchioapă pe un carton „Comandant”. A apăsat apoi pe clanță și a intrat în odaia cu miros de var și gazolină, pe pereții căreia proaspăt spoiți se vedeau câteva tablouri, o hartă a țării și câteva poze tăiate din reviste ce înfățișau milițieni la instrucție, în serviciul de circulație, la descoperirea unor urme de infractori și altele.

La masa lui, în fața unui dulap de fier cu ușile date în lături și în care se vedeau pe rafturi mulțime de dosare, se afla plutonierul Patriche. Era cu capul descoperit, descheiat la veston și scria ceva de zor pe o coală mare de hârtie.

— Ei, ce vânt te aduce pe la mine, moș Trocane? înălța el privirea, zărindu-l pe bătrânul toboșar stând lângă ușă cu pălăria în mână. Stai, ia loc pe scaunul ăsta c-ai fi ostenit. Umbli, mă, nea Trocane, cât îi satul de mare de parcă ai fi un flăcău, mama mă-sii de treabă! Sau ai fost la vreo muiere prin părțile astea și acuma îți trecu prin cap să-mi faci o vizită? râse Patriche dezvelindu-și cei doi dinți de aur. Ei, ia să te aud!

Dar bătrânul care surzise de vreo câțiva ani stătea mai departe în picioare, fără să se clintească și-l privea pe plutonier

cu ochii mari fără să înțeleagă ce vrea să spună.

— Te uiți la mine, bre, nea Trocane, de parcă am căzut acum din lună! zise Patriche și lăsă tocul jos. Te-am întrebat cu ce-ți pot fi de folos?

Bătrânul se dădu mai aproape de masă și întinse urechea, în semn de ascultare, în timp ce-și molfăia gingiile uscate, de parcă ar fi mestecat ceva în gură. Era netuns de multă vreme și părul alb, mult rărit, îi cădea în plete pe ceafă și peste urechi, iar barba cu țepi albi ca și ochii mici, albaștri, apoși, îi dădeau o înfățișare de mucenic.

Patriche, văzând că n-o scoate la capăt în niciun fel, se ridică, ocoli masa și venind lângă bătrân strigă cât putu de tare la urechea lui:

— De ce-ai venit? te-am întrebat. Ce necaz ai? Ai auzit iar câinii ăia lătrând sau cum șuieră sergenții din țignale? Că așa spune Maria lui Vizante, că dumneata auzi mereu cum fluieră niște vardiști din ăia vechi din țignale…

— Nu, nu mai aud de mult, domnule ofițeriu…

— Nu sunt ofițer, moș Trocane, unde vezi dumneata galoane de ofițer?

Bătrânul întinse iar urechea.

— Galoane, zic, unde vezi? strigă Patriche să-și spargă plămânii.

— Oale? Ce oale?

— Galoane, bre, grade, uite ici pe umeri, zise tot mai tare Patriche și prinse unul din epoleți arătându-i-l, unde vezi din alea de ofițer? Eu sunt plutonier, nici asta n-ai aflat ce sunt, de când mă aflu în satul ăsta?

— Da, da… aprobă bătrânul scărpinându-se în barbă, de parcă ar fi înțeles ce-i spusese Patriche și era de acord cu el. Eu am venit să vă spun că l-am văzut azi noapte pe domnul nostru Isus Cristos!

Patriche se dădu un pas înapoi și holbă niște ochi la bătrân cât cepele. Să se fi scrântit toboșarul la cap încât să-i ia mintea razna? Surd știa că era, dar de țicnit când s-o fi țicnit oare?

— Ce spui, moș Trocane, că ai văzut? țipă el la urechea bătrânului. Pe domnul nostru Isus Cristos? Ce făcea, bre, venise în control la biserica contelui?

— Da, da, la biserică…

— Ei, uite că fiul Domnului mai lipsea din satul nostru!

Zicând acestea, Patriche îl lăsă pe bătrân, se duse la fereastră și privi o clipă pe uliță, socotind că n-are niciun rost să mai continue conversația cu el, întrucât era limpede că moș Trocan la anii aceștia putea născoci orice, luând visele drept lucruri adevărate. Dar, după o clipă, dându-și seama că la mijloc poate fi totuși vorba de ceva care să-i ajute în lămurirea unor lucruri legate de moartea contelui, se întoarse, îl prinse pe bătrân de umeri și-l așeză ușurel pe scaun, după care îi strigă iar la ureche să povestească în ce fel îl văzuse pe Isus Cristos…

— Veneam, domnule ofițeriu, de la noru-mea din satul ăilălalt, Coșara, începu el cu glasul tărăgănat, răgușit, tușind mereu în pumn, veneam pe jos, era așa cam trecut de jumătatea nopții, și am coborât dealu' încet-încet în toiag, că de, am trecute de optzeci de ani, și cum veneam pe poteca de lângă biserică, am văzut la geamurile sfântului lăcaș pâlpâind niște luminițe, așa de parcă ardea sticla, și atunci m-am oprit în loc, m-am pus în genunchi și am prins a mă închina, și nu crezi că într-una din ferești am văzut atunci chipu' Domnului? Da, da, l-am văzut, uite așa cum te văd pe dumneata… Parcă era zugrăvit pe sticlă, cu păru' lung, cu cămașa albă și avea și coroana de spini pe frunte… Da, da avea și coroana de spini pe frunte…

Patriche începu să zâmbească, și-și zise că degeaba caută el să-l socotească pe bătrân întreg la minte, tot așa e cum l-a bănuit, a început să aibă vedenii, încât dacă umple satul cu veștile lui și mai găsește și doi-trei proști să-l creadă ajunge celebru ca Petrache Lupu de la Maglavit care, pe vremuri, a reușit să încredințeze mulțime de naivi din țară, până și pe unii doritori de senzații din Europa, că l-a văzut pe Dumnezeu care i-a redat graiul și a poruncit să fie al doilea mântuitor al omenirii. Cum să-l vadă moș Trocan pe Isus Cristos în fereastra bisericii? De unde până unde luminile acelea? Desigur, astea sunt simple născociri, bătrânul și așa nu mai vede nici la doi pași, a visat sau i s-a năzărit și a rămas cu imaginea asta în cap pe care vrea s-o facă cunoscută și altora.

— …și cum am venit în sat și am spus la lume, urmă bătrânul scărpinându-se iar în barbă, unii m-au crezut, alții ba, fiecare cum li-e voia și credința da' Maria lu' Vizante, aia făr' de ureche, a început să mă ocărască și să mă facă ca pe o albie de porci, că cică am bolânzât și să mă duc la balamuc, că de ce mint și caut să spurc cu năroziile mele casa Domnului? Apoi am luat

toiagul și l-am zvârlit după ea, da' ea mi-a zâs că o să mă opărească cu apă fiartă dacă mai trec prin dreptul ogrăzii ei, că cică am făcut-o parșivă, dar eu n-am grăit vorba asta, că nu mi-e aminte de ea și nici la știință nu mă pricep... Așa că, domnule ofițeriu, am venit să lăcram pe Maria lu' Vizante care-și bate joc de bătrânețele mele, și-i slobodă la gură, și mă pândește cu oala cu apă fiartă...

— Bine, moș Trocane, lasă, fii fără grijă, am să vorbesc eu cu ea, îl asigură Patriche pe bătrân și-i întinse mâna, semn că i-a dat ascultare și acuma poate să plece. Dacă nu se cumințește, la judecată cu ea!

— Așa, așa, puneți-o la plată, întări moș Trocan. Să dea amendă nepricopsita de ea!

— Unde dai și unde crapă! zâmbi Patriche și-l ajută pe bătrân să se ridice de pe scaun.

— Da, da, cu apă, zise moș Trocan. Cu apă fiartă, n-ar mai răbda-o pământul s-o rabde!

— Bine moș Trocane, umblă sănătos, ți-am spus, n-avea grijă, îl mai asigură o dată Patriche și-l conduse până la ușă, ba îl ajută să coboare și treptele de piatră ale clădirii, ca să ajungă cu bine în uliță. Apoi zărind un copil ce încerca să înalțe un zmeu, îl chemă și-l rugă să ducă de mână pe bătrân până acasă, că-i slăbit de puteri și nici nu prea vedea bine.

Plutonierul Patriche n-ar mai fi dat importanță celor relatate de moș Trocan, dar a doua zi dimineață, sergentul major Tănase, ajutorul lui, se prezentă în cancelarie și-i raportă că nevasta factorului i-a spus că în noaptea aceea și ea a văzut pâlpâind câteva clipe două geamuri ale bisericii. Era așa de parcă cineva ar fi trecut cu o palmă de lumină peste ele și pe urmă nu s-a mai văzut nimic. Se ducea femeia spre Coșara, că-i născuse o cumnată, și ca să scurteze drumul a apucat pe poteca de lângă biserică.

— Măi, Tănase, ăștia din sat au început să aibă vedenii mă, sau își bat joc de noi?

Sergentul major nu zise nimic și înălță numai din umeri, în semn că nici el nu știe ce să creadă. El personal n-a văzut așa ceva, a raportat numai cele auzite de la nevasta factorului...

— Asta e o femeie de treabă, cu scaun la cap, vorbi gânditor Patriche, dar dacă ea a văzut cu ochii ei lumina aceea pe geamurile bisericii, înseamnă că ceva tot trebuie să fie în

realitate…

Zicând acestea, Patriche rămase pe gânduri și începu să bată darabana cu degetele pe tăblia mesei privind parcă absent pe fereastră, afară în uliță. Într-un târziu, luând o hotărâre, zise:

— Măi, tovarășe Tănase, n-ai vrea să faci o pândă la noapte, acolo în preajma bisericii? Hai, ce zici?

— Cum ordonați dumneavoastră, tovarășe plutonier! zise Tănase luând poziția de drepți. Am să fac o pândă în jurul bisericii…

— Să vedem, poate e cineva care are interes să-și bată joc de oameni, că la mijloc nu poate fi decât o bătaie de joc. Noi suntem marxiști, măi, tovarășe Tănase, putem noi să credem în bazaconiile alea?

— Nu putem, tovarășe plutonier. Am citit și-o broșură cu chestiile astea…

— Păi, vezi? Pregătirea politică o ai, acum fii numai cu ochii în patru. Te îmbraci țivil și-ți faci meseria…

— Câte ore fac pânda, tovarășe plutonier? întrebă Tănase care nu se clintea din poziția de drepți.

— Stai și tu acolo până ce vezi că apare Isus Cristos sau luminile alea…

— Isus Cristos, vă raportez nu poate fi, tovarășe plutonier, interveni sigur pe el Tănase. Am citit în broșura aceea că…

— Lasă, măi, broșura acum, îi tăie vorba Patriche. Tu holbezi ochii acolo, la geamuri și-mi faci un raport amănunțit cu tot ce-ai văzut. Ce, crezi oare că eu dac-am zis de Isus Cristos, gata, sunt de acord cu moș tăgârță ăla de toboșar? Noi presupunem că ar fi careva care aduce cu Isus Cristos, ei, să, vedem cine-i ăla, dacă e bineînțeles. Nevasta factorului n-a văzut decât lumini, așa că chipul lui Isus ar putea fi numai o vedenie a toboșarului…

— Am înțeles, tovarășe plutonier. Voi fi atent și la Isus Cristos și la lumini!

— Țivil, măi, ne-am înțeles?

— Așa cum ați ordonat dumneavoastră!

— Ei să te văd ce-ți poate pielea…

În dimineața zilei următoare, sergentul major Tănase intră în cancelarie, luă poziția de drepți și raportă:

— Tovarășe plutonier, am executat ordinul dumneavoastră. Am stat în pândă la biserică…

— Ei și? fu curios să afle Patriche, și, ridicându-se de la masă,

vârî mâinile în buzunare și veni în fața lui Tănase, privindu-l drept în ochi. Ia spune…

— Vă raportez, n-a apărut Isus Cristos și niciun fel de lumină…

— Cât timp ai stat în pândă?

— Aproape patru ore, tovarășe plutonier.

— Cu ochii numai pe geamuri?

— Pe geamuri.

— Și… nimic?

— Nimic.

Patriche, tot cu mâinile vârâte adânc în buzunarele pantalonilor, începu să se plimbe gânditor prin cameră, apoi stătu câteva clipe la fereastră, după care se întoarse și zise:

— Ia dă-i în mă-sa, mă, de aiuriți, uite cum ne pierdem vremea de pomana dracului, în loc să ne vedem de treburi mai importante…

— Cum ordonați dumneavoastră, tovarășe plutonier, vorbi respectuos Tănase din poziția de drepți.

— Ce dracu să mai ordon, nu mai ordon nimic! răspunse supărat Patriche și se așează pe scaunul dinapoia mesei. Știi că e o vorbă de-a noastră: dacă te iei după muște, ajungi la balegă. Gata, concluzionă el, considerăm afacerea încheiată și să trecem la alte chestiuni. Îi mai iei o declarație lui Ciocârlan ăsta și-i încheiem dosarul, îl trimitem sub stare de arest la oraș, n-o să-l ținem aici cât lumea și pământul. Așa s-a ordonat…

— Am înțeles, tovarășe plutonier, îi mai iau o declarație și-i închei dosarul. Când îl înaintăm?

— Mâine.

— Am înțeles, mâine… Cine-l escortează?

— Păi din noi doi câți suntem aicea la postul ăsta, cine crezi că l-ar putea escorta, hai? Popa Gherasim?

— Nu, dar…

— Ce „dar”… Îl escortezi tu, n-o să-l duc eu legat de la spate ditamai comandantul postului, nu?

— Am înțeles, tovarășe plutonier.

— Păi vezi? De ce nu gândești politic, măi, tovarășe Tănase, hai?

Obrajii sergentului major, albi ca de fată, se împurpuraseră, o sudoare rece îi îmbrobonise fruntea. Era aspru plutonierul Patriche, îl știa, era și cam repezit, dar om drept ca el nu mai aflase pe la celelalte posturi de miliție pe unde făcuse serviciul

până acuma, cel puțin așa i se părea lui.

— Gata, executarea!...

— Am înțeles, executarea...

Zicând acestea, Tănase ieși din cancelarie după ce salută regulamentar și se duse în camera unde își avea masa lui de lucru.

În acest timp, la pichetul de grăniceri, în cancelarie, locotenentul Mirescu aflase de la ostașii ce avuseseră în serviciul lor drum prin preajma bisericii cam aceleași lucruri referitoare la geamurile sfântului lăcaș ce parcă se aprindeau noaptea numai pentru câteva clipe și apoi lumina aceea dispărea ca și când n-ar fi fost.

În fața biroului, în picioare, se afla soldatul Iuliu Covaci care, în zori, venise din patrulare de pe itinerarul ce i se ordonase. Dormise câteva ceasuri și, când se sculase, comandantul îl chemase la el să-i raporteze în amănunt tot ceea ce văzuse. Biserica era în zona de frontieră și orice lucru suspect îi interesa pe grăniceri în mod deosebit.

— Covaci, începu Mirescu, de dimineață cum am venit mi-a raportat caporalul Ștefănescu că azi-noapte, trecând pe itinerarul ce l-ai avut stabilit, ai văzut o lumină în geamul bisericii. Este adevărat sau nu?

— Adevărat, tovarăș locotinent, foarte adevărat, eu nu mințăsc...

— Ei, spune-mi mai pe larg tot ce-ai văzut, ca să-mi dau seama cam despre ce poate fi vorba. Stai în repaos...

Iuliu Covaci începu să-și frământe mâinile și fața lui prelungă, osoasă, cu pomeții obrajilor foarte proeminenți, prinse a se roși nițel. Părea un școlar scos la tablă în fața profesorului care stă și se gândește cum să înceapă mai bine expunerea lecției ca să nu greșească. Mărul lui Adam când urca, când cobora pe gâtul slab și lung, iar ochii priveau undeva un punct pe înălțimea tavanului.

— Ei, Covaci, te ascult...

— Tovarăș locotinent, raportez, începu el cu vorba lui moale, tărăgănată, încât aveai impresia că-i este greu să scoată cuvintele din gură. Eu raportez că noaptea ce-o trecut, eu veneam pe itinerar către pichet, și cum veneam pe itinerar am ajuns, noa, la bisearică și acolo la bisearică m-am uitat către ea,

ca să văd ce și cum îi bisearica, dară minten câțiva pași mai la vale am văz't un bătrân ce ședea, noa, în jenunchi, privea către bisearică și-și făcea cruci cu mâna pe piept, apăi noa, m-am uitat să văd carele cumva îi nebun, noa, de stă acolo noaptea în jenunchi și se roagă, uitându-să numa către bisearică și când am trecut pe lângă el, apăi noa, m-am uitat și eu către bisearică într-acolo unde vedea el și așa am văz't jeamurile cu un pic de lumină, noa, doară nu era aprinsă, numai o țâr de lumină, și atuncea mi-am văz't de drum, dar mai încolo minten m-am oprit și am stat o țâr la pândă, să văd numa ce face bătrânul ăla și l-am văz't că s-o ridicat și o vinit și el la vale și când o vinit la vale numa ce l-am oprit și l-am întrebat că ce-o văz't acolo unde se închina și mi-o spus, noa, că l-o văz't pe Isus Cristos… Asta e…

— Cum l-a văzut pe Isus Cristos? prinse a zâmbi Mirescu. Așa a spus, că l-a văzut pe Isus Cristos?

— Apăi, doară că tocmai așa o spus, întări Iuliu Covaci. Eu nu vă mințăsc.

— Dar cine era bătrânul acela, ai aflat?

— Apăi, cum nu, am aflat, că eu am mers cu el o țâr pe poteca aceea, el numai s-o întâlnit cu un om și i-o spus de ce-o văz't la bisearică și omul acela mi-o zâs, făcând un semn cu mâna la cap, că să nu pun sama pe mintea bătrânului că-i smucit o țâr la glagorie…

— N-a fost cumva moș Trocan, toboșarul satului, adică fostul toboșar?

— Că chiar așa o spus, că-i ăl de-o bătut aldat' toba, noa, el o fost…

Mirescu rămase câteva clipe pe gânduri, după care spuse:

— Bine Covaci, poți pleca. Mai ai ceva de raportat?

— Nu, tovarăș locotinent.

— Poți pleca.

— Să trăiți.

Cum ieși soldatul din cameră, Mirescu ceru telefonistului Bădoiu să-i facă imediat legătura cu șeful postului de miliție. Patriche tocmai vroia să iasă pe ușă, îl aștepta gabrioleta afară, se ducea până în satul vecin. Auzind telefonul zbârnâind, se-ntoarse, ridică receptorul și recunoscu vocea locotenentului Mirescu.

— Să trăiți, ordonați, vă ascult, tovarășe locotenent.

Mirescu îi povesti tot ce aflase de la grănicerul întors în

noaptea aceea din misiune și-i ceru să-l cheme pe bătrânul Trocan, că despre el era vorba, și să-l întrebe ce și cum stau lucrurile. Poate e ceva în legătură cu moartea contelui…

— Când l-a văzut grănicerul pe bătrân, rugându-se acolo pe cărare, tovarășe locotenent? întrebă curios Patriche.

— Azi-noapte.

— Uite al dracului dom'le! se miră Patriche. Înseamnă că noapte de noapte ăsta a început rugăciunile la geamurile bisericii…

— Nu știu, nu înțeleg ce vrei să spui, zise Mirescu, ce-i cu bătrânul ăsta?

— Tovarășe locotenent, moș Trocan a venit la mine acum trei zile, într-o dimineață și mi-a spus că l-a văzut în noaptea ce abia se sfârșise pe Isus Cristos în geamul luminat al bisericii, că le-a dat de veste și câtorva din sat despre treaba asta și că una, Maria lui Vizante, l-a făcut de două parale că om bătrân ce se află umblă cu minciuni să-i îmbrobodească pe cei proști. El a venit s-o reclame pe femeia asta că l-a amenințat că-l opărește cu apă fiartă…

— Când spui dumneata că s-a întâmplat toată treaba asta?

— Acum trei dimineți.

— Mie grănicerul mi-a raportat că l-a văzut azi-noapte.

— Da, întări plutonierul Patriche, înseamnă că acum trei nopți l-a văzut cum spune el pe Isus Cristos în geamurile alea luminate și bătrânul se duce mereu să se roage acolo. Ăsta-i un fel de Petrache Lupu…

— O fi fost și alaltăieri noapte.

— Nu, alaltăieri noapte n-a fost, zise Patriche. A venit o femeie, nevasta factorului să ne spună și ea de luminile acelea și l-am trimis la pândă pe sergentul major Tănase, ajutorul meu, să vadă ce și cum stă chestiunea…

— Și?

— N-a văzut nimic, nicio lumină, nicio vedenie și chiar că nu era nimeni nici prin preajma bisericii…

— Dar nu te-ai interesat dumneata, zise Mirescu, de ce n-a mai fost bătrânul și ieri noapte acolo?

— A fost bolnav, și acuma abia își trage răsuflarea. Cred că azi-noapte a fost ultimul lui drum în fața bisericii. M-am întâlnit cu noru-sa, se ducea la popa Gherasim, o trimisese bătrânul să-l cheme să-i facă o slujbă…

— Uite ce-i, tovarășe plutonier, căută să încheie discuția locotenentul Mirescu. Noi o să luăm măsuri serioase pentru supravegherea bisericii, poate se ascunde cineva care vrea să treacă granița, poate e în legătură cu moartea contelui, nu știm, facem numai presupuneri, dar vom căuta să constatăm daca e ceva suspect în legătură cu ea. Te rog și pe dumneata, întărește munca de informare în sat și ține-mă la curent cu tot ce afli. N-aș vrea să avem surprize. S-au întâmplat atâtea lucruri și trebuie neapărat să dăm de capătul unui fir ca să se lămurească povestea asta.

— Am înțeles, tovarășe locotenent.

— Mulțumesc și la revedere!

— Să trăiți!

16

Chiar în ziua aceea, după ce a luat masa, locotenentul Mirescu s-a dus și a făcut o vizită preotului Gherasim, acasă la el. Era cam pe la ceasurile patru după prânz, se lăsase o zăpușeală încât căldura te muia din picioare nu alta, aerul era greu, încins, sufocant și câinii stăteau tolăniți în umbra gardurilor, cu limbile scoase, răsuflând din greu, moleșiți, le era și lehamite să mai latre pe cineva.

Preotul avea o casă destul de frumușică, încăpătoare, cu patru camere și în față cu o verandă în jurul căreia se ridicau pe ațe zorele alături de „regina nopții”. Deschizând poarta, ca să ajungi la treptele verandei, treceai mai întâi prin livada cu pomi fructiferi, mai precis pe sub o arcadă de viță de vie, un tunel umbros și răcoros, foarte bine venit, acum în zilele cu arșiță. Preoteasa murise în urmă cu câțiva ani la spital în urma unei operații de ulcer (se internase în ultima clipă, când nu se mai putea face nimic) și preotul se gospodărea acuma singur. Din când în când îl mai ajuta o bătrână din sat, iar înainte de a fi arestat, Ilie Ciocârlan mai spărgea un lemn sau dregea un gard, săpa via sau curăța livada, când avea vreme și nu era ocupat cu orânduiala în biserică.

Când Mirescu intră în curte, preotul Gherasim, slab și înalt, cu fața suptă, barbă mare, albă și ochi albaștri, numai într-o cămașă și pantaloni de doc, cenușii, se întorcea în clipa aceea de la stupii de albine ce-i avea în spatele casei, în mână cu niște rame de faguri și un lighean smălțuit.

— Bucuroși de oaspeți? întrebă Mirescu de departe, venind pe sub bolta umbroasă a viței de vie.

— Bucuroși, bucuroși, mai ales când oaspeții ne vin așa rar în vizită! zise preotul și lăsând pe pălimarul verandei ramele și ligheanul, își șterse repede palmele de pantaloni și veni în întâmpinarea ofițerului. Poftiți!

Mirescu dădu mâna cu preotul și cu batista începu să-și șteargă fruntea de sudoare.

— Cald părinte, foarte cald, zise el luându-și cascheta de pe cap.

— Și dumneavoastră umblați așa încheiați la nasturi, în tunică, în cizme…

— Datoria părinte, ce să-i faci? zise Mirescu deschizând larg

brațele. Totdeauna militarul a trebuit să fie exemplu de ordine chiar și-n îmbrăcăminte...

— Asta așa este. Dar luați, vă rog, loc... Paraschivo! se întoarse preotul și strigă către odăile răcoroase, adă te rog repede două scaune la masa asta.

În fața verandei, sub vița de vie, la umbră, era o masă pătrată acoperită cu tablă zincată.

— Masa o țin tot timpul afară, poate să plouă pe ea cât o vrea, e acoperită cu tablă, dar scaunele le țin înăuntru, se strică de apă, se scuză preotul și se duse în întâmpinarea unei bătrâne cocârjate care tocmai se opintea încercând să treacă pragul ușii de la verandă, în brațe cu două scaune. Stai, Paraschivo, stai femeia lui Dumnezeu să te ajut și eu... Adă și o față de masă și după aia repejor în pivniță după o ulcică de vin...

— Părinte, mulțumesc, nu beau, se scuză Mirescu.

— N-ați stat oare la masă? se întoarse părintele către ofițer. Luăm și o gustărică, să meargă vinul...

— Chiar de la masă vin, răspunse Mirescu.

— Atunci e numai potrivit, tovărășiile locotenent, zise părintele și-i puse mâna pe umăr. Lasă, că dacă vii așa rar pe aici, baremi dacă te prind să te cinstesc cum se cuvine...

— N-am timp părinte, se scuză din nou Mirescu, serviciul ăsta al nostru la graniță e de așa natură încât trebuie să stai cam tot timpul acolo...

— Și duminica?

— Și duminica. Ce, duminica nu se păzește hotarul?

— Aveți dreptate...

Preotul Gherasim întinse repede fața de masă, din pânză albă de casă, cusută cu flori în arnici și îndată se înfățișă și bătrâna cu o cană mare de vin din pământ smălțuit și două pahare.

— Mai are nevoie de ceva sfinția ta?

— Nu, vezi-ți de treabă, Paraschivo...

— Sărut mâna...

Părintele turnă în pahare un vin rubiniu, rece, a cărui aromă se răspândi pe dată sub bolta umbroasă a viței de vie. Întinse un pahar ofițerului, el luă pe celălalt și ciocni:

— Să vă dea Dumnezeu sănătate, dumitale și doamnei directoare, să trăiți...

— Mulțumim, părinte, zise Mirescu și bău nițel din pahar. Oho, exclamă el, un vin strașnic...

— E făcut de mine, din via asta de ne ține umbră. Viță bună, de soi, dar o și îngrijesc, îmi place. Pentru mine, pentru casă. Cât iese, îmi ajunge de la un an la ălălalt an…

Băură, apoi părintele povesti că face treabă bună și cu stupii de albine, are vreo douăzeci în spatele casei, dau miere fainã, numai zahăr, și-i galbenă ca aurul. Are o fată măritată cu un doctor tocmai la Ploiești și pentru cei doi nepoței trimite, în fiecare toamnă, să aibă pe iarnă aproape zece borcane. Mai oprește și el câteva kilograme și restul de miere o vinde celor care au trebuință. Se interesă apoi, dacă locotenentul știe ceva mai nou în legătură cu Ilie Ciocârlan, că el, preotul, n-a mai aflat nimic, iar Patriche, șeful postului de miliție, refuză să-i dea vreo lămurire. Era Ilie ăsta bețivan nevoie mare, scandalagiu fără pereche, dar când nu i se urca vinul la cap era om muncitor, cu tragere de inimă, ascultător și supus, dar, de, a avut și el necazurile lui, ba cu pușcăria, ba cu nevasta care i-a plecat din ogradă și câte altele și de aceea, ca să uite de tot, a dat în patima beției. Nu-l crede cu nimic vinovat sau să aibă vreun amestec în chestiunea cu moartea contelui…

Foarte delicat, Mirescu îi spuse preotului că nu cunoaște în ce stadiu se mai găsește cazul lui Ciocârlan, deoarece ancheta o face miliția și ei răspund de mersul cercetărilor. Preotul spuse apoi că a aflat de prinderea lui Raul, nepotul contelui, și-și arătă dezaprobarea față de furtișagurile săvârșite de acesta prin București.

— Îl știu de mic, tovarășe locotenent, adăugă preotul, îndemnându-l pe Mirescu să golească paharul, dar spun drept, mie niciodată omul ăsta nu mi-a făcut o impresie prea bună. Un fel de băiat de bani gata, crescut fără griji și fără necazuri pe banii contelui… Asta de mult, când era contele în putere financiară…

— El îl ajuta în ultima vreme pe conte, zise Mirescu. Îi trimitea bani.

— Da, într-adevăr îi trimitea, dar ce-i trimitea era o nimica toată, zise preotul dând a lehamite din mână. Bietul domnul conte, ca să-și ducă zilele de azi pe mâine, îl țineam mai mult din mila bisericii. Îl știu de mult, a fost om bun, el a ridicat sfântul lăcaș din banii lui, n-a făcut rău la nimenea, cu nimeni nu s-a gâlcevit sau să fi avut vreun necaz cât de mic… Așa că moartea lui venită ca un trăsnet m-a surprins. La început nici nu

mi-a venit să cred... Mă chemase mai înainte cu câteva zile să-i citesc un maslu...

Mai vorbiră despre recoltă, că grâul crește mare și frumos și nici porumbul nu e mai prejos, despre una, despre alta și la sfârșit, Mirescu își anunță scopul vizitei sale. Câteva nopți la rând s-au văzut niște luminițe la una sau două dintre ferestrele bisericii, sau poate la mai multe, deocamdată atâta se știe și l-ar interesa să afle ce crede sfinția sa, preotul, despre treaba asta.

— Tovarășule locotenent, zise preotul liniștit, semn că nu era o noutate pentru el vestea adusă de ofițer, am auzit și eu oamenii vorbind despre chestiunea asta, ba unii dintre ei chiar m-au întrebat dacă la mijloc nu-i vreo minune dumnezeiască...

— Și?

— Nu pot să spun nimic, pentru că n-am văzut nimic, asta este, răspunse el desfăcând larg brațele. Dacă n-am văzut, n-am văzut!

— Cine ține acuma cheia bisericii?

— Eu. De când s-a întâmplat povestea aceea cu nenorocitul de Ciocârlan, numai eu o țin. Așa m-am angajat și în fața tovarășului plutonier Patriche, că dânsul mi-a dat ideea s-o țin numai eu și să răspund eu de biserică...

— Cine face acuma curățenie acolo?

— Cine se găsește, dar de cele mai multe ori Paraschiva, femeia asta de mă ajută pe-aici la gospodărie. Însă, să știți că totul se face în prezența mea, eu fiind de față. Mă duc, descui, ea mătură, scutură preșurile, șterge praful, eu îmi fac de lucru prin altar, mai pun registrele la punct, că registrele bisericii le țin acolo...

— Nu vă supărați că am o bănuială, zise Mirescu cu oarecare jenă și puse mâna pe brațul preotului, dar știți, noi așa suntem, trebuie să presupunem fel și fel de variante până ce anumite dovezi le răstoarnă, anulează prezumțiile astea și vin să ne îndrepte pașii pe drumul cel bun al adevărului...

— Mă rog, meseria dumneavoastră, se arătă binevoitor preotul. Vă ascult...

— Nu cumva se ascunde cineva în biserică?

Părintele Gherasim rămase de-a dreptul stupefiat; făcu ochii mari, înălță sprâncenele, buzele i se strânseră de uimire, iar mâna ce ținea paharul începu a-i tremura ușor, nervos, fără oprire.

— Bineînțeles, mă gândesc, urmă Mirescu, care sesizase brusca frământare a preotului, că s-o fi ascuns cineva în biserică fără știrea dumneavoastră, cineva care urmărește un scop anume…

— Când să se ascundă? silabisi preotul, arătându-se total contrariat de presupunerile ofițerului.

— Uite, bunăoară într-o zi, să zicem că după ce ați terminat slujba, acela a rămas în biserică. Nu l-a văzut nimeni, nu l-ați văzut nici dumneavoastră. Și știți, vorba aceea, hoțul nedovedit e om cinstit! S-a ascuns, deci, poate că de atunci intră și iese mereu, ziua sau poate mai mult noaptea, nu știu, e o simplă presupunere, sau poate că a intrat fără gând să mai iasă în văzul lumii, și-a făcut un culcuș undeva în biserică și așteaptă momentul potrivit să-și pună planul în aplicare. Dacă intră și iese, presupun că scopul lui nu e să facă din biserică un adăpost, ci meșterește ceva pe acolo, umblă să fure ceva, să vă păgubească cu ceva. N-ați observat nimic suspect în ultima vreme în biserică? Nu vă lipsește nimic de acolo?

— Nimic, răspunse preotul înălțând din umeri tot cu ochii mari, de-a dreptul uluit de cele ce-i auzeau urechile. Toate lucrurile sunt la locul lor…

— Precis?

— De, știu eu? desfăcu el larg brațele. Vezi dumneata, mie dacă nu mi-a trecut prin cap treaba asta, că n-am știut că se poate întâmpla așa ceva, n-am dat importanță, n-am luat seama cum trebuie…

— Aveți obiecte de valoare acolo?

— Sunt câteva. E vorba de-o biblie copertată în piele, cu colțare de aur, donate de contele Tegaș, apoi candela de sub icoana cu Ochiul lui Dumnezeu, tot din aur, donată tot de el, am acolo câteva linguriță de argint, o tavă tot din argint…

— Astea toate sunt la locul lor?

— Cel puțin până am fost eu alaltăieri la biserică erau acolo…

Mirescu rămase câteva clipe pe gânduri, apoi zise:

— Părinte, știi ce? Vrem să facem un control în interiorul bisericii, să ne convingem care-i adevărul, ne puteți însoți în seara asta?

— De bună seamă!

— Mă gândesc că e vreunul care vrea să treacă granița, s-a ascuns undeva în biserica, poate în balconul corului, în

clopotnițele din turla centrală, de, știu eu? E bine să controlăm, să vedem cum stă chestiunea, cu ocazia asta vedeți și dumneavoastră dacă vă lipsește ceva și după aceea vom lua și alte măsuri, bineînțeles dacă se repetă povestea aceea cu luminițele... Știți, le-au văzut oamenii din sat, le-au văzut de vreo două-trei ori și grănicerii de la pichetul meu, e ceva necurat la mijloc. Nu vă supărați, nu?

— Vai de mine, puse preotul palmele pe piept, vă stau cu bucurie la dispoziție...

În după-amiaza aceea, cam pe la scăpătatul soarelui, Mirescu împreună cu Alexandru și încă doi grăniceri, avându-l cu ei și pe preotul Gherasim au intrat în biserică și au controlat fiecare colțișor cu de-amănuntul, fără însă să descopere pe careva. S-au uitat prin altar, unde era crucea masivă de marmură albă chiar în mijloc și, pe care era prins trupul lui Isus Cristos răstignit, lucrat din bronz, cruce, se spune, lucrată tot de Luigi Darini; s-au urcat apoi pe treptele de scândură, sus, în balconul corului, s-au uitat pe sub băncile de acolo, s-au urcat și în clopotnița mare, apoi în cele două mici, au revenit după aceea și au dat roată pe sub stranele de lângă pereți, dar ce n-au controlat?

— Biblia aceea cu colțare de aur e la locul ei, părinte? întrebă într-un târziu Mirescu transpirat de atâta scotocire.

— Da, e la locul ci.

— E cea originală pe care v-a dat-o contele Tegaș?

— Exact aceea este. Uitați, are și semnătura lui autograf pe coperta interioară...

— Dar candela de care vorbeați?

— Priviți-o intactă sub Ochiul lui Dumnezeu...

— Nu v-a înlocuit-o careva?

— Stați să mă uit...

Preotul se duse în altar, luă un scaun, se urcă cu greutate pe el, își puse ochelarii și privi atent cupa candelei.

— E candela donată de contele Tegaș. Are inițialele lui pe ea, așa cum am primit-o...

— Bine, vă mulțumim, să mergem, propuse Mirescu.

Dar pe când se pregăteau de plecare și preotul Gherasim era ocupat cu închiderea unor registre în dulapul din altar, Alexandru se aplecă și luă de lângă iconostasul din stânga un

băț de chibrit pe jumătate ars.

— Ce este, ce-ai ridicat de jos, Ștefănescule? îl întrebă Mirescu, apropiindu-se.

— Un băț de chibrit.

— Ți se pare suspectă prezența lui?

— Da.

— De ce?

— Vreau mai întâi să pun câteva întrebări părintelui, îmi permiteți?

— Te rog chiar…

Preotul Gherasim tocmai ieșea din altar, cu lanțul de chei în mână, pregătindu-se să-l bage în buzunarul anteriului.

— Nu vă supărați, vreau să vă pun câteva întrebări, i se adresa Alexandru și-i ieși în întâmpinare.

— Cu toată plăcerea, tovarășule gradat…

— Când ați oficiat ultima slujbă în biserică?

— Duminică dimineața…

— La slujbă, bineînțeles că se aprind lumânări, ard toate sfeșnicele astea, nu?

— Desigur…

— Lumânările ard numai în sfeșnice, altundeva nu? De pildă la marele candelabru…

— Numai în cele două sfeșnice de lângă iconostasuri, tovarășule gradat. Marele candelabru e luminat electric, după cum se poate observa. Prin grija domnului conte, satul ăsta s-a bucurat de lumină încă de acum treizeci și ceva de ani. A avut niște relații prin parlament, ceva rude sus-puse mi se pare, și din rețeaua principală care alimentează orașul s-a tras și aici un fir pentru biserică, castel, primărie, postul de jandarmi…

— Bun, vă mulțumesc foarte mult pentru explicații, zise Alexandru și se duse lângă Mirescu, cu bățul de chibrit pe palmă. Tovarășe locotenent, zise el, slujba a avut loc acum patru zile, ori acest chibrit a fost aprins cel mult acum două zile. Observați scrumul…

Mirescu luă chibritul din mâna lui Alexandru, veni în dreptul uneia dintre ferestre, îl duse la nas mirosindu-l, apoi îl cercetă cu atenție și încercă să-l frământe între degete. La urmă zise:

— Nu cred că noi, aici, putem stabili data când a fost aprins acest chibrit, vorbi locotenentul cam sceptic, continuând să privească bățul pe jumătate ars. Ori două zile, ori patru nu

putem delimita exact când a fost scăpărat. Poate că a fost aprins duminică și zvârlit aici de cel care are în grijă la slujbă lumina sfeșnicelor. Într-adevăr, scrumul e proaspăt după cum spui dumneata, dar cum putem ști cât se păstrează prospețimea scrumului? În orice caz, descoperirea dumitale trebuie să ne rețină atenția…

Când au ieșit din biserică, Mirescu i-a spus preotului Gherasim, că în interesul descoperirii acelui mister ce planează în jurul luminițelor, e bine să-i dea cheia ca să-și facă și grănicerii una la fel. Dacă se întâmplă ceva, trebuie să intre în orice clipă și cât mai repede în biserica sa-l aresteze pe presupusul infractor.

— V-o dau chiar pe aceasta, zise preotul care arăta foarte multă înțelegere pentru strădania grănicerilor. Eu mai am una. De când mi-a pierdut-o Ciocârlan pe cea dintâi, după exemplarul al doilea mi-am mai făcut una…

— Și încă o chestiune, părinte, îi atrase Mirescu atenția, în timp ce preotul încuia biserica. Vă rugăm să nu spuneți nimănui despre vizita noastră în astă-seară aici și care a fost scopul ei, da?

— Vă asigur cu toată certitudinea, tovarășule locotenent. Poftiți, vă rog, cheia.

— Vă mulțumesc și să sperăm că lucrurile se vor limpezi.

— Să v-audă Cel de sus!

Mirescu luă cheia, i-o dădu lui Alexandru s-o țină la el și împreună cu ceilalți doi grăniceri plecă spre pichet după ce mai întâi dădu mâna cu preotul. Dar nu făcură decât câțiva pași, că locotenentul se opri și zise:

— Ștefănescule…

— Ordonați!

— Știm cum am lăsat interiorul bisericii, cunoaștem locul fiecărui obiect, cheia o avem la noi, deci putem intra oricând. Știi ce propun? Rămâi te rog de pază aici, undeva în apropiere și supraveghează ușa bisericii. Să vedem cine intră și cu ce scop. Dacă intră careva în seara asta…

— Sau poate că iese careva? își dădu cu părerea Alexandru.

— De unde să iasă?

— Din biserică.

— Păi, n-am controlat noi biserica? se miră locotenentul. N-am umblat prin toate cotloanele și n-am găsit nimic? L-o fi creat

cumva sfântul duh sau l-a născut fecioara Maria?

Alexandru începu să râdă.

— Măi, se vede că ești amorezat lulea! Îl luă Mirescu pe după umeri. De când stai de vorbă cu o profesoară de literatură ai început să ai imaginație…

— Până când fac pânda asta?

— Până după miezul nopții. Aoleu, dar n-ai mâncat, își aminti Mirescu. Îți trimit pe careva cu mâncare…

— Nu, nu trimiteți, tovarășe locotenent, se împotrivi Alexandru. Dacă ne tot învârtim pe aici, prin jurul bisericii poate atragem atenția ăluia care intenționează să intre. Rămân pe loc, îmi caut o ascunzătoare foarte bună și după miezul nopții vin la pichet…

— Știi parola din seara asta.

— O știu…

— Rămâi cu bine atunci, și fii cu ochii-n patru…

— Am înțeles.

— Te las pe dumneata în pânda asta, ca să ne lămurim o dată dacă se văd sau nu luminițele acelea, adăugă Mirescu. Mi-a raportat Covaci, mai apoi Brândușe, dar uite că șeful postului de miliție l-a pus și el pe ajutorul lui la pândă și acela n-a văzut nimic. Dumneata ești un băiat serios și poți să-ți dai seama dacă e ceva în neregulă, sau sunt numai niște sclipiri ale geamurilor care unora li se par cine știe ce bazaconii…

— Da, dar le-au văzut și grănicerii noștri…

— Cine știe cum le-au văzut și ei! arătă neîncrezător Mirescu. Au auzit poate oamenii că e vorba de un chip și niște luminițe și când au privit geamurile în razele lunii imaginea era pe jumătate formată… Ei, te las cu bine…

— Să trăiți. La o rachetă roșie cu trei stele în caz că e ceva, trimiteți ajutoare.

— Nicio grijă…

Rămas singur, Alexandru stătu o clipă locului până ce Mirescu și cei doi însoțitori coborâră poteca la vale către pichet, apoi se întoarse, apucă pe cărare în sus și, după câțiva pași, sări șanțul și intră într-un lan des de grâu. Își căută un loc mai potrivit pentru pândă și încercă să vadă dacă de aici poate cuprinde cu vederea atât biserica cât și o parte din împrejurimile ei. Într-adevăr, locul era cât se poate de bun. Se așeză, așadar, pe trunchiul răsturnat al unui fag, doborât de furtună și în primul

rând controlă dacă încărcătorul e așezat bine în automat. Avea la el și o rezervă bună de cartușe, așa încât în caz de nevoie putea acționa singur un timp mai îndelungat până ce aveau să-i vină ajutoare. Un lucru îi lipsea: lanterna. Curând se lăsa noaptea, iar dacă va trebui să intre în biserică n-avea la îndemână o sursă de lumină cu care să scotocească prin toate colțișoarele. Dar poate că nu va fi nimic, își zise. Cine ar putea folosi biserica drept adăpost, până ce găsește momentul potrivit să treacă frontiera? Cât privește geamurile luminate, avea dreptate locotenentul Mirescu, poate că era o sclipire a lor în razele de lună și atâta tot. S-au luat toți după neroziile bătrânului acela, Trocan, și-au început s-o țină una și bună că la mijloc e ceva necurat și misterios…

Soarele trecuse de mult către asfințit, coborând după coama împădurită a dealului. Se făcea simțită ușoara răcoare a amurgului ce cuprindea tot mai mult depărtările. Jos, în vale, se vedea satul tupilat după coroanele bogate ale salcâmilor și nucilor, iar mult mai către dreapta se zărea pichetul, clădire singuratică în câmpul larg, fără măcar un clin în toată cuprinderea lui. Se deslușea de aci, de pe deal, foișorul observatorului, înălțat asemenea unei sonde, dincolo de acareturile ce mărgineau pichetul. Se vedea și lacul, mare, liniștit, înconjurat de lanurile de lucernă și grâu, și Alexandru stărui mult cu privirea într-acolo, să găsească undeva salcia de la marginea apei sub care își petrecuse câteva duminici alături de Dorina. O găsi, era în partea dinspre nord a lacului și mai departe de ea se ghicea șoseaua ce ducea spre „Crăița”… „Ce-o face Dorina la ora asta? se întrebă el și-și privi ceasul de mână. Desigur e acasă, citește sau își, întocmește programul de școală pentru mâine. Sau poate că face mâncare, ori se ocupă de grădina din fața casei. Poate udă florile, că a trecut căldura soarelui, acuma se lasă amurgul…” Îi era dor de ea și își dădea seama că din clipa ultimei lor îmbrățișări sub acoperământul de frunze al salciei se legaseră pentru totdeauna în puterea unei iubiri trainice. Ea s-a ridicat atunci de jos cu ochii triști, umezi, plânși, dar în privirea lor pâlpâiau luminițe atât de vii și de strălucitoare, încât îi aureolau întregul chip într-un zâmbet de împăcare și mulțumire. A plecat apoi ochii, nu îndrăznea să-l privească pe Alexandru, se simțea vinovată poate față de propria ei conștiință, dar în felul cum s-a lipit de pieptul lui

cerându-i ocrotire, el a înțeles că acceptase din primele clipe împlinirea dragostei lor. A încercat să-i spună ceva, dar ea l-a rugat să tacă, să nu-i vorbească în niciun fel, s-o lase cu gândurile ei, un minut, două, poate mai mult, dar s-o lase așa, să stea ghemuită la pieptul lui, acolo în picioare, strânși lipiți de tulpina salciei, înveliți cu pledul, cu grijă să nu-i ude ploaia, ferindu-se de stropii ce răzbeau când și când prin desișul frunzelor. El i-a împlinit dorința și a lăsat-o în legănarea gândurilor ei multă vreme, până ce s-au auzit sus, în frunzarul umed, clipocind ultimii stropi de ploaie.

Și părul ei mirosea a floare de tei, a lucernă crudă, a levănțică abia culeasă de pe câmp…

Alexandru își amintea toate acestea acum, aici, în locul acesta singuratic, pustiu, departe de sat, la câteva zile de la duminica pe care n-avea s-o uite niciodată… Rupsese un fir de grâu, îl mesteca în gură, savura amăruia tulpină și aștepta să se lase noaptea. În vale, amurgul învăluia tot mai mult în marama-i cenușie satul căruia abia de i se mai ghiceau casele…

Cât să fi stat așa în așteptare, la pândă, nu-și putea da seama. Ceea ce știa era faptul că de la începutul serii nimeni nu s-a apropiat de biserică, n-a trecut picior de om prin preajma ei, nici măcar pe poteca ce scurta drumul spre Coșara. O liniște ca pe întinsul unei ape domnea în jur. Într-un timp s-a auzit numai huruitul unei căruțe pe drumul către „Crăița”, dar și acela s-a stins curând și liniștea a rămas să stăpânească din nou noaptea. Apoi s-a deslușit lătratul unui câine… Și cântecul unui om, departe în vale, pe ulițele satului ascuns în întuneric. Și din nou liniștea aceea adâncă și gravă în care numai greierii țârâiau neîntrerupt printre ierburi ca niște țignale ale pământului. Nu era lună, cerul era negru ca păcura, nici urmă de stea nu se zărea în înaltul lui, și Alexandru, ca să aibă mai bine sub priviri biserica, plecă după o vreme pe brânci prin lanul de grâu și veni numai la câțiva pași de zidurile groase ale lăcașului de închinăciune, târându-se ușor și neobservat, ca un șarpe prin iarbă.

Stătu un timp în locul acela, cu ochii numai către ferestre și cu urechile ciulite în așteptare, apoi deodată tresări, de parcă l-ar fi împuns careva în spate cu cuțitul. Pe trei din geamurile bisericii aflate chiar în dreptul lui, prinse a juca câteva clipe o lumină la început mai puternică, apoi din ce în ce mai ștearsă,

până ce se stinse în pâlpâiri scurte așa cum se și aprinsese. Imediat Alexandru se ridică în picioare și alergă către ferestrele bisericii. Puse piciorul pe-un brâu gros de ciment ce înconjura construcția, se prinse zdravăn cu mâna de burlan, se înălță cât putu pe vârfuri și căută să privească în interiorul bisericii. Nu se zărea nimic. Nici nu se putea zări ceva. Geamurile erau prăfuite, iar în biserică era o beznă s-o tai cu cuțitul…

Se duse atunci și încercă ușa bisericii. Era încuiată… Nu, nu putuse intra nimeni, ochii lui nu s-au dezlipit de cele trei trepte de la intrare, de ferestre, de nimic. Ocoli o dată zidurile clădirii, cu speranța că poate descoperă ceva care să-l ajute să înțeleagă faptul că cineva intrase pe una din ferestrele laterale în partea cealaltă a bisericii. Dar osteneala îi fu zadarnică, nu află nicio urmă, nimic nu putu să-i întemeieze nici cea mai mică bănuială…

Atunci înălță pistolul de semnalizare cu rachete și trase.

O dâră de lumină se duse fâșâind către cerul întunecat și apoi într-o arcuire largă trei stele roșii începură să coboare în plutire lină către pământ.

Alarmase pichetul.

În mai puțin de zece minune sosi mașina, condusă de Mitrică și din ea se dădu repede jos o echipă de grăniceri împreună cu locotenentul Mirescu. Ofițerul avea într-o mână automatul, în cealaltă lanterna.

— Ce-i, Ștefănescule, ce s-a întâmplat? întrebă el mai mult șoptit. Ai descoperit ceva?

— Tovarășe locotenent, am văzut și eu luminițele acelea…

— Cum, domnule, e totuși adevărat? se arătă foarte mirat ofițerul, dându-se un pas înapoi. Cine dracului le-a aprins? N-a intrat nimeni în biserică?

— Absolut nimeni…

— Asta-i bună! zise el și-și dădu cu un gest repezit cascheta pe ceafă. Va sa zică controlăm biserica de la cupole la podea, o încuiem, nu intră nimeni și totuși cineva e înăuntru și luminează geamurile. Zău, dacă mai înțeleg ceva! Se întoarse apoi către grupul de grăniceri ce-l însoțeau și ordonă cu glas scăzut: — Înconjurați biserica. Faceți așa cam la douăzeci de pași în jurul ei un cerc. Cum îl vedeți pe unul sărind pe geam și fugind, somația reglementară și în caz de nesupunere, foc! Ne-am înțeles? Executarea! Dumneata, Ștefănescule, vino cu mine. Mai

ai cheia de la ușă?

— E la mine.

— Treci și deschide... Deschide, dom'le, să văd și eu minunea!

Mirescu așteptă până ce militarii luară dispozitivul ordonat, apoi armă automatul, și porni după Alexandru. Acesta se apropie de ușa bisericii, introduse cheia și deschise. Apăsă ușor clanța și dădu tot atât de tare ușa la perete. Dinăuntru venea un miros de ceară arsă, de aer stătut, de tămâie și ziduri vechi, cu tencuiala umedă.

Vru să treacă apoi pragul, dar Mirescu îl apucă puternic de braț.

— Nu așa, șopti el. Trebuie să oferim aceluia care-l presupunem că-i înăuntru și că ne așteaptă cu pistolul întins o țintă cât mai mică. Intră pe brânci...

Alexandru se supuse, se aplecă și trecu pragul bisericii. Îndată după el urmă și Mirescu. Se strecurară apoi cu pas ușor prin pronaos și se opriră în pragul ușilor acestuia, deschise larg la perete. Se dădură unul în dreapta, celălalt în stânga zidurilor. Mirescu aprinse lanterna și de aici plimbă fasciculul de lumină mai întâi pe fața altarului, după aceea de-a lungul pereților, pe sub strane, pe lângă iconostasuri, peste tot. Somă apoi puternic, încât glasul lui căpătă în imensitatea și rezonanța bisericii duritatea dangătului unui clopot:

— Cel care ești în biserică, dă-te la iveală cu mâinile sus și lasă orice armă de-o parte!

Vocea lui se pierdu în ecouri grave sub bolțile înalte și reci, apoi se stinse încet ca o părere. Așteptă câteva clipe și văzând că nu se produce nicio mișcare, repetă somația încă de două ori, după care îi făcu semn lui Alexandru să stea cu automatul în supraveghere, protejându-l de orice atac neașteptat din ungherele întunecate, iar el mergând aproape lipit de pereți plecă să cerceteze mai întâi altarul. Călca în vârful picioarelor, încet, pipăind cu mâna înainte, se împiedică de-un preș răsucit, gata să cadă, dar se stăpâni pe dată și porni înainte – nu vedea nici măcar la un pas, totul era foarte vag, intra parcă într-o ceață neagră, – nu aprindea lanterna să nu-și trădeze locul de mers – ocoli sfeșnicele, soba de tablă, o masă pe care se afla „cutia milelor" și în sfârșit, ajunse lângă catapeteasma altarului. Dădu perdeaua de catifea roșie la o parte, acum aprinse

lanterna, intră în altar și plimbă fasciculul de lumină pe pereți, pe dulapul cu registre al preotului, pe crucea mare din marmură albă cu trupul lui Cristos lucrat din bronz și răstignit de-a lungul ei.

Aci nu află nimic.

Luă la rând tăblia altarului cu cei treizeci și șase de sfinți, apoi se uită pe după iconostasuri și trecu la stranele de lângă ziduri. Când să ocolească însă una din perinuțele aflate jos pe covoare și care serveau credincioșilor să pună genunchii pe ele în timpul rugăciunilor, se opri deodată, se aplecă și ridică două bețe de chibrit. Le luă în palmă și aruncă lumina lanternei asupra lor. Unul dintre bețe era întreg, dar cu măciulia de fosfor mâncată, semn că nu se aprinsese, celălalt era consumat mai mult de jumătate, scrumul mai era cald, se fărâmiță la prima atingere cu degetele.

— Ștefănescule! chemă Mirescu, ia vino încoace…

Alexandru porni către partea aceea a bisericii, dar cu ochii tot în jur, să nu fie luat prin surprindere de careva.

— Când am plecat noi după-amiază de aici, erau chibriturile astea aruncate pe jos?

— Ați mai găsit vreunul? se miră Alexandru și privi palma ofițerului.

— Nu unul, ci două. Uite-l ăsta a fost aprins de curând…

Alexandru îl examină cu atenție, apoi zise:

— Nu, nu era niciun chibrit, tovarășe locotenent. M-am uitat peste tot locul și nu era urmă de chibrit. Singurul pe care l-am găsit atuncea era și cel pe care l-am ridicat de jos și vi l-am arătat.

— Ei, ce zici de treaba asta?

— Înseamnă că cineva le-a scăpărat aici în biserică, a căutat ceva și apoi a dispărut, își dădu cu părerea Alexandru. Așa se și explică apariția, pentru o clipă, a luminițelor la geamuri. Le-am văzut eu…

— Bine, măi, sunt de acord, așa este, dar unde este individul ăsta? Pe unde a intrat? Pe unde a ieșit? Unde se ascunde acuma?

— O fi fugit sus în clopotniță, auzind că noi intrăm în biserică…

— Hai și acolo. Dumneata te-ai uitat bine, n-a intrat și n-a ieșit nimeni?

— Tovarășe locotenent, vă raportez că nu mi-am luat ochii de la ușa și de la ferestrele bisericii.

— Dom'le, ce întâmplare, fir-ar să fie de treabă! zise el supărat. Un adevărat mister, ca-n romanele de aventuri. Hai sus, mai întâi în balcon și după aceea urcăm și în clopotnițe…

S-au dus, au cercetat peste tot locul, au coborât, dar n-au aflat nimic care să le dea de bănuit că cineva s-ar ascunde sau că s-ar fi ascuns în biserică. Singurul indiciu al prezenței cuiva aici, după plecarea lor în după-amiaza aceea, rămâneau cele două bețe de chibrit a căror proveniență era de-a dreptul dubioasă.

Mirescu mai controlă o dată tot interiorul bisericii, cu speranța că poate va mai găsi și altceva care să-l ajute să tragă unele concluzii, dar nemaigăsind nimic ieși afară împreună cu Alexandru și-i porunci acestuia să încuie ușa bisericii.

— Simt că mă doare capul, mărturisi el lui Alexandru, profund mâhnit și supărat. Nu știu, am impresia că la mijloc e o taină, ceva de domeniul fantasticului. Dar ce se întâmplă aici, în zona de frontieră, nu sunt simple jocuri ale închipuirii și nu le putem trece cu vederea tratându-le ca atare. Deocamdată să mergem la pichet și vom vedea ce-o mai fi…

Lăsă doi grăniceri să execute pânda mai departe în jurul bisericii, cu indicația să rețină pe oricare se va apropia de ușă sau de ferestrele ei, sau pe cel care va ieși din lăcaș, și împreună cu restul militarilor porni la vale către mașină.

Pe drum, mergând alături de Alexandru, spuse:

— Am o soluție, Ștefănescule, o soluție pe care dacă o vom putea rezolva, vom arunca lumină asupra oricărui mister legat de bețele astea de chibrit…

— Ce soluție, tovarășe locotenent?

— Mă gândesc că venirea lui Raul Drăgan aici, în zona de frontieră, n-a fost totuși întâmplătoare, dar, mă rog, l-am prins și sentința și-a dat-o singur. Dar dacă – mă întreb – a mai venit cu cineva și acela văzând că Drăgan este prins, a încercat să dispară și s-a ascuns în biserică?

— Foarte bine, stă de prea multă vreme acolo, dar unde este? întrebă Alexandru, căutând să se țină cât mai aproape de ofițer. Este oare vreo fantomă, asemănătoare acelora pe care le-am văzut în filmul „Fantomele din Spessart"? Se naște din fum și dispare tot în fum? N-am controlat toată biserica? Ați văzut că n-

am găsit nimic…

— Și totuși cineva a aprins bețele acelea de chibrit…

— Sunt perfect de acord cu dumneavoastră, dar cine-i insul? Unde este? Unde se ascunde? Ce urmărește?

— Dracu' știe!

— Și tot acela a aprins și bățul de chibrit pe care l-am găsit după-amiază…

— Într-adevăr, bățul acela de chibrit nu era rămas tocmai de la slujba de duminică, zise Mirescu. Acuma și eu sunt convins că chibritul a fost aprins în noaptea când l-a văzut Covaci…

Merseră un timp, apoi Alexandru întrebă:

— Ați început să vorbiți de-o soluție, care este aceea?

— A, într-adevăr, își aminti Mirescu. Știi la ce m-am gândit? Să faci dumneata o pândă chiar în interiorul bisericii. Noaptea…

Alexandru se opri o clipă în loc și-l privi zâmbind pe Mirescu.

— Ce, nu-ți surâde o asemenea misiune?

— Îmi surâde, că e ordin, râse el.

— Altfel?

— Oricum, găsesc că e soluția cea mai potrivită. Eu sau oricare altul – dat fiind caracterul fascinant și totodată misterios al acestei acțiuni – s-ar angaja fără discuție să dezlege această taină care pe mine a început să mă pasioneze. Cu atât mai mult cu cât sunt grănicer și că, datoria mea…

— Deci primești această misiune?

— Nici nu mai încape vorbă! zise Alexandru și simți că în clipele acelea obrajii îi ardeau de emoție.

— O primești pentru că trebuie să execuți un ordin?

— În primul rând pentru aceasta și tot în primul rând pentru că-mi place și vreau să fiu eu acela care prinde capătul firului unei acțiuni ce bănuiesc că este în directă legătură cu frontiera. Mai mult, plec la Școala de ofițeri și nu mă pot lăuda că venind din stagiu la graniță am săvârșit și eu o faptă mai grozavă aici la hotar…

— Bine, vom mai chibzui și vom hotărî…

Când ajunseră la pichet era trecut de mult miezul nopții.

17

Era după-amiază, cerul se întunecase iar a ploaie, dar nu cădea niciun strop și nici semne nu se arătau că ar da ceva de sus. În aer stăruia totuși o zăpușeală uscată de-ți tăia parcă răsuflarea. Se auzeau bubuituri îndepărtate peste deal al căror ecou ajungea foarte slab până aici, și într-acolo zarea era neagră tuci și niște dâre alburii, ca de abur, cădeau pieziș ca niște eșarfe străvezii, semn că în locurile acelea ploua zdravăn, nu glumă.

Alexandru stătea în camera lui, rezervată anume ajutorului șef de pichet și la lumina cenușie ce venea de afară, într-atât de cenușie încât părea că se lasă amurgul, scria câteva rânduri alor lui de acasă, drept răspuns la scrisoarea ce-o primise la vremea prânzului. Maica-sa îl vestea că tatăl nu mai lucrează pe autocamion, că a trecut acum, înainte de pensie, la garaj, un fel de dispecer sau așa ceva, se simte mai bine, e chiar foarte vesel și așteaptă să-l vadă. E nemulțumit însă că feciorul său nu i-a trimis măcar o fotografie îmbrăcat militar, să-l vadă cum arată grănicer și dacă nu și-a făcut, să-și facă o asemenea fotografie că și el are una de pe când făcea armata la Regimentul 1 Dolj, în Craiova și uite, acuma îi prinde bine că-și amintește cum se înfățișa la vremea dinaintea însurătorii. Îi mai spunea maică-sa că ea nu zice nimic despre fata cu care a prins el vorbă, aci în sat la graniță, chiar îi pare bine ca e profesoară, că e de treabă, are casă și se bucură de multă cinste între oameni, iar din fotografia ce le-au trimis-o pare o adevărată artistă, nu altceva, într-atât îi de frumoasă și de mândră de n-are pereche, dar tatăl e de părere că el, Sandu, e băiat încă tânăr, să mai aștepte, să-și facă un rost ca lumea în viață, să termine cu învățătura, să iasă pe banii lui, că cine stă în averea și pe banii neveste-si nu-i mare pricopseală de capul lui. Așa îl povățuiește el, om bătrân ce se află, că are șaizeci de ani și a trecut prin multe în viață și a văzut multe pe unde l-au purtat pașii. Dragostea îi ca floarea, e frumoasă dar se trece repede și el, Sandu, o fi zicând ca de-acum e mare și cu judecată la cap, dar la vârsta lui tot copil a rămas și e bine să asculte de cei cu mai multă trecere prin viață că nu-i vor decât binele... Îl mai vestea că vin colegi de-ai lui, de pe la facultate pe acasă și întreabă de adresa lui și pe toți trebuie să-i mintă că n-o știe, ca așa i-a învățat el și nici unde

face armata, la ce armă să nu le spună. D-apoi până când să-i tot mintă așa, că-s băieți de treabă, țin la el ca la un frate și ar dori să afle cât mai multe lucruri despre el, să-i scrie și să primească de la el răspuns... Pe strada lor, în Tei, umblă mașinile de la școlile de șoferi și era cât pe-aci s-o calce una pe care o conducea o fetișcană, dar numai a glumit că vrea s-o lovească, așa ca s-o sperie și când s-a uitat mai bine, la volan era Angelica, fata cu care a vorbit înainte de a pleca militar, colegă cu el de facultate și i-a strigat din mersul mașinii: „Sărut-mâna și multe complimente lui Sandu, spuneți-i că mi-e dor de el și să nu mai fie supărat pe mine!”

... Fereastra era deschisa spre câmpul ce se întindea către sat, în cameră era liniște, se auzea numai penița cum scârțâie pe coala albă de hârtie, că Alexandru scria rar, caligrafic, cu litere mari, corecte, ca scrisoarea lui să poată fi citită cu ușurință atât de tatăl cât și de mama sa care nu vedeau așa bine și nici carte multă nu prea știau. Undeva, pe câmp, în zăpușeala aceea dinaintea ploii se auzeau comenzile fruntașului Croitoru ce instruia câinele în diferite exerciții, îl alerga, și-i poruncea să meargă târâș sau să aducă de cine știe unde o bucată de lemn pe care o arunca, reamintindu-i să facă „aport”. Iar dinspre bucătărie venea miros de ceapă prăjită și de carne friptă, semn că Iliuță pregătea de pe acum masa celor care aveau să plece la lăsarea întunericului în serviciu.

Deodată, tocmai când scria mai de zor și se străduia să fie cât mai convingător în răspunsul său către părinți, Alexandru auzi ușa camerei deschizându-se ușor, de către cineva care nu vroia în niciun fel să-l deranjeze sau să-l supere. Lăsă tocul și întoarse capul. Intrase Tandin, „artistul”, cu o mutră plouată, de parcă stătuse trei luni numai într-un butoi cu saramură. Cum era el scund și îndesat, cu fața măslinie și ochii mici, negri, mina ce-o afișa acuma nu i se potrivea de fel. Se vedea că se străduiește să pară cât mai năpăstuit, cât mai rău lovit de necazuri, parcă îl încerca o durere fără alinare și durerea aceasta îl apăsa și-i chinuia sufletul.

— Ce-i, Tandine, ce dorești? îl întrebă repezit Alexandru. De ce nu bați la ușă, când intri?

— Trăiți, tovarășe caporal ilev, ușa era crăpată și, dacă era crăpată, am zis că de ce să mai bat? Cum ar veni, era

deschisă…

Era stânjenit, încurcat, își dădea seama că prezența lui nu e potrivită și poate chiar nedorită de caporal, dar nu-și închipuise că-l va deranja într-atât încât să-l ia „tare” încă înainte de a face un pas în odaie. Acuma însă ce mai putea face? Intrase și, gata, nu mai putea da înapoi, ce-o fi o fi…

— Ai chipul cam schimonosit, parcă ți-a căzut cerul în cap, ce s-a întâmplat?

Îi pierise oare glasul? Nu putea scoate un cuvânt. Stătea în poziție de drepți, dar nițel aplecat din șale de parcă purta o piatra de moară în spinare și era gata-gata sa-l doboare la pământ. Văzând că Alexandru îl cercetează de sus până jos cu privirea, își trecu repede palma dreaptă de-a lungul nasturilor de la veston să vadă dintr-o singură mișcare dacă sunt toți încheiați sau nu. Răsuflă ușurat, era în ordine, știa că ajutorul șefului de pichet nu trecea cu vederea nici cea mai mică abatere de la portul regulamentar al ținutei și de la disciplina militară. Trase cu coada ochiului și la bocanci și constată că-i avea lustruiți…

— Hai, măi, spune ce dorești? îl îndemnă Alexandru muind nițel vorba. Ți-am spus, ai o figură, Tandine, de parcă ai fi băut zece kilograme de oțet!

— Sunt amărât, tovarășu’ caporal ilev, începu el cu glas plângător, mototolind boneta în mâini, zău, să moară mama dacă vă mint, uite am un năcaz pe suflet și am venit la dumneavoastră ca la un frate mai mare, să-mi luați, zău, piatra asta grea de pe inimă…

— Ce piatră, măi?

— Stați că vă spui, că de aia am venit să vă spui, că cui să-i spui dacă nu dumneavoastră? urmă el cu mutra aceea tot plouată. Că ce mi-am zis, uite, zău, să moară mama dacă vă mint, zic ia să mă duc la tovarășu’ caporal ilev, că e și ’mnealui bucureștean ca și mine, suntem dintr-un carter, mai că și vecini și dacă nu am o protecție și-un sprijin de la ’mnealui, atunci de unde să-l mai am?

— Hai, măi, Tandine, intră o dată în subiect, că am treabă, uite m-am apucat să scriu acasă și acuma mă cheamă tovarășul locotenent…

— Aoleu, scriți acasă? se miră el. Nu mai scriți, zău, că mă duc eu și le spui tot ce-mi cântați dumneavoastră, ici, la ureche. Nu mai dați banii pe timbru, că mă duc eu…

— Când te duci?

— Păi uite de-aia venii la dumneavoastră cu năcazul meu, da' stați să vă spun cum vine chestiunea. Mi-a zâs odată tovarășu' locotinent, fie-i gura aurită când a scos vorba asta, că, mă Tandine, lasă, prinde tu un „individ" și-ți dau drumu' acasă să-ți vezi nevasta și copiii. Și uite tovarășu' caporal ilev am prins „individu" și conced neam! Am așteptat o zi, am așteptat două, trei…

— Ce „individ" ai prins?

— Cum ce „individ"? se arătă contrariat Tandin că ajutorul șefului de pichet nu știa nimic despre isprava lui. Păi n-am prins eu „individu" ăla gras care n-a vrut să stea la somație?

— L-ai prins mort, măi Tandine.

— L-am prins mort? făcu ochii mari Tandin. Cum mort, tovarășu' caporal ilev, cum mort, că vorbea, n-a vorbit cu tovarășu' locotinent? Că l-a întrebat 'mnealui ce mai face, și ăla a zâs că bine *mersi*, da e puțin rănit și ar vrea apă, și i-a dat unul de-ai noștri apă, și după aia a zâs că s-a rătăcit, a mai zâs ceva de avere, de muierea lui, după care a mierlit-o, că era grăbit, al dracu' cu măiculița lui, nu mai putea aștepta până dădea diclarație cu mâna lui, nu verbală și neiscălită, că după diclarația aia plecam și eu în conced așa cum a fost vorba…

Tăcu, suspină din adâncul pieptului, își mai aranjă vestonul ici, colo și urmă:

— Zău, stau și mă gândesc, că ce fac copiii mei și muierea, că ea e la circ, lucră la trapez, face triplu salt, lucră și la bambus și la corzi, e femeie deșteaptă, artistă mare, zău, să moară mama dacă vă mint, are și Medalia Muncii, da' vedeți dumneavoastră, ca acolo, copilașii pe-acasă singuri, singurei…

— Eu știu că n-ai copii, măi Tandine. Nu ți i-am văzut niciodată…

— Aoleu, nu mai ziceți așa, să trăiți, nu mai ziceți că tovarășu' locotinent vă crede și zâce că-l mint eu, da eu nu mint, zău am cinci copii, nu i-ați văzut pentru că umblă cât îi ziulica de mare pe maidane, că am zâs, hai muiere să-i dăm și noi la grădiniță să-i care cu otomobilul dimineața ca pe-ai tovarășilor, da' a zâs că ea n-a crescut cu otomobilul, a crescut pe mahalale, că prin mahalale a învățat să se cațăre prin pomi, și să sară gardurile de are acuma atestat de artistă mare…

Alexandru dăduse hârtia la o parte, renunțase să mai scrie,

stătea cu mâna la tâmplă și cotul rezemat de masă și-l asculta, zâmbind, pe Tandin, căruia îi dispăruse pe dată mina aceea de om apăsat de necazuri și-i turuia gura mai rău ca o mitralieră.

— …zău, vine acuma luna aia cu serbările la Moși, în Obor, vin țăranii, cască gura la artiști, înghiț de două ori flăcări și le-am luat banii cât ai zice pește. Da' ce mă fac dacă n-am conced? Spuneți, ce mă fac? Zău, puneți dumneavoastră o vorbă bună la 'mnealui, am văzut că vă are la inimă, că sunteți ăl mai deștept dintre noi, om cu carte ce mai, că i-am și zâs într-o zi prostului ăluia de Guță Ursu, vezi mă, zic, ce deștepți e bucureștenii noștri, oamenii noștri din Tei, adică dumneavoastră, eu și care or mai fi…

Tăcu iară, trase din nou aer în piept și urmă, parcă mai grăbit ca înainte:

— Zău, tovarășu' caporal ilev, gândiți-vă, uite-n vremea asta se ridică circu' ăla la Obor și dacă vorbesc și eu cu tovarășu' regizor Gică de la noi, de la administrație, mă bagă și pe mine în program, că-s artist grozav, mă știe 'mnealui, la Tîrgoviște, la Slobozia, la Fetești și unde am mai fost, i-am lăsat pe toți cu gurili căscate cu scamatoriile mele, că la mine nu se egzistă, curg aplauzele ca purecii de pe câine, zău, să moară mama dacă vă mint!

— Măi, Tandine, dacă ai fi tu bun de treabă cum ești de gură, ce mai om ai fi, măi! îl dojeni Alexandru.

— Că, ce, nu sunt, tovarășu' caporal ilev? făcu el un pas înainte cu sprâncenele înălțate a mirare. Sunt chiar izemplu. Acu' aștept să-mi pună și poza la panou, să capăt și medalia de grănicer a-ntâia, dar și conced, că zău am prins „individu", eu l-am prins…

— Ei, spune tu cum să mă duc eu la tovarășul locotenent, să-i vorbesc despre tine, când știi câte ai făcut pe aici, pe la pichet? se arătă supărat Alexandru.

— Da ce-am făcut, păcatili mele, ce-am făcut?

— Cum, nu știi ce-ai făcut? Dar că i-ai șmecherit pe copiii ăia din sat și le-ai luat o sută de lei, mințindu-i că le dresezi câinele, despre asta ai uitat? A fost nevoit să dea tovarășul locotenent de la dumnealui banii înapoi ca să salveze onoarea pichetului.

— Zău, tovarășu' capo…

— Stai, stai așa nu te grăbi, îi tăie vorba Alexandru. Dar cu fetele acelea pe care le întâlnești la tot locul, le spui că ești

sergent și le înveți să-ți dea telefon de pe la repere, de asta ce zici?

— O glumă așa, tovarășu' caporal ilev, zău o glumă, că ele m-au avansat în grad, fără știrea mea…

— Iar duminică după-amiaza la „Crăița"? urma Alexandru. La „Crăița" tot o glumă a fost?

— Tovarășu' caporal ilev, zău, să moară mama dacă vă mint, dar atuncea…

— Ia spune ce-ai făcut la „Crăița", dar adevărul adevărat. Tovarășul locotenent ți-a dat învoire și tu…

— Stați că vă spui, sunteți ca un frate, uite, zău, să plesnesc, adevărul curat-curățel, nu mint nici cât negru sub unghie, ca de ce să vă mint?

Își trecu repede palma peste frunte, își trase nasul, tuși scurt și continuă:

— În duminica aia am plecat de la pichet, așa cam pe la ora patru după-masă, cu bilet de voie la mână, în regulă, și până să ajung în sat am aruncat ochii pe cer și am văzut că se adună norii a ploaie și chiar au început să dea câțiva stropi, și mi-am zâs că decât să mă ude ciuciulete să stric ifectele pe mine, mai bine să mă bag la „Crăița", și m-am băgat la „Crăița", că era la lume acolo de nu se vedea om cu om. Și cum am intrat, numa ce-a zis unu, „măi uite-l pe artistu' de la Circul din București", că acuma mă cunoaște lumea din sat de când cu serbarea aceea de la Cămin, când ați cântat și dumneavoastră tangouri. Și cum zice „uite artistu'", cu i-am și zâmbit, și ăla, un om așa ca la treizeci și cinci-patruzeci de ani zice „tovarășu' artist nu vrei să iei cu noi un pahar de vin, sau te ții mare?". Eu, tovarășu' caporal ilev, că ce m-am gândit? Mi-a venit momental în cap chestia aia spusă de dumneavoastră la lecția politică cum că artiștii e ai poporului, că s-au născut din popor și cu poporu' să trăiască, atunci când m-ați dat izemplu chiar pe mine, și zâc că de ce să spună oamenii ăia din local că mă țin mare că-s artist, și că-s băiat de București, subțire, poate cu ifose, că știți că așa zâc unii de noi, bucureștenii, și zâc ia să mă arăt eu manerat și să mă bag în mijlocul poporului, așa că m-am băgat la masa ălora, că erau vreo patru acolo, toți cu chef și cu glume. Așa, și cum vă spui, afară turna cu găleata, noi beam câte un păhărel și la un moment dat zice unu: „tovarășe artist, ia fă-ne, bre, și nouă aici câteva șmecherii din alea cum te-am văzut atunci pe

scenă să ne mai înveselim și noi olecuță”. Fac da, zâc eu, să știți că eu nu lucru decât pe bani, că așa zâce Constituția, că în statul nostru orice muncă se plătește. „Bine, zâce ăla, uite urcă-te colea pe masa asta, faci scamatoriile și eu umblu cu pălăria să adun bani de prin local”. Și uite așa am căzut în belea, tovarășu’ caporal ilev, că taman atuncea a intrat pe ușă tovarășu’ locotinent cu soața ’mnealui, îi prinsese ploaia, erau uzi din cap până în picioare și cum a dat cu ochii de mine cocoțat pe masa aia, vroiam tocma să înghiț țigara aprinsă, să-i las pe ăia cu gurile căscate, uite că m-am pierdut cu firea și de frica lui tovarășu’ locotinent am scuipat-o tocma în capu’ unei femei sulemenite ca o sorcovă și aia zice: „aoleu, îmi dă foc artistu’”, vroia să-și dea chiștocu’ jos din cap, da’ lumea n-o lăsa, zicea că așa e chestia, e numai o șmecherie de circ, dar ce șmecherie, nu era nicio șmecherie, că păru’ ăleia a luat foc, a început să pută a ars, i-au turnat unii o găleată cu apă în cap, au stropit-o și cu sifoane, și-n timpul ăsta eu am tulit-o pe ușa din dos, am apucat-o peste câmp și drept la pichet m-am oprit… Asta e tovarășu’ caporal ilev, zău n-am greșit cu nimica…

— Tu crezi, Tandine, că cele ce ai făcut acolo la „Crăița” sunt demne de uniforma militară? îl privi aspru Alexandru. Faci armata de râs! Se poate așa ceva? După toate boroboațele pe care le-ai făcut, acuma vii și cu chestia asta să le pui vârf la toate! Unde te trezești? În junglă? Faci ce te taie capul?

Alexandru tăcu, luă o țigară din pachetul de pe masă, o aprinse, trase câteva fumuri în piept și urmă cu ochii tot întunecați și aspri:

— Tovarășul locotenent vroia să te recompenseze pentru faptul că ai fost atent și l-ai somat la timp pe infractorul ăla, dar totodată să te și pedepsească pentru cele ce-ai făcut. Așa că ce-ai câștigat ai pierdut…

— Și nu mai capăt conced?

— Ai să capeți câteva zile de arest, aia ai să capeți!

Tandin lăsă fruntea în pământ și se cocârjă pe dată atât de mult, de parcă era moș Trocan, tobosarul, cu optzeci de ani în spinare. Mâinile îi tremurau în lungul pantalonilor și simțea că l-a cuprins amețeala și dintr-o clipă într-alta e gata să se prăbușească. Cum s-ar spune, s-a dus dracului plecarea acasă, s-a dus angajarea pentru circul din Obor, era numai pentru câteva zile, dar scotea bani ca pentru câteva luni… Și dacă ar fi

numai asta, dar colac peste pupăză va mai face și arest! Să-l mai roage pe tovarășu' caporal ilev să intervină? Dar cum să-l mai roage? Îi toarnă morala cu nemiluita, că a greșit, că a făcut, că a dres și el să-l roage de conced? Baremi de arest să-l roage…

— Știți, tovarășu' caporal ilev, începu el cu glas moale, plângător, să vorbiți măcar să nu fac arestul ăla…

— Hai, du-te și vezi-ți de treabă! îi ordonă Alexandru, trăgând din țigară. Cum aș putea eu îndrăzni să-l rog asemenea lucru pe tovarășul locotenent? Ție nu ți-e rușine să superi un om așa de bun ca dumnealui, care ai văzut cum se poartă cu fiecare dintre noi? Ți-a trecut cu vederea nerozia aceea cu suta de lei luată de la copii, bani pe care i-ai mâncat, sau i-ai dosit, nu i-ai pierdut tu așa cum ai raportat, va să zică ți-a trecut cu vederea abaterea aceea, dă de la dumnealui banii, plătind oalele sparte de tine și acuma să te ierte iară?

Tandin continua să stea locului încremenit ca o stană de piatră, cu fruntea tot plecată, fără să se clintească, fără să mai scoată o vorbă. Într-un târziu, cu mâinile tremurânde, puse boneta pe cap, salută și zise:

— Să trăiți, tovarășu' caporal ilev și iertați de supărare…

— Nu-i nimic, măi Tandine. Fă-te om de treabă și pe urmă vom sta de vorbă…

— Mă fac, tovarășu' caporal ilev…

Ieși, deschizând și închizând ușurel ușa în urma lui, așa precum intrase.

Alexandru se apucă să continue scrisoarea, dar întunecându-se prea de tot, aprinse lumina. Afară se pornise un vânt puternic și în depărtare zarea era tot neagră și parcă negura aceea se tot apropia venind până în coama dealului. Tunetele răbufneau în înalt, cerul era numai un clocot, săgeți de foc îl brăzdau de la un capăt la altul și un suflu rece tăia zăpușeala de dincolo de ferestre.

Într-un târziu sfârși de scris, închise plicul, îi lipi timbrul și scrise adresa frumos, cu litere mari de tipar, să poată fi deslușită de orice factor cât de grăbit ar fi fost el. Chemă apoi ostașul de serviciu pe pichet și i-o dădu s-o pună în sacul cu corespondență ce avea să plece la poștă.

Fusese de serviciu toată noaptea, vru să se întindă puțin pe pat să se odihnească, dar îl chemă îndată Mirescu în cancelarie.

Alexandru se sculă imediat, își aranjă vestonul, se pieptănă, potrivindu-și cărarea într-o parte și se prezentă la comandant.

— Ia loc, spuse acesta, și-i arătă scaunul din fața biroului său. Vreau să stăm nițel de vorbă în privința planului de duminică…

Alexandru se așeză și rămase în așteptare, privindu-l pe Mirescu cum răsfoiește calm într-un caiet, căutând parcă ceva. Găsi între file o bucată de hârtie și o trase afară. Pe ea erau desenate unele dispozitive, așa cum se obișnuia să se facă la exercițiile de luptă.

— Știți că azi-noapte, pânda noastră instalată la biserică iar a raportat despre luminile acelea, zise Alexandru.

— Știu. De fapt din seara în care le-ai văzut și dumneata și până acuma, n-au mai apărut. Azi-noapte însă… Vrei o țigară?

— Nu, vă mulțumesc, se scuză Alexandru, am fumat acum câteva minute…

— Uite despre ce este vorba, începu Mirescu. Azi dimineață m-am întâlnit din nou cu părintele Gherasim. L-a informat un om că a văzut în seara aceea grănicerii înconjurând biserica. I-am spus că într-adevăr am cercetat în jurul bisericii, dar am evitat să adaug că am intrat și înăuntru și n-am găsit nimic, n-avea rost să știe el că ne-am înșelat în privința prezenței unui individ în biserică.

— A zis ceva?

— Nu, n-a zis nimic.

— Puteam să intrăm noi și fără încuviințarea lui…

— Categoric, întări Mirescu. La mijloc e în joc paza frontierei și pentru asigurarea acestei paze putem controla orice obiectiv din zonă. Așa, deci m-am întâlnit cu el și am aflat că duminică după masă are loc la biserică o nuntă. Pe la orele șase, spre seară, el va face slujba religioasă. Ca să nu-i mai dăm de bănuit popii că tot mereu intrăm în biserică și de, mai știu eu, să nu vorbesc cu păcat, ar fi posibil să nu-și țină nici gura și să mai afle și altcineva despre cele ce facem, i-am spus că lămurindu-ne în privința faptului că în sfântul lăcaș nu se ascunde nimenea, i-am dat cheia și i-am mulțumit frumos pentru că ne-a ajutat să ne convingem singuri de adevăr…

— Și atunci cu ce mai descuiem?

— Ei, am fost destul de prevăzător, zise Mirescu și, trăgând sertarul, puse pe masă o cheie lucrată cam grosolan din fier, pilită să capete cât de cât luciu. Uite ce operă de artă mi-a

lucrat Mitrică...

Zâmbind, Alexandru luă cheia, o studie, privind-o pe toate părțile, după care o puse la loc pe masă.

— Se potrivește? întrebă el.

— Patent, nu alta! râse Mirescu. Lucru verificat. Așa, deci având cheia ne putem strecura oricând în biserică, fără să mai atragem atenția nimănui...

— Și cu câinele...

— Dacă e nevoie, și cu el.

— Pentru când ați hotărât pânda aceea?

— Pentru duminică, imediat după nuntă. Militarii noștri, împreună cu milițienii, că vom duce acțiunea în comun, bine ascunși, vor ține sub supraveghere biserica de la distanță. Cel ce ne interesează, dacă vrea să iasă, ceea ce nu cred că va face el, fiind ziua și ușor de recunoscut ca străin de locurile astea, dar mă rog, dacă o va face, se va amesteca în mod sigur printre cei ce părăsesc biserica o dată cu nunta. Și atunci vom pune mâna pe el. Iată, pândele le-am dispus în sistemul ăsta, în așa fel că oricine pleacă din biserică și în orice direcție vrea să meargă, va trece neapărat pe lângă un militar de-al nostru, care, repet, va fi bine ascuns, așa încât să se lovească omul de el și să creadă că-i lemn...

Întinse lui Alexandru foaia de hârtie, el o studie puțin și apoi o înapoie ofițerului.

— După ce a ieșit ultimul om, încet, cât mai ferit, te strecori dumneata în biserică, urmă Mirescu. Dacă individul n-a ieșit, înseamnă că putem pune mâna pe el. Faci un nou control amănunțit interiorului, apoi îți alegi un loc de pândă și stai acolo nemișcat, supraveghind toată biserica, până ce va apare autorul acelor lumini care ne dau atâta bătaie de cap. Vei avea asupra dumitale automatul, cu două încărcătoare, lanterna, frânghia, cătușele și un aparat de radio emisie-recepție portativ, prin care vei ține legătura cu mine, raportându-mi tot ce vezi, ca să intervin la timp.

— Dumneavoastră unde veți sta?

— La cincizeci de metri de biserică, bineînțeles tot ascuns, cu un alt aparat de radio emisie-recepție prin care ținem legătura... Va fi acolo și plutonierul Patriche. Am și vorbit cu el, e de acord cu această acțiune...

— De unde aveți aparatele astea, nu le-am văzut...

— Sunt din acelea pe care le folosesc milițienii la circulație. Avem la unitate, am cerut două bucăți, mâine dimineață trimit să le ridice…

— Stabilim o parolă, nu? Un indicativ…

— Bineînțeles, aprobă Mirescu. Deocamdată te-am chemat ca să știi că duminică după-amiază ai această misiune de îndeplinit. Am încredere în dumneata, de aceea m-am gândit să îndeplinești dumneata cel mai important rol în ducerea ei la bun sfârșit…

— Am înțeles, tovarășe locotenent, vă rog să aveți toată încrederea, mă voi strădui să se realizeze totul așa cum ați plănuit dumneavoastră…

Se ridică, vru să plece.

— Așa că, adăugă Mirescu zâmbind, domnișoara Dorina își va petrece duminica singură. Scuzele mele…

— Nu-i nimic, tovarășe locotenent, mai sunt ele și alte duminici, răspunse Alexandru râzând. Anul e destul de mare… Permiteți să plec?

— Da, la revedere.

Afară cerul se limpezise, ieșise soarele, norii alergau undeva către răsărit, peste pădure, ca niște fuioare de fum și ceață. Dar Alexandru nu lua seama la toate astea. Fiind liber în pichet, se culcă în camera lui și dormi până către seară, adânc și nemișcat, cu un ziar peste față, să-l apere de muștele care năvăliseră pe geamul deschis.

18

Dorina avea febră. Toata săptămâna o încercaseră niște frisoane, simțea dureri în șale, iar capul parcă era prins într-un cerc de foc. O moleșeală îi stăruia în tot corpul și parcă nici picioarele n-o mai ajutau.

Nu vroise să lipsească de la școală. Copiii erau în perioada tezelor, făcea cu fiecare clasă recapitulări peste recapitulări și apoi se mai apucase să pregătească și o serbare cu clasa a opta cu fragmente din teatrul lui Alecsandri. În cancelarie își punea mereu comprese cu apă rece la tâmple, și intra apoi la ore silindu-se să se arate copiilor tot veselă, bine dispusă, dar stătea mai mult la catedră și parcă fruntea îi era de plumb, iar pleoapele grele. În nenumărate rânduri, Silvia încercase s-o trimită acasă, dar ea se opusese categoric, spunând că acolo, în singurătatea ei, s-ar simți mai rău și lipsa de la școală n-ar avea niciun rezultat.

Ieri, sâmbătă, spre seară, se apucase să ude grădina, dar febra crescuse atât de puternic, încât a căzut jos între rondurile cu flori și nu s-a ridicat de acolo decât după o jumătate de oră. S-a târât cum a putut până în casă, și-a făcut un ceai, l-a băut și apoi s-a culcat, acoperindu-se în toiul verii cu plapuma până la gât. Broboane de sudoare îi năpădiseră fruntea, gura îi era amară, uscată, răsuflarea i se îngreunase. A dormit cu veioza aprinsă toată noaptea, mai bine zis s-a zvârcolit acolo sub plapumă, că n-a putut închide ochii de fel și se gândea că totul i se trage din după amiaza duminicii trecute, când cedând încăpățânării lui Alexandru a rămas sub salcie până seara târziu, înveliți bineînțeles în pled, dar ploaia apucase să-i biciuie picioarele și să-i ude fusta până mai sus de genunchi. Nu regreta însă plimbarea din duminica aceea, fusese poate cea mai frumoasă zi din viața ei, cea pe care n-avea s-o uite niciodată pentru că atunci, în îmbrățișarea lui Alex, prin dăruirea cu care și-l apropiase, a simțit că devenise femeie, femeie cu adevărat cuprinsă de beția intimelor clipe ce dau împlinire dragostei. Acum el e la pichet, nu știe că e bolnavă, dar va veni, duminica e liber, va veni neapărat, parcă îl și vede cum aleargă peste câmp, apoi pe cărarea dintre vii, va năvăli pe poartă ca o furtună, o va îmbrățișa, o va săruta, va sta lipită de pieptul lui să-i simtă în păr răsuflarea puternică, bărbătească, să-i simtă

mângâierea palmelor pe gât, pe umeri, pe frunte, să-i audă glasul, să-i privească ochii atât de frumoși și de limpezi, cu luciri mate ca ale boabelor crude de cafea…

A adormit totuși târziu în zori și s-a trezit către prânz într-un lac de apă, cu părul năclăit de sudoare, cu brațele moi și capul greu. A coborât din pat și s-a dus încet către fereastră, a deschis larg geamurile, să intre răcoarea de-afară. Era parcă mai amețită de cum se culcase. S-a așezat pe un scaun, a pus brațele pe masă în chip de pernă și capul pe ele și a stat așa multă vreme ascultând ciripitul păsărilor de sub streașină și dangătul clopotului de la biserică pentru slujba de dimineață. Nu-i era aminte de nimic, nu-i era foame, ci numai sete, ar fi băut într-una apă, dar căldarea era goală, și la fântână, afară în curte, nu îndrăznea să se ducă să învârtă roata ciuturii… „Lasă că va veni el, își zicea, și atuncea totul are să fie bine”. Privea mereu ceasul, știa că la ora două are să intre pe poartă, că vor lua masa împreună, așa aranjaseră duminica trecută, dar ce o să mănânce acuma, ea n-a gătit nimic, n-a putut să se ducă în sat după carne, și nici nu-i este foame. Dar el va trebui să mănânce, a spus că nu va lua masa la pichet și atunci cu ce-l va servi? Mai avea în frigider niște șuncă de Praga, și brânză, și ceapă verde, se mai găsește acolo o bucată de friptură rece, e de pui, a rămas de alaltăieri, că ea nici cu o zi înainte n-a mâncat, sau se va duce în sat, la bufet și va cumpăra de acolo ceva de mâncare, el e băiat drăguț, înțelegător, își va da seama de situație…

Spre seară, când a intrat în cameră, tot așa a găsit-o Silvia, stătea cu capul lăsat pe brațele puse cruciș pe masă, tăcută, cu părul căzut peste frunte, parcă dormea.

Dar nu dormea. Aștepta. Ținea ceasul brățară pe palmă, așa îl ținuse toată după-amiaza, îi privise cadranul poate de sute de ori, de mii de ori și luciul geamului parcă îi obosea ochii plânși și încercănați, duși în fundul capului.

— Credeam că-i *el*! a tresărit ea, șoptind moale printre buze. Silvia, draga mea, bine ai venit, sunt singură, nu mai pot, am amețeli și o sfârșeală în tot corpul de cred că dintr-o clipă într-alta am să mor…

Silvia i-a pus palma pe frunte, pe ceafă, apoi a spus să se urce în pat, că are să se ducă să cheme medicul, o doctoriță tânără, abia absolvise facultatea și care venise în sat numai de

patru luni.

— Nu, nu-i nevoie, protestă ea cu glas stins. Spune-mi mai bine unde este *el*, de ce nu vine, ce este cu *el*?

Drept răspuns, Silvia luă de pe masă poșeta, scotoci în ea și dădu la iveală un plic.

— Uite, de la *el*, zise ea și-i întinse plicul. Mi l-a adus la amiază Ovidiu și m-a rugat să ți-l aduc…

— Ce este, ce-i cu *el*, s-a întâmplat ceva rău? întrebă ea speriată și chipul palid i se întunecă pe dată. Vru să se ridice, dar capul îi căzu greu pe brațe. Spune, Silvia…

Cu mâinile slăbite, tremurânde, rupse anevoie plicul și trase afară hârtia pe care o parcurse în grabă citind-o dintr-o singură răsuflare. Chipul îi era tot încruntat, răvășit, părul îi căzuse în șuvițe pe ochi.

— Îmi spune să-l scuz, că are treabă în după-amiaza asta, iar când va fi liber îmi va da de veste…

— Da, așa este, întări și Silvia. Ovidiu a venit, a mâncat repede și s-a înapoiat la pichet. Nu știu ce au acolo…

— Iar or să se înalțe rachete, iar or să se audă împușcături, iar am să tremur pentru viața lui! oftă ea cu ochii închiși pe jumătate. Of, de l-aș vedea o dată lângă mine, să nu mai plece nicăieri…

Se trânti pe pat, închise ochii și rămase așa nemișcată multă vreme. Silvia o priveghe un timp, apoi se ridică potrivi plapuma pe ea, după care luă o revistă și se duse de se așeză în fotoliu, la lumina lampadarului, să citească.

În acest timp, grănicerii se strecurau unul câte unul spre locurile știute de către fiecare în parte. Încet, ușor, cât mai ferit, Mirescu se instalase și el în adăpostul depistat mai dinainte, cu aparatul de radio emisie-recepție agățat de gât și cu automatul lângă el. Mai încolo stătea la pândă Patriche. Și mai departe de el, sergentul major Tănase.

Biserica era înțesată de lume. Curând, slujba de nuntă se sfârși și afară lăutarii, cu trompete, clarinete și tobă îi primi pe miri cum se cuvine. Ginerele și mireasa, urmați de nași și de rubedenii, porniră chiuind către sat cu lumea grămadă după ei. Iar la puțină vreme, preotul Gherasim, cu odăjdiile împăturite sub braț, ieși și el, încuie ușa bisericii și plecă pe potecă la vale, după nuntași.

La un minut după asta, Alexandru introducea cheia în broasca ușii. Controlă la repezeală tot interiorul bisericii din altar și până la pronaos și apoi își găsi un loc cât mai ferit pentru pândă. Stăruia în aer încă mirosul de tămâie și lumânări arse. Afară începuse să coboare întunericul...

Stătea acolo, lângă stâlpul masiv de piatră ce susținea bolta de deasupra scărilor de patru sau cinci ceasuri sau poate de mai mult, nu știa, nu-și putea da seama, pierduse noțiunea timpului, pentru că timpul nu-l putuse înregistra, așa după cum nu-și putuse înregistra nici emoțiile prin care trecuse de când se afla aici. Încercase de câteva ori să privească cadranul ceasului de la mână, dar în bezna ce-l înconjura treaba se dovedise a fi zadarnică: sub luciul mat al geamului nu deslușise minutarele, nici măcar vreo cifră a orei, totul părea șters, estompat și numai tic-tacul micii mașinării arăta osteneala acesteia de a marca prin mersu-i sacadat și discret scurgerea vremii către apele zorilor. Grija lui era să nu facă nici cea mai mică mișcare. Treptele pe care se așezase înapoia stâlpului de piatră erau de lemn, scânduri vechi, putrede, crăpate, cu marginile roase și așchiate, care la cea mai ușoară apăsare ar fi scârțâit și i-ar fi trădat prezența. De aceea, stătea imobilizat locului, în poziția ce și-o alesese de la începutul pândei, folosind treptele în chip de banchetă, rezemat cu umărul de stâlpul de piatră, cu automatul pe genunchi și micul aparat de radio emisie-recepție agățat de gât, gata să-l pună în funcțiune atunci când va fi cazul. Îi amorțise întregul corp, picioarele nemișcate de atâta vreme parcă erau de iască, nu le mai simțea, mii de furnicături îi săgetau tălpile, iar o greutate nevăzută îi apăsa la nesfârșit din ce în ce mai insistent umerii și grumazul gata să-l doboare. Îl chinuia somnul și oboseala, când și când pleoapele se lăsau grele ca de plumb, dar ținea ochii mari deschiși și privea cu o stăruință fermă întregul cuprins al bisericii de la altar la pronaos și înapoi, fără însă a neglija ferestrele, celelalte scări din partea opusă intrării ce duceau tot la cor și clopotniță, ușile laterale. Era un întuneric să-l tai cu cuțitul, dar în puțina lumină a ferestrelor se contura vag catapeteasma cu zeci de icoane în rame aurii și triunghiul înconjurat de raze simbolizând „Ochiul lui Dumnezeu” deasupra candelei ce-l lumina slab, aproape imperceptibil. Se vedea marele candelabru spânzurând de bolta

cupolei celei mari, cu cele patruzeci și patru de brațe ale sale lucrate din alamă, cu cupe tot din alamă în care altă dată în timpul slujbelor se scurgea ceara lumânărilor, acum înlocuite cu beculețe, bineînțeles stinse. Nu se deslușeau sfinții zugrăviți pe pereții în parte afumați, dar Alexandru și-i închipuia înșiruiți după anumite obiceiuri ale credinței ortodoxe, într-o ordine ierarhică de la zidurile naosului până la marginile altarului. Era liniște sub bolțile reci, o liniște grea, apăsătoare, parcă fără început și fără sfârșit, ca și cum așa se statornicise de când lumea și nimeni și nimic n-o putea clinti vreodată. Nu se auzea o șoaptă cât de mică, ci doar ticăitul ceasului de la mână se deslușea ușor ca o părere și Alexandru îl acoperi cu mâneca vestonului să nu se mai audă, poate că înălțimea bolților îl amplifica și i-ar fi demascat locul de veghe. Dar cine aprindea acele luminițe ce înviorau mai în fiece noapte pentru câteva clipe ferestrele bisericii? Le văzuseră tovarășii lui de la pichet, le văzuseră oameni din sat, dar le descoperise chiar el când a stat atunci în pândă până după miezul nopții nu departe de biserică. Se întrebase atunci, cum se întreba și acum, cine aprindea acele flăcări ce parcă spălau pentru o secundă geamurile cu lumină? Și apoi, în ce scop făcea acest lucru atât de misterios și de neînțeles, cu o perseverență diabolică, stranie, fără să lase urme, decât acele bețe de chibrit pe jumătate arse, dar care nu spuneau încă nimic în dezlegarea tainei? În mod sigur, în noaptea aceasta avea să afle adevărul, să se dezlege acel supărător și agasant mister care n-ar fi exclus să fie în legătură nu numai cu Raul Drăgan, dar chiar și cu moartea contelui Tegaș...

Deodată, cum stătea așa neclintit ca de piatră, încât parcă îi amorțiseră și simțurile, auzi venind dinspre altar un ușor zgomot, ca un huruit surd, înfundat, apoi un fâșâit prelung ca șuierul unui abur, ceva ce aducea cu presiunea unui piston imens într-un cilindru. Își încordă auzul, potrivi mai bine automatul pe genunchi, pipăi declanșatorul de lumină al lanternei. Puse contactul aparatului de radio și vorbi șoptit:

— Vulturul... Vulturul... pe recepție.

— Aici Steaua... Aici Steaua... recepție...

Alexandru simțea că inima îi bate cu putere în piept, că un ușor tremur îi încearcă mâinile, un nod i se oprise undeva în gât, iar răsuflarea i se îngreuna cu fiecare clipă. O sudoare rece îi

acoperise pe dată fruntea. Era emoționat? Poate! dar mai mult îl încerca nerăbdarea, curiozitatea, vroia să vadă cu o clipă mai devreme ce are să se întâmple mai departe? Stătea cu ochii ațintiți tot către perdeaua de catifea roșie a altarului, privirea îi era încordată, ascuțită, neclintită.

Zgomotul acela ciudat încetă și după câteva clipe perdeaua se dădu la o parte și... o umbră își făcu apariția în fața altarului. Nu prea înaltă, subțirică, firavă.

— Steaua... Steaua...

— Da, aici Steaua... ascult...

— O umbră a apărut în fața altarului, șopti Alexandru și, lăsând lanterna, prinse în mână automatul. Terminat...

Umbra stătea locului, părea nehotărâtă. Se deslușea greu în întuneric, parcă era de fum. Apoi umbra făcu trei pași, coborî bâjbâind cu piciorul treptele acoperite cu covor din fața altarului și porni către dreapta, căutând ceva cu mâinile pe masa de lângă iconostas. Nu găsi nimic. Trecu pentru o clipă în dreptul razei de lumină ce-o arunca luna prin una dintre ferestre. Acum se zărea mai bine. Parcă șchiopăta puțin. Întoarse capul. Părul lung îi acoperea obrazul...

— Mâinile sus! strigă Alexandru, dar, în aceeași fracțiune de secundă, femeia se întoarse ca un resort, întinse pistolul către scările balconului, și...

Se încrucișară fulgerător, halucinant, rafalele armelor. Rezonanța lor amplifică pentru o clipă ecoul de groază de sub cupolele întunecate și reci.

Femeia se prăvăli cu un vaier scurt.

Alexandru vru să se ridice, dar simți o arsură tăindu-i răsuflarea. Făcu un pas, apăsându-și pieptul cu palma, apoi încă unul, îl cuprinse însă brusc amețeala și se rostogoli pe treptele de scândură ale balconului, scăpând automatul din mână.

Târându-se în efortul durerilor înăbușite, femeia reuși să se strecoare pe sub perdeaua de la ușa altarului...

După o clipă numai, Mirescu, Patriche, Tănase, urmați de zece grăniceri, năvăliră în interiorul bisericii și fasciculele de lumină ale lanternelor umblară repede de-a lungul pereților. Cineva răsuci comutatorul de după ușă și câteva becuri din candelabrul imens se aprinseră pe dată.

— Uitați-l aici pe tovarășul caporal! strigă un soldat și se repeziră cu toții, să-i dea ajutor.

Văzându-l ostașii rămaseră deodată consternați, cu chipurile cenușii, triste; în ochii lor se citea durerea, nu-și puteau închipui că cel mai bun dintre ei căzuse atunci, acolo, cu o clipă mai înainte…

— Ștefănescule! îl strigă Mirescu aplecându-se asupră-i.

Îl luă apoi în brațe, ceru unui ostaș să-i desprindă în grabă centura, să-i scoată aparatul de radio de după gât, îl întrebă ceva, dar Alexandru, cu chipul tot mai cenușiu și ochii dați peste cap, își sugea mereu buzele, horcăia și dădea când și când afară, pe gură, șuvoaie de sânge, ce nu mai conteneau.

— Să-i descheiem vestonul…

— Repede, câteva pansamente individuale! Umblați cu grijă, îi sfătui Mirescu pe grăniceri. Toderașcu! strigă el după aceea.

— Ordonați!

— Pichetul să comunice unității să trimită de urgență Salvarea. Unde-i Mitrică?

— Aicea sunt…

— Măi, trage repede mașina în față. Pleci la oraș, la spital… Dar știi cum să alergi? Ca vântul, băiete! Când te întâlnești cu Salvarea, îl treceți în Salvare…

— Îl dau jos pe șoferul acela și mân eu, vorbi printre lacrimi Mitrică, dar cu hotărâre ce nu i-o putea clinti nimeni. Dumnezeu să fie la volan sau cine-o fi, mân eu…

— Treceți și luați și doctorița cu voi. Te duci tu, Toderașcu și cu Guță Ursu… Aveți grijă de drum, măi, mare grijă! Bietul de el…

Mirescu se apleacă asupra lui Alexandru, încercă încă o dată să-i vorbească, dar acesta plecase capul într-o parte, cu pleoapele lăsate și gura năclăită de sânge. Îi mângâie înnegurat fața, îl mai privi o dată cu părere de rău – avea și el lacrimi în ochi – apoi se ridică brusc în picioare și ordonă restului grănicerilor să-l urmeze.

Patriche și sergentul major Tănase tocmai coborau cealaltă scară a balconului.

— Spre altar, tovarășe plutonier, zise Mirescu. De acolo s-a tras. Uite pe perete se vede din ce direcție au scrijelat gloanțele… Băieți, vorbi el grănicerilor, mergeți pe lângă zid. Numai pe lângă zid. Ochii în patru, măi!

Cu automatul în mână, făcând un semn cu capul lui Patriche, să vină înapoia sa, porni către altar unde bănuia că se ascunde

cel ce deschisese focul. Cine să fie acela? se întreba el cu neliniște. Ce caută aici? Are pistol automat, dar câte gloanțe o mai avea asupra lui? O fi singur sau…

— Încet, încet! șoptea el celor ce-l urmau pas cu pas. Și mare grijă… Armele-n pregătire, degetul pe trăgaci…

Deodată se auzi un zgomot surd, ceva se rostogoli brusc. Se opriră locului încremeniți, privind cu ochii măriți de neliniște în toate părțile. Inimile băteau cu putere. Dincotro putea veni alt glonț? Din balconul corului? Din altar? De după amvon? Mirescu se întoarse brusc, cu automatul în mână. Patriche dădu piedica pistolului la o parte…

— Măi, Tandine! făcu supărat ofițerul văzând sfeșnicul răsturnat. Mergi împiedicat?

— Știți, l-am lovit cu prețul…

— Înainte și cu mare grijă! porunci din nou Mirescu.

În fața iconostasului, el se opri. Se aplecă și culese de jos, aruncate care încotro, patru tuburi de cartușe de pistol „Beretta” calibru nouă scurt. Erau încă fierbinți și miroseau a pulbere arsă. Iar jos, lângă perdeaua de catifea, descoperi o panglică albă din acelea cu care de obicei își prind fetele părul peste cap.

— Un ostaș în dreapta, altul în stânga, ordonă el grănicerilor care-l urmau. Stați cu armele pregătite aici la ușițele astea ale altarului. Tovarășe plutonier, treci înapoia mea.

Apoi, aprinse lanterna și cu o mișcare bruscă dădu perdeaua de catifea roșie la o parte, somând cât putu de tare:

— Nicio mișcare, mâinile sus, că trag!

Așteptă puțin, apoi văzând că nu primește niciun răspuns trase trei focuri în direcția unuia dintre geamuri și intră în altar.

Dar… spre surprinderea lui, nimeni!

Ferestrele erau închise cu foraibăre pe dinăuntru, nu era niciun indiciu că cineva ar fi sărit pe fereastră. Dar chiar dacă sărea, biserica era înconjurată afară de militari. Ușa ce dădea spre curte era de asemenea zăvorâtă.

„Ce dracului se întâmplă aici? își zise el și parcă îi venea să-și zdrobească capul de pereți de necaz. Cine a tras și încotro a fugit?”

— Nu-i nimeni, tovarășe locotenent, zise Patriche cu mirare. Ce să fie asta?

Se apucă, lovi de câteva ori cu pumnii ușile dulapului, apoi se

lăsă cu umărul în el și o latură cedă.

— Nimic, nici aici! constată el stupefiat. Ei drăcia dracului!

De pe scările balconului și ale clopotniței coborau trei militari în fugă.

— E ceva pe-acolo? îi întrebă Mirescu.

— Nimic, tovarășe locotenent!

— Nu e, acolo am fost noi, zise și Patriche. Pustiu tot...

— Să vină Croitoru cu câinele! ordonă Mirescu.

Peste câteva minute, Croitoru intră cu Prinț în biserică. Toate locurile învățase să le controleze la școala de dresaj, dar ca să ajungă cu câinele și într-o biserică nu-și închipuise că are să se afle vreodată.

— Uite panglica asta, îi arătă Mirescu lui Croitoru șuvița albă de mătase, am găsit-o aici în ușa altarului, dă-i să ia urma după ea...

— E o femeie? întrebă Croitoru abia stăpânind câinele.

— Nu știu, vom vedea. Repede, să nu pierdem vremea.

Prinț umblă de câteva ori cu botul peste panglica albă de mătase, apoi deodată țâșni spre altar, trecu pe sub perdeaua de catifea roșie și se opri lângă crucea de marmură albă pe care se vedea răstignit Cristos închipuit de statuia aceea de bronz. Câinele pipăi cu botul de câteva ori soclul statuii, începu să-i dea ocol, apoi începu să latre atât de tare, încât prinseră a vibra geamurile bisericii.

— Ce vrea lordul tău, măi Croitorule? întrebă Mirescu cu un zâmbet amar și puse mâinile în șold, așteptând. O fi crezând că infractorul s-a băgat în statuia asta? Măi a dracului de treabă, până și câinele le face toate pe dos!

— Să vedem, tovarășe locotenent... nu se dădu bătut Croitoru... Degeaba cred că nu se învârtește el în jurul crucii ăsteia...

Controlară crucea pe toate părțile, o ciocăniră cu degetele, cu paturile automatelor, nu avea nicio deschidere, era din marmură masivă, grea, parcă înfiptă acolo de când lumea.

Înciudat, Croitoru se duse către iconostasul din dreapta, lasă panglica de mătase jos și chemă din nou câinele. Îl bătu pe ceafă cu palma și-i porunci după aceea:

— Prinț, urma!

Câinele mirosi foarte puțin panglica și urmă același drum ca la început: urcă cele trei trepte acoperite cu un covor de cânepă,

trecu pe sub perdeaua de catifea roșie, intră în altar și începu să se învârte, lătrând, în jurul crucii masive din marmură.

Chiar că Mirescu nu mai înțelegea nimic! Stătea ca năuc, privind când crucea de marmură, când câinele și grănicerii ce se aflau în preajmă-i gata să-i îndeplinească ordinele. Dar nu mai știa nici ce măsuri să ia. Așa ceva nu i se întâmplase și nu aflase să i se fi întâmplat nici altcuiva în cariera lui de grănicer.

— Ce zici, tovarășe plutonier? se întoarse el mirat către Patriche. Ce părere ai?

— Dracu' știe? înălță Patriche din umeri. Parcă am început să zic și eu c-or fi fantome, dac-or exista pe lume din astea. Că uitați asta-i biserica, geamurile-s închise, numai unul e spart de gloanțele ce le-ați tras, unde să fi intrat? Sau pe unde să fi ieșit?

Enervat, Mirescu se duse, prinse crucea în brațe și începu s-o zgâlțâie vrând s-o dărâme.

Zadarnică încercare!

— Măi, Croitorule, zise el după aceea aranjându-și vestonul și centura, înseamnă că crucea asta a avut panglica uite colo, pe capul lui Cristos, s-a plimbat prin biserică și apoi a tras gloanțele acelea de l-au doborât pe caporalul Ștefănescu, nu?

— Cum se poate așa ceva, tovarășe locotenent! se miră Croitoru, roșind până în vârful urechilor de nereușita câinelui și de cuvintele înțepătoare ale ofițerului.

— Păi atunci, care-i explicația, măi, băiatule? nu-l slăbi Mirescu. Ia mai pune o dată câinele să ia urma…

Și a treia oară, Prinț se opri tot în jurul crucii, îi dădu de câteva ori ocol și începu să latre, scheunând, să trezească parcă toți sfinții de pe pereți.

— Ei, drăcia dracului! zise Mirescu și simțea că dintr-o clipă într-alta îl cuprinde nebunia. Parcă visez, nici nu-mi vine a crede că toate astea sunt de domeniul realității…

Cu fața neagră de supărare, ieși apoi afară, întrebă militarii de pază, dar aceștia îi spuseră că nimeni nu părăsise biserica, pe ușă, pe ferestre, nici chiar prin acoperiș, sau zăbrelele clopotnițelor. Vestea despre cele ce se întâmplau sus la biserică se auzi repede în sat și acum, în puterea nopții, se și înfățișaseră câțiva curioși. Dar Mirescu puse un grănicer de santinelă la drumul ce venea din sat și ordonă să nu dea voie nimănui să se apropie.

Numai când veni preotul Gherasim cu un toiag și un felinar în

mână – urcase în grabă dealul încât abia își trăgea răsuflarea – Mirescu fu anunțat și-i ieși repede în întâmpinare, chiar lângă clopotniță.

— Părinte, am avut dreptate, spuse locotenentul, punând mâinile-n șold. Ați auzit ce s-a întâmplat aici…

— Nu, nu prea…

Mirescu îi povesti în câteva cuvinte totul și preotul rămase foarte mirat de cele ce-i ascultaseră urechile.

— Să știți că am băgat câinele-n biserică, să ia urma făptașului, zise locotenentul vorbind cu părere de rău. Nu vă supărați, dar nu se poate altfel. Aici ne-a fost împușcat un om!

— Nu-i nicio supărare, tovarășule locotenent, zise preotul. Bine nu-mi pare, dar dacă așa stă chestiunea, sigur că dumneavoastră procedați după cum sunt regulile. Ce întâmplare dom'le! Ce întâmplare!

— Poftiți înăuntru.

— Nu, mulțumesc, am să stau afară, se scuză preotul. Mi-e teamă de împușcături. Și eu cu inima…

Mirescu reveni în biserică și intră din nou în altar. Croitoru îi spuse că între timp l-a mai pus pe Prinț să ia urma de două ori și tot în jurul crucii se învârtește…

Locotenentul nu mai zise nimic și zărind după perdeaua de catifea roșie un șaltăr, îl răsuci și o lumină blândă inundă pe dată mica încăpere. Își plimbă apoi ochii pe pereți, citind numele sfinților zugrăviți de meșterul din Sofia și, văzând între două ferestre o icoană, înrămată, cu geam, se apropie să vadă ce reprezintă. Era de altfel singura de acest fel în altar, toate celelalte chipuri de sfinți fiind zugrăvite în ulei direct pe pereți. Aprinse lanterna, s-o vadă mai bine, apoi se înălță pe vârfuri și o luă din cui. Reprezenta „Cina cea de taină", cu Isus Cristos la o masă lungă înconjurat de cei doisprezece apostoli… „Cina cea de taină… murmură el. Cine cea de taină"… De unde oare îi veneau în minte cuvintele astea? Cine le rostise? Deodată avu o tresărire și rămase cu tabloul în mână. În noaptea prinderii lui Raul Drăgan, înainte ca acesta să-și dea sfârșitul șoptise abia auzit: „averea… nevastă-mea… Cina cea de taină… Tina…" „Bine, își zise Mirescu și ce-i cu asta? E foarte normal ca într-o biserică să dau peste un asemenea tablou care să înfățișeze o scenă din biblie… Câte asemenea nu se găsesc și în alte biserici, în muzee și galerii de artă!… Și totuși, de ce a vorbit Drăgan

despre un asemenea tablou?”

Se înălță iară pe vârfuri, să-l agațe în cui, dar nu putu potrivi belciugul dintr-o dată și bâjbâi câteva clipe să-l poată potrivi exact pe cui. Din greșeală, atinse o dată mai tare cuiul, apăsându-l și…

…un huruit surd se produse, ca un scrâșnet de roți dințate în afundul pământului, apoi răbufni presiunea prelungă a unui imens piston de pompă. Mirescu sări un pas înapoi, uluit, apoi se întoarse și, cu ochii măriți de uimire, văzu cum crucea de marmură cu Cristosul de bronz răstignit pe ea se ridică încet în sus, cu postament cu tot. Militarii, toți cei ce se aflau în altar, se lipiră de pereți și ramaseră și ei ca de piatra, speriați, cu gurile căscate, cu mâinile strânse pe automate, fără sa scoată un cuvânt.

— Ei, comedie! exclamă Patriche, dându-se lângă perete, cu pistolul în mână. Ia uite Tănase ce-i aicea!

Mirescu mai privi o dată butonul acela de care era agățat de obicei tabloul, apoi întoarse din nou ochii la crucea de marmură care, după ce se înălță cam de un metru, fiind susținută de un piston gros cât un trunchi de copac, se opri. Locotenentul veni mai aproape, cu precauție, făcu semn militarilor să stea mai la o parte și-l îndepărtă chiar pe Prinț care începuse să latre, gata să sară în groapa ce se deschidea sub cruce. Privi apoi în jos. O încăpere pătrată, slab luminată de un bec și o scăriță de fier ce cobora la 6-7 metri spre adânc…

Aruncă o privire întrebătoare spre Patriche. Acesta, mut de uimire, înălță numai din umeri.

Atunci Mirescu apăsă pe trăgaci și trase o scurtă rafală pe lângă trunchiul pistonului, după care strigă, fără însă să-și apropie prea mult capul de marginea deschiderii:

— Care ești acolo ieși afară, până nu aruncăm grenade și fumigene!

Mai trase o scurtă rafală de automat și așteptă. După câteva clipe, scărița de fier începu să se miște și la suprafață se ivi o femeie cam de 35-40 de ani, cu părul lung, negru, cu fața palidă și cu ochii tot negri, încercănați, obosiți. Rochia de mătase albastră, mototolită, era îmbrăcată peste o pereche de pantaloni bărbătești, iar peste ea purta o haină cam ponosită, plină de var și de ulei. În picioare avea ghete de baschet, negre, legate cu șireturi albe. Rămase sus, speriată, cu mâinile înălțate, privind

cu curiozitate în jur, dar și cu teamă, spre militarii ce-o înconjurau cu țevile automatelor îndreptate spre ea.

— Aruncă orice ai asupra dumitale! îi porunci Mirescu.

— Am un singur pistol care a rămas jos, vorbi moale femeia.

— Cine ești și ce cauți aici?

— Vorbesc, dar dați-mi mai întâi o țigară. N-am să ascund nimic. Acum mi-e totuna…

Mirescu făcu un semn și unul dintre grăniceri se scotoci repede prin buzunare și-i oferi un pachet de țigări. Femeia întinse mâna – avea niște degete lungi, subțiri, cu unghiile foarte mari, netăiate de multă vreme – și luă o țigară. Mirescu scăpără bricheta și i-o aprinse.

— Mulțumesc, zise ea moale, obosită și trăgând adânc fumul de țigară în piept, cu o poftă rar văzută, își schimonosi deodată fața și se prinse cu mâna de pulpa piciorului drept.

— Ah! gemu ea.

— Ce este? o întrebă Mirescu.

— Am două gloanțe în picior, orice mișcare mă taie ca un cuțit.

— Vei fi pansată, o asigură Mirescu. Acum te ascult.

Ea oftă, își dădu cu un gest al capului părul la o parte de pe ochi, mai trase o dată din țigară și începu să vorbească.

Era Iustina Drăgan, nevasta lui Raul Drăgan. A fost mai întâi, la optsprezece ani, soția contelui Tegaș, dar acesta a alungat-o și la București s-a căsătorit cu Drăgan, care, în vremea aceea, era destul de bogat și învârtea niște afaceri cu talpă și cereale în stil mare. A dus-o destul de bine alături de el. În mai multe rânduri însă, el neavând un serviciu ca toată lumea și ocupându-se cu ce se găsea, a fost închis pentru escrocherii și diferite matrapazlâcuri, iar ultima dată fiind remizier la „Loto pronosport”, l-au arestat pentru falsificarea unor bilete de loz în plic. Iustina știa că-i trimitea mereu bani lui Tegaș, ca să se întrețină, dar mult mai târziu a aflat, cu totul întâmplător, că el, Raul, deține un secret în ceea ce privește raporturile lui cu unchiu-său. La ultima lui arestare, rămânând singură acasă, într-o dimineață, s-a apucat să calce niște nimicuri. Fierul de călcat, încins, a căzut de pe suportul de sârmă pe care se încălzea și a stat tot timpul pe parchet, încât o bună bucată din acel parchet a luat foc, gata să aprindă casa. Repede a aruncat o găleată cu apă și a doua zi a chemat un meșter să repare stricăciunea. Nu

mică i-a fost mirarea când sub parchet, în colțul camerei, a descoperit o cutiuță de zinc și în ea niște hârtii. Printre altele, testamentul lui Tegaș și câteva scrisori în care i se dădeau indicații cum să ajungă la bijuteriile numai în aur și pietre scumpe adunate de el în vremea lui de glorie și care se găseau ascunse sub crucea de marmură din altarul bisericii. Lucrarea a fost executată de meșterul Luigi Darini care, după predarea cheilor bisericii, a doua zi a fost omorât de un om pus de Tegaș și îngropat departe, într-un loc pe dealul împădurit din marginea satului. Testamentul contelui dădea dreptul lui Raul Drăgan să moștenească castelul și hectarele de pământ ce-i fuseseră luate de către statul român și să intre în posesia unor mari sume de dolari depuse în Elveția încă în urmă cu treizeci de ani. Iustina se angajase între timp funcționară la o instituție în București, iar după arestarea soțului ei, a dat divorț ca să poată căpăta alt nume și libertate de acțiune. S-a înscris la O.N.T. pentru o călătorie în străinătate, numai ca să justifice într-un fel absența ei de la serviciu pentru că pe drum s-a dat jos din tren înainte de a trece frontiera, și cu testamentul lui Tegaș în poșetă, având totodată și secretul ajungerii la acele bijuterii și obiecte de aur, a pornit către satul contelui...

— Cu ce scop? întrebă Mirescu.

— Să-l determin, dacă nu de bună voie, atunci sub amenințarea pistolului să schimbe testamentul pe numele meu, Raul fiind condamnat la opt ani închisoare. I-am fost doar lui Tegaș mai întâi amantă și apoi soție, putea face atâta lucru pentru mine. Banii din Elveția îmi erau foarte necesari...

— Contele știa că dumneata cunoști secretul ascunzătorii din biserică?

— Nu, nu știa. Nici nu era cazul să știe. După ce obțineam testamentul cu trecerea averii lui bănești și imobiliare pe numele meu, luam și obiectele de aur de aici și plecam.

— Unde?

— În străinătate...

— Cum a fost omorât contele?

— Nu l-am omorât eu, n-aveam niciun interes să fac atâta zarvă în jurul acestui caz...

— Atunci?

— S-a omorât singur.

— Cum? Nu înțeleg...

— Când am intrat la el în colibă, era culcat, am bătut la ușă și, în grabă (mi-am dat seama după aceea), și-a îmbrăcat pantalonii pe dos. Trăia într-o mizerie de nedescris și nu-mi închipuiam vreodată că am să-l văd, el stilatul de odinioară, ajuns în halul acela. M-a întrebat ce doresc, pentru că întâi nu m-a recunoscut, eram îmbrăcată bărbătește, ca să nu atrag atenția cuiva prin sat. Apoi după ce m-a recunoscut, i-am spus care-i scopul vizitei mele: Raul este arestat pentru opt ani, l-am mințit că s-a sinucis în închisoare și că mi-a transmis înainte de asta să iau testamentul de la locul știut numai de el, să vin la el, la conte, și să-l rog să-l transmită pe numele meu, ca să-mi poată fi asigurată existența până la sfârșitul vieții. La început Tegaș nici n-a vrut să audă de așa ceva. M-a privit cu niște ochi mari, de parcă îi spusesem cine știe ce nerozie. Atunci, sub amenințarea pistolului, i-am spus să se urce pe un scaun în mijlocul odăii, am legat un știreang sau așa ceva de grindă și i-am trecut lațul în jurul gâtului.

— A vrut să execute întocmai ordinele dumitale? întrebă Mirescu nedumerit. Nu s-a opus?

— Ba, la început s-a opus. Dar îl știam tare fricos. I-am pus pistolul în piept și cum v-am spus i-am poruncit să se urce pe scaun. Asta numai așa, să-l sperii, să-l determin să scrie testamentul. După aceea, m-am dat de o parte și, cu țeava pistolului întinsă spre el, l-am amenințat din nou că trebuie să scrie alt testament, altfel îi iau viața, că și el mi-a mâncat-o pe a mea. Puteam avea alt viitor... Nu știu ce s-a întâmplat, de emoție sau nu știu de ce, l-am văzut că i-a venit rău și s-a prăbușit cu capul în lațul știreangului. Problema testamentului era acum zero...

— Au rămas bijuteriile...

— Da, au rămas bijuteriile. Știam de la o femeie întâlnită mai înainte, noaptea, prin sat, că unul Ciocârlan are cheia de la biserică. M-am dus și am luat-o, o aveam la mine. Așa că l-am lăsat agățat în știreang, era plauzibilă situația că din mizerie se omorâse și având cheia m-am dus și am intrat în biserică...

— De ce n-ai luat bijuteriile să pleci imediat?

— Mi-am dat seama că prin moartea contelui s-a făcut multă zarvă și că orice mișcare în comună și în împrejurimi e în atenția miliției. Așteptam să se mai liniștească lucrurile...

— Cum ai putut trăi în această pivniță atâta vreme?

— Foarte bine. Are un tub larg de aerisire care duce la puțul din curtea bisericii, cu o deschidere în peretele puțului, aveam lumină, noaptea ieșeam să caut de mâncare prin biserică, mai ales după slujbe, că rămâneau colaci, brânză…

— De ce nu ieșeai ziua?

— Puteam fi surprinsă ușor de oricine. Preotul venea deseori… Până coboram în ascunzătoare, eram descoperită… Apoi puteam fi văzută pe geam. Mereu am zărit copii cățărându-se pe geam…

— De unde ai învățat să tragi cu pistolul?

— Am fost multă vreme campioană la tir. Mi-a plăcut sportul ăsta…

— Vroiai să treci frontiera?

— Să fiu sinceră, da, însă nu m-ați prins trecând frontiera…

— Nici nu pretindem acest lucru…

— Vroiam să scap de urmărirea lui Raul. El și-ar fi dat seama că am descoperit secretul testamentului…

— Raul al dumitale nu mai e în viață.

— Nu mai e în viață? făcu ochii mari Iustina. De unde știți? Ce s-a întâmplat cu el?

— A evadat, pesemne a trecut pe acasă și acuma înțeleg de ce a venit repede să-l caute pe contele Tegaș. A descoperit acolo că s-a umblat sub parchet și singurul autor nu puteai fi decât dumneata. A fost împușcat în zona de frontieră. Nu s-a supus la somații…

Iustina lăsă capul în pământ, apoi înălță deodată fruntea și, cu un aer rece, impasibil, întrebă:

— Și acuma ce faceți cu mine?

— Tot ce se face cu un delincvent. Întindeți mâinile. Covaci, cătușele!

— Cred că veți ține seama că am făcut mărturisiri complete, că n-am ascuns nimic și că nu m-am opus arestării.

— Asta va hotărî judecata. Deocamdată știm că ne-ați împușcat un grănicer… Un băiat foarte bun… Gata, escortați-o!

19

Încă nu se limpeziseră zorile, când Mirescu veni la Dorina. Trecuse pe acasă, n-o găsise pe Silvia, dar un bilet lăsat de cu seară pe masă îl anunța că este la prietena ei, deoarece are temperatură și este într-o stare destul de gravă.

Trecu prin grădinița din fața vilei, intră în verandă, Silvia îl văzu și-i ieși repede în întâmpinare.

— Ce-i Ovidiule, ce s-a întâmplat la voi acolo?

Mirescu arăta tare obosit, neras, cu cearcăne în jurul ochilor, cu cizmele noroite.

— Nimic deosebit. Ne-am făcut datoria, zise el și se șterse pe picioare la intrare de covorașul de iută, pregătindu-se să treacă pragul.

— A fost ceva la biserică, vorbesc oamenii, unii au fost acolo, ați prins pe cineva?

— Am prins-o pe cea care a contribuit la moartea lui Tegaș. Iustina, fosta lui soție... era ascunsă în biserică...

— În biserică?

— Da, în biserică, avea o ascunzătoare în altar. Lasă că-ți povestesc eu, acuma sunt obosit...

— E adevărat că în schimbul de focuri a fost împușcat un grănicer?

— Da, Ștefănescu, răspunse Mirescu trist, păcat de el, bun băiat...

— Alexandru? se dădu Silvia un pas înapoi cu mâinile pe piept, cuprinsă de spaimă. Cum se poate asta? întrebă ea cu glas sugrumat. Cum se poate? Unde este acuma?

— La spital. Cred că e într-o stare destul de gravă...

— Unde a fost lovit? Cum...

— Ssst, lasă, o opri Mirescu, nu e bine să știe Dorina, aude și pentru ea e o mare lovitură. Hai să văd ce face și pe urmă poate mergi acasă...

Dorina se afla în camera ei, sub plapumă, cu părul revărsat pe pernă și ochii pe jumătate închiși. Fruntea palidă era toată îmbrobonată de sudoare. Auzind pași, deschise ochii, îl privi o clipă pe Mirescu, mulțumindu-i parcă pentru că venise s-o vadă. Mirescu îi luă mâna, i-o sărută și întrebă cum se mai simte.

— Puțin mai bine, șopti ea. Am avut noroc cu Silvia că mai toată noaptea a stat cu mine...

— N-ați trimis după doctoriță? se întoarse Mirescu către soția lui.

— A fost aseară, i-a făcut un *omnadin*, dar a doua oară n-a mai venit. S-a dus cu mașina la spital, cu băiatul acela de la voi…

Mirescu tresări și-i făcu Silviei un semn discret cu ochiul, să nu mai continue vorba, că dă de bănuit Dorinei. Dar Dorina îl prinse pe Mirescu de mână și-l întrebă cu glas neliniștit, stins:

— Am auzit când ai spus afară Silviei că ați prins pe cineva, am auzit și eu azi-noapte focuri de armă, pe cine a împușcat spionul acela?

— Pe nimeni, răspunse rece Mirescu. N-a împușcat pe nimeni…

— De ce mă minți, domnule locotenent? insistă Dorina. Am auzit afară când ai venit, i-ai spus Silviei că a fost împușcat un grănicer…

— Nu, n-ai auzit bine, domnișoară Dorina, căută s-o convingă Mirescu. N-a fost împușcat niciun grănicer…

— Adevărat, draga mea, interveni și Silvia, nu s-a întâmplat nimic. Stai liniștită…

Ea oftă, trăgând adânc aer în piept, își supse buzele crăpate de dogoarea bolii și rămase tăcută privind undeva în tavan un punct fix, de la care nu-și luă ochii multă vreme. Silvia îi spuse că merge cu soțul ei până acasă, să-i dea niște schimburi, apoi se întoarce și stă cu ea până ce se duce la școală. Va trece și pe la dispensar, să trimită doctorița să continue tratamentul.

— Bine, Silvia, mulțumesc, șopti ea, te aștept.

— La revedere, domnișoară Dorina și multă sănătate, îi zise Mirescu, și-i sărută mâna. Fiți tare, cred că-i o gripă din asta de vară, vă faceți bine și după aceea tragem un chef acolo, la „Crăița”…

Dorina zâmbi și dădu din cap în semn de mulțumire. Auzi apoi pașii celor doi trecând pe aleea din curte, auzi cum se deschide poarta și începu să deslușească zvonul satului care se trezea în dimineață. Rămase în pat câteva minute, căută să închidă ochii și să doarmă, dar simțea că o încearcă o neliniște gravă, adâncă. Nu, nu se înșela, Mirescu pomenise afară în verandă că fusese împușcat un grănicer, auzise destul de bine, fereastra era doar deschisă, iar înăuntru el tăgăduise acest lucru, ba chiar prinsese și o privire a lui foarte semnificativă adresată Silviei.

„Doamne! își zise deodată Dorina și se prinse cu mâinile de tâmple, n-o fi vorba de Alex? De ce nu mi-a vorbit Mirescu nimic despre el? De câte ori mă întâlnea altă dată, fie prin sat, fie la școală, aducea vorba de el, îmi dădea câte o veste, mai făcea o glumă, acuma era tare supărat, se vedea pe fața lui lucrul ăsta, și din vorba lui, și din felul stângaci în care se comporta; căuta desigur să pareze o situație neplăcută…”

Simți că o cuprinde din nou amețeala, parcă mai tare ca peste noapte, începu să plângă, întrebându-se de ce sunt unii oameni așa de răi de caută să ascundă adevăruri, caută să evite discuții, să dea explicații… Dar e posibil ca tocmai ea să nu știe nimic de soarta iubitului ei? De ce este ținută în afară de orice lămurire în privința lui? Mirescu o știe cât este de doritoare să-l aibă lângă ea, știe cât de mult îi simte lipsa, știe ce înseamnă el pentru viața ei și atunci de ce s-a arătat așa de grăbit, de neliniștit, de ce a fost nevoit să plece atât de repede? Nu, în mod sigur este ceva cu Alex…

Dădu plapuma la o parte și se ridică din pat. O bruscă amețeală însă o făcu să cadă înapoi peste plapumă. Se ridică totuși, luă de pe fotoliu capotul, se îmbrăcă, își aranjă nițel părul și, mai mult târându-și papucii, ținându-se de mobilele de prin casă, se duse către fereastră. Aerul rece al dimineții o înviora. Se așeză cu coatele pe pervaz, privi grădina din care se ridica parfumul crizantemelor și al garoafelor, învăluit cu al florilor de tei și se întrebă cum să facă să afle vreo veste despre Alexandru? Tocmai când chibzuia astfel, trecu pe uliță Nică, băiețelul acela cu fața pistruiată din clasa unde era dirigintă și ca să fie auzit îi zise destul de tare din mijlocul drumului „sărut-mâna!”

— Unde te duci, tu, măi, Onișor? îl întrebă Dorina, străduindu-se să glăsuiască mai tare, ca să fie auzită de băiat.

— Să iau un pachet de țigări lu’ tata, de la bufet…

— Vino, te rog, până aicea…

Nică se abătu din drum, deschise sfios poarta, trecu printre rondurile de flori și veni în dreptul ferestrei. Era numai în pantaloni și cămașă, desculț, cu tălpile prăfuite, în mână cu un băț. Văzându-și profesoara atât de palidă și slăbită, cu cearcăne în jurul ochilor, avu o clipă de tresărire; își dădea seama cât e de bolnavă și totuși ținuse să vină la școală săptămâna trecută.

— Te grăbești tare mult, Nică? îl întrebă Dorina.

— Nu tocmai tare. Mai am un ceas până mă duc la școală…

— Vrei să-mi faci un serviciu?

— Pentru dumneavoastră să nu fac? se arătă el contrariat. Fac orice îmi cereți…

— Du-te până la dispensar, vezi dacă este tovarășa doctoriță acolo și spune-i că o rog să vină până la mine.

— Nu, nu-i acolo doctorița, zise Nică arătând că este foarte informat. M-am întâlnit cu nea Niță al lui Dumitrache, se ținea cu mâna de falcă, toată noaptea n-a dormit și s-a dus să-și tragă măseaua, da i-a spus îngrijitoarea aia de acolo că doctorița îi plecată la oraș, la spital, să-l ducă pe grănicerul cela de-a fost împușcat azi-noapte…

— A fost împușcat un grănicer azi-noapte? se arătă interesată Dorina. Unde a fost împușcat?

— Ăhă, păi ce, dumneavoastră nu știți? zise Nică și cu bățul începu să lovească tabla burlanului de lângă zid. Au prins grănicerii în biserică un spion. Și spionul a tras cu pistolul și l-a împușcat pe grănicer… Ne-a spus nea Gheorghe, sanitarul, că era cu doctorița, se ducea degrabă să-l ducă la spital. Da’ zicea că face drumul degeaba cu el… Umpluse mașina de sânge…

— Și… cine… era… grănicerul acela? întrebă Dorina cu glasul stins, încât vorbele aproape că i se opriseră pe buzele mistuite de arșiță.

— Cică cel de-a cântat pe iarnă la Cămin, studentul ăla înalt. Nu știu, așa am auzit și eu, cică el era…

Dorina se retrase de la geam, perdeaua căzu peste pervaz și ea se prăbuși pe covor aproape în inconștiență. Totul în jur parcă se învârtea într-o ceață densă, grea, apăsătoare. Fotoliile, lampadarul, șifonierul se apropiau, gata-gata s-o strivească, stomacul îl simțea la gură, o încerca o puternică senzație de vomă, capul îi căzu greu pe piept, apoi se lovi de perete și rămase câteva minute în prăbușirea aceea, nemișcată.

— Alex… șoptea ea. Alex… Alex…

Într-un târziu, parcă își reveni puțin, își cuprinse capul în mâini, începu să plângă, își smulgea părul din cap și plângea acolo jos pe covor cu o vânătaie destul de mare la tâmplă, zvârcolindu-se și zbătându-se ca prinsă de chinurile morții.

— Alex… Alex… Alex…

Mai stătu așa câteva minute, apoi se prinse cu mâinile de marginea fotoliului, se ridică cu greutate în picioare, dezbrăcă

capotul și îmbrăcă prima rochie pe care puse mâna, încălță niște pantofi mai vechi ce-i avea la îndemână și rămase o clipă așa, dreaptă, nemișcată, să vadă dacă o țin puterile. Făcu apoi câțiva pași către ușă, era ametită, totul se clătina cu ea de parcă se afla pe un vapor aflat în furtună, dar se sprijini de tocul ușii, trecu prin salon, ieși în verandă și de acolo în grădină. Stătu puțin locului privindu-și casa, apoi ieși în uliță și porni prin praful încă umed de roua nopții către marginea satului. Abia se sfârșiseră zorile, soarele se ghicea undeva după deal, nu răsărise, poate nici nu avea să răsară, era încă răcoare, răcoarea nopții și a dimineții, dar ea nu simțea frigul, poate că-i făcea chiar bine alungându-i fierbințeala trupului și a tâmplelor. Oamenii o întâlneau, îi dădeau „bună dimineața”, dar ea mergea tăcută înainte ca o nălucă, cu privirea încețoșată către zare, fără să vadă, fără să audă ceva, cu lacrimile șiroindu-i pe obraji. Simțea că dintr-o clipă într-alta are să se prăbușească, puterile îi slăbeau tot mai mult, amețeala o clătina când într-o parte, când în alta a drumului, dar își continua umbletul, parcă fără o țintă anume, cu o râvnă ce-o îndârjea, și-i sporea ambiția.

Curând ieși în câmp, trecu pe cărarea dintre vii și deodată își aminti că pe aci venea Alexandru către ea, vesel și surâzător, și ea îl vedea de departe, din verandă, îi făcea semne cu mâna, și el îi răspundea la fel, fluturând plin de tinerețe boneta deasupra capului.

— Alex… Alex… unde ești dragul meu? Unde te găsesc eu? Cine-mi poate da o veste despre tine?

În depărtare, la pichet, se vedeau două mașini trase în față, un turism alb și una acoperită cu pânză kaki, în jurul lor se învârteau câțiva militari, era un fel de forfotă acolo, Dorina de-abia o zărea prin ceața ochilor, parcă totul se mișca într-o apă tulbure și densă.

Nu după mult, pe potecă, de după un crâng, apăru o femeie bătrână, cu o sapă pe umăr și o legăturică cu mâncare sub braț.

— Bună dimineața, zise ea, dar Dorina n-o auzi și-și urmă calea, de parcă ar fi trecut pe lângă o umbră. La pichet te duci, maică? vorbi bătrâna în urmă-i. Nu te duce maică, că te duci degeaba, nima nu stă de vorbă cu tine acolo. Am fost după bolitin, că mi l-a luat un grănicer sâmbătă când eram la prășit, am fost după el, dar nima nu te bagă în samă. Le-a murit un militar… așa mi se pare…

Vestea veni din urmă ca un ecou trist, amar, o nouă săgeată i se înfipse dureros în inimă, rana din suflet sângeră și mai mult, și ea mai merse câțiva pași, apoi ametită se lăsă jos pe cărare, zdrobită ca de moarte și începu să plângă mai avan ca înainte. Lacrimi mari îi șiroiau pe obraji, își zguduia umerii în nebunia deznădejdii, ceva îi strângea gâtul ca într-o menghină, tare, nemilos, simțea că dintr-o clipă într-alta se sufocă tot mai mult și, amintindu-și tot ce-o lega de acest băiat ce-i schimbase dintr-o dată viața, prinse a hohoti lovindu-se cu capul de pământ.

— Alex, dragul meu, striga ea printre lacrimi, unde ești dragul meu? Vreau să-ți văd ochii tăi frumoși care-mi zâmbeau cu atâta fericire… Oare sunt închiși ochii tăi acuma? Sunt închiși, dragul meu?… Doamne, ce mai poate însemna viața mea, fără el? Ce mai poate însemna?

Începu să lovească cu palmele în pământ, să-și izbească fruntea cu pumnii, o încercau niște accese de furie nestăpânită, ar fi vrut să urle, să zbiere, dar glasu-i era răgușit, stins în unda lacrimilor, pierdut ca vântul ce susura printre vii. După un timp se ridică deodată în picioare, dreaptă, cu fruntea sus, stăpânită parcă de-un anume gând, privi peste câmp, lung, stăruitor, căutând parcă ceva, zări salcia din marginea apei și, cu o lumină cenușie în ochi, porni într-acolo cu pas clătinat, nesigur, prin țărâna umedă a potecii. Ajunse ocolind lacul și, zdrobită de osteneală, se așeză pe covorul de lucernă, își cuprinse genunchii cu brațele și rămase așa multă vreme tăcută, privind fața liniștită a apei. Din necuprins se ridicau aburi, ca niște umbre de fum străveziu și alb și treceau plutind către zare până ce se pierdeau în necunoscut.

„Aici am fost ultima dată cu el, își aminti și amintirile tăiau dureros în inima ei ca un cuțit. Doamne, ce fericită eram! Dragul meu, Alex… Cum ai venit atuncea alergând pe cărarea asta dintre lucernă… Și eu te așteptam… eram îngrijorată… Uite și pietrele au rămas aici, n-am avut timp să mai aruncăm cu ele… A venit ploaia și…”

Grămada de pietre chitite de ea lângă tulpina salciei era intactă așa cum o lăsase atunci. Luă o piatră, – piatra era umedă de rouă – o cântări o clipă în palmă și aruncă spre ciotul de lemn ce se ridica solitar deasupra apei. Nu-l lovi. Doar apa plescăi sec în acel loc și zeci de cerculețe se iviră pe întinsul ei mărindu-se, până ce pieriră în largul cenușiu.

— Alex, vrei să încerci și tu? se întoarse ea și întrebă cu glas rugător. Ce faci?

— Număr frunzele salciei!

— Câte sunt?

— Până acum am ajuns la două milioane și vreo cinci sute patruzeci și șapte de mii…

— Alex, uite vine ploaia, hai să ne grăbim…

— Nu-i nimic, o vom trata cu indiferență. Ea are să se supere și o să plece îmbufnată cu norii zburliți de supărare.

— Alex, mă iubești?

— Dorina, viața mea nu poate fi împlinită decât alături de tine…

Se așeză iar, zdrobită de durere, sub ramurile plecate ale salciei, își cuprinse din nou genunchii cu brațele și rămase așa în liniștea dinspre ziuă a câmpului, cu privirea pierdută peste apa lacului, gânditoare, cu ochii tot plânși, umezi de lacrimile ce șiroiau fără oprire. Lăsă fruntea pe genunchi și își aminti prima întâlnire cu Alexandru, cum îi alungase el temerile, seara aceea privind la televizor recitatul de balet cu *Moartea lebedei*, plimbările lor la „Crăița” și aici, în locul știut numai de ei, simțea și acum îmbrățișările lui, alintul lui, sărutările lui. Considerase viața ei de-acum împlinită, intrată pe firescul făgaș al viselor ei, era fericită, își aflase în sfârșit după atâția ani omul care să-i înțeleagă suferința, pentru ea luaseră sfârșit orice coșmaruri care-i creaseră atâtea complexe în privința infirmității ei, el și numai el putuse s-o convingă că în noua ei profesiune se putuse realiza pe deplin și alături de el această deplinătate va căpăta valențe noi…

Și acum? Ce-au rămas din toate acestea? Visul ei s-a spulberat către zenit, ca aburul ce se ridica alene din fața liniștită a lacului…

— Alex, dragul meu, mă asculți? șopti ea cu fruntea tot lăsată pe genunchi. Tu nu ai murit, tu nu poți să mori niciodată pentru mine. Înainte de a te cunoaște, existența mea a fost bizară, lipsită de culoare și frumusețe. Tu m-ai readus la viață, ai dat un nou sens existenței mele, ai oprit, cum spuneai atât de frumos în seara aceea, dansul lebedei numai la începutul fericirii ei, ca această fericire să-mi fie veșnică, nu m-ai lăsat să lunec spre acel final dureros și trist. Dar Alex, pe mine m-a obsedat tot timpul acest dans al lebedei, știi că m-a obsedat tot timpul și

consider că acum, în clipele acestea, viața mea fără tine urmează firesc cursul acelui dans atât de diafan și de sublim! Alex, mă asculți? Mi-a fost frică de sfârșit, dar n-am crezut niciodată că acest sfârșit va fi atât de aproape de început! Tu, Alex, nu m-ai văzut niciodată dansând *Moartea lebedei*, pentru că nu m-am văzut nici eu. Dar, dragul meu, ai avut dreptate, fericirea mi s-a împlinit pe alte coordonate, mi s-a împlinit alături de tine, că prin tine și cu tine am cunoscut ce înseamnă dragostea, iubirea, dăruirea în clipele supreme când știi că devii femeie... Poate că dansând, fără să fi avut accidentul acela stupid, aș fi ajuns o mare balerină. Dar Alex, crede-mă, după fiecare succes, florile ce le-aș fi primit de la admiratori s-ar fi veștejit repede, aplauzele cu care aș fi fost chemată la rampă s-ar fi spulberat și ar fi dispărut în imensitatea sălii ca luate de vânt, beția acelei dăruiri în dans ar fi trecut ca orice beție, abur efemer de balsam și arome ce se împrăștie ca și când n-ar fi fost... Dar fericirea trăită lângă tine, – în puținul timp de când te știu –, clipele ce mi-au dat desfătare sufletească și mi-au prilejuit să cunosc împlinirea dragostei, astea nu se pot șterge niciodată din inima mea! Fericire... Fericire... Mai poate oare această fericire să fie acum totală fără tine? Nu, pentru că ea nu mai există. Ea a existat atâta timp cât ai existat și tu... Niciodată nu mi-am ascuns dragostea pentru tine, am fost mândră că după atâția ani de așteptare am putut fi iubită de-un bărbat ca tine, că, în sfârșit, am reușit să trec peste compasiunea celor din jur și mi-am aflat acel ideal în viață, să am un bărbat care să mă iubească, visul oricărei femei ce vrea să-și întemeieze cinstit un cămin, am putut arăta tuturor, așa după cum ai spus tu, că de fapt infirmitatea mea nu există, ci există numai infirmitatea prejudecăților unor bărbați lipsiți de scrupule. Mai poate exista un al doilea om ca tine, Alex, un al doilea om care să înțeleagă toată complexitatea frământărilor ce m-au chinuit ani de zile? Nu mai poate exista! Și chiar dacă ar exista, acela nu poate fi al meu... Al meu ești tu și numai tu...

Alex, duminica trecută, aici, ți-am spus că locul acesta, al nostru și numai al nostru, intim și fermecător, aduce aidoma cu scena ce mi-a fost pregătită pentru debutul meu cu *Moartea lebedei*. Salcia, lacul, zarea albastră... Știi ce mi-am dorit eu, Alex? Ca la nunta noastră, tu să mă aștepți în pragul casei și eu, îmbrăcată cu rochie albă, pe cap cu voalul inocenței, să vin

dansând către tine în acel *pas seul* primele secvențe din *Moartea lebedei*. Nu știu dacă aș mai fi putut merge în poante, să fac *relevé*-ul corect, dar aș fi încercat după atâția ani în acea zi de sărbătoare pentru noi să-mi împlinesc un vis, acela de balerină. Nu, nu te întrista, dragul meu! Uite, mă vezi? Eu îmi pun acum pe cap un voal alb și viu către tine în acel *pas seul*, pentru că azi e nunta noastră, dansez în decorul natural al debutului meu, văd în jurul meu sala mare a teatrului, cu balcoane înțesate de lume și candelabre strălucitoare, – vai ce strălucitoare sunt candelabrele! – iar tu ești, uite acolo, lumină vie peste apă, mă aștepți cu brațele deschise, pentru că eu sunt a ta, numai a ta…

Dorina se ridică, încercă un *relevé*, deodată glezna îi fu săgetată de-o durere ascuțită, dar n-o luă în seamă și ieșind de sub cortina salciei, în amețeala febrei și a deznădejdii, porni în acel *pas seul*, cu brațele întinse, unduindu-le ușor ca aripile unei păsări, zâmbind trist, amar, cu părul negru, lung, despletit fluturându-i pe umeri, cu ochii ei mari, albaștri privind parcă peste lume, în acordurile atât de fermecătoare ale poemului lui Saint-Saëns ce și le închipuia venind de undeva din înalt și pe care le auzea ea și numai ea…

Vârful piciorului atinse unda înfiorată a apei, apa îi cuprinse gleznele, apoi genunchii…

Epilog

Din tot ce s-a întâmplat în acel sat de graniță au rămas urmele...

Cât să fie de-atunci? Poate un an, doi sau trei, poate mai mulți... Cine poate ști! Anii au trecut ca lunile, ca zilele, ca clipele, s-au dus fără să se mai întoarcă...

Au rămas urmele...

Urmele cu amintirile lor.

Iată, pichetul de grăniceri stă singuratic aci la marginea țării, ascuns în umbra teilor și a salcâmilor. În jur lanuri de grâu. Și vii gata să dea în rod... Pe unde-o fi Mitrică, șoferul? O fi intrat la O.N.T., așa după cum îi era dorința? Dar Tandin, artistul? Se spune că s-ar fi lăsat de șmecheriile „științifice" și că e responsabilul unei barăci cu distracții de tir sportiv pe litoral...

Mirescu e locotenent major. Are și-un băiat, căruia i-a pus numele Alexandru. După ce stă ploaia, îi face bărcuțe de hârtie și le pune să plutească pe apa șanțului, în fața casei...

— Să trăiți!

Cine l-a salutat pe comandantul pichetului? A, un elev de liceu militar. E Nică Onișor... A crescut flăcău mare, s-a cuminți t, nu mai pune pisici în capul fetelor și nu mai face „expediții" în podul lui Ilie Ciocârlan. Își poartă cu mândrie uniforma în vacanță pe ulițele satului. Cine știe? Poate un nou ofițer de grăniceri... Dar cine era prietenul lui? Cum, cine? Sile Tibeică, zis „lunganul", cel cu urechile clăpăuge și fricos nevoie mare. Acuma, gata, s-a terminat cu ambiția de a avea neapărat un câine dresat. Sile e tractorist, sus în deal, la Stațiune, la castel. Când și când, de la hangare îl vede pe inginerul Dumitriță, tot crai cum îl știe satul, stând în biroul lui și privind pe geamul deschis după femeile care mână cu jordii lungi puii din urmă...

Plutonierul Patriche s-a mai îngrășat. După prinderea Iustinei și ancheta cu focul pus la biserică, n-a mai prea avut ce face în sat. Nimeni nu i-a mai dat vreo bătaie de cap. Stă în cancelaria lui, strâns în curele, cu șapca dată pe ceafă și tot scrie, ce, numai el știe. Sau umblă prin sat, tot cu sergentul major Tănase după el și parcă privirea lui scrutătoare, aruncată peste ogrăzi, vrea să spună: „Cu mine nu merge, frățioare! Nu merge..."

Afară, în câmp, spre pădure, la „Crăița" se duce tot mai puțină lume. Oamenii stau pe-acasă, mulți au televizoare, nu se

prea dezlipesc de „geamul cu minuni”. Sau se duc la „Sala de teatru”, că s-a ridicat Cămin nou, mare, modern în mijlocul satului, unde văd filme sau privesc la dansul tinerilor…

„Baraca pescarilor” stă tot acolo, singuratică, înnegrită de ploi și de vreme, în partea dinspre pădure a lacului…

Iar lacul…

Lacul are fața apei liniștită. Pe mal, lângă lucernă, aceeași salcie, bătrână, solitară, cu crengile plecate până-n pământ. Stă tăcută, parcă împietrită în durerea ei, martoră a tot ce s-a întâmplat aci în zilele acelea ale începutului de vară…

Dac-ar putea vorbi…

Dar ce-ar avea să ne mai spună oare?

Numai amintirile ne pot răspunde…

București – Cluj – Brașov
decembrie 1967 – septembrie 1968